

Multicultural
Business Institute

Institutul Delphy pentru
Dezvoltare Umană și Comunitară
Departamentul de Ştiinţă Spirituală

Academia Elitelor
Modelelor și Valorilor

Aurelian Burcu

PSIHOLOGIA FIINȚEI

*****

PSIHOLOGIA INTEGRATIVĂ A PERSONALITĂȚII

Editura Napoca Star
Cluj-Napoca
2021

Editura Napoca Star

Strada Ploieşti, nr. 35, ap. 11
Cluj-Napoca, Romania
+40 264 432547
+40 740 167461
dinuvirgil2000@gmail.com
www.napocastar.ro

Dacă agricultorul frământă lutul pământului pentru a permite vieţii să se înalţe înfloritoare spre stelele cerului, omul de ştiinţă înţelept preface lumea spiritului spre a permite aceleiaşi vieţi să coboare, din înaltul astrelor în lumea oamenilor, bucuria acestei înfloriri.

CUPRINS

PARTE A I
PSIHOLOGIA ŞI FIINŢA UMANĂ

PARTEA A III-A
FIINŢA UMANĂ COMUNITARĂ

PARTE A I
PSIHOLOGIA ŞI FIINŢA UMANĂ

PREAMBUL

** Întârzierea psihologiei faţă de ştiinţă este considerabilă. Psihologia zisă modernă studiază omul conform viziunii secolului al XIX-lea dominat de pozitivismul militant… Fizica realmente modernă dezvăluie o lume care joacă mai multe jocuri în acelaşi timp, deschisă printr-o mulţime de porţi către infinit. Ştiinţele exacte intră în domeniul fantasticului. Ştiinţele umaniste sunt încă închise în superstiţia pozitivistă… Psihologia se întemeiază încă pe o viziune a omului finit, cu funcţiile mentale ierarhizate o dată pentru totdeauna… dar omul nu e finit şi dincolo de formidabilele şocuri ce zguduie lumea în clipa de faţă, ne confruntăm cu începutul unei schimbări a stării conştiinţei umane, o "alteraţie renovatoare" înăuntrul omului însuşi. Astfel că o psihologie eficace ar trebui să se întemeieze pe ceea ce omul poate să devină, pe posibila sa evoluţie.*

L. Pauels, J. Bergier, "Dimineaţa magicienilor"

** Eu cred că psihologia umanistă trebuie să se ocupe mai mult de problemele importante ale poziţiei omului în lumea de azi şi spun acest lucru din cauză că toate problemele importante ale omenirii – război şi pace, exploatare şi fraternitate, ură şi dragoste, sănătate şi boală, înţelegere şi neînţelegere, fericire şi nefericire – conduc la o mai bună înţelegere a naturii umane şi la o psihologie cu aplicaţii directe pentru viaţa omului*

** Legitim pentru psihologie, este de aceea, să se ocupe cu dezvoltarea valorilor şi a scopurilor cruciale pentru om şi dezvoltarea celor mai bune potenţialităţi ale lui.*

Abraham Maslow

** Omul nu are pur şi simplu caracteristicile unei maşini, el nu este irevocabil determinat de motivele inconştiente, ci este o persoană în procesul creării de sine, o persoană care creează sensul vieţii, care întruchipează dimensiunea libertăţii subiective. Mult timp, omul s-a simţit a nu fi decât o*

păpuşă în viaţă, modelată de forţele economice, de forţele inconştientului, de forţele mediului. El a fost subjugat de persoane, instituţii, de teoriile ştiinţei psihologice. Dar el este pe cale de a-şi afirma în mod ferm o nouă declaraţie de independenţă. El se eliberează de alibiul Nelibertăţii. El se alege pe el însuşi angajându-se, într-o lume extrem de dificilă şi adesea tragică, să devină el însuşi, nu o păpuşă, nu un sclav, nu o maşină, ci Sinele său individual şi unic.

Carl Rogers

* *Scopul final al Psihologiei este descrierea completă a ceea ce înseamnă a fi în viaţă ca fiinţă umană... descrierea potenţialităţilor native ale omului, creşterea sa, maturitatea şi declinul, interacţiunea cu mediul fizic şi social, varietatea experienţelor sale, locul său în univers.*

Bugental

* *Nici o clipă nu trebuie să ne îndoim că în ceea ce priveşte realitatea suprasensibilă există posibilitatea de a "deschide ochii" fiecăruia care aduce bunăvoinţa necesară. Ţinând seamă de acest fapt au vorbit şi au scris toţi aceia care simţeau că s-a dezvoltat în ei "organul interior de percepţie" cu ajutorul căruia au putut să cunoască adevărata fiinţă omenească, ascunsă simţurilor exterioare. Din această cauză, din cele mai vechi timpuri se vorbeşte despre o "înţelepciune ascunsă". Cine a prins ceva din ea, este tot atât de sigur de ceea ce stăpâneşte, precum cei care au ochii bine formaţi sunt siguri de stăpânirea percepţiilor vizuale ale culorilor. Pentru el această „înţelepciune ascunsă" nu are nevoie de nici o „dovadă". Şi el mai ştie că nu are nevoie de nici o dovadă pentru acel căruia, ca şi lui, i s-a deschis „simţul superior". Cu un asemenea om el poate vorbi, aşa cum un călător poate povesti despre America celor care n-au văzut-o ei înşişi, dar care îşi pot face o idee despre ea, pentru că şi ei ar vedea acelaşi lucru dacă li s-ar oferi prilejul.*

Rudolf Steiner

CAPITOLUL I
INTRODUCERE ÎN PSIHOLOGIA FIINŢEI

I. DESPRE MULTITUDINEA SISTEMELOR PSIHOLOGICE

O persoană mai puţin iniţiată în domeniul evoluţiei (lente) a concepţiilor ştiinţifice şi dezvoltării progresului mentalităţilor la nivelul cercetătorilor/oamenilor de ştiinţă, ar rămâne total dezorientată şi profound dezamăgită să constate – parcurgând orice curs de istorie a psihologiei – că există un număr înfricoşător de mare de sisteme ce se străduiesc să ne convingă despre valabilitatea a ceea ce definesc a fi „omul” ca fiinţă. Desigur şi-ar spune respectiva persoană, e normal să domnească arbitrariul şi completa debusolare în rândul psihologiei, dacă avem în vedere originea acesteia pe terenul fertilelor speculaţii şi interogaţii retorice ale filosofiei moderne. Însă adevărata pricină de profundă înspăimântare vine în momentul în care constată că, dacă filosofia s-a mulţumit a “despica firul în patru”, agăţată de torţile cerului şi încâlcită până peste măsură în junglele tenebroase ale lingvisticii formale, asensuate (lipsite de conţinut), neavând nici o pretenţie de a se amesteca în rosturile lumii obiective (preferând realitatea ei fantasmogorică, a “turnului de fildeş”, lipsită deopotrivă de sens, valoare, direcţie şi rost – pe care poate le-ar fi descoperit dacă şi-ar fi dat mâna deopotrivă cu ştiinţa şi religia), psihologia, în schimb, şi-a luat din start misiunea de a se erija într-un veritabil inginer al dezvoltării umane şi comunitare, chiar cu riscul de a-şi murdări hainele de gală ce i-au înlesnit intarea în societatea nobilă a „ştiinţelor” sau de a-şi păta numele primit la investire (lucru, care dealtfel i-a şi atras oprobiul şi critica altor tovarăşe mai tinere sau mai bătrâne, dar considerate de „sânge nobil” căci nu coboară în mizeria cotidianului

preferând plimbările de gală în sferele abstracte şi pure ale raţiunii sau mai degrabă ale "intelectului în delir", cum ar spune Rousseau).

Coborâtă astfel în sânul comunităţii psihologia s-a declarat deţinătoarea adevărului despre formula ce defineşte fiinţa umană şi îi rezolvă acesteia problemele de adaptare ori integrare în normalitate, printr-o terapie de invenţie proprie, specialitatea casei. Nu e de mirare că atunci când bătea la porţile „societăţii ştiinţelor" a fost respinsă pentru rudenia bănuită cu magia. Acesta a fost, de fapt, şi motivul pentru care – ca orice nou venit – şi psihologia a trebuit să aplice prima lecţie generală de viaţă: ca să fi acceptat într-o comunitate trebuie să înveţi a te manifesta după ritualurile respectivei comunităţi. Astfel psihologiei nu i-a rămas decât şansa de a vorbi pe limbajul ştinţelor de bază la acel moment – se întâmpla în sec. XIX – şi anume experimentulul, devenind astfel cea mai pozitivistă/materialistă dintre toate ştiinţele socio-umane.

Deabia ulterior, pe măsură ce a fost tot mai mult îngăduită, câştigându-şi „terenul" propriu şi dreptul de a avea instrumente private de lucru şi o dată cu creşterea numărului clienţilor ce apelau la serviciile acesteia (spre deosebire de suratele ei mult mai bătrâne precum fizica, biologia, istoria, matematica etc) psihologia a îndrăznit să ridice puţin câte puţin capul, să-şi îndrepte spatele şi înalţe fruntea spre cer, să-şi revendice, în final demnitatea de a se preocupa de cel mai nobil lucru din câte există în societate: fiinţa umană. Dar ca să ajungă până aici, a trebuit ca însuşi individul şi comunitatea în ansamblu să fie ridicate de la stadiul de animale cu instincte pavloviene şi complexe sexuale, la rangul autodescoperirii şi valorificării ca fiinţe dotate cu simţire, trăire, raţiune superioară şi conştiinţă. Căci psihologia a trebuit să lupte cu întrega elită a ştiinţelor şi n-a avut de partea sa decât doi aliaţi: omul (sărac, primitiv, străin de el însişi, pustiit de foamete şi războaie, lipsit de sensuri şi înţelegere, orbecăind în bezna necunoaşterii) şi pedagogia, o soră mai mare, ce-şi

propusese încă de multe secole să înlăture noroiul de pe diamantele de umanitate aruncate în lume, să dea strălucire exprimării plenare a fiecărei fiinţe divine ascunse în carcasa istorică a unei făpturi umane.

Ce-i lipsea pedagogiei? Îi lipseau resorturile profunde, cunoaşterea structurilor ce compun fiinţa umană, a legăturilor ei cu Natura şi Cosmosul pentru ca astfel să-şi poată pune la punct cele mai eficiente metode de educaţie, dezvoltare, emancipare şi prelucrare a materialului divin însămânţat pe planeta Pământ. Astfel că ea a fost sigura ştiinţă care s-a bucurat cu adevărat şi a salutat la scenă deschisă naşterea psihologiei din trupul – prea trecut de vreme – al vetustei filosofii. Căci în sfârşit apărea în lume mult aşteptata ştiinţă în măsură de a descoperi chintesenţa fiinţei umane şi a transpune în practică idealurile transformatoare pe care educaţia şi le propuse de veacuri întregi pentru comunitatea terestră. Aşa încât, de la înălţimea acestor idealuri, bătrâna educaţie a privit răbdătoare şi înţelegătoare întreg procesul de creştere şi maturizare a Psihologiei, cu toate greşelile – pline de învăţăminte – inerente oricărei tinereţi, cu toate ocolişurile, suişurile şi prăbuşirile ei, cu încercările, eşecurile, dar şi succesele în descoperirea autentică a complexităţii „fenomenului uman”, pornind de la viziuni mai restrânse (ce luau în calcul, după puterea de atunci a Psihologiei) doar dimensiunile exterioare (biologice, fiziologice, comportamentale) şi ajungând în cele din urmă la dimensiunea transcendentă, care la nivelul personalităţii şi în lumea noastră fizică se manifestă doar reflectat, fiind totuşi sursa/locul cauzelor ce fac posibilă existenţa şi interacţiunea sinergică a tuturor acţiunilor individuale şi de grup. (Şi avem în vedere Sinele, adică fiinţa înseşi, Conştiinţa – sediul experienţelor/învăţăturilor acumulate de ştiinţă de-a lungul evoluţiei cosmice, totodată cum o explica Rousseau, ca „instinct divin nemuritor”; apoi Natura proprie a fiecărei fiinţe cuprinzând valenţele, capacităţile, potenţialităţile exersate/dobândite pe parcursul devenirii; Simţurile Superioare – al

Intuiţiei, al Unificării, al Transcendenţei etc aşa cum vom arăta mai departe în volumul de faţă)

De aceea este absolut normal ca pe acest traseu sinuos al dezvoltării Psihologiei, să fi rămas în urmă diverse curente marcante pentru gradul ei de maturitate la un moment dat la fel precum şarpele îşi abandonează pieile, toate la fel de frumoase şi seducătoare, dar prea strâmte – şi deci inutile – momentelor următoare în evoluţia sa. Aşa au fost (ca să nu amintim decât unele dintre cele mai reprezentative pentru salturile evolutive ce le-au produs): behaviorismul, psihanaliza clasică a lui Freud, psihologia analitică a lui Jung, psihiatria, psihologia individuală a lui Adler, psihologia comportamentală, psihologia umanistă (Rogers, Maslow), psihologia cognitivă, psihologiile existenţialiste (May, Fromm, Frankl etc), psihologia transpersonală, psihologiile new-age etc.

Astfel încât, în ziua de astăzi, o dată cu trecerea în noul mileniu, Psihologia se regăseşte ca ştiinţă pe deplin matură, capabilă a explora în profunzime fiinţa umană, beneficiind deopotrivă de aportul propriei sale experienţe de viaţă (de un veac şi jumătate) şi de contribuţia altor ştiinţe precum cele antice, fizicile cuantice (ele însele transfigurate sub impulsul catalitic al primelor), misticile universale, filosofiile orientului, religiile de pretutindeni dar şi tehnicile şi practicile (vechi de când lumea) de dezvoltare a fiinţei umane.

*

Înţelegând acum necesitatea acestui proces evolutiv inerent oricărei ştiinţe (căci ştiinţa reprezintă nimic altceva decât încercarea omului de a descifra/înţelege/cunoaşte cât mai mult şi cât mai în profunzime tainele vieţii şi universului), clientul de la începutul discuţiei noastre se poate declara mai liniştit, căci în jungla iniţială a atâtor curente psihologice el observă acum firul vieţii, al progresului conceptual şi încet încet orizonturile perceperii se luminează devenindu-i foarte clar locul şi rostul pe care fiecare astfel de doctrină/concepţie psihologică l-

au jucat pe scena lumii, la momentul lor, moment născut el însuşi dintr-o necesitate vitală a organismului social, a individului, dar şi a progresului/maturizării celorlalte ştiinţe ale vieţii.

Această stare de linişte sufletească şi împăcare mentală durează însă foarte puţin, căci imediat o altă întrebare bulversează rosturile înţelegerii şi întunecă lumina orizonturilor conlocutorului nostru.

Este bine ştiut că fiecare concepţie psihologică pentru a-şi îndeplini misiunea existenţială de bază – şi anume pe lângă descifrarea tainelor fenomenului uman şi slujirea (şi aceasta este partea cea mai importantă) fiecărui individ în parte – şi-a conceput propriile instrumente de lucru (tehnici/metode de consiliere/terapie etc), cu ajutorul acestora reuşind realmente să coboare din sfera speculaţiilor filosofice (să ne amintim că aici îşi are originea) în lumea concretului practic şi să părăsească tribunele (şi disputele) academice pentru a se face utilă societăţii şi omului. Pentru că Psihologia nu s-a mulţumit a fi doar umărul pe care omul să-şi plângă necazurile – pentru aceasta se inventase deja cu mult timp în urmă, teologia. Nu! Psihologia şi-a propus a sluji acestuia deopotrivă la bine şi la rău, în bucurie şi în tristeţe, în înfrângere şi succes. Căci ea este fratele mai mare şi ocrotitor al omului, care în necaz găseşte soluţii pentru problemele acestuia şi în neputinţă parcurge împreună cu el calea ce-l desparte de fericire şi împliniri; iar în bucuria succesului nu se mulţumeşte a petrece alături de acesta, ci, sondând mai departe orizontal zilei de mâine, trasează planurile şi întocmeşte proiectele pentru continuarea Călătoriei.

Or, dacă până în acest punct a devenit clar că fiecare curent/ concepţie a reprezentat doar o „piele de şarpe”, un stadiu în graficul dezvoltării generale a Psihologiei, care, o dată depăşit, se presupune a fi abandonat, atunci, ar întreba clientul nostru, cum se face că, la acest început de mileniu, în faza de deplină maturitate a Psihologiei, există

„pe piaţă” tehnici de consultanţă şi terapie psihologică datând din toate epocile premergătoare; şi nu doar că există, dar, culmea, ele chiar pretind a fi utile, a produce rezultate satisfăcând nevoile oamenilor şi rezolvând problemele ivite în calea vieţii lor. Iar realitatea cotidianului practic dovedeşte cu prisosinţă necesitatea, utilitatea şi valabilitatea acestora.

*

Pentru a răspunde însă corespunzător clientului, favorizând totodată uşurinţa înţelegerii (dincolo de orice academisme, ori “încâlciri de limbă” sofisticate – să ne amintim că realitatea este pe cât de simplă, pe atât de profundă şi că limbajul reprezintă doar o cheie ce ne înlesneşte trecerea, însă pentru corecta înţelegere trebuie să pătrundem în ea având deschise porţile tuturor simţurilor noastre de la cele fiziologice, la cele afective, mentale, intuiţionale, dar mai ales trebuie să vibrăm cu toată fiinţa la mesajul acestei realităţi) pentru realizarea acestui demers, deci, trebuie să aducem în scenă faimoasa Piramidă a Trebuinţelor Fundamentale ale Fiinţei Umane.

Piramida aceasta şi-a făcut intrarea în lume pe la jumătatea secolului trecut, cam în perioada de adolescenţă a Psihologiei, adusă fiind (din zări necunoscute) de cel al cărui nume urma să-l poarte de atunci: Abraham Maslow; el însuşi prea devreme sosit (spun gurile rele) în domeniul acestei ştiinţe, într-un moment în care ea (urcată poate brutal şi pe nepregătite, din tenebrele angoaselor sexuale, chiar pe vârfurile strălucitoare ale „sentimentului de comuniune socială”) tocmai se pregătea de calea-ntoarsă spre liniştita şi placida concepţie behavioristă despre om (conform căreia nu există din fiinţa umană decât ceea ce se poate pipăi, mirosi, gusta – adică piele şi oase, cum ar spune cineva din popor, având în vedere şi experienţa celor două războaie mondiale ce înfometaseră omenirea; adică adio afectivitate, adio procese mentale, intuiţie, conştiinţă, spiritualitate etc; omul e un

simplu şobolan de laborator, de care nu se deosebeşte decât prin faptul – poate – că se dresează mai uşor….dar mănâncă mai mult!)

În acest moment, însă, apare Maslow – acest mesager salvator – care, forţând (desigur, nu singur, ci a avut şi el tovarăşii de încredere: Rolo May, Frankl, Rogers, Dewy etc) Psihologia să-şi ridice ochii spre înălţimile fiinţei umane, i-a redat acesteia optimismul şi nobleţea ei originare precum şi putinţa de a privi mereu în sus şi mereu mai înainte către orizonturi tot mai îndepărtate şi luminoase ale fenomenului uman, deschizându-i perspective, până atunci nebănuite şi tăindu-i pentru totdeauna pofta de a mai pleca ochii în lutul materiei spre a căuta măreţia omului în praful drumului şi laboratoarele de zoologie animală.

Punând ordine în haosul – ce domnea până atunci – de impulsuri, instincte, necesitaţi, deprinderi, orientări, aspiraţii, procese afective, cognitive, volitive, intuiţionale, nevoia omului de sine şi de alţii, de realitatea transcendentă şi de divinitate, de creaţie şi sacralitate, de armonie şi împlinire în viaţă etc, Maslow oferă o grilă piramidală după care, pe de o parte putem recunoaşte locul şi funcţiile fiecărei trebuinţe, necesitatea existenţei trebuinţelor ca şi ghid de orientare, supravieţuire, creştere şi dezvoltare (evoluţie) – deopotrivă a individului şi colectivităţilor (căci şi acestea sunt tot „organisme" psihice dar la un alt nivel). Iar pe de altă parte, el clarifică de acum încolo, pentru lume şi ştiinţe, până unde merge înrudirea omului cu animalul şi de unde acestea se despart, pentru ca primul să-şi poată recunoaşte şi afirme umanitatea ca trăsătură naturală şi totodată, recunoscându-şi esenţa spirituală, să-şi poată asuma demnitatea (şi, concomitent responsabilitatea) misiunii sale existenţiale: aceea de creator de valori, Fiu al Arhitectului suprem, însărcinat cu trasarea planurilor unei noi lumi (aici pe pământ, înainte de a merita alta în cer) şi a unui nou om – acelaşi dintotdeauna, dar acum cultivat, emancipat, educat, transfigurat prin propriul său efort autocreator: Hommo Sui

Transcendentalis. Omul care, după sfaturile Părintelui său divin, se supune unui proces de autoeducare, de creştere şi dezvoltare către dimensiunile şi nivelele superioare, transcendente ale devenirii vieţii pe Terra.

Într-o prezentare succintă Piramida Trebuinţelor aşa cum arată ea actualmente la o jumătate de veac de la „lansare" se înfăţişează după cum vom arăta în secţiunea următoare. Bineînţeles, urmând aceeaşi lege universală a progresului, la rândul ei şi Piramida a fost îmbogăţită între timp cu studiile şcolilor ulterioare de psihologie, printre care şi studiile noastre (aşa cum se va vedea mai jos) precum şi de aportul cunoştinţelor ezoterice privind evoluţia vieţii şi fiinţei – să ne amintim că Piramida s-a lansat în plin curent New-Age, care, printre alte beneficii fundamentale la nivel de dezvoltare a conştiinţei umane individuale şi planetare, are şi meritul de a fi redeschis lumii oamenilor de ştiinţă percepţia/înţelegerea învăţăturilor cuprinse în Ştiinţele Antice existente la toate civilizaţiile Terrei, dar şi revigorarea altor cunoştinţe existente înainte de „potopul" marcant pentru schimbarea de ordin şi nivel al civilizaţiilor.

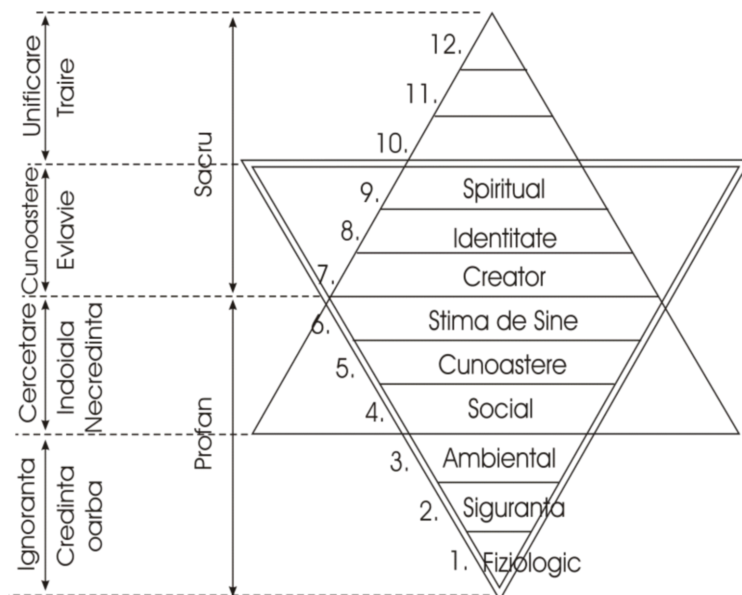
II. PIRAMIDA TREBUINŢELOR FUNDAMENTALE

O scurtă precizare metodologică şi conceptuală se impune de la început, pentru uşurinţa desfăşurării contextului actual. Astfel, denumirile pe care le-am dat în cele ce urmează, nivelelor Piramidei au urmărit să respecte două principii: şi anume tradiţia (pe cât posibil căutând a prelua formulările deja învăţate) pe de o parte, iar pe de altă parte, acolo unde lipsea un concept tradiţional, am vizat introducerea unuia care să sintetizeze ori să fie reprezentativ pentru valorile centrale ale nivelului respectiv (ex: nivelul „Identităţii" ori „Stimei de Sine") şi care, prin ele însele, ca şi concepte desprinse de contextul explicativ ce le însoţeşte, nu spun prea multe despre întreaga complexitate a trebuinţelor manifestate la respectivul nivel. De aceea, subliniem din start, că aceste denumiri sunt oricând pasibile de a fi înlocuite cu altele mai corespunzătoare, ce cu siguranţă vor fi identificate ulterior prin cooperarea mai multor/altor specialişti.

Astfel încât, important este ca noi să ne concentrăm pe înţelegerea fenomenelor ce se ascund în spatele acestor concepte, în toată complexitatea şi cu multiple valenţe specifice acestora. Şi în plus, să păstrăm o optică deschisă pentru a înţelege că aceste Trebuinţe aparţin Sinelui (adică Fiinţei noastre interioare, autentice) la diverse stadii de evoluţie, ele fiind specifice deci, pentru tot ceea ce se numeşte în sens tradiţional „fiinţă vie": plante, animale, oameni şi regnurile supraumane, acestea din urmă nefăcând obiectul tratării prezente, întrucât, pe de o parte depăşesc posibilităţile actuale de înţelegere/ percepere a fiinţei umane (datorită neactivării, neintrării în funcţiune a anumitor organe şi funcţii superioare) iar pe de altă parte, cunoaşterea acelor aspecte nu ar fi decât de utilitate teoretică, pe când interesul imediat al Psihologiei este – aşa cum am văzut – acela de a identifica şi da în folosinţă instrumente prin excelenţă practice, puse în slujba devenirii/ transformării umane

(ceea ce presupune că acestea trebuie să fie dublu-adaptate: la posibilităţile şi la nevoile/necesităţile omului actual).

Într-o reprezentare grafică, ierarhia Trebuinţelor se înfăţişează precum în diagrama de mai jos.

Pentru început vom prezenta succint semnificaţia fiecărui nivel, rămânând ca, în final să realizăm anumite observaţii generale atât cu privire la simbolismul (după cum se va vedea) deloc întâmplător al diagramei, cât şi privitoare la semnificaţia de ansamblu al nivelelor.

A. Nivelele Piramidei

1. Nivelul fiziologic

Necesităţile fiziologice reprezintă totalitatea condiţiilor orientate spre menţinera homeostaziei organismului uman (hrană, apă, aer, inclusiv calitatea omogenă a acestora).

Prin noţiunea de „fiziologie” înţelegem în contextul de faţă, deopotrivă partea biologica („organică” şi „anorganică”) a organismului, cât şi structura energetică, „învelişul” sau „corpul” vital.

Având în vederea că organismele vii se aflǎ într-o permanentă inter-relaţie de schimb, atât între ele, cât şi cu mediul, trebuie să observăm, în primul rând, că alterarea oricăreia din factorii amintiţi duce la tulburări semnificative ale homeostaziei. Starea ideală de echilibru total pe acest nivel ar fi aceea în care întreaga suită a legăturilor/corespondenţelor organismului cu mediu să funcţioneze perfect. Acest lucru însă nu se poate realiza practic şi tocmai de aceea Natura a prevăzut mecanisme (şi instrumente) având caracter reparator, cea mai evidentă manifestare a acestora reprezentând-o ***funcţia de adaptare***. Această funcţie este cu atât mai puternică, adică organismul se adaptează cu atât mai uşor, cu cât este mai avansat pe scara evoluţiei. Astfel încât, pe bună dreptate s-a spus că omul este cea mai adaptabilă dintre toate speciile. Aspect datorat, de altfel şi complexităţii organismului său, în structura căruia se găsesc, de fapt, toate celelalte regnuri, sub aspect fiziologic, trupul uman conţinând regnul mineral, vegetal şi animal.

Şi spunând din nou fiziologic trebuie să înţelegem deopotrivă partea materială (biologică) cât şi cea vitală (energetică). Adică organismul uman conţine ***fluide*** (câmpuri energetice) aparţinătoare deopotrivă animalelor, plantelor şi mineralelor.

Acest aspect este de o importanţă capitală pentru înţelegerea comportamentului uman în anumite situaţii. Pentru că fluidele corpului său vital (*preferăm noţiunea de corp pentru că redă mai bine aspectul structural complex, organic şi funcţional,* decât aceea de „câmp" folosită în fizică şi care semnifică mai mult un mediu decât un organism, ceea ce nu este cazul), fluidele corpului vital, deci, pe lângă funcţia de bază, aceea de a intreţine mişcarea (dinamica) şi a facilita schimburile (sau chiar mai mult, comunicarea între toate organismele componente ale Ecosistemului Naturii) au şi rolul de ***memorie universală*** a experienţelor rezultate de pe urma acestor schimburi, pe baza acestei memorii reglându-se funcţia de adaptare, amintită mai sus. Tot memoria fiziologică reprezintă fundamentul a ceea ce se numeşte ***instinct*** – adică reguli utile/necesare pentru facilitarea/ realizarea supravieţuirii, a stării de existenţă.

Instinctul, însă nu se reduce la lumea animalelor şi a oamenilor. Ştiinţele clasice l-au observat şi descris foarte bine la aceste nivele ale evoluţiei fiinţei pentru că era mai evident. Lumea plantelor, în egală măsură beneficiază de această Forţă Internă a fiziologicului lor, care le ghidează spre adecvarea comportamentului la mediu, în scopul perpetuării supravieţuirii individului şi speciei.

Tocmai datorită faptului că organismul uman conţine structuri energetice aparţinătoare şi celorlalte regnuri, pot exista tendinţe/ instincte specifice acestora, instincte care intră în general în componenţa a ceea ce se numeşte ***Temperament*** (descris foarte sugestiv încă de Hipocrate). Temperamentele condiţionează forma şi conţinutul exprimării, în structura de Personalitate, a multora dintre capacităţile, înclinaţiile ori trăsăturile de caracter ale unei fiinţe umane (şi nu numai) care se întrupează într-un astfel de organism. De exemplu o persoană se naşte cu toate calităţile şi abilităţile necesare unui bun orator sau actor, însă datorită temperamentului său melancolic, profund lipsit de energie va întâmpina mari dificultăţi în

manifestare, trebuind să parcurgă un proces intensiv de autoeducare/ modelare şi poate chiar să apeleze la surse complementare de energizare, desigur, totdeauna cu consecinţele colaterale. Sau viceversa: o persoană cu înclinaţie spre medicină chirurgicală să fie împiedicată de lipsa de răbdare şi „nervozitatea" mâinilor, imprimate de un temperament coleric. Desigur aici prin antrenament e mai uşor de rezolvat situaţia pentru că se aplică un principiu universal al Naturii: *acolo unde se poate mai mult,se poate şi mai puţin*. Surplusul de energie „strunit" şi canalizat corespunzător se poate dovedi de maximă utilitate mai ales într-o astfel de profesiune.

Dincolo de importanţa în structurarea temperamentelor, asigurarea „instinctului vital" (sau al supravieţuirii) şi comunicarea între organisme, corpul vital (eteric) realizează totodată ***comunicarea*** între componentele aceluiaşi organism, fiind *suportul informaţional al sistemului nervos*. Partea materială: creierul, nervii, măduva (şi alte ramificaţii) precum şi sistemul limfatic (etc) reprezintă canalele prin care „energia" (eterul) se propagă purtând cu sine informaţiile necesare „hrănirii" tuturor sistemelor componente ale organismului.

Astfel încât, alterarea homeostaziei pe acest nivel întâi al trebuinţelor (corespunzătoare întregii game de stări fiziologice, de la cele de disconfort – foame, sete, frig etc – până la cele acute – boală) se datorează de cele mai multe ori disfuncţionalităţilor intervenite la nivelul energetic. Pe acest principiu se bazează toate terapiile energetice (orientale şi occidentale) de la Qi-Kong, acupunctură, Reiki şi reflexo-terapie, până la Hata Yoga. Toate urmăresc să refacă dezechilibrele energetice create prin insuficient de performanta circulaţie a fluidului vital.

Vedem astfel că, dincolo de calitatea sa omogenă (sau pură) a factorilor de mediu (alimente, aer, apă, radiaţii etc) sub aspectul poluării, de o deosebită importanţă este şi calitatea substratului

energetic pe care acestea îl poartă. Astfel, de exemplu carnea, din punct de vedere medico-veterinar poate fi „sănătoasă”, însă fluidele ce o însoţesc pot să aibă nivele nivele diferite de vibraţie, determinate fie de gradul de evoluţie a speciei aparţinătoare (şi aici ne referim deopotrivă la evoluţia biologică/materială, a organismului, observată de biologia darwiniană) fie de gradul de evoluţie al fiinţei ce locuieşte acel organism. Astfel organismul biologic al câinelui, delfinului, pisicii, elefantului deşi este mai puţin evoluat decât cel al maimuţelor primate, totuşi energiile vitale ale acestora sunt influenţate de fiinţa locuitoare mult mai avansată decât în primul caz. Şi e bine să reţinem că aceste energii, cu cât aparţin unei fiinţe mai evoluate, cu atât dobândesc o putere de organizare mai pregnantă, preluând şi reţinând mai mult din personalitatea acelei fiinţe. Astfel încât ele vor fi mai greu prelucrate şi asimilate de către structurile energetice ale fiinţei care se hrăneşte cu acestea, existând tendinţa de a conserva impulsurile/instinctele proprii (să ne amintim de rolul principal ca memorator al corpului energetic).

Este, credem, binecunoscut faptul că, sub influenţa elementului fundamental Foc, sub diversele sale aspecte uzuale (ardere, fierbere, prăjire etc) corpurile energetice se distrug (se dezorganizează), motiv pentru care intervine fenomenul denumit „moarte”, adică partea „materială” a organismului nu mai poate „funcţiona”.

Din punct de vedere alimentar – dacă vorbim din punctul de vedere al fiinţei care tinde să-şi satisfacă nevoile acestui prim nivel, în discuţie – aspectul acesta este deopotrivă benefic, dar şi mai puţin benefic. El este benefic în măsura în care distruge structurile energetice superior organizate (ale animalelor). Carnea prăjită (sau fiartă) păstrează, de aceea mai puţin din fluidele iniţiale, decât cea crudă (în paranteză fie spus, nici aceasta nu le păstrează pe toate, întrucât corpul eteric tinde să se dezintegreze din momentul încetării procesului de circulaţie a sângelui şi de respiraţie). În ceea ce priveşte

elementele vegetale sau apa, aceasta reprezintă un veritabil izvor de vitalitate care, fiind la un stadiu primar de organizare, va putea fi extrem de uşor adaptabilă trebuinţelor organismului uman (de exemplu) pe de o parte, iar pe de altă parte nu există riscul de „contaminare” cu structuri de personalitate de la fiinţele iniţial utilizatoare. De aceea aducerea lor în contact cu elementul Foc şi distrugerea acestora, nu poare fi considerată favorabilă.

În altă ordine de idei, trebuie să mai observăm un aspect important. Fluidul eteric, prin calităţile sale, este ***captatorul impresiilor de mediu***, deopotrivă venite de la experienţele pe care le trăieşte fiinţa în raporturile de schimb cu celelalte fiinţe, cât şi din trăirile interne ale acesteia, din stările ei afective, cognitive, mentale. De aceea dincolo de – accentuăm – calitatea/puritatea unui aliment (în sens generic), determinată cu instrumentele clasice de măsură, trebuie să avem în vedere *conţinutul şi calitatea energiilor ce îl însoţesc.*

Pentru că satisfacerea necesităţilor pe acest nivel, fiziologic, presupune deopotrivă aspectele materiale (biologice), cât şi aspectele energetice (vitale).

2. Nivelul trebuinţelor de Siguranţă

Trebuinţele de Siguranţă cuprind ansamblul condiţiilor şi factorilor, deopotrivă externi şi interni, determinanţi pentru realizarea unei stări de echilibru ***prospectiv***, adică de stabilitate, de certitudine a existenţei atât pentru prezent cât şi pentru viitor.

În mod tradiţional, factorii incidenţi la acest nivel sunt împărţiţi în două categorii: externi şi interni. În rândul ***factorilor externi*** se înscriu: adăpostul îmbrăcămintea, „proviziile pentru ziua de mâine”, banii în cont, lipsa duşmanilor sau a pericolelor; existenţa unor surse certe de venit, ordinea socială (lipsa criminalităţii, respectarea drepturilor

şi libertăţilor cetăţeneşti, etc), calitatea elementară a vieţii (salubritate, alimentaţie sănătoasă etc), lipsa războaielor, tulburărilor sociale ori calamităţilor naturale etc.

Din categoria ***factorilor interni*** putem aminti lipsa stresului puternic, al tulburărilor existenţiale marcante (boli fizice sau psihice; pierderea unor fiinţe apropiate faţă de care se crease o dependenţă profundă; pierderi materiale de anvergură etc). În fapt marea majoritate a factorilor interni rezidă într-o cauză primă datorată unor modificări în mediul extern; chiar şi cei ce – în aparenţă – ar ţine de profunzimea cea mai intimă a fiinţei, cum ar fi concepţiile de viaţă, credinţele şi ideologiile etc. şi care nu se schimbă decât tot sub impulsul unor experienţe exterioare şi prealabile trăite de subiectul în cauză.

De aceea noi preferăm clasificarea în ***factori care ţin de siguranţa fizică şi factori ce afectează siguranţa psihică***. Diferenţa dintre cele două categorii constând în faptul că unii produc efecte psihice pe când ceilalţi afectează doar structurile fiziologice.

În realitate, însă prea rar vom întâlni elemente pure încadrabile doar în una sau alta dintre categorii. *În general factorii perturbatori se prezintă ca un ansamblu complex, influenţând atât fizicul cât şi partea psihică, chiar dacă nu concomitent.* De exemplu consumul alcoolului, în primul rând alterează funcţionarea fiziologică – chiar dacă sub aspect psihic produce o stare de bine, prezentându-se ca o falsă necesitate – iar în timp el va acţiona şi asupra structurilor psihice.

Şi aici atragem atenţia asupra unei confuzii în general, împărtăşită de mulţi specialişti. Alcoolul, drogurile, mâncarea, sexul etc şi toate aspectele care creează dependenţă afectează capacităţile psihice. Însă dacă se observă o scădere a memoriei, concentrării, stabilităţii musculare, cursivităţii gândirii, exprimării şi trăirii afective etc, *aceste fapte se datorează alterărilor produse organelor fiziologice ce fac*

posibilă manifestarea în lumea fizică a capacităţilor proprii fiinţe. Dar ***capacităţile respective nu sunt alterate prin respectivele substanţe consumate***. Atenţie foarte mare. E o diferenţă de esenţă între respectivele substanţe ce ţin de planul/realitatea fizică şi eterică, pe de o parte, şi capacităţi/abilităţi/principii existenţiale/trăsături de caracter etc ce se află la un nivel cu mult superior, ţinând de fiinţa înseşi (şi de structurile ei superioare – a se vedea mai jos: Sinele, Conştiinţa, Natura), iar nu de corpurile pe care aceasta le utilizează la un moment dat sau altul.

Ceea ce poate însă afecta aceste aspecte, este ***dezordinea produsă în organizarea vieţii***. Organizarea vieţii reprezintă setul de conduite/ atitudini şi manifestări prin care individul îşi stabileşte strategia cea mai viabilă în măsură a-i permite să-şi conducă viaţa după propriile principii şi să-şi exprime propriile trăsături interioare. Altfel spus, pentru un om sănătos, organizarea vieţii este media dintre ceea ce crede el despre sine şi ceea ce vede lumea în el, sau mai exact personalitatea socială vie şi activă, rezultată din acţiunea sinergică a celor două extreme. În momentul în care derularea firească a acestei ordini strategice (reamintim, cuprinzând setul de credinţe, principii, valori, acţiuni etc personale) este tulburată de slăbirea coeziunii dintre forţele ce o menţineau (tăria voinţei şi claritatea gândirii, determinate de „înceţoşarea minţii”, valoarea sau dimpotrivă accentuarea afectivităţii, slăbirea senzitivităţii la nivel fiziologic etc), în momentul acela deci, îşi pot face intrarea în sistem diverse gânduri până atunci reprobate/respinse, diverse sentimente sau conduite neconforme. Acestea vor afecta valorile amintite, iar nu substanţele fiziologice, care au constituit numai un instrument, un fel de “cal troian” pentru primele.

Aceste forţe, la început insesizabile, în timp, prin repetare, se vor amplifica şi multiplica ajungând – în situaţiile critice – să preia controlul asupra normelor de bază ale sistemului de organizare a vieţii

individuale, putând introduce, nu doar în comportament, ci chiar în structura Naturii sau a Caracterului aspecte (de obicei) degradante.

Cel mai adesea astfel de factori, creatori de dependenţe, produc transformări doar la nivelul organismelor (corpurilor): fiziologic şi astral, dezorganizându-le (a se vedea mai jos infrastructurile lor). Însă din punct de vedere al omului în manifestare socială, o dezorganizare chiar şi numai la nivelul acestor corpuri poate fi suficient de negativă atât pentru el cât şi pentru ceilalţi, aducându-l în imposibilitatea de a-şi exprima capacităţile mentale, de exemplu (prin alterarea cerebrală ori a sistemului nervos) sau a capacităţii afective/volitive, a virtuţiilor (dragoste, afecţiune, milă, compasiune, simpatie, grijă, etc) prin „amputări" (destructurări) determinate în corpul astral. Parabolic şi chiar puţin diabolic exprimat, Sf. Petru dacă venind în lumea fizică şi-ar altera corpul astral, toată măreţia şi virtutea sfinţeniei lui ar avea profund de suferit în a putea fi exprimată corespunzător.

La fel ca drogurile – ce reprezintă agenţi, clasic, externi – există şi alte categorii de factori care afectează siguranţa unei fiinţe. De exemplu pentru om, stresul, ura, mânia, orgoliul, gelozia, invidia, tristeţea, injuriile, meschinăria (şi toată gama acestor „păcate" – depinzând desigur şi de gradul de „sensibilitate", de curăţenie sufletească a persoanei în cauză, corelativă nivelului său de evoluţie) toate acestea, deci, vor constitui „pericole" (în sensul veritabil al cuvântului). Nu este obligatoriu ca cineva să acţioneze, pentru ca să orienteze/ atragă asupra ei o astfel de influenţă (de ex. de a profera injurii); simplul fapt de a se afla, chiar pasiv, într-un mediu saturat de altfel de influenţe îi afectează fiinţei umane profund starea de siguranţă psihică. Omul în cauză se simte agresat ***personal*** de aceste manifestări, se simte violat în integritatea, intimitatea şi standardul valorilor proprii.

3. Nivelul trebuinţelor ambientale

Presupun asigurarea unui standard de calitate şi confort (inclusiv estetic) al vieţii, de organizare şi „amenajare” a „mediului de viaţă” (camera sau casa proprie, biroul, maşina, grădina etc.) în conformitate cu „gustul personal”, ori altfel spus, după propriile norme/principii şi standarde de percepere/raportare la realitatea cotidiană, astfel încât existenţa proprie să fie nu doar un simplu fapt în sine, un dat al naturii, ci ea însăşi să poată reprezenta o sursă de satisfacţie umană interioară.

La acest nivel întâlnim pentru prima dată pornirile artistice ale fiinţei. Manifestarea capacităţilor sale cu adevărat creatoare se va exprima plenar pe nivelul 7 (după cum vom vedea mai jos). La acel nivel ea are caracter de artă şi presupune o transpunere totală a fiinţei creatorului în opera de artă, o contopire a acestor două în afara oricărei condiţionări, determinări sau control din partea raţiunii ori voinţei. Artistul creează dintr-o pornire interioară, dintr-un instinct existenţial trans-conştient şi trans-raţional.

Aici însă, pe nivelul 3 lucrurile se petrec întocmai invers. Nevoia de ambient provine dintr-o examinare atentă a mediului exterior, urmată de o supunere a acestuia la normele/cerinţele ordinii interioare. Din compararea celor două dimensiuni (interior şi exterior) precum şi din conştientizarea altor trebuinţe (de exemplu nevoia de a avea un partener, ori nevoia de cunoaştere, sau de stimă de sine) se urmăreşte modificarea/ adaptarea spaţiului ambiental pentru ca prin ***funcţionalitatea*** sa să creeze starea de confort specifică şi ***utilă*** satisfacerii acestor trebuinţe.

Acest confort este deci mediat şi utilitar, dar nu lipsit de estetic. Este nevoia primară de estetic, nevoia fiinţei de a se înconjura de frumos – nu de dragul contemplării frumosului (acest lucru se petrece cum spuneam pe nivelul 7) ci pentru valoarea sa de accesoriu util.

Astfel observăm de exemplu această nevoie manifestată în ornamentele obiectelor uzuale. Aceste ornamente sunt accesorii funcţionale ale obiectelor şi nu opere de artă, fiind create cu intenţia predeterminată de a înfrumuseţa ***ceva*** şi nu de dragul frumosului în sine. În alte situaţii ele sunt menite a *transmite un mesaj* (de ex. la vestimentaţie, sau maşini de lux), de a *afirma o anumită poziţie socială,* de a scoate în evidenţă anumite *capacităţi personale ori aparteneţa la un anumit grup social* (tatuaj etc). Sau pur şi simplu pentru *confortul propriu şi personal*; căci aici includem toate formele/culorile obiectelor de care cineva se înconjoară la un moment dat, de la designul noptierei sau a telefonului, la mobilier, zugrăveli interioare, birotică şi covoare, până la zona de locuit, spaţiul de relaxare, staţiunea sau plaja unde preferă să-şi petreacă timpul liber, maşinile, jocurile, ocupaţiile şi îndeletnicirile care îl atrag şi relaxează.

Toate acestea se includ în vasta categorie a factorilor creatori de confort. Aceşti factori îndeplinesc deci următoarele ***funcţiuni***:

a) - adaptează ordinea exterioară a mediului după ordinea interioară a fiinţei locuitoare

b) - asigură crearea unui spaţiu personalizat, ce s-ar putea numi „turnul de fildeş” propriu (vom vedea mai jos, pentru ca aceasta să devină un „cămin” trebuie să mai primească şi altceva: afecţiune, căldura altor suflete etc)

c) - creează un cadru de reprezentanţă a fiinţei în lume; este interfaţa de contact menită să comunice în avanpost mesaje către interlocutori; totodată creează imaginea fiinţei în mediul său propriu de viaţă

d) - reglează procesele interne ale fiinţei în perioadele de tulburare, printr-o reacţie inversă: ordinea internă bulversată se regăseşte/reface

prin contactul cu imaginea sa externă, fiind astfel un veritabil "templu personal al regăsirii de sine"

e) - constituie spaţiu/mediu de reenergizare, de favorizare a introspecţiei şi sprijin în dezvoltarea personală

f) - reprezintă un mediu simbolic, creând totodată un cadru, o imagine exterioară ce-i permite sufletului să se contemple pe sine, de aici rezultând, pe de o parte autocunoaşterea (sau mai exact ajutând la cunaşterea de sine), iar pe de altă parte dându-i acestuia un sentiment de mulţumire, de împlinire individuală.

Pentru că, în paranteză fie spus, o anumită doză de ***narcisism*** nu numai că este specifică şi binevenită, ci e absolut necesară fiecărei fiinţe având funcţia principală de catalizator al procesului valorizării de sine. În lipsa narcisismului fiinţa nu ar pune preţ pe ea înseşi, oricât de dezvoltat ar fi orgoliul propriu. Pentru că orgoliul este orb; un instinct primar al supravieţuirii, perpetuării şi impunerii, dar în afara vreunei logici interne de funcţionare şi fără reguli structurale. Pe când narcisismul ajută fiinţa să se analizeze, să se contemple, să se cunoască şi pună în valoare. Orgoliul doar impune, narcisismul dovedeşte; clădeşte o structură afectivă şi raţională pe baza căreia fiinţa are motivaţia şi baza de sprijin pentru valorizarea de sine.

Narcisismul este, de fapt, o nevoie de bază a Sinelui fiecărei fiinţe, şi nu se reduce doar la autocontemplare. Ci „oglinda" în care Sinele „se priveşte" este constituită din toate lucrurile şi fiinţele mediului său de viaţă: de la cele mai nesemnificative obiecte de uz personal/casnic, până la membrii familiei ori alte fiinţe înconjurătoare. Când soţia, mama sau fiica ne spun că ne iubesc, sau ce frumoşi/deştepţi/educaţi etc suntem; când pisica sau câinele se bucură de prezenţa noastră; când privim maşina preferată în garaj, ori ne punem o cămaşă îndrăgită; sau dimineaţa când bem cafeaua, din ceaşca la care ţinem atât de mult pentru că ne oferă satisfacţie/plăcere de fiecare dată când o privim;

când facem o baie zilnică relaxantă, sau ne plimbăm în parc la sfârşit de săptămână ori ne întâlnim cu rudele/prietenii îndrăgiţi; toate aceste amănunte ale vieţii cotidiene care creează starea de confort, de ambient, de plăcere de a trăi, reprezintă instrumente/modalităţi/surse ori mai explicit „oglinzi” în care sufletul se contemplă pe sine, descoperindu-se (într-o oarecare măsură) împlinit în viaţă.

Dacă aceste „oglinzi” sunt „sparte” imaginea va fi total necorespunzătoare. Narcis din noi se declară nemulţumit de propria contemplare, sau chiar scârbit, ori profund dezamăgit. Pentru că aceste lucruri mărunte ale vieţii cotidiene, aceste mici evenimente creatoare de imagine favorabilă, fac frumuseţea existenţei. Astfel încât pe bună dreptate s-a spus că *„sufletul se împlineşte mai bucuros în lucruri mărunte, dar repetate, decât în contemplarea vreunui ideal măreţ, dar rece şi îndepărtat”* (Francis Bacon).

Dacă aceste aspecte lipsesc, nivelul 3 al Trebuinţelor Ambientale, aparent inofensiv, se dovedeşte a fi de o importanţă capitală, fiindcă el destructurează întreg edificiul piramidei. Poate fi omul cel mai mare savant al lumii, cel mai mediatizat şi apreciat (sincer) personaj social, posesorul unor averi şi afaceri prospere etc, dacă nu gustă acest necesar de plăcere din actele mărunte ale vieţii sale, va regăsi existenţa proprie nu doar searbădă, ci şi inutilă. Pentru că ce rost are să trăieşti dacă nu simţi satisfacţie de pe urma acestui fapt. Astfel încât, prin destructurarea/nesatisfacerea acestui Nivel, trece calea cea mai sigură ce poartă omul spre actul sinuciderii. Şi pe care se vor abţine de a o parcurge doar trei categorii de persoane: cei care îndrăgesc suferinţa de dragul suferinţei (masochiştii); cei prea laşi pentru a-şi pune capăt zilelor şi cei cu conştiinţa morală dezvoltată, care ştiu că este un păcat să dezerteze din faţa datoriei de a trăi.

4. Necesităţile Sociale

Nivelul necesităţilor sociale (sau societar) este, poate cel mai complex dintre toate nivelele piramidei, fapt determinat de multitudinea de funcţii ale Sinelui (a se vedea mai jos) care acţionează aici, dând curs unei game variate de tendinţe multidirecţionate, dar care rămân totuşi interdependente, din acţiunea lor sinergică luând naştere o rezultantă – care a şi dat numele nivelului – orientată spre raporturile cu „altul”. Acest altul poate fi un seamăn din aceeaşi specie sau din oricare alta, ceea ce contează este ca acesta să fie perceput ca un „suflet”, ca o fiinţă vie. Aspectul este important şi el ţine de gradul de dezvoltare/ evoluţie a fiecăruia în parte, precum şi de optica sa de viaţă. Dacă e să vorbim despre oameni, vom găsi unii care simt afecţiune şi se dedică astfel cu toată dragostea plantelor pe care le privesc drept fiinţe vii (aşa cum şi sunt, dealtfel) înzestrate cu viaţă şi simţire, pe când alţii chiar şi animalele le consideră lucruri, astfel încât nevoia lor de sociabilitate, de un altul (sau alţii) nu poate fi satisfăcută decât de un seamăn uman.

Această stare de fapt le îngrădeşte semnificativ posibilitatea de actualizare (de satisfacere permanentă) pe acest nivel, ei fiind strict dependenţi de societatea umană, aspect cu puternice repercusiuni negative mai ales în situaţii de neacceptare din partea semenilor, de încălcare a regulilor de convieţuire, de excludere etc. În astfel de momente el se vede în imposibilitatea împlinirii pe acest nivel, pe când o persoană din prima categorie şi-ar satisface nevoile specifice prin intrarea în relaţie cu alte fiinţe. Sunt binecunoscute cazurile de „retragere din lume” din diverse motive (în special dezgust, dezamăgire ori oboseală psihică); dar nevoia de raporturi cu un „altul” rămâne la fel de valabilă, astfel că pentru cei ce nu pot da curs actualizării acesteia prin relaţii (de tipul celor de mai jos) cu lumea naturii (plante, animale), în timp, insatisfacţia aceasta se va acutiza

putând duce la crize grave, ce vor afecta (paradoxal) chiar concepţia (şi aşa mărginită până atunci) despre viaţă şi fiinţe, în sensul că o vor restrânge şi mai mult; persoana în cauză va gândi tot mai negativ şi exclusivist la adresa celorlalţi, se va închide în sine, comunicarea va tinde spre zero, apar comportamente brutale, descărcări de tensiuni necontrolate manifestate sub forma tendinţelor distructive (tinde să „sfarme” tot ce-i iese în cale), câmpul mental se îngustează; gândurile clare fac loc obsesiilor tot mai întunecate şi totul sfârşeşte de multe ori prin sinucidere (dar nu din voinţa controlată de a pune capăt aceste stări de lucruri, ci din întâmplare, din aceeaşi dorinţă de a distruge tot ce-i iese în cale, doar că acum obiectul era propriul trup).

Vorbeam la început despre complexitatea structurală a acestui nivel derivată din acţiunea sinergică a mai multor categorii de trebuinţe componente. Iată în cele ce urmează câteva dintre principalele necesităţi structurante:

a) Nevoia de a primi şi dărui afecţiune. Aici nu este vorba de trebuinţa de a fi alintat – care am văzut că se plasează pe nivelul 3 al necesităţilor ambientale. În cazul alintului (când ne complimentăm unii pe alţii) nu importă starea de adevăr sau fals a mesajului. Alintul (care este, în fapt, o „minciună sinceră”, bine intenţionată) se adresează imaginii noastre despre noi şi creşterii potenţialului de confort în viaţă (chiar prin îmbunătăţirea relaţiilor interpersonale). Dăruirea-primirea de afecţiune presupune transmiterea unui conţinut complex de trăiri afective, care scapă raţiunii şi deci nu pot fi supuse erorii/falsului. Afecţiunea în contextul nostru înseamnă *trăire sinceră a stării de apropiere, de ataşament, de îndrăgire şi orientare sufletească spre celălalt; de „a pune suflet” din sufletul propriu în această relaţie*. La nivel superior, deci la intensitate maximă, această trăire devine ***compasiune***. (Concept ce nu trebuie confundat cu mila. Aceasta din urmă constă în voinţa/impulsul intern de a ajuta o fiinţă aflată într-o situaţie/stare inferioară, chiar cu riscul unor pierderi

personale. Pe când compasiunea nu judecă, nu valorizează, nu apreciază echivalenţele între fiinţele raportului, ci doar tinde – dincolo de orice raţiune – la unificarea sufletelor celor două; este transpunerea în celălalt şi identificarea cu el, rămânând în acelaşi timp tu însuţi, dar de care ai uitat).

b) Nevoia de apartenenţă, adică aceea de a se simţi parte la un grup, o familie, un colectiv, un organism social; nevoia de acceptare, de integrare, de recunoaştere ca membru. Ea maschează nevoia de protecţie, de grijă, de sprijin şi suplinire a propriilor slăbiciuni (puncte slabe) de către ceilalţi componenţi ai grupului (în sens generic). De altfel Rousseau observa că întrega organizare socială, nevoia oamenilor unii de alţii, derivă, nu din dragoste reciprocă, ci din imperativul suplinirii lipsurilor şi slăbiciunilor individuale. Observăm că dacă nevoia de afecţiune presupune o relaţie biunivocă (individul primeşte, dar totodată trebuie să şi exteriorizeze afecţiunea, nu neapărat către cel de la care a primit-o) în cazul apartenenţei, în schimb, accentul cade pe el şi nu pe celălalt. Este o trebuinţă personală/individuală, unilaterală.

c) Nevoia de comuniune se deosebeşte de nevoia anterioară prin aceea că, dacă nevoia de apartenenţă presupunea simpla acceptare/integrare protectoare în grup, nevoia de comuniune, în schimb, solicită ca între membrii grupului să existe un raport de intimitate şi deschidere, de căldură sufletească; o ambianţă complexă, cel mai bine descrisă prin conceptul de „*cămin*”. Sentimentul acesta de comuniune socială (cum îl numea Adler) nu depinde de numărul indivizilor ce compun grupul şi nici de categoria speciilor din care face parte. Un om şi un câine pot foarte bine să-şi transmită stări afective în măsura de a crea această atmosferă. Sau cel ce îndrăgeşte în mod deosebit florile/plantele se poate simţi „acasă” numai în grădina sa, în seră ori în pădure etc. „Sentimentul” acesta, deci, poate exista la fel de bine între doar doi membri, ori se poate extinde la întreaga societate

(umană, pentru că în rândul animalelor nu putem vorbi de o societate extinsă la nivel se specie, dar putem observa – şi lua aminte! – la comunităţile mai restrânse pe care acestea le creează ca structuri cu organizare şi raporturi inter-individuale ce depăşesc rosturile umane în mult puncte).

Desigur dezideratul sentimentului de comuniune socială extins la nivelul întregii specii umane, rămâne încă un „ideal înălţător" (Adler) chiar dacă socialiştii şi-au propus de mai bine de două secole înfăptuirea lui. Mai trebuie ca societatea în ansamblul său să se maturizeze şi să urce (pe treptele piramidei) spre momentul intrării în funcţiune a acestui nivel. Pentru că societatea este ea însăşi o entitate distinctă de indivizi componenţi şi, ca orice entitate vie se supune aceloraşi reguli ale existenţei unor Necesităţi ierarhizate. La gradul de evoluţie actual comunitatea umană are reuşit accesarea doar primelor 3 trepte ale Piramidei. (Aceasta însemnând că organismul social nu „simte" încă nevoi superioare acestor 3 descrise anterior).

d) Nevoia de relaţie: este o nevoie rece şi distantă; ea nu presupune incidenţa vreunui sentiment/afectivitate, ci solicită simpla raportare la ceilalţi. Ea îşi are originea în principal în teama existenţială de singurătae, în necesitatea „de a fi cu cineva". În diverse situaţii ale vieţii întâlnim oameni făcând lucruri aparent ciudate: vorbesc singuri pe întuneric, se mută mai bine la un vecin (pentru care nu avea nici un fel de afecţiune/atracţie/nevoie etc) decât să locuiască singuri pe o anumită perioadă; caută compania unui animal (pe care până în aceea situaţie nu-l considerau „fiinţă") pentru a fi cu „cineva" până încetează respectiva situaţie etc. Toţi oamneii trec prin astfel de momente, fiindcă toţi avem această nevoie de relaţie.

În afara sentimentului de frică, ori necesitatea de a învinge singurătatea, nevoia de relaţie se exprimă şi prin trebuinţa de un altul ca ***oglindă reflectoare a propriilor stări de spirit.*** Păstorul vorbeşte cu

oile sale, gospodina cu animalele de casă, grădinarul cu florile etc şi nu din nevoia de comunicare (care, vedem imediat, presupune transmiterea către *altcineva* a unui mesaj) ci dintr-o necesitate a Sinelui numită ***Nevoia de Destăinuire*** (aşa cum vom arăta mai jos). Fiinţa (umană, în cazul nostru) doreşte să „stea de vorbă” cu ea însăşi, să realizeze un proces de autoanaliză de introspecţie, însă pentru aceasta are nevoie de un agent exterior „viu”, de un „alter ego” în care, dedublându-se (virtual) să-şi transpună sinele său conlocutor.

Tot la nevoia de relaţie vom raporta şi ***atitudinile de conflict şi competiţie*** între un individ şi alte fiinţe componente ale unui grup. Nu este vorba de intenţia acestuia de a se impune (fiindcă atunci ne-am afla în prezenţa nivelului 6, al Stimei/Valorizării de Sine), ci doar de dorinţa de a fi luat în seamă, se a-şi dovedi lui şi celorlalţi că există, că e prezent şi el acolo, de a fi acceptat, inclus, remarcat. În limbaj comun se spune despre un om (în special la oameni se manifestă şi mai ales la tineri) că „se dă în spectacol”. Tot ce urmăreşte este să atragă atenţia. De aceea această nevoie de relaţie (prin aspectul în discuţie) este cel mai frecvent întâlnită în ritualurile de curtare (la toate nivelele lumii animaliere, incluzându-l aici şi pe om).

e) Nevoia de comunicare şi schimb/ transfer: constă în trebuita fiinţei de a transmite şi recepta mesaje, de a face schimb informaţional (pe toate căile, nu doar lingvistice) cu alte fiinţe. Este o necesitate ***de împărtăşire*** (care presupune a dărui ceva din ceea ce am fără a sărăci eu) şi totodată ***de creştere şi dezvoltare*** (de a-mi îmbogăţi bagajul informaţional cu aspecte utile progresului individual). Ea presupune neapărat un raport între cel puţin două fiinţe reale, un raport exterior, ce exclude introspecţia şi raporturile cu sine însuşi ca în cazul anterior.

De precizat că prin conceptul de „informaţii” înţelegem orice tip de mesaj, fie că este vorba de gesturi, fapte, atitudini, stări de spirit, concepte etc.

f) Nevoia de orientare: presupune raportarea la un sistem de norme unanim (sau larg) împărtăşit ; călăuzirea în găsirea sensului vieţii, a exprimării sale ca fiinţă, a modalităţii celei mai viabile de adaptare la existenţă, a căilor cele mai sigure de realizare a împlinirii de sine, prin orientarea după regulile (deja experimentate şi validate) aparţinătoare unei colectivităţi, care prin chiar existenţa sa (şi standardul existenţei sale) oferă o anumită garanţie în acest sens.

Această necesitate se activează (intră în funcţiune) încă din primele faze ale existenţei fiinţei ca pui, şi are rolul primordial în deprinderea/ copierea comportamentului adulţilor (în faza iniţială), iar ulterior, când fiinţa creşte şi încep să funcţioneze „procesele psihice” superioare (afectivitatea, raţiunea, conştiinţa), tot această necesitate creează impulsul şi motivaţia necesară proceselor educaţionale (şi autoeducaţionale).

5. Necesităţile de cunoaştere

Reprezintă nevoia fundamentală ce caracterizează toate fiinţele dotate cu libertatea autodeterminării şi a devenirii de sine. Omul este prima entitate din lanţul evolutiv, care resimte puternic activarea acestui nivel în întreaga sa plenitudine, chiar dacă, anumite aspecte ale necesităţilor de cunoaştere le întâlnim şi la unele animale. Şi e normal să fie aşa dacă avem în vedere că pe acest nivel se manifestă una dintre Cerinţele Sinelui – anume aceea de lumină, de orizont, de orientare.

Vedem astfel la majoritatea animalelor, mai ales în perioada copilăriei cel mai pregnant evidenţiată necesitatea de cunoaştere, manifestată în procesul de investigare a mediului înconjurător, de a interoga lucrurile şi fiinţele din spaţiul acestuia, de a pune întrebări şi a obţine răspunsuri menite a contura o anumită experienţă de viaţă. Puiul animalului este prin excelenţă o fiinţă dotată cu ***posibilitatea de***

a se mira. Dar mirarea lui este orientată *unidirecţional*, înspre exterior, înspre mediu, devenind astfel ***curiozitate***. Curiozitatea reprezintă impulsul manifestat ca necesitate a Sinelui de a cunoaşte şi a se raporta la tot ceea ce întâlneşte în mediul său de viaţă.

Abia la fiinţele umane (când Sinele, deci este la un nivel avansat de evoluţie – şi de aceea nu se manifestă la vârstele mici, Sinele făcându-şi simţită prezenţa, în medie, între 14 şi 21 de ani), acest impuls devine *bidirecţional*, fiind constituit deopotrivă dintr-o curiozitate exterioară şi o ***interogaţie internă***. Altfel spus, fiinţa explorează mediul, descoperă şi ia contact cu lucrurile de aici, învaţă în mod primar cum să se poarte cu fiecare (ca şi animalele dealtfel) pe baza proceselor foarte bine observate de Pavlov şi care au legătură cu *instinctul*, adică aceea conştiinţă comună a speciei, de asemenea observată de Jung şi denumit *mental colectiv*. Însă în afară de acestea, *fiinţa-om îşi doreşte să cunoască legăturile dintre lucruri, locul şi rostul fiecăruia, legile care guvernează procesele observate; de asemenea el vrea să determine rostul său personal precum şi sensul vieţii sale.* Pentru aceasta constatările, informaţiile obţinute din exterior sunt supuse unui proces de analiză şi sinteză cu ajutorul minţii sale şi mai mult chiar raportate la valorile şi răspunsurile pe care le descoperă în profunzimea universului interior.

Până la stadiul animal fiinţele învaţă să se raporteze la lucrurile exterioare şi să se orienteze în mediu, în vederea actualizării, a satisfacerii trebuinţelor de pe nivelele văzute până aici. Însă ele nu au ***Conştiinţa de Sine***, astfel că cea mai mare parte a funcţiilor de supravieţuire, adaptare, integrare, comuniune, comunicare etc sunt preluate de Spiritul-grup sau al speciei şi manifestate sub forma automatismelor, a instinctelor. Ceea ce face puiul animalului în perioada de învăţare a „regulilor jocului” potrivit speciei aparţinătoare, este să-şi reamintească, să-şi reactiveze aceste deprinderi specifice.

Aţi observat poate, că, în copilărie un pui de lup şi unul de căprioară se raportează unul la altul ca de la fiinţă la fiinţă; ei încă nu ştiu ce roluri joacă în viaţa prezentă până când vor creşte şi se vor activa deprinderile propriei specii. În stare naturală procesul este accelerat prin copierea comportamentului părinţilor sau celorlaţi membrii ai speciei şi abilităţile instinctuale sune actualizate prin exersare. Crescut în alt mediu decât cel propriu speciei lui, puiul de animal nu va descoperi cine este cu adevărat decât târziu, la maturitae, când conţiinţa colectivă – sub forma sublimată a instinctului – îi va spune anumite lucruri despre el. Dar până atunci, respectiva fiinţă, crescând într-un mediu străin, va fi putut deprinde cu totul alte obişnuinţe; va fi putut învăţa despre ea că este altceva/altcineva decât îi spune instinctul. Acest lucru se observă cu atât mai pregnant, cu cât fiinţa-animal este mai înaintată pe cale evoluţiei şi se întâlneşte sub forma proceselor de domesticire şi dresare a animalelor de gospodărie şi de companie.

De fapt ambele procese reprezintă modalităţi prin care fiinţele aparţinătoare diverselor specii sunt scoase din mediul lor natural şi, venind în contact cu o specie mai avansată, vor fi influenţate de regulile şi conduitele acesteia. Astfel, de exemplu animalele din gospodărie primesc un nume, un loc şi un rost; sunt învăţate să dezvolte şi exerseze anumite aptitudini străine speciei lor; dobândesc un alt statut şi o altă personalitate; dar cel mai important, sunt educate să dea uitării impulsurile/pornirile venite din conştiinţa colectivă şi să se conformeze noilor responsabilităţi superioare pe care le solicită statutul lor.

Cu cât este mai avansată evolutiv respectiva fiinţă-animal, adică mai apropiată de stadiul uman al conştientizării de sine, cu atât mai multe lucruri noi, străine speciei sale, va putea învăţa, procesul acesta ducând la o dezvoltare mai mult individualizată, a entităţii deci, şi nu a speciei. O astfel de fiinţă (să ne gândim la câinii de apartament,

pentru că sunt mai apropiaţi de felul cum percep fiinţele-umane lumea şi viaţa, decât alte finţe-animal precum pisicile, ori elefanţii), va avea o gamă destul de largă de trebuinţe, de la cele primare la cele superioare ale valorizării de sine ca entitate unică, în calitate de personalitate, deci (a se vedea mai jos trebuinţele nivelului 6).

În ceea ce priveşte necesităţile de cunoaştere ele se vor exprima deopotrivă în nevoia de orientare, de cercetare şi descoperire, de orizont, de libertate, însă numai la fiinţele umane şi mai ales începând dinspre jumătatea stadiului de evoluţie în sus, se vor manifesta mirarea interogativă şi reflexia interiorizată. De abia de acum fiinţa va începe să mediteze asupra rosturilor şi sensurilor celor ce le percepe în mediul său nu doar cu simţurile fiziologice (cele cinci simţuri clasice) ci şi cu Simţul Astral, cu Simţul Minţii, cu Intuiţia ori simţurile superioare: al Transcendenţei (al Sacrului), al Unificării etc. (a se vedea mai jos în prezentul volum.)

Trebuie să observăm, de aceea, că nivelul trebuinţelor de cunoaştere nu are decât parţial legătură cu forţele mentale, pentru că el nu se referă doar la înmagazinarea de informaţii şi descoperirea conexiunilor logice dintre acestea. Ci presupune o necesitate de încadrare armonică în lume şi în viaţă; de trăire în echilibru cu mediul, de adaptare – în toate structurile proprii – la ordinea, la cosmosul exterior. De edificare a unui sistem propriu de valori, un univers al său, propria Realitate care să-i fie deopotrivă confortabilă şi utilă procesului de dezvoltare personală, dar care, totodată, să fie viabilă: adică să poată prinde viaţă, să poată exista în cosmosul exterior, alături de Realităţile tuturor celorlalte fiinţe şi să poată, de asemenea supravieţui fără a fi denaturată de interacţiunea cu acestea.

6. Necesităţile de valorizare

Este domeniul a tot ceea ce are legătură cu trebuinţa interioară de putere, de punere în valoare, de demnitate proprie. Presupune deci existenţa (câştigarea şi permanentizarea) sentimentului (a trăirii interne) de respect de sine din partea celorlalţi, de apreciere şi recunoaştere, de validare a propriilor conduite de către un altul. Altfel spus, fiinţa priveşte în ochii celuilalt (fie el seamăn din aceeaşi specie sau nu) pentru a se descoperi pe sine, la adevărata valoare, aşa cum o regăseşte în sufletul acestuia.

Pe nivelul anterior, am văzut, întrebarea „cine sunt?” şi „ce rost am?” era adresată universului exterior, componentelor şi structurilor acestuia. Însă ele i-au oferit fiinţei un răspuns rece şi distant, i-au descoperit un rost abstract, cu bătaie lungă, îndepărtat în viitorul devenirii sale şi pierdut într-o mare aglomerare a miliarde de alte finnţe şi lucruri, fiecare cu rostul său. Acum însă fiinţa doreşte a se concentra asupra sa înseşi. În universul mare descoperit anterior o pândeşte riscul disoluţiei, al „topirii”, printre celelalte lucruri, al pierderii importanţei de sine. De aceea se impune cu necesitate găsirea cât mai urgent a unui ***centru de greutate*** propriu, care să-i dea stabilitatea şi echilibrul în această mare externă a transformărilor continue şi totodată o ***axis mundi***, o direcţie valorică absolut proprie de dezvoltare, o lege a sa personală ce merge înainte luminându-i calea şi deschizându-i drum printre multitudinea de lucruri, forţe, fiinţe din universul înconjurător.

Începând cu nivelul 6, deci, fiinţa umană îşi începe propriu zis procesul construcţiei valorice de sine. Până acum a cunoscut ce o leagă de alte lucruri şi valori; din acest moment însă îşi doreşte a ieşi din jocul condiţionărilor universale, luându-şi destinul în propriile mâini şi câştigându-şi libertatea de acţiune, decizie, manifestare după propria sa voinţă.

La nivelul 4, am văzut că fiinţa îşi identifica sensul existenţei sale cu cel al colectivităţii. Toate actele, gesturile, gândurile, optica sa de viaţă, felul de a fi erau reproduse după regulile generale ale acestei colectivităţi. Căci ea, colectivitatea, reprezenta chiar fundamentul existenţei individului, în afara căreia acesta s-ar fi simţit total dezrădăcinat; şi-ar fi pierdut sensul propriei existenţe.

La nivelul 6 însă, după ce „a deschis ochii" minţii şi sufletului descoperind lumea şi multitudinea de raporturi, de lucruri, de posibilităţi şi transformări ce se petrec necontenit în universul exterior, ieşind altfel spus din limitele restrânse ale zidurilor colectivităţii şi putând acum privi în orizonturi îndepărtate, în sufletul individului se naşte dorinţa de a şi atinge aceste orizonturi; nu doar de a le contempla de la distanţă, ci de a experimenta, de a trăi realităţile existente acolo. Căci fiecare fiinţă este prin definiţie un Călător-explorator, iar devenirea nu reprezintă altceva decât Marea Trecere a dinspre potenţă spre actualizare, spre existenţă, spre împlinirea de sine.

Aici începe cu adevărat drumul ei în viaţă, cea de-a doua naştere: construcţia de sine. Fiindcă sub atracţia mirajului orizonturilor, fiinţa va lupta cu toate greutăţile ieşite în cale; va descoperi ce puteri are, ce capacităţi îi lipsesc, ce atitudini şi strategii trebuie să adopte pentru succesul înaintării: se va antrena continuu în procesul de autoperfecţionare; îşi va dori mereu să fie mai puternică, mai iscusită, mai capabilă. După câţiva paşi realizaţi astfel spre obiectivele propuse, va câştiga *încredere în sine*; după mai multe victorii reuşite, va dobândi *gustul succesului*. Acestea două vor determina să se străduiască şi mai mult în dezvoltarea proprie, să-şi propună şi mai multe realizări, dar şi să lupte cu toată energia sa. Eroismul, virtutea personală, încep a se naşte. Respectul de sine o înalţă spre nivele înalte e trăire şi încredere. De acolo de sus, din turnul său de fildeş lumea de jos nu are decât o singură valoare: aceea de a-i pune în evidenţă măreţia, strălucirea, gloria personală. Fiinţele, lucrurile din universul

exterior contează doar ca probe, ca şi competitori ce trebuie învinşi, depăşiţi pentru atingerea obiectivelor individuale şi pentru savurarea succesului personal.

*Nivelul 6 este mediul cel mai prielnic pentru construcţia şi fortificarea **Personalităţii***. Din toate bătăliile purtate, din victorii şi înfrângeri, din experienţele parcurse, fiinţa desprinde anumite învăţăminte, trage anumite concluzii şi îşi stabileşte valorile, principiile, regulile şi strategiile proprii. Acum nu mai copiază, nici nu mai împrumută sisteme străine, ci îşi construieşte propriul univers valoric, precum o casă a sufletului edificată prin puterea individuală: ***Caracterul***. Dacă observă, analizează, descompune şi recompune lucrurile din universul exterior, dacă interacţionează cu acestea mai blând (în asociere) ori mai brutal (în competiţie), dacă se raportează din când în când la ele, este pentru a experimenta şi învăţa, pentru a dobândi cunoştinţe noi despre capacităţile sale, despre cheile succesului, despre creşterea performanţelor personale, ***despre creşterea şi împlinirea de sine***.

La nivelul Caracterului (a se vedea şi infra) toate aceste puteri dobândite sunt apoi armonizate şi stabilizate, echilibrate între ele şi integrate într-un sistem unitar. De aici îşi va extrage în fiecare moment al Călătoriei prin viaţă deopotrivă energia, forţa, iscusinţa, încrederea în sine, demnitatea personală, echilibrul şi mobilitatea necesară spre a putea ţine piept lucrurilor, a se putea strecura printre, ori a trece peste ele, a-şi putea continua drumul dezvoltării personale, al împlinirii de sine prin atingerea Obiectivelor şi totodată spre a putea să-şi afirme şi impună identitatea proprie şi unică, în fiecare moment al călătoriei, pretutindeni în universul exterior şi interior precum şi în faţa tuturor componentelor acestui univers dublu.

În această categorie distingem două tipuri de necesităţi care se presupun reciproc şi se intercondiţionează: pe de o parte ***dorinţa de***

încredere în forţele proprii care să asigure succesul în faţa unor probleme complicate ale vieţii, sentimentul de putere, de adecvare, de siguranţă, capacitatea de a înfrunta dificultăţile vieţii, al cărui corolar este sentimentul de independenţă şi libertate. Deci omul are nevoie să fie el însuşi, autonom şi responsabil de propria sa viaţă.

Pe de altă parte, se include aici ***dorinţa de prestigiu, de reputaţie, de respect, recunoaştere şi apreciere*** din partea celor din jur. Cercetările efectuate de Alfred Adler au dovedit cu prisosinţă – fapt pe care îl putem experimenta şi noi, fiecare, individual cu privire la propria viaţă – caracterul puternic distructiv (pentru fiinţa umană, dar nu numai) al sentimentului de inferioritate, de slăbiciune, de neajutorare în faţa vieţii.

7. Necesităţile de creaţie

Până la acest nivel putem spune – dacă ar fi să definim într-un cuvânt toate celelalte trepte ale Piramidei – că omul s-a căutat pe sine însuşi. În lume (societate), în viaţă, în univers, în lucruri, pretutindeni unde paşii cugetului său i-au permis a se îndrepta. A fost purtat pe braţe de semenii săi şi la rândul lui a dăruit sprijinul, dragostea şi afecţiunea sa atunci când rosturile naturii i-au maturizat sufletul. A călătorit prin lume, a descoperit pământul şi rostul lucrurilor, a cercetat universul. În ochii seamănului ca şi în stelele cerului, el a căutat răspunsuri despre sine. Şi-a oglindit chipul în rosturile acestora spre a-şi înţelege şi asuma rostul său propriu. Dar ce a descoperit acolo erau numai imagini; parţiale, inexacte; deformate de atâtea himere ale lumii, legate strâns de sufletul său.

Trebuia să găsească un alt sistem de referinţă. Şi atunci l-a descoperit pe Meşterul Manole. Manole înălţase multe mănăstiri; cele mai frumoase din lume. Dar încă nu o zidise pe aceea a lui. Oamenii

se bucurau de creaţiile sale, însă el le simţea goale, reci, distante. Simple alăturări de pietre: forme moarte. Manole era neîmplinit; pustiit de sine însuşi la fel ca şi aceste forme. Îi cere lui Dumnezeu sfatul, reţeta împlinirii; formula magică a creaţiei; pentru că în lipsa ei edificiul autentic nu putea prinde viaţă. Şi Dumnezeu i-a spus: trebuia să pună sufletul său la temelia zidirii (Ana este simbolul vieţii lui Manole). Trebuia să înveţe a dărui; a face darul suprem al vieţii: propria sa existenţă. Aceasta este reţeta şi arta creaţiei.

Întocmai lui Manole, fiecare om se poate descoperi pe sine în măsura în care se reproduce în creaţiile sale. Pe cât de mult pune din sufletul său în ele, pe atât vor fi acestea mai vii şi-l vor oglindi mai fidel, iar el va deveni mai împlinit în viaţă şi în lume. De la creaţia materială, la cea biologică, la cea spirituală; creaţia este una singură şi manifestă un raport al omului cu sine însuţi – puterea lui de a se dărui. Fiindcă dintre toate fructele pământului, omul este singurul care sporeşte prin epuizare.

8. Necesităţile de Identitate

Am grupat sub această titulatură toate acele trebuinţe ale fiinţei umane care converg spre descoperirea şi cunoaşterea de sine autentică. Până acum, pe celelalte nivele, anterioare, omul a căutat a se descoperi în lucrurile aparţinătoare universului exterior (semeni, alte fiinţe, obiecte, fenomene etc.). Pe nivelul 7, al creaţiei, descoperă că, pentru ca imaginile chipului propriu observate în lumea înconjurătoare să fie cât mai reale, este nevoie de o reflectare profundă a sufletului său în esenţa acestora, este nevoie de trans-punerea sa ca fiinţă în trupul, în formele lucrurilor exterioare. Este nevoie de manifestarea sa ca şi creator de valori. Însă oricât de fidele ar fi aceste trans-puneri exteriorizate în lucruri, oricât ar fi de mare numărul „chipurilor

cioplite”, omul tot va trăi nemulţumirea fundamentală de a nu fi găsit răspuns la întrebarea despre ***esenţa şi identitatea sa însuşi***. Imaginile descoperite în lucruri îi arată mai mult „ce poate” şi mai puţin „ce este”. Nevoia de esenţă, de autocunoaştere autentică rămâne încă prezentă. E adevărat că acum omul ştie cu mult mai multe aspecte evident definitorii pentru propria sa fiinţă. Dar toate aceste aspecte au caracter de reprezentanţă; ele sunt purtători de cuvânt ai fiinţei şi numai uneori, şi doar într-o anumită măsură, fideli. Pe nivelul 7 omul se descoperă pe sine ca şi creator potenţial de universuri. Întreg mediul exterior simte că îl poate transforma după propria-i voinţă; înţelege că toate lucrurile sunt legate prin norme şi se încadrează în anumite ordini mai mult sau mai puţin generale. Că el însuşi, în măsura în care cunoaşte legile şi raporturile dintre lucruri, poate fi creator de noi cosmosuri. Lumea înconjurătoare, universul fizic i-o dovedeşte cu prisosinţă. Realitatea materială (biologică şi energetică), precum şi realitatea socială s-au lăsat modelate de mâna sa, după propria-i voinţă şi în funcţie de limitele (sau posibilităţile) cunoaşterii la un moment dat. Aceste două realităţi au fost pentru el mediile de lucru şi antrenament. Erorile uceniciei au prins contur în lumea exterioară pentru a purta peste timp mesajul lor de înţelepciune spre folosul întregii specii umane.

Dar evoluţia îşi urmează cursul ei firesc şi omul se regăseşte într-o bună zi matur, echilibrat, puternic, şi mai ales înţelept, educat. Este acum pregătit să realizeze o nouă descoperire crucială: dacă el poate crea sau măcar modela universuri exterioare, de ce nu ar putea, cel puţin în aceeaşi măsură să modeleze – sau chiar creeze – universul său interior.

Începând cu nivelul 8, deci, fiinţa umană constată că nu contează atât de mult ce este, cât ***ce poate să devină***. Omul se descoperă ca fiind propriul său creator. El depăşeşte natura şi stăpâneşte forţele acesteia. Constată că întreg universul înconjurător îi este dat ca sursă de inspiraţie

şi material de lucru pentru a edifica astfel propria sa identitate. Manole din el nu se mai caută pe sine, ci se edifică. Omul devine astfel propriul său arhitect. El este cel ce trasează planurile şi tot el cel care înalţă zidurile. În funcţie de grandoarea edificiului vor trebui turnate fundaţiile. În funcţie de înălţimea aspiraţiilor va fi şi volumul de muncă şi cantitatea de moloz, însă şi multitudinea nivelelor şi splendoarea panoramei ce se deschide sufletului în faţa vieţii.

Fiinţa umană se clădeşte precum orice creaţie: e nevoie de materiale, de cunoaştere şi iscusinţă de planuri corespunzătoare, de muncă şi efort pe măsura acestor planuri.

Pe nivelul 8 omul are o singură realitate în vizor, iar dimensiunile precum şi conţinutul acesteia ştie că nu le poate împrumuta de niciunde altundeva. Trebuie să le producă singur. Cel mult se poate inspira din universul exterior. Toate lucrurile (fiinţe, evenimente, fenomene, etc.) pe care le întâlneşte pe drumul vieţii sale, le priveşte acum ca oportunităţi şi utilităţi în acest demers: al edificării proprii sale identităţi.

El este acum asemeni gospodarului ce strânge pe lângă propria casă toate lucrurile necesare satisfacerii unui întreg complex de trebuinţe. Fiindcă omul contemporan este o fiinţă multireferenţială; el este un fluviu ce se reculege din nenumărate pâraie, şi o realitate alcătuită din multiple perspective. Fiecare dintre aceste rădăcini ale sale îşi are importanţa capitală, fiindcă doar împreună pot da naştere trunchiului numit fiinţa umană. Iar acesta este numai un început. ***Finalitatea şi împlinirea omului vine din puterea lui de a rodi şi bucura cu fructele sale o lume întreagă.*** Pe cât de frumoase şi înmiresmate sunt florile în anotimpul edificării de sine, pe atât va fi de îmbelşugată recolta în cel al dăruirii.

Pe nivelul 7 omul deprinde meşteşugul sacrificiului şi renunţării la sine pentru a se pune în creaţie.

Pe nivelul 8 el înţelege că nu poţi culege dacă n-ai semănat mai întâi; că talentul dăruit de divinitate trebuie înmulţit, iar că adevărata sa măsură constă în capacitatea de a creşte şi dezvolta potenţialul înnăscut, pentru că numai aşa va avea cu adevărat ceva de dăruit lumii şi vieţii.

Împlinirea de sine se naşte numai din această acţiune permanentă de a rodi şi a dărui. De a se dezvolta mereu şi a bucura necontenit lumea şi viaţa cu îmbelşugate fructele sale, crescute din seva proprie după puterea de pătrundere a rădăcinilor în lutul existenţei şi după aspiraţia ramurilor spre înălţimile cerului.

Pentru că într-adevăr pe nivelul 8 coexistă nevoia de autocunoaştere (în sensul profund metafizic, al rădăcinilor) cu aceea de autocreaţie (edificarea propriei identităţi obiective, independent de influenţele lumii) şi cu nevoia împlinirii de sine.

Împlinirea de sine reprezintă legea de bază şi necesitatea centrală care pune în mişcare şi direcţionează toate procesele evoluţiei la nivel cosmic. Dacă privim în lumea Naturii (care cuprinde formele de viaţă accesibile nouă ca înţelegere) observăm că fiecare specie tinde în mod automat (instinctiv) să-şi manifeste în existenţa exterioară natura sa interioară, acel ceva aparte, specific şi original care o deosebeşte de toate celelalte elemente ale mediului înconjurător. Însă omul este o fiinţă individualizată; a depăşit de mult cadrele limitate ale speciei, chiar dacă amprentele acesteia se mai resimt încă. Iar pe nivelele superioare: 6, 7 şi 8 el luptă pentru descoperirea, afirmarea şi mai apoi (aşa cum am văzut) reconstruirea, remodelarea unei identităţi proprii. *Omul este deopotrivă o specie şi un element singular. Dar mai presus de toate el este o potenţialitate în continuă devenire; o misiune împlinită şi mereu de împlinit.*

Câinele sau panseluţa, stejarul sau elefantul se nasc astfel şi rămân toată viaţa în elementul lor natural. Omul, în schimb, nu se naşte om;

el vine pe lume numai ca potenţialitate, ca aluat din care lumea, viaţa, întâmplarea – oricine în univers – pot modela orice formă. Însă cel mai important: el însuşi poate lua orice formă prin proprie voinţă. Poate împrumuta orice chip şi juca orice rol pe scena vieţii. Şi numeroase vor fi deopotrivă rolurile şi chipurile împrumutate până când, pe nivelul 8 va înţelege că în sfârşit a sosit momentul de suficientă maturitate, când necesitatea de a-şi făuri ***propriul chip***, unic şi irepetabil se manifestă ca cerinţă fundamentală a vieţii. De acum omul nu va mai fi un doar un rol într-o piesă, ci deopotrivă un scenariu întreg precum şi cel ce trasează cadrele acestui scenariu. Aceeaşi trebuinţă naturală şi universală a împlinirii de sine îşi pune din nou cuvântul, însă de data aceasta nu mai reprezintă cerinţa unei specii, ci ***vocea conştiinţei individuale***.

Omul este făuritorul propriului său destin. Şi el descoperă această condiţie individuală şi universală pe nivelul 8. Iar ca orice arhitect este şi rămâne responsabil de edificiul născut din efortul său. El înţelege că participă organic şi funcţional la constituirea unui întreg şi mai mare; simte că de buna sa dezvoltare, de progresul său corect, depinde întreaga stare de bine a universului în care fiinţează. Că toate lucrurile sunt legate unele de altele în ţesătura vieţii şi numai împreună cu alte fiinţe, dăruindu-se, luptând şi muncind pentru ele, poate fi asigurat progresul, şi binele tuturor precum şi împlinirea individuală a fiecăruia în parte. Omul descoperă astfel în sine valenţa, puterea şi responsabilitatea (îndatorirea) de ***reformator***.

În funcţie de standardul propriei dezvoltări la Şcoala Universală a evoluţiei, reflectat în nivelul Conştiinţei (a se vedea infra, Cap II), această responsabilitate precum şi nevoia manifestării valenţelor de reformator pot lua o formă sau alta, pot acoperi o arie mai largă sau mai restrânsă. Poate cuprinde un partener de viaţă, o familie sau o întreagă umanitate; poate viza plantele sau animalele; sau copiii orfani ori instituţiile sociale; poate urmări progresul culturii, al ştiinţei sau al

persoanei umane. *Pretutindeni în jurul său omul descoperă, în toate formele de viaţă, posibilităţi de a face util, oportunităţi şi responsabilităţi de a contribui, după propria-i natură şi măsură la mersul înainte al lumii.*

Pentru că în această operă de reformare îşi află el menirea şi împlinirea; creşterea şi dezvoltarea propriei identităţi, realizarea de sine în viaţă şi în lume, prin viaţă şi prin lume.

9. Necesităţile de Spiritualitate

Această categorie de trebuinţe are un specific aparte şi unic. Aşa cum s-a putut observa până aici, în general, există o repartiţie destul de clară şi o diferenţiere relativ exactă a categoriilor de trebuinţe, ele neamestecându-se şi neconfundându-se unele cu altele. Singurele raporturi permise şi care se realizează între acestea sunt de alăturare a efectelor, în mod cumulativ, întocmai precum fascicolele de lumină, fiecare pe frecvenţa ei proprie, se alătură pentru a da naştere unei raze.

În cazul necesităţile de spiritualitate, însă, avem de a face nu cu o concentrare a lor pe un anumit palier (nivel) ci dimpotrivă, *cu difuzia acestora pe întreaga Piramidă.* În cadrul fiecărui nivel şi în fiecare etapă a dezvoltării fiinţei în stadiul uman, a existat atracţia către dimensiunile transcendente ale realităţii; ***sentimentul sacrului***, a ceva ce stă dincolo de toate lucrurile, dar este în acelaşi timp în ele, constituind esenţa acestora comună; trăirea mistică a vieţii ca valoare în sine.

Indiferent că era un simplu păstor sau culegător, ori că a dezvoltat civilizaţii impunătoare, că este la începutul existenţei sale ca elev la Şcoala evoluţiei sau se află în preajma absolvirii, omul se simte instinctiv parte organică a Marelui Univers, la creaţia căruia participă clipă de clipă prin fiinţa, existenţa şi acţiunea sa. Diferenţa constă numai în înţelegerea acestei unităţi ancestrale ce stă la baza întregii vieţi, înşelegere care sporeşte o dată cu trezirea conştiinţei de sine, cu

descoperirea universului, a semnificaţiei şi rosturilor tuturor lucrurilor înconjurătoare, a identităţii proprii.

Astfel indiferent că trebuinţa sa centrală se află pe nivelul 4 (al sociabilităţii) sau 7 (al creaţiei), omul simte în tot ceea ce face nevoia de a se raporta la o Forţă superioară, transecendentă lumii fenomenale, o putere care să legitimeze şi susţină toate intreprinderile sale din lumea asta. Fiindcă el este şi rămâne mereu, indiferent de rolul social pe care îl joacă la un moment dat (sau de nivelul său de evoluţie la şcoala vieţii), o fiinţă duală: deopotrivă spirituală şi fiziologică, deopotrivă divină şi pământească. Aşa cum recunoştea Pascal: adevărata măreţie a omului este să poarte în sine deopotrivă raiul şi infernul, neantul şi eternitatea.

Necesităţile nivelului 9 reprezintă până la urmă o culme a condiţiei umane: aceea de fiinţă liberă. Însă această libertate – şi deci actualizarea maximă a nevoii de spiritualitate – deşi se resimte pe fiecare dintre nivelele inferioare, se produce însă, în totalitatea sa doar aici. Pentru că, în momentul activării nivelului 9 omul simte cu cea mai mare pregnanţă nevoia de a da curs divinităţii din fiinţa sa cea mai profundă. Deşi trăieşte în continuare purtând în sine germenii infernului, fiinţa umană aspiră spre eden. Dar nu ca realitate exterioară, străină lui, ci, acum trecut prin nivelul al 8-lea în care descoperă puterea şi necesitatea de a fi arhitectul propriei sale deveniri, omul descoperă de data aceasta modelul tainic după care trebuie să traseze schiţele şi să înalţe edificiul fiinţei sale. Raiul, de-acum este în sufletul său. Înainte de a putea cu adevărat schimba ceva în realitatea exterioară, omul înţelege că trebuie să se transforme pe sine după anumite rigori ale devenirii cosmice, pe care acum le percepe tot mai clar ca fiind la baza întregii arhitecturi a lumii şi universului. ***El descoperă fraternitatea sa cu întreaga lume vie, şi înţelege că o singură fiinţă se manifestă în toate câte sunt, diferenţiate doar prin game armonioase de forme slujind unele altora în procesul transformării spre trepte superioare ale evoluţiei vieţii***.

10. Nivelele de vârf: 10, 11 şi 12

Tratarea Nivelelor Piramidei se opreşte aici. Deşi are 12 trepte, numai primele 9 categorii de Trebuinţe Fundamentale sunt active în prezent. Ceea ce nu înseamnă că ele se şi actualizează. Diferenţa dintre cele două concepte este semnificativă şi trebuie luată în calcul pentru evitarea confuziilor.

Activarea nivelelor se realizează prin procesele naturale ale evoluţiei pe Terra; aceste procese nu sunt supuse controlului speciei umane, ci numai şi numai regulilor după care se desfăşoară mecanismele şi progresul tuturor fiinţelor la Şcoala Planetei. Reglarea acestor mecanisme şi coordonarea proceselor, precum şi activarea nivelelor se realizează prin intermediul Modelatorilor Evoluţiei (Forţele Cosmosului, Naturii şi Fiinţei umane înseşi) dar ţinând cont de gradul de dezvoltare al participanţilor la procesele educaţionale: de fiinţele umane. Pentru că există o corespondenţă directă între gradul de evoluţie atins de fiinţa umană, reflectat în Nivelul Conştiinţei individuale (a se vedea mai jos Cap. II) şi numărul de trepte active pe Piramidă. Întrucât, în momentul de faţă omenirea terestră se plasează ca nivel între limitele extreme 4 – 9, cu media ponderată în urcare de pe 6 – 7 spre 7 – 8, este evident faptul că trebuinţele nivelelor de vârf (10, 11, 12) nu îşi pot face însă simţită prezenţa.

Pe de altă parte trebuie să distingem activarea (aşa cum am văzut-o mai sus) de actualizare. **Actualizarea** reprezintă procesul prin care, în mod particular, o anumită fiinţă umană dă curs trebuinţelor de pe un anumit nivel sau mai multe, satisfăcându-le. Actualizarea presupune deci existenţa activă dar ***potenţială*** a trebuinţelor, care ulterior prin alegerea / opţiunea omului pot fi împlinite / satisfăcute sau nu, situaţie în care ele rămân în stadiul de latenţă, de potenţialitate.

În momentul actual al dezvoltării speciei umane pe Terra, sunt deci activate 9 nivele din totalul de 12, dintre care, de la caz la caz, fiecare om în parte poate actualiza un număr mai mare sau mai mic dintre acestea, restul rămânând în stare latentă, adică potenţială. Actualizarea trebuinţelor reprezintă un proces sinergic şi continuu, astfel încât graficul piramidei ar reprezenta o fluctuaţie neîntreruptă deopotrivă în intensitate şi amplitudine, variind de la un moment dat la altul al existenţei fiinţei umane (a se vedea şi explicaţiile în continuare).

B. Aspecte generale şi comune privind trebuinţele

1. Asupra simbolismului numeric

Am văzut în secţiunile anterioare unele aspecte privind cele 9 nivele activate ale Piramidei Trebuinţelor Fundamentale, din totalul de 12 câte sunt specifice pentru Fiinţa umană.

Iniţial Maslow grupase aceste trebuinţe în 5 categorii, inspirat fiind de valoarea simbolică a numărului, care în tradiţiile hermetice reprezintă ***cifra omului***. Şi într-adevăr, aşa cum am arătat şi cu altă ocazie, evoluţia vieţii umane este guvernată de 3 mari numere: 5, 7 şi 12. Aceste numere însă nu se referă la omul ca fiinţă, ca elev la şcoala vieţii, ci reprezintă ***cicluri***, etape ale organizării procesului educaţional în întregime. Deci ele îşi pun amprenta asupra instrumentelor şi dotărilor Şcolii Planetare a Terrei (ca să ne exprimăm astfel), mai mult decât asupra fiinţelor în sine. Reprezintă forţe ce structurează omul, nu fiinţa.

Astfel numărul 5 corespunde etapei de evoluţie planetară în care omenirea a intrat o dată cu venirea lui Isus. Anterior numărul 4 structurase marile civilizaţii post-atlante (cu excepţia celei egiptene): asiro-babiloniană, chineză, hindusă şi greco-romană. *O dată cu*

trecerea în etapa numărului 5 omul a avut posibilitatea să modeleze (sub influenţa forţelor simbolizate de acest număr) personalitatea sa individuală şi unică. El parcurge procesul de separare din cadrul masei, de rupere faţă de valorile clasice, de încălcare a regulilor sociale inspirate de ordinea cosmică, de cădere în necredinţă etc. Acum se declară moarte zilelor; se pun bazele lumii pământului; omul caută să cunoască şi transforme natura şi societatea, după propria sa voinţă şi pricepere, refuzând modelele impuse de alte autorităţi: tradiţie, biserică, forţe politice etc.

Timp de două milenii omenirea s-a aflat în această epocă a numărului 5 corespunzătoare luptei, suferinţei, afirmării şi edificării propriei identităţi; catastrofelor şi reconstrucţiei, distrugerii şi regenerării. Omul a fost fiul rătăcitor, necredincios rosturilor părinteşti, plecat în lume pe cont propriu, rătăcind, suferind şi în cele din urmă biruind, devenind tot mai înţelept cu fiecare pas în plus realizat pe calea vieţii

Finalul mileniului al doilea a găsit astfel, o dată cu trecerea în epoca numărului 6, omenirea pe cale de a fi pregătită pentru misiunea acestuia. Căci omul începe a-şi afirma de acum *responsabilitatea activă, creativă şi participativă*. Libertatea câştigată în perioada numărului 5 (deopotrivă fizică, psihică şi spirituală), autodeterminarea, identitatea (coloana vertebrală), cunoaşterea şi voinţa sunt câteva dintre elementele principale cu ajutorul cărora noul om al mileniului 3 porneşte la noua sa aventură, una dintre cele mai grandioase şi emoţionante căci combină două aspecte importante în egală măsură: reîntoarcerea fiului rătăcitor la tatăl său şi edificarea de către acesta a propriei sale case după modelul părintesc.

Omul se înţelege pe sine ca fiu al Arhitectului Suprem şi de aceea, având acum experienţa şi înţelepciunea atâtor greşeli şi suferinţe, porneşte la reconstrucţia universului său social, deopotrivă cu reformarea propriei

sale fiinţe, după normele generale ale arhitectonicii cosmice, în deplină armonie cu tot ceea ce înseamnă viaţă şi fiinţă în lumea Naturii şi a Universului.

Numărul 6 şi perioada acestuia în care am intrat corespunde Comunităţii Universale. Mulţi gânditori ai omenirii, de la Platon încoace s-au încercat în trasarea schiţelor unei astfel de lumi, însă totdeauna le rămânea ceva pe dinafară: ori refuzau să ia în calcul spiritul, ori refuzau materia. Comunităţile lor erau astfel limitate, truchiate fie datorită specializării (vezi Bacon de ex.) fie insuficientei perspective asupra fiinţei şi condiţiei umane. Fiindcă omul reprezintă un complex de realităţi în continuă devenire, un proces de derulare neîntreruptă ca un flux mare de forţe ce se originează în nenumărate cursuri adiacente, în nenumărate izvoare. De fiecare dată când refuzăm, să luăm în calcul vreunul din acestea, nu facem decât să vorbim despre un om ipotetic şi neexistent în realitatea cotidiană. Această stare de fapt a făcut ca în întregul curs al istoriei ultimelor mii de ani, mai toate încercările de a concepe lumea nouă să eşueze, rămânând simple şi nostalgice utopii: pentru că ele nu vorbeau despre omul concret, omul prezent clipă de clipă în viaţă şi în lume, deopotrivă fiinţă biologică, social-culturală, natural-ecologică şi universal-cosmică. Omul acesta real îşi conştientizează rostul său în lume sub aspectul întreitei misiuni existenţiale: de a se perfecţiona continuu ca fiinţă la Şcoala Evoluţiei, de a juca rolurile scenice primite la diverse momente în Spectacolul Lumii şi de a contribui prin forţe proprii şi după propria-i măsură la progresul şi buna dezvoltare a celorlalte fiinţe, înţelese ca fraţi spirituali şi naturali, deopotrivă elevi pe diverse trepte de trebuinţe, de la cele fiziologice (primare) până la cele spirituale (de vârf), toate făcându-şi auzită vocea din profunzimea făpturii sale (a se vedea infra şi cap. IV). Omul real are o Natură individuală proprie şi unică pe care trebuie să o manifeste activ în universul exterior, trebuie să o exprime afirmându-se astfel pe sine

spre a realiza dezideratul fundamental al tuturor formelor de viaţă: împlinirea de sine, cel mai autentic indicator care măsoară şi îndrumă fiinţa pe calea corectă a dezvoltării. În acest demers firesc al său, de a-şi împlini misiunea existenţială (cerinţa Conştiinţei şi dimensiunea cosmică), de a da curs Naturii Individuale şi de a reuşi satisfacerea tuturor celor 9 nivele ale Piramidei (după propriul algoritm), omul concret trebuie să-şi orienteze activitatea, aspiraţiile şi eforturile spre patru mari orizonturi, numite dimensiuni sau direcţii (perspective) ale vieţii sale reale: dimensiunea materială, cea socială, cea individuală şi respectiv cosmică.

Toate acestea numai împreună şi înţelese ca aflate în interacţiune continuă şi sinergică, definesc realmente în întregime conceptul de condiţie umană. Comunitatea Universală ce se va creea în ciclul acesta al numărului 6, va ţine în mod obligatoriu cont de aceste cadre.

Maslow s-a lăsat sedus de farmecul mistic al numărului 5 (dealtfel prezent şi în tradiţiile creştine şi evreieşti) ignorând că acesta se referă în fapt la procesul de învăţământ şi nu la elevi. Aşa cum vom arăta mai jos (cap. II) Trebuinţele exprimate în exterior sunt expresia (cu excepţia celor fiziologice) a Necesităţilor fundamentale ale Sinelui, adică ale fiinţei înseşi, ce se activează treptat pe măsură ce aceasta avansează pe trepte superioare la Şcoala Evoluţiei. Manifestarea lor în lume şi viaţă se datorează deci cerinţelor intime ale fiinţei, unde ele îşi au originea. De aceea nu se vor supune numărului 5, ci vor fi guvernate de un alt număr care reflectă mai fidel nivelul de dezvoltare al fiinţei propriu-zise: numărul 12. Ca să înţelegem mai bine putem să facem următoarea analogie: numărul 5 ne spune despre nivelul şcolii (ciclul primar, gimnaziu sau liceu) pe când numărul 12 ne vorbeşte în mod concret despre nivelul de dezvoltare al unui anumit elev (este în clasa a 4-a sau în clasa a 9-a). Pentru că numărul 12 defineşte cele 12 etape de dezvoltare a fiinţei în stadiul uman, corespunzătoare nivelelor de creştere/evoluţie a Conştiinţei pe care noi le-am tratat în capitolul următor.

Şcoala socială, a pământului este inspirată după cea universală a progresului vieţii la stadiul uman. Meditând asupra proceselor pe care le observăm aici în societate, prin analogie, putem înţelege fenomene mult mai ample, de nivel cosmic ale creşterii şi dezvoltării fiinţei la stadiul de om. Fiindcă principiul „cum e sus aşa şi jos” reprezintă aplicaţia Legii universale a similitudinii organizării vieţii şi evoluţiei fiinţelor pe nivele ierarhice de structurare a ordinii cosmice.

Cel de-al treilea număr de care am amintit, 7 îşi pune şi el amprenta asupra proceselor vieţii pe Terra, inclusiv asupra vieţii umane, ca o Forţă exterioară, o Forţă Modelatoare (a se vedea mai jos capitolul dedicat acestor forţe). Şapte este nivelul atins în evoluţia sa de planeta înseşi, fapt ce determină ca toate elementele Lumii Naturale să fie organizate ţinând cont de acest număr (să ne gândim doar la cele 7 culori ale spectrului sau cele 7 note muzicale). Sub acest aspect intră în componenţa Forţelor ce modelează Personalitatea venind dinspre lumea Naturii, dar nu ne spune nimic despre fiinţa înseşi sau trebuinţele acesteia. Chiar şi trebuinţele primare (fiziologice) sunt guvernate mai intens de numărul 5, care reflecta stadiul organismelor întrebuinţate de om şi mai puţin de 7.

2. Alte aspecte privind Piramida Trebuinţelor

a) Ierarhia Nivelelor

După cum s-a arătat pe parcursul prezentării şi aşa cum putem observa din Diagramă, există o ierarhie bine stabilită a nivelelor şi o repartiţie relativ concretă şi exactă a trebuinţelor pe fiecare nivel. Desigur în primul rând se pune întrebarea de ce această ordine a ierarhiei? Dacă privim în universul înconjurător vom observa că tot ceea ce există (indiferent că vorbim de fiinţe, lucruri, fenomene, procese etc.) parcurge mai multe etape în devenirea sa, etape marcate

de câteva puncte forte: naşterea, creşterea, dezvoltarea, maturizarea, reproducerea şi apoi, în final disoluţia sau reîntoarcerea în elementul de origine. (A se vedea în acest sens şi etapele parcurse de om pe traiectoria vieţii sale în această lume, prezentate de noi în ultimul capitol al volumului de faţă). La fel mineralul, la fel planta, la fel animalul şi omul. La fel însă şi Trebuinţele sale Fundamentale intră în acţiune respectând aceeaşi regulă universală a devenirii aplicată fiinţei umane. Astfel încât, dacă pentru a putea culege roade trebuie mai întâi să însămânţăm, să cultivăm şi să îngrijim recolta, întocmai la fel nu vom putea actualiza nivelul 7 al creaţiei (de exemplu) mai înainte de a avea asigurat fondul de echilibru şi materialul de bază pentru aceasta.

Explicaţia ierarhiei nivelelor se regăseşte deci în necesitatea naturală (întâlnită pretutindeni în univers) de a respecta ordinea în desfăşurare constructivă a evenimentelor. Este o stare de fapt şi un principiu general, universal întâlnit.

b) Actualizarea Trebuinţelor

Aşa cum s-a arătat anterior, în momentul de faţă, datorită proceselor de dezvoltare a vieţii pe Terra, pentru Fiinţa umană în manifestare (omul social contemporan, cum l-am numit noi), sunt „date în folosinţă”, adică activate, 9 dintre cele 12 Nivele ale Piramidei.

Activarea lor presupune că există posibilitatea de a fi actualizate (adică satisfăcute) la un moment dat, sau pe parcursul existenţei individului uman în planul fizic. Ele se manifestă ca o voce, ca o chemare interioară spre împlinire; ca o forţă ce orientează fiinţa de a găsi în mediul înconjurător mijloacele şi obiectele necesare satisfacerii acestor cerinţe. Trebuinţele reprezintă necesităţi orânduite pentru buna dezvoltare a fiinţei la stadiul uman şi ele corespund „instinctelor” proprii celorlalte specii.

Deosebirea dintre ele este semnificativă însă şi reprezintă o distincţie de formă, de realizare sau proces, nicidecum de fond. În fond ***atât trebuinţele umane cât şi instinctele din lumea celorlalte vieţuitoare constituie Forţe modelatoare ale Universului puse la dispoziţia fiinţelor pentru parcurgerea proceselor de creştere şi dezvoltare*** (A se vedea mai jos cap. IV). Diferenţa constă însă în libertatea pe care începe să o câştige fiinţa o dată cu trecerea în regnul uman, libertatea de decizie şi opţiune, de participare la propria devenire. Animalul sau planta (de exemplu) sunt complet supuse acţiunii Forţelor Modelatoare ale Universului. Ele se aseamănă din acest punct de vedere cu un copil în faşă: este purtat pe braţe neîntrerupt şi toate acţiunile necesare dezvoltării sale sunt realizate prin şi de către altcineva.

Omul însă corespunde copilului care învaţă să meargă pe propriile picioare, să se descurce singur în mediul înconjurător folosindu-se de cât mai multe dintre lucrurile şi oportunităţile de dezvoltare pe care acesta i le scoate în cale sub aspectul Forţelor Modelatoare. Căci tot ceea ce există este destinat utilităţii. Pe măsură ce creşte şi se maturizează (la Şcoala Evoluţiei Universale), Fiinţa Umană ajunge să înţeleagă întreaga Ordin Cosmică nu ca o alăturare spaţio-temporală de obiecte definite / delimitate, ci ca o transformare continuă şi reciprocă a Totului în Tot. Fiecare element al Întregului se naşte şi devine neîntrerupt prin acţiunea sinergică a tuturor celorlalte. Astfel încât Universul îi apare deopotrivă ca fiind creaţie şi evoluţie, ca o singură fiinţă şi totuşi o mare de fiinţe distincte, ca o personalitate complexă şi eterogenă, dar totuşi unitară.

Iată de ce, în cazul Fiinţei Umane conlucrează o multitudine de Forţe la derularea proceselor dezvoltării sale (pe care noi le-am tratat în cap. IV), dintre care unele sunt exterioare, ale mediului (cosmice, naturale, sociale), pe când altele aparţin nemijlocit fiinţei în sine, reprezentând puterile sale proprii dezvoltate pe parcursul evoluţiei (ex:

Voinţa, Caracterul, Conştiinţa, etc. – a se vedea infra). Omul va tinde tot mai intens spre utilizarea acestora din urmă, emancipându-se astfel de sub tutela dominatoare a forţelor mediului, lucru ce se va întâmpla definitiv la finele stadiului uman.

Până atunci însă Fiinţa Umană va trebui să recunoască şi dea curs acestor Forţe Externe, ce i se înfăţişează ca veritabile călăuze, ghizi în măsură a-i orienta conduitele pe calea corectei dezvoltări evitând rătăcirea pe făgaşele proceselor degradante. Din interior el este călăuzit de normele Conştiinţei (vocea prin care se exprimă Universul şi legile sale); din afară Natura îl îndrumă prin intermediul puterii Piramidei.

Datorită relativei sale emancipări şi libertăţii intrinseci (ce creşte o dată cu evoluţia fiinţei) omul are posibilitatea de a-şi impune voinţa asupra Forţelor Modelatoare, putând „rupe” ordinea naturală a Trebuinţelor. Ele în mod natural tind să se actualizeze de la bază vârf, conform ierarhiei şi datorită legii ce guvernează toate procesele devenirii „forţându-le” să parcurgă etapele „fireşti”: naştere, creştere, dezvoltare, maturizare, reproducere (creaţie), disoluţie. Omul însă poate „da peste cap” aceste reguli normale; el are acum capacitatea şi într-un anumit fel îndatorirea de a realiza „spargerea” ordinii clasice – aparţinătoare Lumii Naturii – spre a edifica propria sa ordine, propriul său cosmos. Această stare de fapt este o nouă măsură a puterii sale, a dezvoltării superioare ce îi permite să aibă forţa de a domina tendinţele străine, de a le supune propriei voinţe creatoare.

Astfel, dacă i se face foame, un animal comun va căuta cu prioritate satisfacerea trebuinţelor fiziologice, înainte de a da curs celor de sociabilitate (de a se juca alături de semeni, de ex.). Un animal superior, chiar dacă se simte în pericol (afectarea nivelului 2, al siguranţei) va prefera să-şi apere puii prin chiar preţul vieţii, dând curs în acest fel, cu prioritate, unui nivel superior (al sociabilităţii),

„răsturnând" astfel ordinea ierarhiei „fireşti". Această „răsturnare" reprezintă o excepţie în lumea animalelor, fiind întâlnită numai la cele superioare şi doar în anumite conjuncturi dintre care două sunt mai semnificative: *instinctul matern al protecţiei* (ca stare naturală pentru toate fiinţele) şi respectiv *pornirea individuală* de protecţie şi sacrificiu venită din sentimentul devoţiunii. Animalele sunt dotate deopotrivă cu organism astral şi cu mental (chiar dacă inferior). Ele nu se pot dedica unor idealuri abstracte, dar pot avea sentimente de profundă devoţiune pentru fiinţe concrete, particularizate. (Ex: câine care îşi apără stăpânul sau vacile care se protejează între ele – aceste specii fiind înclinate natural spre dăruire reciprocă. Tot astfel de sentimente se pot naşte şi în rândul animalelor comunitare – ex: lupii, suricatele, pinguinii sau focile etc. – comunitatea ca formă organizatorică având ca funcţie inclusiv dezvoltarea puterii de dăruire şi sacrificiu de sine pentru celălalt.)

În cazul omului, această „dezordine" produsă în actualizarea nivelelor după regula ordinii ierarhice (naturale) este tot mai frecvent întâlnită. Astfel nu vom mânca până nu ne vom fi terminat temele sau munca de birou. Sau nu ne întâlnim cu prietenii ori partenerul atâta timp cât cercetarea de laborator, citirea unui studiu sau a unei cărţi ştiinţifice ne „captivează", făcându-ne să „uităm" de alte trebuinţe ce în mod natural ar fi fost la rând.

Fiindcă ordinea priorităţilor Fiinţei umane este diferită de aceea a proceselor naturale. Procesele naturale sunt comune speciei, dar omul depăşeşte specia, devenind mai întâi individualitate, pentru ca apoi, pe parcursul dezvoltării sale, să se transforme în unicitate şi specialitate.

Iată de ce trebuie să observăm două aspecte extrem de importante pentru omul zilelor noastre:

a) *fiecare entitate umană are un sistem propriu de raportare la Trebuinţe*; chiar dacă vocea Piramidei se face simţită după ordinea

naturală, omul îşi stabileşte propria sa listă de priorităţi. De ex: pentru unii cunoaşterea este mai importantă decât raporturile de grup, de familie, de a dărui şi primi afecţiune (adică sociabilitatea), iar pentru alţii viceversa; pentru unii dedicarea vieţii pentru a sluji divinităţile (asceţii) elimină în parte celelalte nivele, pe când în cazul altora aceeaşi slujire a vieţii şi divinităţii se realizează prin intermediul altor fiinţe (plante, animale, oameni) şi de aceea ei nu vor fi asceţi, ci ecologişti, asistenţi sociali, preoţi etc., păstrând importanţa celorlalte nivele după propriile lor criterii de combinare.

Deci pentru fiecare fiinţă umană în parte există un nivel al Piramidei fundamental (o "axis mundi" a Piramidei), propriu, distinct de fundamentul natural (care este cel fiziologic), în jurul căruia gravitează toate celelalte nivele şi pornind de la care se constituie ordinea personală în satisfacerea acestora (pentru detalii recomandăm a se vedea şi volumul nostru "Piramida trebuinţelor umane fundamentale").

b) întrucât omul este o fiinţă – în – devenire, un proces în continuă desfăşurare, în afara nivelului fundamental propriu (care, ţinând de profunzimea fiinţei şi de misiunea sa în această lume, rămâne neschimbat pe parcursul unei vieţi), *fiecare om beneficiază de asemenea de o „reţetă" proprie de ordonare a priorităţii nivelelor*. Această „reţetă" se stabileşte în funcţie de doi factori:

- Natura sa Individuală (a se vedea mai jos, cap. II)
- fluctuaţia conjuncturilor vieţii (sau mai corect, situaţiile concrete întâlnite pe traseul Drumului Vieţii Personale.)

Întrucât fiinţa umană se orientează după obiective şi în funcţie de mijloacele, conjuncturile şi oportunităţile necesare atingerii acestora, ordinea de satisfacere a Trebuinţelor variază şi ea temporal şi conjunctural. Însă această variaţie nu este aleatorie (în mod obişnuit) ci se realizează pornind de la axul central – Trebuinţa Personală

Fundamentală, în jurul căreia gravitează – şi mergând spre obiective, în direcţia corectă trasată de coordonate Drumului Vieţii Individuale / Personale.

Faptul că de multe ori omul contemporan nu-şi caută sensul vieţii personale (cu obiectivele, Drumul şi toate aspectele Călătoriei – noi am tratat despre acestea într-un volum special dedicat şi amintit anterior – "Fundamentele consilierii în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane") determină efectuarea de opţiuni greşite în satisfacerea trebuinţelor, lucru ce duce nu doar la o şi mai mare rătăcire, ci chiar la crearea de dependenţe, de tulburări şi distorsionări grave ale armoniei interioare. Pentru că trebuinţele sunt cele care asigură „energetic" structurile Fiinţei Umane. Ele aduc necesarul de energie deopotrivă pentru trup, suflet, minte şi spirit astfel încât să funcţioneze la potenţial optim, pentru ca, per ansamblu întregul sistem psihic – numit om – să se afle în stare de echilibru dinamic şi armonie interioară.

Deci în final vom reţine trei factori, deopotrivă incidenţi şi care organizează / structurează specificul propriu al fiecărei fiinţe umane în parte, „reţeta" Piramidei sale:

1. regula naturală de satisfacere în ordinea ierarhică de la 1 la 9

2. Trebuinţa Fundamentală Individuală / personală, ca ax central al ordinii proprii (de la etajul acestuia întreg universul se vede altfel decât de la celelalte nivele)

3. obiectivele vieţii personale.

În funcţie de gradul de evoluţie al fiinţei, de puterea voinţei sale individuale şi – de multe ori – în funcţie de conjuncturi, oricare dintre cei trei factori poate trece pe primul loc. De obicei factorul 1 (legea naturală) este subsidiar celorlalţi doi; factorul 2 (Trebuinţa Fundamentală Individuală) este „înnăscut" (făcându-se auzit ca o voce

internă) pe când cel de-al 3-lea Factor (obiectivele) rămâne la libera alegere a voinţei individuale. Ei îşi combină şi exprimă forţa într-o variaţie neîntreruptă. Pentru o Fiinţă umană puternică, orientată corect în viaţă, care s-a regăsit pe sine şi rostul propriu, ordinea firească este 3 – 2 – 1. În rest doar fluctuaţii.

c) Caracteristici ale actualizării

1) *Actualizarea este un proces continuu şi repetat (ciclic).*

Întocmai precum alimentarea maşinii cu combustibil se cere îndeplinită în mod continuu dacă dorim să funcţioneze neîntrerupt, la fel fiinţa umană şi structurile acesteia se impune a fi alimentate energetic prin satisfacerea conformă a Trebuinţelor. Această „conformitate" ţine de „reţeta" individuală a fiecăruia (alcătuită după cum am văzut mai sus) iar în cadrul acesteia, de intensităţi specifice ale fiecărui nivel. Pentru cineva e suficient să mănânce de două ori pe zi, să se întâlnească cu prietenii / familia o dată pe lună şi să vizioneze un film pe săptămână; însă cea mai mare parte a timpului trebuie să o dedice picturii sau muzicii, ori cercetării sau rugăciunii. Altcineva în schimb merge la biserică o dată pe săptămână, citeşte o carte bună sau vizionează o galerie de artă o dată pe lună, mănâncă de 4 ori pe zi, dar îşi dedică majoritatea timpului copiilor şi familiei / rudelor sale. Iar aceste procese trebuie repetate în intervalele lor şi în mod continuu. Dacă un ciclu este întrerupt (ex: să mănânce de trei ori pe zi, sau să-şi întâlnească persoana iubită în fiecare zi), deficitul „energetic" suferit pe respectivul nivel nesatisfăcut creează o undă de insatisfacţie, aducând dizarmonia în întregul sistem psihic.

Căci Fiinţa Umană este asemeni unui lac: orice influenţă exercitată, în oricare dintre punctele sale se repercutează şi resimte în întreg

volumul de apă al lacului. Lacul este o combinaţie a moleculelor de apă, omul o creaţie sinergică a Forţelor Vieţii.

2) Actualizarea nu se realizează niciodată în întregime

Deşi pare un paradox, adevăratul progres al fiinţei se realizează nu prin satisfacerea completă a trebuinţelor ci tocmai din aspiraţia către satisfacerea lor. De aceea este necesar să existe un raport de echilibrare dinamică între satisfacere şi lipsa actualizării. O trebuinţă neîmplinită lipseşte fiinţa de energia necesară bunei dezvoltări. În schimb dacă se actualizează complet, o lipseşte de motivaţia progresului.

Fiindcă până la urmă adevăratul motor al evoluţiei, forţa care împinge fiinţa spre înainte, se naşte din chiar absenţa/deficitul de satisfacere al trebuinţelor. Acest deficit a primit în psihologie numele de „strocke”, definind una dintre legile de bază ale sistemului psihic uman: *nu împlinirile ne fac să avansăm, ci tocmai nevoile, adică lipsa de satisfacţie suprapusă peste dorinţa posedării/trăirii acesteia*. Trebuie doar respectată o anumită proporţie între cele două, stabilită în funcţie de specificul aparte al fiecărei fiinţe.

Astfel unii oameni se simt cu adevărat motivaţi doar dacă realizările (adică împlinirile) depăşesc semnificativ eşecurile/ lipsurile/ neîmplinirile. Pe alţii în schimb (iar aceasta este şi în funcţie de momentele şi conjuncturile existenţei sale particulare) tocmai uriaşele neîmpliniri i-au făcut să meargă mai departe antrenând, de cele mai multe ori cu ei o lume întreagă. Aşa s-au născut marile opere; aşa s-au creat revoluţiile; aşa se schimbă decorurile lumii sociale. Rolurile jucate pe scena vieţii sociale, cu cât sunt mai importante (corect spus mai marcante / active) cu atât se motivează mai mult prin neîmpliniri, decât prin succese. Ele sunt roluri puternice, grele; roluri destinate luptătorilor, reformatorilor.

De aceea s-a spus dintotdeauna că, dintre toate făpturile pământului, fiinţa umană este singura ce nu-şi atinge niciodată împlinirea dar o caută mereu.

3) Actualizarea trebuie să se realizeze într-o anumită măsură

Sufletului omului se hrăneşte cu speranţă, dar creşte numai din împliniri. Speranţa este forţa ce duce fiinţa mai departe spre orizontul zilei sale de mâine. Ea deschide perspectivele în faţa sufletului, îndepărtând / mutând linia împlinirilor înspre viitor şi punând între fiinţă şi orizont atracţia dorinţei. Însă pentru a putea înainta, sufletul omului are nevoie să se poată sprijini, cel puţin de fiecare dată când se avântă în zbor, pe ceva ferm, pe realităţi concrete, actualizate. Are nevoie de energie permanentizată sub forma împlinirilor, ca dovezi pentru suflet despre puterea şi existenţa sa în această lume. Fiindcă orice fiinţă umană ştie adevărul fundamental al condiţiei sale; a exista înseamnă a face, a crea, a realiza, a împlini. Iar aceasta în mod necontenit.

Speranţa şi împlinirea, visul şi realizarea sunt cele două jumătăţi care numai împreună definesc realitatea numită Fiinţa umană, aşa cum o cunoşteau noi în lume.

4) Actualizarea – tendinţa spre împlinire – nu e specifică oamenilor

Pretutindeni în Lumea Naturii fiinţele şi procesele se derulează urmând tendinţa spre un optim de împlinire a trebuinţelor. Planta îşi orientează frunzele spre a capta maximul de flux solar sau apa din precipitaţii; animalul îşi construieşte cuibul şi alege partenerul având în vedere cerinţele unei cât mai bune perpetuări a speciei ori bună dezvoltare (inclusiv siguranţă) a puilor. Reglarea populaţiilor la nivel

ecosistemic de asemenea urmăreşte cea mai potrivită modalitate de dezvoltare a tuturor formelor de viaţă etc.

În Lumea Naturii însă, tendinţa aceasta spre optim de împlinire se realizează prin reglajele automate ale Forţelor Modelatoare (a se vedea mai jos Cap IV). Şi numai Fiinţa umană are posibilitatea şi îndatorirea de a-şi canaliza eforturile individuale şi a-şi alege căile proprii / personale în vederea realizării împlinirii de sine în viaţă şi în lume (a se vedea în acest sens şi volumul nostru deja amintit "Fundamentele consilierii în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane".).

3. Lumea de Vis şi Trebuinţele Fundamentale

Fiecare om poartă în sine un întreg univers. De când venim pe lume suntem însoţiţi de anumite gânduri, de anumite dorinţe şi chiar aspiraţii asupra devenirii noastre viitoare. Dacă întrebăm omul în prima copilărie "ce se va face el când va fi mare", vom fi surprinşi să aflăm mai multe lucruri şi mai concrete decât ne-ar putea spune majoritatea psihologilor examinând aceeaşi persoană după 30 – 40 de ani.

Pentru că fiecare dintre noi aducem pe lume un proiect. Întreaga noastră existenţă în societate constă în punerea în practică a proiectului individual, a misiunii noastre de viaţă; (a se vedea în acest sens şi secţiunea dedicată misiunii existenţiale în volumul de faţă). Pentru realizarea corespunzătoare a acestui deziderat, Universul ne-a înzestrat cu o serie de Forţe Modelatoare, puteri ce ne sunt alături, sprijinindu-ne, corectându-ne şi antrenându-ne mereu pe drumul desăvârşirii individuale şi al realizării proiectului vieţii. În afară de aceste forţe externe, beneficiem de propriile noastre puteri interioare: normele Conştiinţei, virtuţile Caracterului, elementele componente ale Naturii Individuale etc. (a se vedea infra Cap. II şi IV).

Am arătat anterior că satisfacerea Trebuinţelor conferă sufletului energia necesară învingerii obstacolelor şi greutăţilor vieţii, dar că, în acelaşi timp această satisfacere nu trebuie să fie totală, fiindcă în acest caz l-ar lipsi de motivaţia de a merge mai departe. Condiţia omului în progres / dezvoltare este o necesitate de actualizare continuă. Omul, spre deosebire de celelalte fiinţe, are posibilitatea – şi îndatorirea – operării prin propriile forţe a reglajului trebuinţelor, pentru a păstra proporţia ideală între satisfacere şi motivaţie. Natura nu realizează decât parţial acest reglaj, restul trebuind suplinit de către fiinţa umană. Animalul de exemplu, sau planta nu luptă să obţină un anumit nivel de împlinire, ci o altă forţă (spiritul speciei) activează prin pârghiile instinctuale în acest scop.

Omul însă, clipă de clipă, trebuie să se afle în acţiune, să-şi orienteze voinţa şi canalizeze eforturile, să pună în balanţă şi decidă de fiecare pas. Uneori însă îmrejurările concrete ale existenţei sunt de aşa natură, încât să nu poată oferi satisfacerea pe moment a unora sau altora dintre trebuinţe (sau chiar nivele întregi), fie datorită unor factori obiectivi (ex: cauze karmice sau cele prevăzute în destin: degeaba îmi doresc să fiu Napoleon, întrucât nu se poate; sau să am o casă pe Lună, ori să mă fi născut fără cocoaşă) sau al unor factori de natură pur subiectivă (nu am curajul să risc, sau puterea de a lupta ori învinge anumite forţe externe etc.).

În astfel de situaţii echilibrul marii balanţe a Piramidei tinde să se destrame, perturbând armonia între nivele şi lăsând sufletul lipsit de energia / puterea de a merge mai departe pe drumul devenirii sale şi al realizării misiunii de viaţă. Pentru a remedia această situaţie deficitară, singura variantă – dacă nu putem schimba împrejurările exterioare – este să le modelăm / transformăm pe cele interne după propriile necesităţi de dezvoltare. Astfel ***Lumea de Vis va cuprinde toate acele aspecte necesare sufletului nostru dar care indiferent din ce motive, nu se pot regăsi aici şi acum, pentru noi, în realitatea imediată şi concretă.***

Lumea de Vis este universul construit după optimul nostru de necesităţi; este lumea în care suntem şi ne manifestăm ca demiurgi. Aici însămânţăm şi culegem numai roadele bune, absolut necesare creşterii şi dezvoltării sufletului nostru. Putem aduce şi putem îndepărta orice lucru, oricând. Este o „realitate virtuală" a fiinţei noastre, însă la fel de reală şi de multe ori mult mai importantă decât cea exterioară. Aici orice dorinţă şi orice chemare a sufletului nostru poate prinde contur. Forţele astrale (sufleteşti) şi cele mentale (cognitive) sunt chemate să conlucreze pentru a trasa arhitectura acestei lumi şi a o popula cu necesităţi vitale pentru fiecare în parte. Lumea de Vis este, de aceea, un proiect prin care omul se realizează pe sine ca fiinţă reală; în adevărata sa identitate care nu a putut prinde contur la un moment dat în lumea exterioară din motive, aşa cum am văzut, independente de voinţa sa.

Lumea de Vis este totodată şi „planşa de lucru", laboratorul în care avem posibilitatea să experimentăm, să greşim, să reparăm erorile să învăţăm în timp scurt şi cu minim de efort (dar mai ales de suferinţă!) lecţii ale vieţii absolut necesare. Pentru că aici avem posibilitatea să ne descoperim pe noi înşine: Natura Individuală, virtuţile Caracterului, normele Conştiinţei şi, mai ales (aspectul esenţial) să ne regăsim misiunea în această existenţă şi mijloacele necesare realizării ei precum şi obţinerea Împlinirii de Sine în viaţă şi în lume, acum şi aici. (Pentru detalii recomandăm volumul nostru "Fundamentele consilierii în managementul calității vieții și condiției umane")

Din perspectiva satisfacerii trebuinţelor, Lumea de Vis oferă o serie de avantaje, dintre cele mai importante oprindu-ne doar la următoarele:

a) Pe moment, ***la prezent,*** satisfacerea trebuinţelor şi obţinerea energiei necesare. Îmi doresc o casă în stil gregorian, dar nu o pot avea acum; construind-o în Lumea de Vis am ocazia să o folosesc ori de câte ori doresc: să o admir de la distanţă, să pătrund înăuntru, să mă

plimb prin toate camerele, să-i schimb decorurile după voinţă, să locuiesc în ea, să invit prietenii, rudele etc. Este binecunoscut că adevărata bucurie, deplina satisfacţie vine nu din consumarea sau aproprierea obiectului dorinţei, ci din dorinţa înseşi însoţită de speranţa atingerii obiectivelor. Această *posibilitate*, această perspectivă mereu deschisă şi *realizabilă*, acţiunea de a merge *spre* obiectul dorinţei, *parcurgerea* drumului ce ne departe de acesta, dau deplina satisfacţie sufletului nostru.

Omul nu este o fiinţă posesivă, stăpânitoare, ci una *contemplativă*. Bucuria existenţială se naşte şi creşte pe măsură ce ochii sufletului admiră tot mai de aproape frumuseţile vieţii, iar paşii fiinţei noastre se apropie din ce în ce mai mult de ele. Orice frumuseţe atinsă în zbor de aripa sufletului uman devine trup împietrit în cimitirul trecutului. Omul este o fiinţă-în-devenire, o fiinţă-în-perspectivă. Frumuseţile vii ale vieţii sunt acelea ce merg mereu înaintea noastră.

b) Al doilea avantaj conferit de Lumea de Vis ţine de ***perspectivă***. Pe parcursul existenţei sale omul întâmpină la tot pasul numeroase dificultăţi, încercări şi uneori chiar oprelişti. Orice trebuinţă neactualizată în viaţa reală, orice obstacol neînvins acolo, aici, în Lumea de Vis poate fi realizat. Construind o imagine opusă realităţii nesatisfăcătoare şi purtând-o mereu în sufletul şi mintea noastră ea ne redă optimismul, energia şi tonusul de a nu vedea eşecurile. De a şterge cu buretele suferinţa produsă de acestea şi de a acoperi impedimentele create de ele în viaţa reală. Pe această imagine construită pozitiv se bazează toate terapiile moderne de creştere şi dezvoltare a fiinţei umane. Tot pe această imagine s-au bazat dintotdeauna motivarea armatelor, construcţia imperiilor, realizarea marilor expediţii precum şi tot ceea ce ţine de fenomenul culturii şi civilizaţiei.

Omul este o fiinţă optimistă de la natură. El visează şi îşi propune a transpune realitatea visului în lumea înconjurătoare. *Orice plan se naşte mai întâi în minte şi prinde viaţă în sufletul său, înainte de a îmbrăca un trup în realitatea exterioară. Ca fiu al Demiurgului, omul se naşte cu această Lume de Vis, ca sarcină a vieţii sale; numai că pe parcursul existenţei sociale deprinde prostul obicei de a uita de sine, de misiunea vieţii, de bucuria contemplării frumuseţilor lumii, de îndatorirea de a munci şi a fi fericit.* Răpit de valurile lumii începe a se considera pesimist, trist, urât, dezamăgit. El crede că simte şi raţionează el însuşi, când de fapt este gândit, este trăit de forţe externe. O corabie în derivă pe marea vieţii: aceasta este starea omului contemporan. Trebuie trezit corăbierul şi regăsite planurile călătoriei. El este acum înlănţuit în cală; trebuie eliberat şi readus la timonă făcut să simtă iarăşi briza mării şi chemarea orizontului; acestea îi vor reaminti de sine însuşi redându-i înapoi Lumea de Vis. Este misiunea vremurilor noastre; este datoria de prim rang a Psihologiei Fiinţei.

c) Cel de-al treilea avantaj al Lumii de Vis, asupra căruia ne oprim aici constă în binecunoscuta şi amplu întrebuinţată regulă (mai ales în psihoterapiile comportamental-umaniste ale creşterii şi dezvoltării umane): „*ceea ce gândim, aceea devenim*”. Gândurile sunt matrici de manifestare; forţe ce conţin germenii unei întregi realităţi dezvoltată din ele în condiţiile prielnice. Orice gând care stăruie în mintea noastră un anumit timp, are tendinţa de a se actualiza, de a lua o formă, de a modela realitatea exterioară (inclusiv pe noi, ca parte componentă a ei) după matricea sa. Pe măsură ce îl alimentăm, el creşte şi devine tot mai puternic. Întreaga existenţă cosmică (tot ceea ce putem percepe noi oamenii şi încă alte multe lucruri) sunt realităţi modelate (şi în continuă transformare) prin interacţiunea şi combinarea sinergică a multiplelor forţe ale Universului, gândurile însele fiind matrici (sau ecuaţii) ce descriu astfel de forţe. Cu cât vor fi mai puternice, cu atât

vor fi mai mari şansele de participarea lor la acţiunea comună a transformării realităţii înconjurătoare să lase o amprentă vizibilă.

Fiecare gând primeşte putere creatoare de la fiinţa noastră, cu cât punem mai mult din sufletul nostru viu la temelia lor, cu atât mai mari sunt şansele de a prinde rădăcini adânci în lumea aceasta bântuită de furtunile deşertăciunilor şi pustiirii de sine.

Fiindcă omul este o fiinţă la timpul viitor. Existenţa sa reală începe abia mâine, dar se naşte astăzi din visul său. Meşterul Manole nu este o legendă, ci o realitate vie trăind în fiinţa fiecăruia dintre noi. Lumea de Vis devine astfel laboratorul propriei noastre construcţii, locul naşterii identităţii şi unicităţii reale a fiecărei fiinţe umane concrete.

4. Despre Inconştient şi natura acestuia

Freud a fost cel care a popularizat termenul de inconştient, denumind prin acesta o realitate oarecum transcendentă ce scapă de sub control entităţii umane la un moment dat, iese de sub imperiul stărilor de conştiinţă controlată. De atunci încoace termenul a suferit şi alte variaţii, confundându-se mai târziu cu acela de subconştient.

La timpul său Jung, mult mai deschis spre realităţi nesupuse percepţiei obişnuite pentru lumea sensibilă (universul fizico-energetic al celor 5 simţuri inferioare), având contact cu ştiinţe „oculte" precum astrologia şi cu limbajul simbolic al miturilor, descoperă că întreaga umanitate are un depozit, o bază de date comună în materie de experienţe (trăiri), un „*inconştient colectiv*" cum l-a numit. Aici sunt depuse experienţele speciei care se activează în viaţa fiecărui individ într-o gamă variată de forme (gânduri, imagini, vise, trăiri etc.), adaptate însă fiecărui individ în parte.

Până acum însă, deşi trăim în perioada celei mai raţionaliste epoci din istoria umanităţii, când ştiinţa şi-a propus să nu accepte nimic din ceea ce nu poate fi dovedit prin unităţile de măsură ale celor 5 simţuri (ori aparatelor aflate în prelungirea acestora) trăim, iată paradoxul ca psihologia să fi acceptat, încă de acum un veac, existenţa unui astfel de univers abstract, nebulos, aflat nimeni nu ştie unde (sau poate nicăieri) de unde în schimb se presupune că vin anumite evenimente / manifestări/ efecte, dealtfel perfect sesizabile în lumea exterioară, fiziologică.

În raportul lor cu inconştientul, oamenii de ştiinţă moderni se plasează pe aceeaşi poziţie în care Evul Mediu i-a cunoscut pe „savanţii" acelor vremuri şi „opiniile" lor „ştiinţifice" privind forma plată a Pământului şi balaurii de la capătul oceanului care marcau trecerea spre o lume bizară, învăluite în cele mai groase neguri, periculoasă şi înfricoşătoare, unde nici un corăbier nu avea curajul să se aventureze. Dar asta mai până când un Vasco da Gama, Cristofor Columb şi Magelan precum şi succesorii acestora au descoperit-o ca fiind cel mai puţin la fel de frumoasă şi plină de bogăţii precum lumea cunoscută deja, dar mai ales ei au arătat că ea este configurată de acelaşi forme, populată de acelaşi regnuri de fiinţe şi cu mult mai profundă şi complexă. Astăzi cele patru continente (atunci ascunse de tenebre) întreţin unele dintre cele mai dezvoltate civilizaţii moderne şi oferă cele mai mari resurse deopotrivă pentru ecosistemul planetar cât şi pentru specia umană. Ştiinţa înţelege astăzi că acolo unde pe vremuri se întindeau ceţurile ignoranţei, în fapt se plasează componentele se seamă ale unor circuite complexe la nivel planetar: circulaţia vânturilor şi precipitaţiilor; migraţia păsărilor şi animalelor; circuitul curenţilor marini, crearea stratului de ozon şi circuitul carbonului (şi al CO_2), al azotului, al elementelor ce întreţin viaţa pe planetă (la toate nivelele) tocmai datorită acestor schimburi ce se produc tridimensional (pe verticală în straturile solului şi atmosferei)

şi orizontal pe toată întinderea globului. Când vorbeşte astăzi despre un anumit punct geografic, ştiinţa înţelege că aceasta nu există singular, ci că reprezintă o creaţie sinergică (şi în continuă devenire, transformare) a tuturor factorilor ce activează permanent, după reguli bine determinate, la nivelul întregii planete. Punctul X reprezintă astfel un eveniment global în continuă evoluţie. El este un punct în perpetuă mişcare, unul viu.

Întocmai la fel stau lucrurile şi cu modul în care Psihologia Fiinţei priveşte inconştientul. Această realitate ascunsă timp de un veac în tenebrele ignoranţei se dezvăluie astăzi percepţiei şi înţelegerii ştiinţei. Nu întrucât până acum nu am fi fost capabili de această înţelegere! Nicidecum. Oare ce i-a împiedicat pe oamenii din vechime să navigheze spre vest în căutarea indiilor sau americilor? În nici un caz lipsa instrumentelor (corăbiile existau de mii de ani). Ci tocmai credinţele lor false! Convingerile greşite, dar mai ales cea mai ucigătoare dintre toate: *lipsa speranţei de a descoperi ceva „dincolo*”.

Oamenii de ştiinţă contemporani ca şi navigatorii de atunci, nu pentru că nu ar avea curajul sau capacitatea, refuză să exploreze orizonturile îndepărtate ale Fiinţei Umane, ci tocmai întrucât eforturile lor sunt zădărnicite de lipsa speranţei, a dorinţei de a visa, de a zbura mereu mai profund, mai sus, mai aproape de temeiul Fiinţei.

Oamenii de ştiinţă ai prezentului s-au obişnuit prea mult cu tihna laboratorului lor şi scormonesc în acelaşi loc în căutare de vestigii istorice, pe când Fiinţa Umană, nu în trecut, ci numai în viitor poate fi regăsită.

Noii oameni de ştiinţă – care se vor numi, printre altele şi „psihologi” fiindcă se îndeletnicesc şi cu studiul fiinţei/ sufletului – vor trebui să fie exploratori, nu arheologi. Ei vor lăsa confortul vechilor credinţe false şi vor purcede pe marea vieţii spre tărâmuri noi.

Ei au o singură credinţă ce nu i-a înşelat niciodată: *credinţa că singurul drum adevărat, este acela care merge mereu mai departe.*

Inconştientul, pentru Psihologia Fiinţei, se dovedeşte doar un alt tărâm, deloc diferit de cele cunoscute, însă aflat dincolo de percepţia sensibilă a celor 5 simţuri sau a instrumentelor de măsură. Psihologia Fiinţei ne arată că ceea ce numim în mod obişnuit mentalitate (individuală sau colectivă) reprezintă în fapt o mare comunitate de gânduri legate unele de altele prin diverse raporturi conjuncturale; unele mai elevate, altele mai puţin strălucitoare, însă toate având ceva în comun cu fiinţa umană al cărei mental (organismul mental) îl populează şi structurează astfel. Am putea să ne imaginăm omul ca fiind un copac pe ramurile căruia popesc diverse categorii de păsări: unele atrase de flori, altele de fructe; unele căutând protecţia împotriva prădătorilor sau altele doar un loc de popas peste noapte. Toate sunt captate de un anumit motiv pentru a rămâne sau a se aşeza numai, pe ramurile copacului, fiind în acelaşi timp libere ca în orice clipă să îşi ia zborul spre orizonturi doar de ele ştiute. Şi totuşi multe dintre ele vor reveni: atâta timp cât copacul le oferă fructele sau florile sale; altele îşi vor aşeza aici cuibul constituind astfel o comunitate stabilă pe toată perioada creşterii puilor, şi se vor întoarce cu fiecare sezon, mărind numărul membrilor fideli. Din când în când câte o pasăre de pradă se va abate asupra arborelui înspăimântând şi alungând în zări îndepărtate multe dintre locatarele acestuia. Cele devotate însă, se vor întoarce la aşezământul lor pustiit între timp. Unele poate vor rătăci spre zări străine, iar altele vor pieri în chiar cursul atacului. La fel în timp de furtună sau vremuri grele, multe dintre ele îşi vor căuta adăpost în locuri mai ferite. Doar cele puternice se vor încumeta să înfrunte urgia rămânând locului. Dar aceasta depinde şi de arbore, de lumea în care îşi are el rădăcinile înfipte. Căci un stejar singur în imensitatea câmpiei, la fel precum bradul din piscul muntelui vor fi cu greu încercate de rigorile sorţii şi numai cele mai destoinice dintre păsări – aprigii maeştri ai zborului – se vor încumeta să-şi stabilească aici aşezarea.

La fel se întâmplă şi cu gândurile ce populează „mintea” omului. Ele se grupează pe comunităţi şi criterii de afinitate: după frumuseţea sufletului, după vitregiile sorţii prin care este trecut el, în funcţie de alte gânduri din mediu care dau năvală să ia în stăpânire arborele sufletului uman.

Dar în acelaşi timp însă, spre deosebire de lumea naturii, în cazul omului în schimb, voinţa sa poate să pună oarecare ordine în lucruri. Poate ea înseşi să cheme gândurile înălţătoare şi să le alunge pe cele ce-o trag înapoi; poate să vegheze la înflorirea şi prosperitatea comunităţii proprii, poate face curăţenie păstrând numai o singură idee generoasă căreia să-i închine întreg copacul. Poate însă, în egală măsură, lăsa nesupravegheate porţile minţii, dând cale liberă oricărei treceri, legitimând orice gând pasager cu dreptul la popas aici (fie el sfânt sau infractor) – o adevărată gară a rătăcirilor.

Toate tehnicile de meditaţie, din toate timpurile şi toate civilizaţiile au vizat antrenarea şi educarea voinţei în a deţine controlul asupra comunităţii de gânduri. Pentru că ele, gândurile, sunt forţele-matrice din care (şi pe baza ecuaţiei cărora) prind viaţă realităţile concrete, manifeste ce se vor răsfrânge asupra întregii structuri de Personalitate a Fiinţei Umane. Astfel încât pe bună dreptate s-a spus dintotdeauna: suntem ceea ce gândim. Orice gând purtat în comunitatea minţii noastre creează tendinţa / impulsul de a transpune în act, de a da o formă în realitatea exterioară pentru conţinutul său. Şi fiecare astfel de impuls tinde a se perpetua, şi spori în forţă, cu fiecare repetare a lui, aşa cum am arătat când am vorbit despre obişnuinţe. De aceea încă din vechime era binecunoscută legătura de cauzalitate (ce poate fi controlată, sau haotică, adică lăsată la voia altor forţe, străine de voinţa umană) a devenirii umane: ***semeni un gând, culegi o faptă; semeni o faptă, culegi un obicei; semeni un obicei, culegi un caracter; semeni un caracter, culegi un destin.***

Ceea ce s-a numit până acum subconştient, în lumina Psihologiei Fiinţei apare ca fiind totalitatea gândurilor locuitoare sau pasagere ale corpului mental aparţinător Fiinţei Umane. Întrucât organul fiziologic – creierul – care face legătura între universul acesta mental (extrem de bogat) şi conştiEnţa de zi cu zi a omului în planul fizic, funcţionează numai la a 10-a parte din capacitatea sa, este de înţeles de ce nu putem cuprinde deodată imaginea tuturor gândurilor ce le avem în minte.

Pentru uşurinţa înţelegerii să ne imaginăm o poartă strâmtă ce face legătura între un spaţiu îngrădit şi exteriorul. În exterior este un flux continuu de gânduri în trecere liberă, dintre care unele se vor menţine în preajma îngrăditurii, vor „roi” aici. Unele chiar lipite de ea, altele în mişcare împrejur, regulată, ordonată (atunci când sunt animate de procesele raţiunii). Uneori însă această mişcare se produce haotic, fără „reguli de circulaţie”, gândurile tăindu-şi calea şi ciocnindu-se la întâmplare. Oricum, fie că se mişcă regulat, fie haotic, din ciocnirea lor (controlată sau întâmplătoare) vor lua naştere altele noi, la fel precum în vârtejul creat de dinamica acestora vor fi atrase şi captate alte gânduri pasagere (sau chiar îndepărtate) ce nu aveau în intenţie a se apropia de ţarcul din exemplul nostru.

Această fremătare şi acest joc, fie că este ordonat sau nu, se produce neîntrerupt şi este numit în mod obişnuit „gândire”. Dacă respectă o anumită organizare – numită logică –, îl denumim în mod obişnuit „proces de raţionare”. Cu cât sunt mai complexe regulile ordonatoare ale acestui joc, cu cât ele vor capta gânduri mai selecte, mai elevate şi mai performante, reuşind a le respinge pe cele „de societate”, bârfitoare, certăreţe, plângăcioase, cu atât vom fi mai profund cuprinşi de ceea ce numim „raţiune superioară” şi respectiv proces de „meditaţie”.

Revenind acum la îngrăditura noastră, spaţiul interior reprezintă conştienţa pe care o avem în starea de veghe, în mod obişnuit în cursul zilei. Ea se referă la faptul de a putea lua contact cu obiectele/ elementele

lumii înconjurătoare, de a înţelege mesajul şi a comunica răspunzându-le. Cele 5 organe de simţ primare asigură acest contact, însă descifrarea mesajului se realizează numai cu ajutorul organului de simţ al minţii. Acesta sesizează gândul-matrice care stă la baza obiectului în contact şi descifrează ecuaţia sa existenţială. Fără această descifrare mesajul nu se poate transmite; descifrarea parţială presupune înţelegere/ comunicare parţială. Pentru descifrarea totală, pentru a percepe altfel spus în întregime mesajul, trebuie ca în incinta îngrădită, sau împrejurul ei, să existe gânduri identice cu matricea existenţială a obiectului sau realităţii supuse investigaţiei / dialogului. Dacă nu există gânduri identice, ci numai asemănătoare înţelegerea noastră va fi proporţională cu gradul de rudenie / asemănare între gândurile posedate (gândurile proprii) şi gândul-matrice al obiectului. În condiţiile în care, în momentul intrării în contact cu un obiect / realitate, avem în interiorul ţarcului gânduri asemănătoare sau identice, vom putea începe imediat comunicarea, în sensul că înţelegem mesajul acelui lucru, putând răspunde pe moment.

Aceasta înseamnă că suntem de îndată conştienţi de realitatea percepută sau de semnificaţia / rostul obiectului supus investigaţiei. Dacă nu, însă, va trebui să importăm din afară gândul potrivit pentru dialog. Acest proces de transfer face parte din cadrul gamei numite raţiune / raţionare (sau gândire) şi se numeşte în mod obişnuit analiză. Atunci când întâlnim realităţi complexe, al căror mesaj nu poate fi obţinut decât întrebuinţând deodată multe gânduri şi punându-le să conlucreze, vorbim despre „meditaţie cognitivă” (denumită în mod obişnuit tot raţionare).

Uneori însă nu avem nici în bagajul propriu şi nici nu putem împrumuta / chema / atrage din mediul gânduri necesare comunicării şi va trebui atunci să parcurgem un proces cu totul nou: să le punem la lucru pe cele existente (atât înăuntru cât şi în afară) spre a da naştere la noi instrumente-gânduri adaptate situaţiei date. Acest proces creator îl numim meditaţie euristică/ transcendentală, însă reprezintă un mecanism mult mai amplu ce solicită întrebuinţarea valenţelor proprii

ale fiinţei, acele capacităţi ce îi permit să pătrundă sensul şi semnificaţia realităţilor pe care gândurile folosite le definesc.

În cazul meditaţiei gnostice sau al raţionării obişnuite (fie ea analitică ori sintetică) ne aflăm numai în situaţia de a lucra cu ambalajele; raportăm şi combinăm conţinuturile în funcţie de aceste ambalaje. Astfel din combinaţie: unt + pâine + salam + muştar rezultă un sandwich. În fapt am alăturat numai anumite produse. Pe când în cazul meditaţiei ultime, se intervine în esenţa acestora, obţinând, deci prin procesele de inginerie, nu produse, ci în primul rând esenţe noi, ce abia apoi vor îmbrăca haina unui nou produs finit.

În momentul în care solicităm (prin mecanismele corpului mental) gândurilor să intre în interiorul incintei, acestea vor trebui să treacă prin poarta unică şi strâmtă ce face diferenţa între conştient şi „inconştient" – adică tot ceea ce se află în afara incintei. Această mişcare a gândurilor se realizează în procesele normale ale gândirii continue, necesare raportării şi adaptării / contactului cu obiectele lumii înconjurătoare. În timpul somnului însă, voinţa este în stare de pasivitate, adică ea nu mai orientează şi nu mai selectează categoriile de gânduri necesar a fi introduse în incinta „conştientului". Fiinţa umană nu mai ia contact cu mediul; ea este pasivă. Totuşi în baza inerţiei de mişcare, a dinamicii continue în care se află gândurile în spaţiul exterior, multe (sau unele) dintre ele vor pătrunde totuşi în interior, însă atrase de alte forţe dând naştere unor realităţi virtuale (la care nu participă fiinţa prin voinţa proprie) realităţi ce se vor combina după cu totul alte reguli decât cele cunoscute şi utilizate de către fiinţa umană în mod obişnuit, în stare trează (stare de veghe, cum se numeşte ea în mod obişnuit). Aceste realităţi (dealtfel, întocmai la fel de concrete precum cele ale lumii fizice) sunt numite în mod obişnuit „vise".

Originea sau esenţa lor este aceeaşi: gândurile. Motivele combinaţiilor acestora însă, extrem de variate. În general ele au cauze în inerţia

proceselor gândirii conştiente (chiar şi atunci când voinţa nu mai acţionează mecanismele de procesare a gândurilor, aceste totuşi vor tinde să funcţioneze în continuare, asemeni uni roate volante după oprirea motorului propulsor), sau în stimulii declanşatori proveniţi din celelalte corpuri: sentimentele astralului sau stimulii fiziologici, organici ori din mediul fizic (zgomote, vibraţii, stimuli tactili) etc.

5. În loc de concluzie

Putem înţelege acum, alături de conlocutorul discuţiei noastre de la începutul acestui volum, de ce, nu numai că sunt posibile atâtea metode de consiliere şi terapie, uneori (aparent) contradictorii şi cu viziuni diferite asupra omului, dar şi că ele sunt absolut necesare, deopotrivă cu întreaga varietate a fenomenului.

Pentru că omul prezentului este în sine o realitate deosebit de complexă cu – aşa cum am văzut – multiple trebuinţe structurate pe 9 categorii plasate ierarhic pe nivele de accesare şi satisfacere deopotrivă importante pentru existenţa întregului ansamblu. Fiindcă omul actual este asemenea unui templu cu mai multe paliere: o deficienţă manifestată pe oricare dintre acestea – şi atenţie, cu cât se plasează mai spre bază, cu atât sunt mai periculase – reprezintă un risc potenţial pentru buna stare şi existenţă a întregii structuri.

Iar în plus, pentru ca în acest templu să se poată oficia liturghia bucuriei existenţiale, pentru ca omul – altfel spus – să poată realiza împlinirea de sine prin trăirea plenară în viaţă şi în lume, este necesar deopotrivă ca aceste nivele să fie satisfăcute, să fie apoi în rezonanţă unele cu altele (satisfacerea unora să nu se realizeze în dauna altora), satisfacerea să fie proporţională cu trebuinţa vitală a fiecărui nivel (absolut unică pentru fiecare individ in parte) şi mai ales, să se evite

excesele. O piramidă echilibrată evită pe de o parte riscul coborârii spre animalitate (ce se poate produce prin subalimentarea nivelelor superioare în detrimentul celor de la bază) ori pe de altă parte, riscul desprinderii de realitate, al pierderii sensului/necesităţii de a trăi alături şi a dărui celorlalţi roadele propriei fiinţări (prin desconsiderarea trebuinţelor de sociabilitate, ambianţă, coparticiparea, comunicare şi afecţiune, ori a necesităţilor energetico-vitale – să ne amintim de antica lege: „mens sana in corpore sano”.)

Iar aceste terapii variate – dincolo de faptul că au apărut pe scena lumii într-o anumită succesiune istorică, deloc întâmplătoare, în concordanţă cu dezvoltarea capacităţii şi maturităţii de pătrundere a omului şi ştiinţei, în tainele vieţii, la acel moment – aceste terapii în fapt, se adresează unora sau mai multor nivele, spre a rezolva problemele acolo apărute şi a restabili echilibrul de ansamblu.

De aceea, în momentul actual al dezvoltării umane puţin importă dacă au sau nu o doctrină comună ori o teorie completă despre fenomenul uman. Ele sunt terapii punctuale, ce vizează rezolvarea ***anumitor*** probleme; a cere o metodă unică echivalează cu utopia existenţei, în farmacologie, a unui medicament panaceu universal.

De aceea noi susţinem că, în ziua de astăzi, un centru de consiliere este cu atât mai competitiv, cu cât el reuşeşte să acopere o gamă cât mai largă de satisfacere a trebuinţelor fiinţei umane.

Şi dacă, în realitatea material-energetică s-au făcut deja primii paşi semnificativi în această obiecţie (de exemplu: prin înfiinţarea supermarketurilor, în cadrul cărora clientul poate săşi satisfacă oa serie întreagă de nevoi) credem că este timpul ca şi în domeniul realităţii psihice (interioare) să ia naştere astfel de centre/laboratoare/ateliere etc indiferent de denumire (noi am prezentat un model în volumul “Centrul de consultanţă în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane”).

III. LOCUL ŞI ROSTUL PSIHOLOGIEI FIINŢEI

Ca toate procesele din Lumea Naturii şi devenirea unei ştiinţe cunoaşte – aşa cum am văzut la începutul acestei cărţi – mai multe stadii, trecând prin etapele specifice oricărui organism viu: mai întâi se naşte (adică operează prima desprindere „fiziologică” să-i spunem de trupul-mamă), apoi începe să privească în jur, să investigheze, descopere şi cunoască realităţi tot mai complexe şi mai îndepărtate (dar specifice obiectului pentru care a luat fiinţă); să-şi propună ulterior şi să atingă aceste realităţi, nu doar să le contemple şi descrie de la distanţă, ci să parcurgă drumul până la ele, să pătrundă în fiinţa lor intrinsecă spre a le trăi în toată plenitudinea semnificaţiilor. Este faza de „adult” a oricărei ştiinţe, etapă în care dobândeşte libertatea şi capacitatea de a fi „pe propriile-i picioare”, de a nu mai depinde de trunchiul din care s-a născut, ori de suratele ei mai mari.

Căci dacă la început a trebuit să împrumute de la acestea instrumente de cercetare, tehnici şi modalităţi de lucru, de-acum, însă, este deplin stăpână pe propria devenire; este în măsură să-şi fixeze obiectivele proprii şi să le atingă de una singură. Mai mult, chiar acest proces de satisfacere a scopurilor contribuie el însuşi la îmbogăţirea în cunoaştere şi experienţă, astfel încât ştiinţa-adult este în măsură să ghideze la rându-i noile ştiinţe mai tinere şi, faptul cel mai important, primeşte dreptul de a participa la „masa rotundă” a dialogului şi interschimburilor cu toate celelalte ştiinţe. Însă procesele de creştere, dezvoltare, îmbogăţire în cunoaştere şi înţelepciune, în puterea de a privi în orizonturi multiple şi a vedea până în depărtări mari, se derulează în continuare.

Am văzut anterior că Psihologia a parcurs etapele absolut fireşti ale oricărui organism viu. Că au existat diferite curente, opinii, doctrine, tehnici şi terapii, dar că toate acestea au intrat pe scena lumii şi a vieţii

după o anumită ordine stabilă de cerinţele dezvoltării comunităţii umane şi că ele au corespuns/ vizat satisfacerea unor necesităţi/ trebuinţe fundamentale de ansamblu, ale societăţii, ierarhizate conform Piramidei prezentate mai sus.

Înţelegem acum, că fiecare astfel de curent în Psihologie a avut locul şi rostul său, îmbogăţind-o cu aspecte (cunoaştere, viziune, tehnici şi instrumente) absolut necesare dezvoltării ei. Chiar dacă ideologiile pe baza cărora s-au pus la punct aceste metode de lucru, au fost apoi abandonate pe parcurs, precum pieile de şarpe prea strâmte, fiind înlocuite cu altele noi mai cuprinzătoare, mai performante, totuşi instrumentele, tehnicile şi terapiile descoperite pe parcurs sunt şi rămân în continuare valabile şi aplicabile. Această stare de fapt se datorează legii de dezvoltare piramidală a oricărui organism viu (fiinţă, comunitate, ştiinţă etc.): pe măsură ce acesta evoluează, accede spre activarea (şi apoi satisfacerea) unor nevoi tot mai înalte, însă fără a le pierde pe cele deja dobândite. Astfel încât putem observa că, pe bună dreptate, cu cât o entitate sau un sistem este mai avansat, cu atât devine mai complex, având nevoie de o multitudine din ce în ce mai amplă şi variată de factori pentru existenţa sa împlinită.

*

Păstrând în minte cele spuse până acum, putem uşor înţelege care este rostul şi locul a ceea ce numim Psihologia Fiinţei. Vedem astfel că Psihologia Fiinţei nu este nici o nouă ştiinţă, nici o nouă disciplină – şi nici măcar o noutate. Ea reprezintă o etapă superioară în dezvoltarea Psihologiei, un alt stadiu absolut normal şi firesc, plasat totodată, în momentul de senectute al acesteia, la apogeul deplinătăţii forţelor de investigare, modelare, transformare şi înţelegere la care a ajuns ea în prezent.

Psihologia Fiinţei vine, de aceea, ca pe acest trunchi robust, viguros, eficient şi dinamic să altoiască lăstarul înţelepciunii, al

deschiderii spre universalitate, al viziunii holografice asupra vieţii şi fiinţei, al perceperii Realităţii ca un flux continuu de manifestări, ca o structură organizată sistemic pe principiul sferă în sferă, ierarhizată pe multiple nivele de existenţă şi exprimare. În acest ansamblu fiinţa şi existenţa sunt „variabile conjugate în emergenţa transcenderii curbelor spaţio-temporale” cum s-ar fi exprimat Theillard de Chardin.

Psihologia Fiinţei vine să aporteze deci un conţinut valoric derivat din două aspecte de bază: primul îl reprezintă cunoaşterea ancestrală existentă în bagajul tuturor şcolilor omenirii din antichitate până în prezent, denumită sub diverse forme, variabile după timp şi spaţiu: ştiinţe antice, hermetice, oculte, ale templelor, sacre, cereşti, magice, ale vieţii şi universului, ale strămoşilor etc. etc. Al doilea aspect de care vorbeam este dat de viziunea transdisciplinară.

În scurta lor istorie, ştiinţele pozitiviste ale Occidentului au parcurs – de acum binecunoscutul şi atât de mediatizatul (mai ales la nivelul pedagogiei europene) – „ciclu de patru” al: *disciplinarităţii* şi *intradisciplinarităţii* (adică al naşterii şi aprofundării/ construcţiei interioare) *multidisciplinarităţii* (sau polidisciplinarităţii, echivalentul procesului de înmulţire), apoi al *interdisciplinarităţii* (pledând pentru înţelegere, cooperare, schimburi etc.) şi în final, astăzi, actul final al *transdisciplinarităţii* (presupunând deschiderea tuturor disciplinelor/ ştiinţelor spre ceea ce au comun şi de asemenea spre sensurile care trec dincolo de ele către noi orizonturi)

Viziunea transdisciplinară îşi propune de asemenea ca, o dată ce a reuşit a transforma, din interior, ştiinţele existente, sub impulsul catalizator al opticii holografice, integratoare, resacralizatoare la adresa fenomenului vieţii şi fiinţei, să se constituie într-un veritabil agent călăuzitor spre o viitoare (dar nu prea îndepărtată) şi atât de dorită Ştiinţă Universală, constituită după principiile şi cunoaşterea generală existentă încă din cele mai vechi timpuri pe pământ (şi

denumită aşa cum am arătat mai sus), însă – această cunoaştere – adaptată, transpusă în forme specifice capacităţilor, necesităţilor şi personalităţilor practice ale omenirii contemporane. Fiindcă Ştiinţa Universală este prin excelenţă o modalitate practică de transformare, de creştere şi dezvoltare a fiinţei umane, fiind deopotrivă teologie, filozofie, ştiinţă, artă set de tehnici şi norme, ansamble şi raporturi etc., un întreg şi veritabil mod de viaţă armonizat cu ciclurile cosmice ale Naturii şi respectând Legile ce guvernează buna dezvoltare a tuturor fiinţelor la nivelul întregului Univers. (Mai multe aspecte privind transdisciplinaritatea şi Ştiinţa Universală vă invităm să consultaţi în volumele noastre "Fundamentele cercetării transdisciplinare" şi respectiv "Managementul cercetării transdisciplinare").

IV. ONTOLOGIA PSIHOLOGIEI FIINŢEI

Psihologia Fiinţei propune o nouă Ontologie, adresată capacităţii actuale superioare de înţelegere a speţei umane, Ontologie care, fără a le nega pe cele precedente în istoria gândirii şi ştiinţei terestre şi totodată considerându-le pe acestea paşi necesari în dezvoltarea facultăţilor omului, vine să le completeze şi unifice, înregistrând în acelaşi timp şi obligatoriul salt la nivelul imediat următor al perceperii vieţii şi ordinii de desfăşurare a proceselor naturii, de la microcosmosul subatomic până la macrocosmosul intergalactic.

Iar pentru a demonstra încă o dată faptul că Psihologia Fiinţei nu reprezintă un element de noutate nici prin conţinut, nici prin viziunea asupra vieţii şi omului, ci numai prin momentul, formele şi modalităţile întrebuinţate spre a se face utilă fiinţei, comunităţii şi progresului ştiinţei, vom reda în continuare viziune acesteia ontologică pe baza a ceea ce, la diverse momente şi venind din direcţii

variate, marile spirite ale umanităţii ne-au lăsat ca şi îndrumar spre regăsirea sensurilor pierdute, spre înţelegerea misiunii şi locului nostru ca oameni în ansamblul Naturii şi Universului, dar mai ales pentru a ne putea adapta conduita individuală şi colectivă în acord cu cerinţele şi misiunea noastră existenţială, ca fiinţe umane.

Astfel coordonatele ontologice de bază sunt următoarele:

a) Cosmosul

“Intrăm în aceleaşi valuri şi nu intrăm – ne spunea Heraclit. Suntem şi nu suntem. Ceea ce tinde să se separe se uneşte şi din tonurile cele mai diferite se compune cea mai frumoasă armonie. Ceea ce se uneşte sunt: Totul şi ceea ce nu este tot, înţelegere, neînţelegere, armonie, discordanţă. Unul este alcătuit din toate şi toate purced din Unul. Această ordine a lumii, aceeaşi pentru toate fiinţele, nu a fost făcută nici de om nici de zei. Ci este o transformare neîntreruptă, ca un vârtej universal. Şi toate aleargă în vârtejul acesta al Naturii. Însă Naturii îi place să se ascundă de privirea omului şi numai priceperea lui poate să o pătrundă. Căci ceea ce se prezintă sub formă variată este în acord cu sine însuşi, existând o armonie a contrarilor ca aceea a arcului şi a lirei. Iar Dumnezeu este şi război şi pace, şi belşug şi foame”,… “fiind cunoscut ca o curgere, ca un întreg, ca temei al fiinţei. El este Conştiinţa care se manifestă ca Lila, jocul Universului; matrice organizatoare pe care o putem experimenta în tot ce ne înconjoară, dar nu putem vorbi despre ea”(Marilyn Ferguson)

“Cuvântul <<cosmos>> arată că totalitatea a ceea ce există nu poate fi gândită decât ca ordine, armonie, frumuseţe; nu un lucru printre altele cu care avem de-a face, ci principalul izvor de semnificaţie care ne determină şi care imprimă existenţei noastre Sens”(Ilia Prigogine)

“Din punct de vedere organic şi funcţional, deşi distanţa dintre o Galaxie şi alta este fantastică, în fapt nu suntem în prezenţa nici unei diviziuni, în adevăratul sens al cuvântului, ci al unei evoluţii a Universului sistemic. Întocmai ca a unui embrion ce se naşte, a cărui realitate organică şi funcţională i se distribuie în aparate, organe, ţesuturi şi celule de toate felurile – acum el expandat fiind, evoluat, derulându-şi existenţa în continuare ca sistem supus aceloraşi legi unice, de bază, care îi determină, în fapt dezvoltarea, devenirea. Astfel că vorbim de Sistemul Univers aplicându-i acestuia legitatea sistemică întocmai ca unui tot-unitar, descoperind aceeaşi cauzalitate determinantă, acelaşi principiu unic, în toate părţile sale componente: galaxii, sori, planete etc. Fie că este vorba de o planetă, un satelit, elefant, om sau bacterie, legile sistemice cunt aceleaşi pentru toate.”(Bogdan Delavrancea)

În acest context înţelegem, o dată cu Raymond Ruyer că: “Timpul Cosmic nu e o simplă funcţionare, ci o mare Acţiune înzestrată cu sens, o embriogeneză care dă formă mai întâi materialelor necesare desfăşurărilor viitoare, la care chiar hazardurile vor fi canalizate şi utilizate şi în care, fiinţele desprinse din Marea Fiinţă vor părea să înveţe, bînguind, limbajul care, în realitate, le vorbeşte pe ele de la începutul începuturilor.”

În baza acestei filosofii de viaţă, orientate spre perceperea sacrului, pentru care psihicul constituie parte integrantă a Lumii Naturii, concepem Universul şi toate formele de viaţă ca un tot unitar, în care fiecare acţiune şi fiecare gând în parte, afectează fiecare parte a Universului. Această concepţie ne permite să găsim Spiritul în orice aspect al vieţii, considerând că speciile Planetei noastre trec printr-o schimbare evolutivă mai mare decât cea a fiecăruia dintre noi în parte, inspirată şi generată de întreaga Natură, aşa cum ne reaminteşte Serena Roney-Dougal.

b) Universul/Natura

“Din această perspectivă, Natura ne apare infinită şi variată, un spaţiu multidimensional în care nu există linii drepte şi nici forme perfect regulate, în care fenomenele nu se petrec secvenţial; o lume în care – după cum ne spun fizicile cuantice – până şi vidul e curbat. Este evident că sistemul nostru abstract de gândire nu va putea niciodată să descrie sau să înţeleagă complet realitatea.” (Fritjof Capra)

Astfel încât, **“**conceptul de <<realitate>> ne indică o totalitate necunoscută şi indefinibilă a mişcării continue care este fundamentul tuturor lucrurilor şi al însuşi procesului de raţionare ca şi al mişcării percepţiei inteligente realizate de minte în al său <<dans al gândirii>>, într-o manieră ordonată şi sănătoasă.(David Bohm). **“**Când gândim despre lume ne confruntăm cu aceeaşi problemă precum cartograful care încearcă să acopere suprafaţa pământului cu o serie de hărţi plane. Pentru cei mai mulţi dintre noi este dificil să fim mereu conştienţi de limitările şi relativitatea cunoaşterii conceptuale. Datorită faptului că ne este mai uşor să apreciem cu mintea reprezentarea realităţii, decât realitatea înseşi, tindem să le confundăm pe acestea două şi să luăm conceptele şi simbolurile noastre drept realitate”. (Fritjof Capra)

“Astfel că, dacă pentru unii Natura nu este decât agregatul mort al unui număr indefinit de obiecte, sau spaţiul în care ei gândesc lucrurile aşezate ca într-un receptacul ori pentru alţii este numai pământul din care-şi trag hrana şi întreţinerea lor, pentru cercetătorul iluminat, în schimb, ea reprezintă Forţa originară, sfântă şi etern creatoare a lumii, care produce toate lucrurile din ea înseşi şi care prin lucrarea ei, le aduce la lumină” – ne reaminteşte Schelling, şi de aceea înţelegem cum se face că, “atunci când ridicăm privirile raţiunii spre minunile lumii înstelate, când conştiinţa noastră contemplă mersul Universului, cu toate splendorile lui, avem sentimentul că toată această frumuseţe ce ne înconjoară nu are sens decât atunci când se

reflectă într-un suflet de om care o admiră”, după cum recunoştea Goethe.

Astăzi, însă, noua conştiinţă la nivel de individ şi societate este pregătită să realizeze că “sub efectul reflecţiei autentice şi al reîntoarecerilor în sine pe care Biosfera le antrenează lanţurile se închid, iar Noosfera se constituie într-un sistem complex, în care fiecare element vede, simte, doreşte, suferă pentru sine aceleaşi lucruri cu toate celelalte deodată. O colectivitate de conştiinţe devine acum echivalentul unei supra-conştiinţe. Pământul nu numai că se acoperă cu miriade de seminţe de Gândiri, dar se înveşmântează într-o membrană gânditoare, până la a nu mai forma decât o vastă Sământă, la scara siderală. Pluralitatea reflecţiilor individuale se grupează şi se întăresc în actul unei singure reflecţii unanime. Imediat ce s-a adoptat o viziune deplin realistă a Noosferei şi a naturii hiperorganice a legăturilor sociale, situaţia prezentă a lumii devine mai clară, căci descoperim un sens foarte simplu tulburărulor extrem de profunde care agită în acest moment rostul uman.”

Şi tocmai acest ultim aspect, relevat de Theillerd de Chardin, se constituie astfel ca o misiune fundamentală pentru Psihologia Fiinţei, în afara acestei descoperiri şi înţelegeri, orice ştiinţă rămânând nimic alteceva de cât “o minciună şi o mare înşelătorie a fiinţei umane” (Laing)

c) Legile

“Toate legile Naturii decurg ca o infinitate de raze dintr-o singură Lege Centrală, ne spune V.V. Moisescu. Iar dacă ele trezesc mereu admiraţia noastră, prin exactitatea şi regularitatea lor permanentă, aceasta se datoreşte faptului că Universul e un sistem unitar. O aceeaşi Esenţă e răspândită cu dărnicie pretutindeni, diferenţiată doar prin

varietatea gamelor armonioase. Aceleaşi legi prezidă şi la căderea unui măr ca şi la gravitaţia lunii în jurul pământului sau la atracţia dintre două suflete. Buchetul de flori şi persoana iubită căreia i-l oferim sunt realităţile aceleiaşi armonii atotcuprinzătoare."

Iar "legile societăţii, completează Marx, sunt încercări ale omului de a se apropia de intenţiile orânduirii morale a lumii, în cursul lumii şi al vieţii; pentru că totul se reduce la câteva legi mari care se manifestă pretutindeni".

d) Cunoaşterea

"Este imposibil a studia un sistem al Universului fără studiul omului; în acelaşi timp este imposibil de studiat omul fără a studia Universul. Omul este o imagine a Lumii; el a fost creat de aceleaşi legi care au creat întreaga Lume. Dacă un om se cunoaşte şi se înţelege pe sine însuşi, el va cunoaşte şi va înţelege întreaga Lume, toate legile care o creează şi o guvernează. Şi invers, prin studiul Lumii şi a legilor care o guvernează, el va învăţa şi va înţelege legile care-l modelează pe el însuşi. În acest sens unele legi sunt înţelese şi asimilate mai uşor prin studiul realităţii obiective, iar altele nu pot fi înţelese decât prin studiul de sine. Studiul omului şi studiul Universului trebuie, deci să meargă în paralel ajutându-se reciproc" (P.D.Ouspensky)

"Omul are nevoie, pentru certitudine în trăire, pentru viguroasa dezvoltare a voinţei şi personalităţii sale, de o cunoaştere a lumii spirituale. Deşi poate simţi grandoarea, frumuseţea, înţelepciunea lumii naturale, în modul cel mai amplu, aceasta nu-i dă nici un răspuns la întrebarea despre propria-i fiinţă."(Rudolf Steiner)

Aşa cum arăta Goethe: "omul se cunoaşte pe sine numai întrucât cunoaşte lumea, pe care o zăreşte în sine, iar pe sine numai în ea. Fiecare lucru nou privit bine deschide în noi un nou organ de percepţie". **"**De

vreme ce toate în natură corespund unei Puteri morale, dacă vreun fenomen rămâne brut şi întunecat este pentru că nu s-a activat încă în observator facultatea corespunzătoare. Însă toţi oamenii primesc vestiri de la Suflet, fiindcă trăiesc prin adevăr şi simt nevoia de a exprima: în dragoste, în artă, în, zgârcenie, în politică, în muncă, în jocuri, învăţăm să dăm glas Rostului nostru creator. Şi ori de câte ori ne organizăm sufletul atât de armonios încât să pătrundem în regiunea unde văzduhul este muzică, auzim acele Prime Simfonii şi ne străduim să le transcriem. Fiindcă toţi oamenii suntem în stare de Gândurile a căror încununare este întreg Universul".(Ralph W. Emerson)

*

"Tot mai mulţi oameni înţeleg astăzi unitatea ştiinţelor şi unitatea cultelor; ridicându-se deasupra tuturor fanatismelor religioase ei demonstrează că toate cultele nu reprezintă decât traducerea unei singure şi aceleiaşi religii; ridicându-se deasupra tuturor formalismelor doctrinare, ei demonstrează că toate doctrinele sunt expresia unei singure şi aceleiaşi ştiinţe. Ei arată materialiştilor că nu au observat decât o latură a naturii, dar observaţiile lor sunt juste; ei arată idealiştilor că nu au văzut decât o latură a adevărului, dar că şi ei au dreptate. Idealizând materialismul şi materializând idealismul, ei proclamă unitatea ştiinţei în echilibrul rezultat din armonizarea contrariilor. Apoi, ridicându-se şi mai sus, ei fac să se vadă că politeismul şi monoteismul sunt doar concepţii diferite ale uneia şi aceleiaşi credinţe, după cum materialismul şi idealismul, nu sunt decât concepţii diferite ale aceleiaşi ştiinţe. Pentru ei ştiinţa şi credinţa sunt două concepţii diferite ale unicului şi veşnicului Adevăr şi de aceea ei proclamă unitatea religiei şi a ştiinţei într-o nouă sinteză a cărei deviză este: <<Ceea ce este sus, e la fel cu ceea ce este jos, pentru a împlini miracolul Unităţii>>. (Papus)

"Ştiinţa fără religie este şchioapă; religia fără ştiinţă este oarbă. Adevărata religie a fost înnobilată şi aprofundată graţie cunoaşterii ştiinţifice. Ştiinţa nu numai că purifică imboldul religios de reziduurile sale antropomorfice, dar contribuie şi la crearea unei spiritualităţi religioase necesare pentru înţelegerea vieţii. Fiindcă sentimentul religios cosmic reprezintă cea mai mare şi mai nobilă cauză aflată la baza cercetării ştiinţifice; aceasta constituie menirea principală a artei şi ştiinţei: şi anume de a trezi şi a menţine acest sentiment în sufletul celor receptivi faţă de el" (Einstein)

"Căci deopotrivă omenirea are nevoie de amândouă acestea: de ştiinţă pentru a trăi în societatea modernă, iar de filosofia mistică din spatele religiei pentru a înţelege natura ultimă a lucrurilor. Nu de sinteza acestora avem nevoie, ci de interacţiunea dinamică dintre analiza ştiinţifică, şi intuiţia mistică. "(Fritjof Capra)

În numele principiului realităţii holografice şi inseparabile, Ontologia Psihologiei Fiinţei depăşeşte disocierile binare curente de tipul parte-înteg, experienţă-cunoaştere, ştiinţă-religie etc. fundamentând formule nefragmentare de descriere a realităţii, fluide şi elastice, capabile să exprime "intuiţia dominantă a noii Conştiinţe ştiinţifice, culturale şi spirituale înregistrată în prezent la nivel planetar: aceea că realitatea este un proces unic şi unitar, o transformare ca o curgere continuă, o plenitudine dinamică bazată pe o ordine implicită, atotcuprinzătoare ce guvernează atât starea de existenţă a ansamblului, cât şi manifestarea cazurilor particulare". (Raymond Ruyer) Astfel încât " materia şi spiritul nu reprezintă <<lucruri>> sau <<naturi>>, ci variabile conjugate în emergenţa tanscenderii curbelor spaţio-temporale" (Theillard de Chardin)

*

"Orice idee nouă se situează dincolo de experienţa nemijlocită. Experienţa nemijlocită nu ne oferă ceva nou, niciodată, ci numai idei

sintetizatoare care leagă faptele. Fie că o numim speculativă sau transcendentală, nu există ştiinţă care să nu fie obligată să conflueze în metafizică" (Alfred Adler) Pentru că " dinafară nu se poate ajunge niciodată la esenţa lucrurilor; oricât am căuta, nu dobândim decât imagini şi nume" (Schopenhouer) şi deabia "conştiinţa este nivelul la care existenţa devine ştiinţă". (Hegel) "Adevărata ştiinţă nu e conformism livresc, ci este conformitate cu Natura, deopotrivă disciplină şi revoluţie, şi de aceea numai spiritele imaginative reuşesc să cunoască realitatea. (Victor Săhleanu)

"Astăzi, însă, ne aflăm la începuturile cunoaşterii. Ne aflăm la începuturile conştiinţei"(Edgar Morin)

"Pentru omul iluminat, a cărui conştiinţă îmbrăţişează Universul, acesta devine propriul său corp, în timp ce trupul său fizic devine manifestarea Spiritului Universal, viziune a sa devine expresie a unei realităţi superioare, iar discursul său expresia adevărului etern" (Lama Angarika Govinda)

*

"Nici o clipă însă nu trebuie să ne îndoim că în ceea ce priveşte realitatea suprasensibilă, transcendentă, există posibilitatea de a <<deschide ochii>> fiecăruia, care aduce bunăvoinţa necesară. Ţinând seamă de acest fapt au vorbit şi au scris toţi aceia care simţeau că s-a dezvoltat în ei <<organul interior de percepţie>>, cu ajutorul căruia au putut să cunoască adevărata fiinţă umană ascunsă simţurilor exterioare. Din această cauză, din cele mai vechi timpuri se vorbeşte de o <<înţelepciune ascunsă>>. Cine a prins ceva din ea, este tot atât de sigur de ceea ce stăpâneşte, precum cei care au ochii bine formaţi sunt siguri de stăpânirea percepţiilor vizuale ale culorilor. Pentru el această <<înţelepciune ascunsă >> nu are nevoie de nici o <<dovadă>>; iar el mai ştie că ea nu are nevoie de nici o dovadă pentru cel căruia, asemeni lui, i s-a deschis <<simţul superior>>. Cu un

asemenea om el poate vorbi aşa cum un călător poate povesti despre America celor ce n-au văzut-o ei înşişi, dar care îşi pot face o idee despre ea , pentru că şi ei ar vedea acelaşi lucru dacă li s-ar oferi prilejul"(Rudolf Steiner)

De aceea, observatorul suprasensibilului-transcendent nu trebuie să vorbească numai cercetătorilor lumii spirituale. Cuvintele lui trebuie să se adreseze tuturor oamenilor, fiindcă are de comunicat lucruri care îi privesc pe toţi şi el mai ştie că nu poate fi <<om>> în adevăratul înţeles al cuvântului fără să cunoască aceste lucruri. El se adresează tuturor oamenilor deoarece ştie că există diferite grade de înţelegere pentru ceea ce are de spus; ştie că îl pot înţelege şi cei ce sunt încă foarte departe de clipa în care li se va deschide propria cercetare spirituală. Căci Simţirea şi Priceperea pentru adevăr – sau cum i-am spune astăzi <<Vocea Conştiinţei>> – există în fiecare om. Astfel că se adresează în primul rând acesteia, singura în măsură a lumina fiecare suflet existent. El ştie , de asemenea că în această pricepere există o Putere care treptat trebuie să ducă la gradele superioare ale cunoaşterii. Această Simţire, care la început poate că nu vede absolut nimic din ceea ce i se spune, ea însăşi este magicianul care deschide <<ochiul spiritului>>. Ea mocneşte în întuneric; sufletul nu vede, însă este cuprins de puterea Adevărului tocmai prin această trăire interioară. Şi atunci, încetul cu încetul, Adevărul se va apropia de suflet şi îi va deschide <<simţul superior>>. Căci dacă nu fiecare orb din naştere poate fi operat, în schimb fiecare ochi spiritual poate fi deschis."(Rudolf Steiner)

Fiindcă ne aflăm "în mijlocul torentului evoluţiei, dar îl observăm tot atât de puţin ca şi rotaţia pământului" (Alfred Adler). De aceea "numai când vom percepe esenţialul din Fiinţa Lumii, ne vom apropia de fiinţa noastră proprie, de propria noastră perfecţiune, de propria desăvârşire"(Abraham Maslow).

e) Raportul omului cu Universul

“Omul şi muntele se aseamănă, dar cu deosebirea că dacă prin munţii săi pământul încearcă să urce la cer, prin om cerul coboară pe pământ” scria cândva Shakespeare.

“Una dintre trăsăturile fundamentale, ne spune Jean Monod, care caracterizează, fără excepţie, toate fiinţele, este aceea de a fi <<obiecte înzestrate cu un proiect>>, pe care îl reprezintă în structurile lor şi îl realizează prin performanţele lor.”

“Căci există o tendinţă generală şi universală care îl conduce pe fiecare om să devină ceea ce Sinele său este, realmente”.(Carl Rogers) “Astfel încît ceea ce un om poate el trebuie să fie!”(Abraham Maslow)

“Dar omul nu e numai o fiinţă care se naşte, mănâncă, doarme, se înmulţeşte şi moare, ca toate celelalte fiinţe; omul nu e numai o fiinţă care, cu şiretlicuri ori cu brutalitate, călcând şi strivind pe alţii caută să-şi cucerească un loc la ospăţul vieţii. Omul e o fiinţă care e uneori mai puţin înarmată pentru izbândă, dar spre deosebire de toate celelalte vieţuitoare năzuieşte ca în această oglindă a conştiinţei cu care a fost hărăzit să cuprindă o cât mai mare parte a lumii pe care trăieşte – o fiinţă care cu această scânteie de dumnezeire caută să pătrundă bezna de taine şi îndoieli care-l împresoară” (Tudor Muşatescu)

“Însă ceea ce distinge din capul locului le cel mai prost arhitect de albina perfectă este faptul că el a construit celula în capul său, înainte de a o construi din ceară. În final apare astfel un rezultat ce existase încă de la începutul acestui proces, în mod ideal, în închipuirea omului. El nu produce numai o modificare de formă a elementului natural, ci îşi realizează în acelaşi timp în acest element natural scopul său, pe care-l cunoaşte, care constiuie o lege ce determină felul activităţii sale şi căruia el trebuie să-i subordoneze întreaga sa voinţă”(Karl Marx)

"Căci, dacă în lumea Naturii, totul este prin natură, în lumea spiritului, în schimb, nimeni şi nimic nu e prin natură. Ci e în întregime ceea ce devine prin opera sa proprie; şi nimic nu este fiindcă ar fi deja făcut, ci totul e veşnic de înfăptuit. Iar tot ceea ce s-a înţeles, nu e nimic faţă de ceea ce se vrea a se înţelege, dar nu s-a înţeles încă; şi tot astfel, meritele faptelor celor mai frumoase pe care le-am săvârşit nu scad nici măcar un fir de păr din suma datoriilor ce le avem încă de îndeplinit şi a căror îndeplinire va costa întreaga valoare a conduitei noastre, datorită căreia vom continua să contăm ca fiinţe spirituale. Şi nimic nu rămâne în interiorul nostru când se stinge flacăra vie în care constă actul spiritual, până când nu se reaprinde acea flacără; încât, de fiecare dată când ne închipuim ca simpli spectatori ai sufletului nostru, chiar după o viaţă spirituală intens trăită şi după opere mari şi creaţii puternice, noi, spectatori inerţi, ne vom găsi în gol, în nimicul absolut. Există în om atâta spirit, atâta bogăţie spirituală, deci, câtă viaţă spirituală în act. Căci memoria care nu se înnoieşte, care nu creează "ex novo", nu are nimic, absolut nimic a-şi aminti!…Omul este om pentru că se face Om!"(Giovani Gentile)

"Natura inventează, omul descoperă. Dar când omul inventează, Natura se descoperă pe sine înseşi."(Basarab Nicolescu)

Astfel încât, aşa cum arată Traian Stănciulescu, "la intersecţia dintre universul creaţiei umane şi cel al creaţiei naturale se defineşte statutul omului de fiinţă cosmică, supraordonat calităţii sale de fiinţă bio-psiho-socială şi spirituală. Principiul universal al rezonanţei holografice ne sugerează posibilitatea că omul care cunoaşte, creator este, oricând în măsură să surprindă şi să înţeleagă adevăruri tot mai subtile ale existenţei universale, la a căror afirmare contribuie prin propria sa existenţă de fapt. Unitatea ontologică a fiinţei creatoare, manifestată între multiplele nivele ale existenţei sale este singure în măsură să răspundă opţiunii epistemologice de înălţare în grad, de la <<Cosmosul mic>> la <<Existentul Absolut>>care cuprinde în sine tot".

“Experienţa creatoare, s-a spus, exaltă, dintotdeauna un iz de transcendenţă, întrucât, prin ea, omul se simte asemeni lui Dumnezeu, făuritor şi părtaş la Armonia Universală. Iată de ce, asumându-şi un destin creator, fiinţa umană nu numai că evadează din stihia contingenţei, a perisabilităţii şi a plafonatorului <<spirit de turmă>>, dar dobândeşte, totodată, convingerea că Facerea Lumii abia a început în cele şapte zile şi că urmează Cea de-a Opta Zi de care este responsabilă pe deplin şi în care poate şi trebuie să trudească după puterile sale pentru a spori şi a redeschide mereu Ciclul Primordial.”(Doina Balahur) “Fiindcă fiecare clipă vine la noi încărcată de o poruncă a Providenţei, pentru a rămâne, apoi, în eternitate ceea ce am făcut noi din ea”(Francis de Sales)

*

În viziunea Psihologiei Fiinţei, “nici una dintre părţile aparţinând unei entităţi nu reprezintă în sine, o valoare mai mare, ci numai în măsura în care ea reprezintă componentă a unui întreg armonios. Astfel omul execută un act pozitiv de creaţie ori de câte ori aşează o înfăptuire pe pământ, sub soare. Dacă în definitiv are dreptul de a se naşte, acest drept rezultă, desigur, din faptul că el nu constituie nici mai mult nici mai puţin decât o trăsătură a peisajului, asemenea stâncilor, copacilor, urşilor sau alibinelor, din natura căruia îşi derivă existenţa sa”. (Frank Loyd Wright)

Sau cum arăta, poetic, Lucian Blaga: “trupul meu nu este mai aproape de mine decât stelele şi zodiile care, învârtindu-se, cad în apus, nu sunt mai departe decât propriul meu sânge”

“Pentru cei mai bine informaţi cu privire la dimensiunile şi exigenţele structurale ale Lumii, forţele care, adunându-se de afară sau ţâşnind din năuntru, ne apropie tot mai mult unii de alţii, îşi pierd orice aparenţă de arbitrar şi orice pericol de instabilitate. Umanitatea dobândeşte astfel consistenţă şi devine în acelaşi timp verosimilă

imediat ce, raportată într-un Spaţiu-Timp biologic, ne apare ca prelungind în configuraţia ei chiar liniile Universului prin alte realităţi la fel de avansate ca şi ele. Căci omul nu reprezintă decât una dintre nenumăratele nervuri formând evantaiul anatomic şi spiritual al Vieţii”. (Theillard de Chardin)

“Fiinţa umană - arăta Einstein – este o parte a întregului numit de noi Univers; o parte limitată de timp şi spaţiu. Ea-şi resimte propria identitate, sentimentele, gândurile, ca pe ceva separat de restul, un fel de iluzie optică a conştiinţei sale. Această iluzie reprezintă o adevărată închisoare ce ne limitează la dorinţele personale şi la afectaţiunea pentru câteva fiinţe apropiate. Misiunea noastră este însă aceea de a ne elibera din această închisoare prin lărgirea cercului compasiunii, îmbrăţişând toate Fiinţele şi întreaga Natură în frumuseţea sa.”

“Iată de ce, operaţia pe care o facem spontan cu un om sau cu un animal, şi anume să trecem dincolo de semnalmentele, de gesturile sale, la conştiinţa sa care vorbeşte conştiinţei noastre, această operaţie trebuie s-o facem cu toate individualităţile din Univers, cu toate formele sale active. Trebuie s-o facem cu Universul în totalitatea sa, cu Universul care, în mod şi mai evident, are un suflet înrudit cu sufletul nostru. (Raymond Ruyer)

f) Fiinţa şi Condiţia umană

Omul este o parte a Universului, aşa cum se exprima Einstein. În fapt Universul însuşi ni se desccoperă ca un mare ocean de viaţă sub diverse forme de manifestare, dintre care, ceea ce numim „fiinţă” reprezintă numai un anumit stadiu în evoluţia vieţii, ce se înfăţişează acum ajunsă la un nivel superior de dezvoltare. Acest nivel îi permite să posede o anumită organizare internă proprie, să fie dotată cu un „centru de comandă si control”, numit ***Sine***, să posede anumite

abilităţi si funcţii, precum şi capacitatea de a dobândi şi dezvolta altele noi, proprii, individuale, pe parcursul devenirii acesteia. Astfel încât, la nivel cosmic, putem spune că totul se înfăţişează într-o viziune holografică precum un flux continuu de viaţă şi fiinţă, o procesualitate în devenire neîntreruptă, cu o organizare sistemică (după principiul sferă in sferă) ierarhizată pe multiple nivele de realităţi (în funcţie de progresia lor evolutivă), în care fiecare componentă se naşte şi se transformă neîntrerupt prin acţiunile sinergice, manifestările şi existenţa concomitentă a tuturor celorlalte şi, totodată, fiecare componentă reflectă în sine Întregul, la fel precum Întregul le conţine şi reprezintă pe toate acestea.

Iată de ce Sinele (sau Fiinţa) este un „sâmbure de viaţă" dotat cu identitate proprie, după „chipul şi asemănarea" Marii Fiinţe (Fiinţei Prime, Demiurgului etc.) indiferent sub ce denumire se înfăţişează ea privirilor sufletului nostru uman.

Pentru că în ziua de astăzi a evoluţiei vieţii pe Terra, a devenit un lucru de elementară educaţie existenţială, faptul de a şti (= a crede + a înţelege + a trăi) că Marea Fiinţă (preferăm această denumire ce se plasează în afara oricărui curent religios, filozofic, ştiinţific inventat de oameni) se află la originea tuturor Celor ce Sunt (atât cele perceptibile cât şi multora încă de nepătruns pentru omenirea prezentului), la originea întregii Ordini Cosmice; că există anumite Legi fundamentale de maximă universalitate care pătrund, susţin şi promovează (direcţionează) buna creştere şi dezvoltare a vieţii pe toate nivelele de Realităţi; că Fiinţa este o parte a Naturii având constituţia internă si externă, funcţionalitatea precum şi toate procesele ei existenţiale organizate sistemic şi ciclic, în armonie deopotrivă cu celelalte categorii de fiinţe precum şi cu ciclurile cosmice ale evoluţiei. Că fiinţele îşi sunt absolut necesare unele altora pentru existenţă şi dezvoltare (fiindu-şi deopotrivă „învăţătorii şi învăţăceii", cum ar spune Richard Bach) şi mai mult, că reprezentând

fiecare creaţia sinergiei manifestărilor celorlalte, se vădeşte de o deosebită necesitate faptul de a înţelege că de propria dezvoltare depinde fundamental existenţa, creşterea şi împlinirea tuturor celorlalte.

În acest context întreg Universul este perceput ca o vastă Şcoală Cosmică a dezvoltării Vieţii, pe grade ierarhice în funcţie de Nivelul de evoluţie al Fiinţei, la fiecare astfel de treaptă existând lecţii specifice, experienţe de parcurs în vederea accesării (deprinderii şi dezvoltării) capacităţilor cerute de Programa Evoluţiei Universale. Pentru uşurinţa şi claritatea înţelegerii acestui extraordinar proces al devenirii fiinţei, de cea mai mare utilitate ne este *comparaţia, analogia şi meditaţia* asupra structurilor, procedurilor şi întregului ansamblu al şcolii sociale, al învăţământului public organizat pe 12 nivele. Iar această meditaţie nu este nici parabolică nici alegorică, căci realitatea şcolii sociale a fost structurată (în toate liniile ei majore) de doar câteva „spirite luminate” ale istoriei, care au pus bazele acesteia prin contemplarea lumilor superioare şi a universalităţii procesului evoluţiei vieţii, urmate de adaptarea lor la cerinţele actuale ale dezvoltării umane.

Astfel încât toate cele regăsite aici jos îşi au corespondentul lor universal în Lumile Superioare. Putem astfel – deţinând această cheie, a Vieţii ca Şcoală – să înţelegem semnificaţia, sensul şi utilitatea majorităţii lucrurilor ce ies în calea existenţei noastre bulversându-ne sufletul şi mintea aruncându-ne în hăţişuri create de confuzia conceptelor şi ignoranţei umane, ori mai rău, aruncându-ne în tenebrele pierderii sensului, a rostului şi frumuseţii vieţii, la fiecare pas când ne întâlnim cu suferinţa, eşecul, cu teama, cu dorinţele, cu războaiele şi revoluţiile, cu întreg fenomenul fals denumit „mizeria umană”, numai pentru că lipsa de elementară atenţie şi investigaţie interioară a omenirii nu îi percepe rostul, utilitatea şi, de cele mai multe ori necesitatea.

Aşadar, după accesarea deopotrivă a cunoaşterii pozitiviste şi spirituale şi în urma procesului de analiză meditativă, realitatea ni se înfăţişează într-o cu total altă lumină, limpezind câmpul percepţiei noastre, care acum poate zări până departe în zări nebănuite înainte şi poate aduce în faţa sufletului întreaga panoramă a creşterii şi dezvoltării vieţii şi fiinţei după reguli clare şi precise, în acord cu necesităţile fiecărui Nivel la care se ridică acestea la un moment dat.

*

Astfel, în optica împărtăşită de Psihologia Fiinţei, Condiţia umană este definită de următoarele coordonate:

a) – ceea ce se numeşte în mod obişnuit „om" ne apare ca o anumită etapă în procesul de creştere şi dezvoltare a Fiinţei, de la care ea începe a realiza ***conştienţa de sine***, adică, pe de o parte să îşi dea seama de existenţa, identitatea şi rostul propriu, iar pe de altă parte să-şi poată lua soarta în propriile mâini, adică să participe prin voinţa, efortul şi capacităţile individuale la dezvoltarea – la procesul de educaţie – la Şcoala Vieţii. O dată cu stadiul uman, putem spune că Fiinţa merge la şcoală în clasa I, adică primeşte un nume, o identitate, Conştiinţa se individualizează, dobândeşte posibilitatea de a împărtăşi şi urma anumite valori (formând Caracterul, aşa cum vom arăta mai încolo) de a se apropia ori îndepărta, de a îndrăgi sau urî, de a conlucra ori refuza anumite lucruri (activităţi, fenomene, fiinţe, stări, etc.) ceea ce-i conturează Natura individuală); dobândeşte posibilitatea de a avea alte organisme/ vehicule de lucru mari performante (Corpurile Fiziologic, Astral, Mental, ulterior Cauzal etc.) posibilitatea (dar şi îndatorirea) de a progresa prin străduinţă şi autoeducaţie precum şi pe aceea de a suferi atunci când greşeşte, ca factor indicator şi corector al atitudinilor, căilor şi manifestărilor eronate.

Totodată acţiunea Modelatorilor Evoluţiei dobândeşte o altă alură, prin aceea că, dacă pentru stadiile anterioare (corespunzătoare, de

exemplu regnurilor mineral, vegetal şi animal) aceşti Modelatori se comportau precum moaşele ori doicile din creşe şi cămine, începând cu stadiul uman, se exprimă sub forma educatorilor, învăţătorilor, antrenorilor, care predau o lecţie, lasă timp pentru asimilarea şi exersarea ei (punerea în practică, dobândirea aptitudinii necesare) după care urmează examenul, testul de verificare. Suferinţa ori satisfacţia/ împlinirea nu sunt decât modalităţi subsecvente de autocontrol: ele ne arată dacă ne-am făcut temele sau nu.

b) – iar temele sunt absolut individuale, personalizate după natura, caracterul şi nivelul de Evoluţie al fiecărui elev-Fiinţă umană. Există teme pentru clasa a II-a şi teme pentru clasa a X-a; există teme pentru profilul de filologie şi respectiv pentru cel de biologie-chimie aflate ambele pe aceeaşi treaptă de evoluţie (clasa a X-a de exemplu). Există apoi, în cadrul colectivului aceleiaşi clase şi la acelaşi profil, elevi mai avansaţi şi elevi mai puţin avansaţi: unii au mai multe cunoştinţe/ capacităţi/ valori ale Fiinţei lor, dezvoltate, alţii mai puţine; unii, de asemenea, au mai mare atracţie pentru matematică, pe când alţii către biologie, istorie, filozofie, religie ori sport. Continuând astfel şirul meditaţiei, vedem că în Lumea Universului, la fel ca în învăţământul uman, există o varietate uriaşă de combinaţii şi posibilităţi care fac astfel încât fiecare Fiinţă la stadiul uman să reprezinte un fenomen unic (pe de o parte) iar pe de altă parte să se afle într-o schimbare evolutivă permanentă.

c) – dacă ne înălţăm acum privirea spiritului şi supunem contemplaţiei noastre întreg Pământul, în calitate de Şcoală, putem observa că, dacă în planurile „superioare” ale acestuia (Astral, Mental şi Cauzal – deocamdată), elevii se situează fiecare în clasa lui, potrivit nivelului de dezvoltare atins (ca atunci când am fi în timpul celor 50 de minute de curs), în Planul Fizic în schimb toţi elevii se amestecă unii pe alţii la fel cum se întâmplă în timpul pauzelor pe coridoare şi în curtea şcolii. Aceasta nu înseamnă – nici pe de parte – că realitatea

fizică ar corespunde unui moment de pauză în procesul educativ al Fiinţei-om. Dimpotrivă, Planul Fizic reprezintă cel mai complex laborator de lucru al Terrei în momentul de faţă, datorită unei multitudini de factori, dintre care amintim doar pe următorii:

- coexistenţa şi manifestarea tuturor categoriilor de fiinţe pe care le găzduieşte Planeta noastră (de la regnurile numite „elementale" până la cele angelice – dar şi altele în tranzit)

- posibilitatea de a beneficia de toate organismele/corpurile şi instrumentele de lucru puse la dispoziţie de Şcoala Terrei la nivelul actual de evoluţie al ei (de la Corpul Biologic până la cel Cauzal şi de la simţurile fiziologice până la cele superioare ale Transcendenţei şi Unificării)

- posibilitatea de a realiza experienţe, de a parcurge probe practice, de a dobândi şi exersa abilităţi, de a verifica puterile şi principiile proprii prin contactul şi combinaţia multor categorii de energii, forţe, tendinţe şi influenţe aparţinătoare tuturor planurilor Terrei şi tuturor fiinţelor

- iar pentru om, cel mai important, posibilitatea (unică, în acest plan numai) de a dezvolta acele puteri interioare ce-i permit să adere, să respecte şi să urmeze anumite valori, puteri numite Virtuţi şi care nu se pot naşte decât prin prelucrările realizate asupra Organismului Astral (sediul dorinţelor, pasiunilor, viciilor, a tot ce ţine de atracţie şi repulsie, a curentelor/ Tendinţelor Naturii ce înlănţuie Fiinţa, limitându-i libertatea şi constituind o problemă – un "cal" ce trebuie sărit – în dezvoltarea personală).

Virtutea (sau virtuţile) permit Fiinţei-om să aibă capacitatea (puterea) de a înţelege (şi nu e deloc paradoxal că nu au legătură cu mentalul!), de a urma şi de a transpune în faptă, de a da curs Legilor

Universale ce au fost orânduite pentru bunul progres al procesului educativ la nivel cosmic.

Alfred Adler exprima această condiţie existenţială a fiinţei umane astfel: "individul – spunea el – nu poate progresa în dezvoltarea sa autentică decât dacă trăieşte şi năzuieşte ca parte a întregului… toate funcţiile noastre sunt aşa fel calculate încât să nu tulbure colectivitatea oamenilor, să-i lege pe indivizi de societate. A privi înseamnă a accepta, a fertiliza ceea ce cade pe retină. Văzul nu este pur şi simplu un proces fiziologic, el îl arată pe om ca parte a întregului, care primeşte şi dă. Prin văz, auz, vorbire noi ne asociem unii cu alţii. Omul priveşte, ascultă, vorbeşte numai când interesul său este legat de lumea exterioară, de ceilalţi. Raţiunea sa, bunul său se supun controlului semenilor, adevărului absolut şi ţintesc la corectitudinea eternă. Sentimentele şi concepţiile noastre estetice, care poartă în sine poate cea mai mare forţă motrice de creaţie, au o valoare eternă numai dacă se desfăşoară în torentul evoluţiei întru bunăstarea umanităţii. Toate funcţiile noastre corporale şi sufleteşti sunt dezvoltare corect, normal, sănătos în măsura în care poartă în ele suficient sentiment de comuniune socială şi sunt apte pentru colaborare".

Iar sentimentul de comuniune socială este conceput ca fiind: "model suprem al umanităţii, al unei stări în care ne reprezentăm ca soluţionate toate problemele vieţii, toate relaţiile cu lumea exterioară, este un ideal înălţător, un ţel normativ, ţel al desăvârşirii care trebuie să poarte în el ţelul unei colectivităţi ideale, deoarece tot ceea ce găsim noi valoros în viaţă, ceea ce există şi dăinuie pentru veşnicie este un produs al acestui sentiment de comuniune socială … Sentimentul de comuniune socială înseamnă înainte de toate o aspiraţie către o formă de colectivitate pe care trebuie să o gândim ca eternă, aşa cum ar putea fi gândită dacă unitatea ar fi atins ţelul perfecţiunii. Nu este vorba nicidecum de o colectivitate sau societate din prezent, nici de instituţii politice sau religioase, ci de ţelul cel mai potrivit al perfecţiunii, care

trebuie să fie un ţel al colectivităţii ideale a întregii umanităţi, ultima expresie a evoluţiei. Fireşte că voi fi întrebat – continuă Adler – de unde ştiu eu acestea. Cu siguranţă nu din experienţa nemijlocită şi trebuie să admit că au dreptate cei care găsesc în psihologia individuală (şi, adăugăm noi, cu atât mai mult în Psihologia Fiinţei) o bucată de metafizică. Pe care unii o laudă, iar alţii o dezaprobă. Din păcate există mulţi oameni care au o concepţie greşită despre metafizică şi care ar vrea să elimine din viaţa umanităţii tot ceea ce ei nu pot percepe direct. Dacă am face lucrul acesta, am anula posibilităţile de dezvoltare ale oricărei idei noi. Orice idee nouă se situează dincolo de experienţa nemijlocită. Experienţa nemijlocită nu ne oferă niciodată ceva nou, ci numai ideea sintetizatoare, care leagă faptele. Fie că o numim speculativă sau transcendentală, nu există ştiinţă care să nu fie obligată să conflueze în metafizică".

d) – la fel ca în învăţământul social şi la Şcoala Universului toate Fiinţele-elevi sunt absolut egale între ele în faţa vieţii. Aşa cum nu putem afirma că un elev din clasa a X-a este mai valoros decât unul din clasa a II-a numai pentru că a parcurs mai multe etape ale procesului de învăţământ, tot astfel nu ne este permis a judeca şi valoriza fiinţele.

Singura măsură a Fiinţei Umane (deci fiinţa ce are ***libertatea, posibilitatea şi îndatorirea autodezvoltării***) este dată de **străduinţa personală** în a parcurge procesul educativ al vieţii, în efortul şi conştiinciozitatea cu care îşi face temele împlinindu-şi astfel Întreita Misiune Existenţială. Astfel încât înţelegem că sub acest aspect, un elev din clasa a X-a poate fi surclasat de cel dintr-a II-a. Dar aceste lucruri nu pot fi evaluate corect decât de Conştiinţa proprie a fiinţei în cauză şi de Fiinţa Fiinţelor care dă naştere întregii Vieţi.

De aceea tuturor oamenilor şi, în special oamenilor de ştiinţă şi consilierilor pentru dezvoltare umană, le revine îndatorirea de a privi

toate fiinţele cu dragoste, cu admiraţie şi cu profund respect. Un bun părinte nu face deosebiri între copiii săi, iar un bun dascăl îi priveşte pe toţi învăţăceii ca şi cum ar fi unul singur. La fel consilierii, dar şi oamenii neiniţiaţi în tainele evoluţiei, vor trebui să se privească precum fraţi ai tuturor fiinţelor, dispuşi în orice moment a sprijini creşterea şi dezvoltarea lor corespunzătoare.

Oamenii simplii greşesc profund atunci când judecă acţiunile semenilor, gândind că „nu ar fi trebuit" ori „e greşit/e păcat" să faci un anumit lucru ori altul. Sigur pentru convieţuirea şi gradul mediu de dezvoltarea al comunităţii la un moment dat, există anumite norme standard de conduită şi atitudine interioară. Însă pentru fiecare fiinţă în parte există cu totul alte teme, reguli şi norme specifice nivelului *propriu* de dezvoltare şi cerinţelor acestuia.

Să ne gândim o clipă: două greşeli de ortografie pe pagină pot reprezenta un dezastru într-un document oficial al elevului de clasa a XI-a, pe când, la nivelul clasei a II-a, într-o compunere obişnuită, ele pot fi un bun început. Totul se raportează la nivelul, identitatea şi unicitatea fiecărei entităţi în parte.

e) – vedem tot acum, că ceea ce înainte ni se prezenta ca „mizerie umană": războaie, boli, crime, suferinţe, catastrofe naturale etc. Nu reprezintă decât probe şi lecţii practice, experimente pe care fiinţele – om le parcurg pentru creşterea şi dezvoltarea personală.

„Omul este numai jumătate el însuşi, cealaltă jumătate este manifestarea sa" (cum ar fi spus Ralph W. Emerson). Această manifestare o reprezintă ceea ce numim Personalitate după cum ştim este structurată sub influenţa Sinelui, Conştiinţei, Caracterului, Naturii (pe de o parte) a Forţelor exterioare (Cosmice, ale Naturii, ale Societăţii) şi a Organizării Vieţii Personale (Stilul, obişnuinţele, eforturile, principiile etc.) pe de altă parte. Această combinaţie multiplă de factori face ca fiecare Fiinţă umană socială să reprezinte

un fenomen unic, trăind într-o realitate absolut proprie de asemenea mică, dar care se interferează, interacţionează şi este modelată neîntrerupt sub acţiunea sinergică a celorlalte realităţi, aparţinătoare atât altor fiinţe cât şi Proceselor (Necesităţilor) specifice pentru Devenirea Vieţii.

Unul dintre scopurile de bază ale Institutului este acela de a realiza deopotrivă şi concomitent, atât actualizarea unei realităţi proprii cât mai satisfăcătoare pentru fiecare fiinţă umană în parte, precum şi integrarea acesteia în ansamblul tuturor realităţilor în mijlocul cărora se află la un moment dat în evoluţia sa, de o aşa manieră încât să-şi simtă existenţa cu adevărata împlinită, clipă de clipă. Fiecare om trebuie să facă din trecerea sa prin viaţă – Marea Trecere şi din simplul fapt de a fi – Evanghelia Bucuriei Existenţiale.

g) Misiunea existenţială a Fiinţei Umane

“Problema sensului vieţii – afirma Alfred Adler în urmă cu multe decenii – are valoare şi semnificaţie numai dacă o privim în cadrul sistemului Om – Cosmos. Este în acest caz de văzut că, în această relaţie, Cosmosul posedă o putere modelatoare. Cosmosul este, ca să spunem aşa, tatăl tuturor vieţuitoarelor. Iar întreaga viaţă este de conceput ca o luptă perpetuă de satisfacere a cerinţelor Cosmosului. Nu ca şi cum ar exista o impulsie care mai târziu în viaţă ar fi în stare să ducă totul la final şi care nu trebuie decât să se desfăşoare, ci ceva înnăscut ce aparţine vieţii, o năzuinţă, un imbold, o dezvoltare de la sine, un Ceva fără de care viaţa nu poate fi nicidecum reprezentată. Viaţa înseamnă a se dezvolta de la sine. Spiritul uman este din cale afară de obişnuit să închidă într-o formă toate cele ce curg, să ia în consideraţie nu mişcarea, ci mişcarea încremenită, mişcarea care a devenit formă. Noi, protagoniştii psihologiei individuale, (care stă la

baza Psihologiei Fiinţei, aşa cum s-a mai arătat) suntem dintotdeauna preocupaţi de a dizolva în mişcare ceea ce sesizăm ca formă.

Faptul universal al evoluţiei creatoare a tuturor vieţuitoarelor ne poate lămuri că direcţia dezvoltării la fiecare specie are un ţel, ţelul perfecţiunii, al adaptării active la cerinţele cosmice.

Este vorba mai degrabă de o adaptare *sub specie aeternitatis,* deoarece este „justă" numai acea dezvoltare corporală şi psihică care poate să treacă drept „justă" pentru viitorul cel mai îndepărtat. În afară de aceasta, noţiunea de adaptare activă înseamnă că atât corpul cât şi spiritul, precum şi întregul domeniu organizat al vieţii trebuie să tindă la această ultimă adaptare, care este stăpânirea tuturor prin avantajele şi dezavantajele instituite de Cosmos. Aparentele compromisuri care persistă, poate, pentru o vreme, sucombă în cele din urmă, strivite de adevăr."

Coborâtă din ameţitoarele înălţimi ale Cerului în fecunda argilă a Creaţiei, fiinţa se vede supusă îndatoririi de a străbate lungul drum al perfecţionării, al chiar realizării condiţiei de Creator. Căci la urma urmei fiinţa nu reprezintă altceva decât un copil în sânul marii familii, al marii comunităţi de Fiinţe – Cosmosul. Şi ca orice copil, la începutul existenţei sale este purtat pe braţe de membrii familiei în timp ce el îşi permite să trăiască într-o stare de profundă şi perfectă inconştienţă de sine. Dar această numai până când merge la şcoală, la Şcoala universală a Vieţii unde se va pregăti să devină membru activ, folositor acestei comunităţi în sânul căreia trăieşte. De aceea, dacă până nu demult îşi permitea să ignore totul şi, fiind în fazele de creşă (plantă), respectiv grădiniţă (animal) îşi permitea să zburde tot timpul pe câmpul nepăsării, în faza de om însă, fiinţa începe să ia contact cu datoria, cu temele de elev. Căci acum este elev şi are de mers la cursuri, de făcut teme şi de dat examene. Iar această şcoală e lungă şi grea, cu mulţi ani şi multe riscuri ale repetenţei; necesar efort continuu şi atenţie mare pentru a nu călca strâmb.

În esenţă datoria fiinţei ajunsă la stadiul de om, stadiul conştientizării de sine şi al responsabilizării vis-à-vis de condiţia sa, se prezintă sub un întreit aspect după cum urmează:

1) În faţa Divinităţii, Universului şi Fiinţei, datori suntem să creştem şi să ne dezvoltăm ca entităţi spirituale, să ne perfecţionăm neîncetat, să învăţăm la din vreme lecţiile vieţii şi să ne luăm la timp examenele existenţiale. "Omul este o fiinţă înzestrată cu un proiect afirma Abraham Maslow, şi întreaga sa viaţă constă în punerea în practică a destinului său…"."Fiindcă există o tendinţă generală şi universală care îl conduce pe fiecare om să devină ceea ce sinele său este realmente " (Carl Rogers)

Ca orice elev avem îndatorirea de a ne perfecţiona continuu de a avansa din treaptă-n treaptă şi de a absolvi şcoala pentru ca mai apoi să putem fi de folos, să ne poată pune în slujba Comunităţii. Ca fiu de Creator evem deci obligaţia să deprindem meşteşugul Creaţiei, să învăţăm că, de fapt, adevăratul act de creaţie este a ne punem pe noi înşine în creaţia proprie, a ne uni cu această creaţie care nu e altceva decât o mică parte din marea şi adevărata Creaţie.

Finalitatea este până la urmă contopirea cu aceasta, cu toate fiinţele, cu Universul în sine. În acel moment fiinţa e pregătită să absolve şcoala de om. De acum poate lucra activ şi „cu diplomă" în folosul Comunităţii.

Datoria aceasta de perfecţionare continuă se întinde şi la stadiile următoare celui de om (căci evoluţia nu are limite; de acum fiinţa e conştientă şi responsabilă de actele sale) dar în acesta din urmă ea se circumscrie progresiv atingerii următoarelor etape principale:

- identificarea de sine ca fiinţă distinctă şi autonomă în Marele Ocean de Viaţă

- conştientizarea asupra rolului, a originilor şi datoriilor proprii, a responsabilităţilor ce-i revin fiecărei fiinţe în parte

- apropierea de celelalte fiinţe

- renunţarea la sine şi dăruirea faţă de toate fiinţele

- unirea cu Întregul

Pentru îndeplinirea acestor lucruri fiecare fiinţă umană are nevoie de cunoaştere pe care o va prelucra cu ajutorul instrumentelor puse la dispoziţie de Legile Firii, pentru a extrage din ea seva înţelepciunii şi ***a-şi făuri un drum propriu, potrivit naturii sale***, care să o ducă la atingerea acestor obiective.

"Căci omul este liber în dezvoltarea sa – arăta Giovanni Gentile; el nu este om de la natură şi nimeni nu este, în felul acesta, cineva. Ci devine şi se reînnoieşte în mod continuu şi progresiv, ***prin forţele proprii***. În acest regim, Fiinţa – om nu are valoare atât prin ceea ce a făcut, cât prin ceea ce ar putea face". "Căci am parcurs drumul de la vierme la umanitate dar a rămas mult vierme în noi…"(Nietzsche)

"Am crezut că am ajuns la suprema realizare a altruismului iubindu-ne între noi; dar iată că vine Sfîntul Francisc şi ne reaminteşte că întreaga realitate a lumii trebuie iubită, îmbrăţişată, făcută să retrăiască prin conştiinţa noastră. Altruist cu adevărat va fi acela care va fi ştiut să depăşească personalitatea lui empirică prin care se opune fiinţelor şi lucrurilor ce-l înconjoară, cuprinzând în sine toată lumea făcând din ea realitatea însăşi a activităţilor sale spirituale. Dar la un astfel de altruism, care ar însemna realizarea cea mai completă a spiritului nu se ajunge decât prin etape, depăşind formele mai apropiate de alteritate acelea în care ne este încă uşor să ne recunoaştem pe noi înşine, până când vom ajunge să cucerim şi pe cele mai îndepărtate, acelea care la prima vedere ar părea veşnic străine." (Giovani Gentile) Pe această Cale porneşte "fiecare om care, la

momentul potrivit, recunoaşte, presimte sau presupune măcar, în cele vizibile existenţa celor ascunse şi care, conştient de faptul că forţele de cunoaştere pot fi dezvoltate, dobândeşte sentimentul că cele ascunse se pot revela. Astfel acestui om nu doar că i se deschide posibilitatea de a primi răspuns la întrebările ce iau naştere din strădania lui după cunoaştere, ci totodată i se oferă şi perspectiva de a învinge greutăţile pe care le întâmpină şi care istovesc viaţa. Ba mai mult, ea îl conduce spre un punct de vedere superior şi îi descoperă că de fericirea şi nenorocirea sa individuală atârnă fericirea sau nefericirea întregii lumi, că din pricina nedezvoltării juste a forţelor sale, din pricina slăbiciunii proprii şi a ignoranţei devine păgubitor întregii lumi şi tuturor fiinţelor, ajungând o piedică pentru întreg universul în care fiinţează." (Rudolf Steiner)

2) În faţa Vieţii şi a Lumii, datori suntem să ne îndeplinim cât mai iscusit şi cu toată dăruirea noastră Rolul ce l-am primit în scenariul Existenţei Sociale, la momentul vieţii prezente. Epictet ne îndemna de acum câteva mii de ani: "adu-ţi aminte că eşti interpretul rolului dorit de maestru. Dacă este scurt, ca pe unul scurt, dacă este lung, ca pe unul lung. Dacă doreşte să interpretezi rolul unui cerşetor, joacă-l şi pe acesta astfel încât să pară cât mai natural. Dacă vrea să joci rolul unui şchiop, al unui magistrat, sau al unui simplu particular, fă la fel. Căci datoria ta este să interpretezi rolul ce ţi s-a dat, într-o prezentare cât mai potrivită, dar să aleagă acest rol, stă în puterea Altciuva".

Pentru ca şi copii să poată prinde adevărul despre viaţă încă de timpuriu, s-au înfiinţat diverse jocuri în societate: „de-a mama şi de-a tata", „poliţiştii şi hoţii", doctorul, fermierul etc.; există o serie întreagă de jucării, de cântece şi reguli; o adevărată şcoală a iniţierii, a pregătirii pentru a da piept cu realitatea vieţii. Întocmai la fel, Universul a imaginat Marele Joc, marea Piesă cu nenumărate roluri,

numită ***Societate***. Aici fiecare are un rol al său şi toate rolurile se înlănţuie într-o interdependenţă absolută, fiecare fiind strict necesare pentru celelalte şi putem tot ansamblul. Mai mult chiar, fiecare rol a fost imaginat pentru învăţarea anumitor lecţii, pentru dezvoltarea anumitor calităţi.

De aceea eu dacă mă sustrag şi refuz rolul meu, mă fac vinovat de sabotarea jocului, a întregii piese având de suferit celelalte roluri şi, la urma urmei, ca rezultat manifestarea mea va duce la privarea celorlalţi oameni de învăţarea anumitor lecţii; va întârzia la nivel de ansamblu întregul proces de învăţământ.

Iată de ce fiecăruia îi revine responsabilitatea de a-şi lua rolul în serios şi a-şi realiza menirea sa cât mai bine, indiferent că trebuie să întruchipeze un rege sau un cerşetor, un sfânt sau un războinic, un geniu sau un simplu ţăran. Fiecare lucru are locul şi rostul său – şi este cel mai bun pe care-l putea avea. Căci Universul nu-şi permite nici greşeala şi nici risipa.

La început ne vom contopi cu acest rol şi vom crede că noi suntem de fapt medicul, omul de ştiinţă, părintele, profesorul etc. După ce lumina cunoaşterii va începe să strălucească în fiinţa noastră ne vom da seama însă că acestea toate nu sunt decât atribute, imaginea manifestării pe care o lasă trecerea noastră în societate. Abia când înţelepciunea va deschide larg poarta fiinţei noastre pentru ca Adevărul să pătrundă nestingherit, vom percepe realitatea: şi anume că singur Universul acţionează în toate rolurile; că tot ce se face este voinţa acestuia; că tot ce putem noi face este să lăsăm rolul să se împlinească singur – căci el oricum se va îndeplini, doar că datori suntem a ne pregăti, a deveni cât mai potriviţi ca marea Voinţă să ne încredinţeze astfel de roluri. În calitatea noastră de actori deci, trebuie să ne perfecţionăm continuu folosindu-ne de chiar aceste roluri ce ni se pun la dispoziţie, dar să nu cădem în greşeala de a ne confunda cu

rolul. Trebuie să ne amintim mereu că suntem actori şi că rolurile de aceea sunt, ca să se schimbăe în mod continuu. Aşa cum însuşi Universul ne-a îndemnat prin vocea unui seamăn:

„Ca un cântec de sirenă / Lumea-ntinde lucii mreje

Ca să schimbe – actorii-n scenă / Te momeşte în vârteje

Tu pe-alături te strecoară / Nu băga nici chiar de seamă

Din cărarea ta afară / De te-ndeamnă de te cheamă!"

*

Fie că îndeplinim rolul unui rege ori cerşetor, magistrat ori muncitor, patron ori angajat, bogat ori sărac, părinte, copil,bunic, bărbat sau femeie, credincios ori ateu, războinic ori călugăr, etc. datori suntem să ajutăm, după puterea şi iscusinţa noastră, la înfrumuseţarea acestei lumi, la starea de mai bine a tuturor oamenilor.

Chiar dacă rolurile se repartizează de către Altcineva, ceea ce face măreţia jocului scenic este interpretarea şi virtutea Actorilor.

Pentru că, spunea Sf. Francis de Sales "fiecare clipă vine la noi încărcată de o poruncă a Providenţei, pentru a rămâne în veşnicie ceea ce-am făcut noi din ea".

3) În faţa tuturor Fiinţelor ce le întâlnim pe calea vieţii, în baza rudeniei spirituale, datori suntem a le sprijini mereu, cu toată puterea, dăruirea şi înţelepciunea noastră, în creşterea şi dezvoltarea lor individuală, de a le fi un ajutor de nădejde în momentele de cumpănă, de a merge alături de ele atunci când pasul le şovăie în oboseală, dar fără a uita că nu avem dreptul a le răpi Drumul Individual şi propria lor Dezvoltare potrivit naturii lor specifice .

*

Fiindcă la Şcoala Vieţii omul nu e singur, ci trăieşte şi învaţă alături de colegii săi – celelalte fiinţe. Desigur multe dintre ele (cele care nu au ajuns la stadiul de om) nu sunt conştiente de ele însele, dar de acestea se ocupă Legea şi Modelatorii Evoluţiei. Faţă de ele omul nu are nici o datorie de a face ceva pentru că nici nu poate face nimic în acest sens; forţele evoluţiei înfăptuind totul.

Faţă de fiinţele conştiente, însă, se conturează datoria lui principală şi ea decurge din premisa următoare: oamenii (fiinţe conştiente) sunt asemeni celor ce vor să străbată o junglă plină de capcane şi pericole la tot pasul. De aceea pentru ei, la diverse perioade de timp au venit anumite fiinţe-ghid spre a-i conduce şi a le dezvălui harta în măsură a-i ajuta să se descurce în acest labirint. Fiecare fiinţă e liberă să urmeze sau nu un drum bătut mai dinainte însă este de asemenea responsabilă atât pentru întârzierea la punctul de sosire cât şi pentru inducerea în eroare a altor semeni. Este mai simplu să urmezi cărarea lată şi sigură pe care au mers mulţi, dar să nu uităm că aşa fac doar oile. Omul în stadiul actual (la nivelul planetei Pământ) poate – şi cu atât va fi mai mare meritul său – să se constituie el însuşi în descoperitor de noi drumuri. Desigur este un efort mare, un risc şi o proporţională responsabilitate pe care trebuie să şi-o asume. Dar să nu uităm că el este o fiinţă liberă, un fiu de creator şi trebuie să-şi manifeste această libertate în creaţie. La acest stadiu – de om – el trebuie să înveţe a da piept cu greutăţile; dacă până acum era călăuzit mereu de o fiinţă care mergea înainte luminându-i calea şi călăuzindu-i paşii, acum este chiar el acela care trebuie să joace rolul de far, de exemplu şi îndemn pentru fraţii săi, căci el este de acum un explorator; i s-a dat Cunoaşterea şi posibilitatea de a dobândi prin străduinţa Înţelepciunea. Cu aceasta din urmă şi folosindu-se de Natura sa proprie are datoria să-şi traseze harta care să-l scoată din junglă – şi pe el şi pe mulţi alţii.

La Şcoala universală a evoluţiei studiul de desfăşoară pe multe nivele (la fel ca în sistemul terestru, pentru că tot ce e jos e şi sus, însă, bineînţeles la o scară mult mai mare şi mai sublimă). Nivelele începătoare se vor lăsa conduse încă de cele avansate; lor nu le revine deocamdată datoria întocmirii unei hărţi, a găsirii căii proprii; obligaţia lor este de a face, de a respecta ceea ce li s-a trasat. Abia din a doua jumătate (începând deci cu stadiul de om mediu) fiinţa, dobândind o suficientă pregătire şi pornind pe calea înţelepciunii, având cultivate şi dezvoltate (până la un anumit grad) în sine îseşi o serie de aptitudini, va dobândi de acum şi îndatorirea de a purcede la lucrul activ, la asumarea rolului de explorator, muncind mereu, străduindu-se continuu să perceapă sensuri tot mai profunde ale Adevărului şi ale Legii. Omului îi revine din acest moment şi îndatorirea de a se constitui pe sine într-un exemplu viu pentru toţi ceilalţi (să ne amintim de exemplul lui Isus).

Această datorie faţă de ceilalţi oameni constă în înţelegerea faptului că nu putem face absolut nimic în locul altuia – în primul rând fiindcă lui nu i-ar folosi, căci singur trebuie să înveţe lecţia, şi în al doilea rând întrucât răspunderea este absolut personală – dar că avem obligaţia să îl ajutăm să înţeleagă ce trebuie el însuşi să facă. Altfel spus nu putem să învăţăm în locul altuia dar putem şi trebuie să-i arătăm cum să înveţe, cum să rezolve ecuaţiile vieţii folosind formulele întipărite pretutindeni dar neobservate din cauza nepriceperii şi de multe ori a neatenţiei (să ne amintim de îndemnul repetat şi imperativ a lui Isus de a veghea neîncetat) şi de a-i da un exemplu practic prin chiar noi înşine. Şi dacă nici după ce i-am explicat Adevărul, i-am arătat combinaţiile Alchimiei Vieţii, i-am descifrat legile care stau de pază la poarta realităţilor, el tot se încăpăţânează a nu face, a nu progresa [de cele mai multe ori din delăsare] atunci îl vom lua de mână şi vom merge cu el o milă sau două sau zece până îl punem în mişcare şi deprinde meşteşugul. Iar

dacă nici după aceea nu se dă pe brazdă, rămânând în aceeaşi stare de indolenţă, înseamnă că ignoranţa e încă puternică în el, înseamnă că e încă prea tânăr şi nepăsător (la această şcoală universală a evoluţiei) – şi împotriva nepăsării singurul remediu este... suferinţa. Îl lăsăm atunci pe mâna Legii şi a Modelatorilor Evoluţiei, care, aplicându-i necesarul inevitabil de suferinţă îl vor ajuta să se responsabilizeze. Nu trebuie să fim trişti pentru aceasta! E cea mai scurtă şi eficientă cale de a învăţa lecţiile vieţii... Să ne amintim de noi înşine!...

Pe de altă parte Sublima Înţelepciune a creat Şcoala Pământului ca pe un mare Laborator în care lucrează împreună fiinţe din multe clase (ne referim la fiinţele conştiente care, în marea lor majoritate sunt oameni). Astfel elevul din clasa a 8-a îi va arăta celui va putea să-i explice multe lucruri şi celui din clasa a 4-a şi celui dintr-a doua, dar niciodată celui dintr-a 12-a, căci la acest nivel ecuaţiile de dezvoltare îi sunt încă inaccesibile. El le priveşte ca pe un ideal ca pe un ţel, dar îşi dă seama că mai are mult de muncit şi numeroase exerciţii de rezolvat până să se poată pătrunde de semnificaţia realităţilor de la acel nivel. Cu alte cuvinte regula este că omul dintr-o anumită clasă se constituie în învăţător pentru cei mai mici şi respectiv în discipol pentru cei mai mari.

Şi revenind la îndatorire, pentru elevul din clasa a 10-a datoria este de a ajuta pe cei din clasele imediat inferioare (8 – 9 poate 7). El nu trebuie să-şi piardă timpul explicând alfabetul şi tabla înmulţirii celor dintr-a 2-a şi a 3-a, căci pentru aceasta există elevii din clasele a 4-a şi a 5-a. Vedem astfel cum Marea Înţelepciune a împărţit şi stratificat responsabilităţile – şi nu trebuie decât să fim atenţi căci ele ni se aduc la cunoştinţă în chiar fiecare moment prin Vocea Universului, care vorbeşte în fiinţa noastră – spre a nu pierde vremea cu lucruri inutile sau banale pentru noi, dar care constituie îndatorirea altora, căci Legea a plasat exact omul potrivit la locul potrivit. De aceea în calitate de instrument de manifestare a Marii Voinţe, de piesă în Ansamblul

Cosmic, să ne străduim a ne face datoria exact acolo unde şi cum trebuie.

În rezumat, deci, datoria faţă de colegii noştri de la Şcoala Vieţii constă în arătarea Adevărului, explicarea mecanismelor de acţiune a Legii (potrivit cu gradul nostru de pătrundere în tainele Universului) şi cel mai important prezentarea unui exemplu viu al felului cum trebuie respectate regulile studiului la această Şcoală.

Fiincă numai în acest fel şi numai împreună vom putea spera să edificăm aici pe planeta noastră idealul de comunitate visat, dorit şi arătat de multă vreme de spiritele „luminate" (avansate) ce şi-au realizat ele însele pregătirea „şcolară" în laboratorul Planului Fizic.

"Comunitatea, spunea Einstein, este un copac, nu o maşină". De aceea cuvintele lui Bernard Shaw reprezintă cel mai bine starea de spirit ce trebuie să ne însoţească mereu în realizarea celei de-a treia valenţe a Misiunii noastre existenţiale, ca oameni. "Aceasta este – afirma el – adevărata bucurie a vieţii: a fi folosit într-un scop a cărui măreţie o şi recunoşti. A fi o forţă a naturii, şi nu o mână de pământ frământată de necazuri şi de revendicări, plângându-se că lumea nu se dedică fericirii ei. Sunt de părere că viaţa mea aparţine întregii comunităţi umane; consider că e un privilegiu să fac pentru ea tot ce-mi stă în putere, atât cât voi trăi. Vreau să fiu de folos până în ceasul morţii. Cu cât mă străduiesc mai mult, cu atât trăiesc mai intens. Mă bucur de viaţă de dragul ei. Pentru mine nu e o lumânare, e o splendidă torţă care mi-a fost încredinţată pentru o vreme şi pe cae vreau să o fac să strălucească atât cât pot mai mult , înainte de a o înmâna generaţiilor viitoare."

*

Pentru omul contemporan, mult mai dezvoltat pe toate planurile fiinţei sale – datorită standardelor cosmice ale evoluţiei – decât omul

din trecut, trăind într-o lume de asemenea ultra-complexă, aparent haotică şi total bulversantă, ***toate neînplinirile, suferinţele, problemele (interioare) şi majoritatea proceselor psihice negative se datorează, în proporţii variate, neîmplinirii corespunzătoare a misiunii existenţiale. Întreaga stare de disconfort, insatisfacţie, suferinţă ori pierderea sensului vieţii, sunt semnale că undeva, pe unul sau mai multe din palierele fiinţei noastre intime s-au produs anumite erori în satisfacerea acestei misiuni; misiune ce ne-a fost dată tocmai spre buna creştere, dezvoltare, evoluţie a noastră înşine; spre a deveni o fiinţă cât mai împlinită, mai spiritualizată, mai bucuroasă de viaţă, de lume, de sine, care să poată dărui pretutindeni celor din jur speranţe, relizări, sprijin şi dragoste.***

De aceea numai schimbarea atitudinii interioare şi exterioare, a opticii, gândirii, sentimentelor, prin ascultarea Vocii Conştiinţei, prin reconstrucţia personalităţii, putem accede la împlinire şi bucurii în viaţă.

Pentru aceasta trebuie să cunoaştem cine suntem noi cei adevăraţi, fiinţa noastră lăuntrică şi unică, ce capacităţi are aceasta, ce potenţialităţi, valenţe şi aptitudini poate dezvolta, care este întreita misiune a noastră individuală (şi de asemenea unică) în această lume, cum putem să o realizăm mai bine şi pentru aceasta ce structură/model de Personalitate (masca necesară interpretării rolului, chiar şi etimologic) trebuie să ne alcătuim.

Căci Personalitatea este Corabia ce ne poartă spre Destinaţia călătoriei noastre în viaţă. Poate fi o călătorie plăcută, poate fi zbuciumată sau poate fi eşuată. Un lucru este cert însă: Marea Vieţii e plină de surprize, furtuni, stânci periculoase şi multe încercări.

De aceea, pe lângă o corabie puternică, mai este necesar şi un corăbier destoinic, în măsură să orienteze pânzele pentru a capta cele mai favorabile vânturi, să mânuiască timona cu toată măiestria necesară trecerii prin furtuni, să fie mereu cu ochii pe harta Cerului spre a nu rătăci

drumul şi să înveţe a deprinde Limbajul Mării. Căci prin miile ei de voci, Marea vorbeşte şi ghidează clipă de clipă pe fiecare călător; ea are nenumărate căi, însă numai una este cea a Corăbierului: este calea împlinirii sale individuale în lume şi în viaţă, faţă de Divinitate faţă de Univers (celelalte fiinţe, semeni, etc.) ori faţă de sine însuşi!

Misiunea omului de ştiinţă este de a-l ajuta pe fiecare să descopere să parcurgă cu bine, la parametri optimi şi să finalizeze la cel mai înalt nivel de performanţă această călătorie. Pentru că să ne reamintim o dată cu Adler: ***“în torentul evoluţiei nu există repaus. Ţelul perfecţiunii ne mână spre înălţimi”.***

V. PRINCIPII ALE PSIHOLOGIEI FIINŢEI

1. Principiul omului ca fenomen cosmic

- în baza acestuia, fiinţa umană este percepută ca parte integrantă a Lumii naturii, constituită şi funcţionând, în toate aspectele vieţii sale, după legile acesteia şi conform standardelor de armonizare a proceselor evoluţiei vieţii la nivel cosmic.

2. Principiul omului ca sistem psihic ierarhizat şi holografic

- în baza acestui principiu, fenomenul uman se descoperă a fi o mare încrengătură de procese, derulate pe multiple nivele de realitate, guvernate de legi şi ordini bine stabilite, organizate ca sisteme de sisteme (sisteme incluse anatomic şi funcţional, după modelul sferă în sferă) şi în cadrul cărora, fiecare componentă (structurală, funcţională sau procesuală) se constituie concomitent şi continuu prin acţiunea sinergică a tuturor celorlalte, şi tocmai de aceea reflectând în sine imaginea de esenţă a întregului.

3. Principiul realităţii individuale / viziunii personalizate

-la nivelul fiinţei umane, Realitatea este o percepţie subiectivă, specifică fiecăruia şi rezultată a combinării multiplelor factori şi influenţe ce acţionează asupra Sinelui individual. Putem spune că Realitatea reprezintă pentru om reflexia Adevărului (obiectiv) în oglinda Sufletului său individual. De aceea, spre deosebire de celelalte regnuri ale Naturii pentru care Realitatea este unică, obiectivă, coincizând cu ceea ce numim Adevăr, în cazul omului, această realitate nu poate fi ***decât*** subiectivă, iar Adevărul ***parţial***, ierarhizat pe nivele, în funcţie de gradul de evoluţie al fiecărei entităţi în parte.

De aceea, fiecare entitate umană are un ***limbaj specific de comunicare*** cu Universul şi cu semenii, propriu realităţii lui, motiv pentru care consilierul în primul rând trebuie să identifice această realitate, să se transpună în ea şi abia apoi să deschidă adevăratul dialog.

Astfel, pe bună dreptate putem afirma că fiecare om e un Univers în sine, cu ordinea sa structurală şi funcţională specifică. Iată de ce pentru noi termenul de „normal/normalitate" nu trebuie şi nici nu poate să existe. Pe de altă parte şi tot în baza acestui Principiu, Psihologia Fiinţei priveşte ceea ce se denumeşte în mod frecvent prin termenul de „boală", drept un dezechilibru produs în ordinea internă a universului fiecăruia, astfel încât, de la simplele mici probleme de afaceri, de sănătate fizică, afective, cognitive şi până la problemele de conştiinţă şi identitate, toate acestea reprezintă manifestări de diverse grade, intensităţi şi nivele produse din – şi numai din – acest motiv: destabilizarea, bruierea ordinii interne a propriului sistem. Vedem astfel de ce, pentru a putea rezolva chiar şi cel mai mic detaliu de neregularitate, pentru ***a strânge un singur şurub în marea maşinărie a fiinţei umane trebuie să cunoaştem întreaga schemă şi principiile ei de funcţionare***.

4. Principiul ierarhizării Trebuinţelor Fundamentale pe 12 nivele piramidale

- Trebuinţele sunt factori de stimulare şi actualizare a Dezvoltării individuale, repartizaţi pe sfere de cuprindere/acoperire a Realităţii psihice a fiinţei umane şi supraetajate piramidal în funcţie de principiile majore ale progresului universal al vieţii (pentru că ele sunt întâlnite la toate formele de viaţă dotate cu individualitate/identitate – adică Sine – proprii).

5. Principiul complexităţii unitare a Fenomenului Uman

- fiinţa umană este percepută ca un fenomen hipercomplex, rezultat al armonizării tuturor structurilor şi nivelelor sale constituente; interacţiunea sinergică a tuturor acestora dă naştere unei rezultante globale, funcţionând ca un întreg-unitar, aflat în continuă transformare de sine prin chiar procesele evolutive petrecute la nivelul structurilor constitutive. Principalele forţe structurale sunt determinate de trebuinţele fundamentale ale Sinelui, de gradele de dezvoltare a Conştiinţei, de conţinutul Naturii individuale şi al Caracterului, de Forţele mediului (Cosmosului, Lumii, Naturii, Societăţii), de organizarea şi managementul proprii vieţi în ansamblu, de Personalitate.

6. Principiul progresului continuu

- omul este un fenomen în perpetuă devenire. Fie că vrea, fie că se împotriveşte, fie că participă activ, fie se lasă purtat de curentul evoluţiei, fie că realizează/conştientizează, fie că ignoră total, fiinţa umană – ca parte a Lumii Naturii – este supusă procesului creşterii şi dezvoltării neîntrerupte. Doar că opoziţia, neparticiparea şi abaterea de la regulile acestui proces evolutiv sunt sancţionate prin starea de suferinţă.

În baza acestui principiu şi ca asumare a condiţiei sale existenţiale (specifică regnului din care face parte), aceea de fiinţă conştientă de sine înseşi, omului social (fiinţei umane manifestate în lume) îi revine împlinirea întreitei misiuni existenţiale văzută mai sus: de a se dezvolta prin efortul propriu, de a-i ajuta pe alţii în dezvoltarea lor personală, de a juca rolurile sociale primite pe scena vieţii.

7. Principiul realizării Împlinirii de Sine

- pretutindeni în Lumea Naturii fiinţele tind către manifestarea condiţiei lor existenţiale, către exprimarea plenară în viaţă a esenţei lor individuale (sau de grup, specie etc.). Pentru Fiinţa la stadiul uman de evoluţie acest proces echivalează sub aspect exterior, manifest, comportamental cu simultaneitatea celor 3 aspecte definitorii pentru omul contemporan: realizarea întreitei misiuni existenţiale, satisfacerea concomitentă a celor 9 nivele active ale Piramidei Trebuinţelor şi respectiv armonizarea sinergică a celor 4 Domenii Fundamentale ale vieţii.

Sub aspect interior, de trăire, atingerea/satisfacerea fiecăruia dintre cele 3 aspecte concomitent şi continuu, echivalează cu perceperea stării numite Împlinire de Sine.

8. Principiul performanticii umane

- dintre toate fiinţele Naturii, omul este cea mai adaptabilă şi totodată cea mai modelabilă putând, în baza libertăţii sale, să aleagă orice direcţie a dezvoltării, să îmbrace orice formă, să adopte orice model sau tehnică de lucru. Prin educaţie formatoare (cunoaştere plus exerciţiu), folosindu-se de toate Forţele de sprijin care îi stau la dispoziţie (deopotrivă ale sale cât şi cele sociale, ale Naturii sau Cosmice), fiinţa umană poate (şi este datoare) să îşi traseze drumul

propriei sale dezvoltări, consilierea nefiind altceva decât un mijloc/instrument de sprijin în acest demers.

9. Principiul multitudinii de normalităţi

- fiecare fiinţă umană trăieşte într-o realitate proprie şi specifică care, pentru ea, reprezintă starea de normalitate. Nu există deci o normalitate universal valabilă, ci numai specificităţi aparţinătoare fiecăruia în parte. În baza acestui principiu nu există „bolnavi” în sensul actual, clasic, al cuvântului, ci doar oameni care nu şi-au armonizat starea propriei normalităţi cu cea a celorlalţi. Normalitatea reprezintă aspectul calitativ al stării pe care o trăieşte fiecare fiinţă în realitatea sa, la un moment dat. De aceea, problemele pot apărea deopotrivă din neadaptarea interioară (neacomodarea în propria realitate), cât şi de la nearmonizarea exterioară, neîncadrarea sinergică în ansamblul interacţiunilor perpetue cu toate componentele Mediului (societate, natură, cosmos).

10. Principiul progresului

- se originează în legea conform căreia toate lucrurile se află în continuă dezvoltare a fiinţelor, trecând mereu dintr-o formă în alta, la nivelul Lumii Naturii. Astfel încât fiecare stare prin care trece sufletul omului reprezintă deopotrivă un proces util şi necesar creşterii, fortificării, modelării acestuia la un standard superior. Chiar dacă forma de manifestare, la un moment dat, poate părea retrogradă faţă de linia generală a procesului, esenţa, însă, îşi continuă calea ascendentă tocmai datorită forţelor derivate/născute dintr-o astfel de formă. În termeni populari este binecunoscută regula: „ca să faci un salt mare înainte, câţiva paşi înapoi sunt, de multe ori, necesari”.

11. Principiul sacralităţii:

- sacrul este trăirea de profunzime a Fiinţei umane care se simte parte a lumii, vibrând în armonie cu viaţa, cu lumea, cu întreg universul. Sacrul este totodată acea stare de simţire ce depăşeşte/ transcende barierele convenţionale impuse de existenţa omului într-un cadru determinat spaţio-temporal, reuşind să dezvăluie fiinţei sale identitatea reală în unitatea întregului ansamblu al vieţii, simţindu-se astfel fiinţă din Marea Fiinţă, creată după „chipul şi asemănarea” acestuia, atotputernică şi stăpână pe propriul destin şi propria devenire.

Sacrul nu trebuie confundat cu fenomenul credinţei, care presupune o exteriorizare şi îndreptare spre un obiect anume a trăirii mistice interne. Credinţa este deci, oarecum direcţionată (şi de aceea „îngustă”), pe când sacrul lasă fiinţei umane libertatea şi posibilitatea de a se regăsi pe sine în fiecare atom al universului, fiind astfel calea cea mai sigură spre descoperirea puterii nelimitate, a potenţialului de creştere şi dezvoltare dincolo de graniţele oricăror condiţionări care, de acum vor părea iluzorii.

VI. OBIECTIVELE PSIHOLOGIEI FIINŢEI

În primul rând, aşa cum am văzut în secţiunea anterioară, Psihologia Fiinţei are la bază principiul formulat de Laing: “fără Ontologie (ca ştiinţă despre fiinţă şi despre existenţă) orice psihologie este doar o minciună şi o înşelătorie a fiinţei umane”.

Pentru că, într-adevăr, ea priveşte omul ca o parte componentă a Marelui Flux de Viaţă, aflat într-o continuă transformare evolutivă, el însuşi plasat la confluenţa unei game complexe şi multiple de factori

şi influenţe a căror rezultantă meru fluctuantă determină direcţia şi orientarea dezvoltării viitoare a fiinţei umane.

Aceste forţe se pot împărţi primar în două mari categorii: ***Forţe ale vieţii*** (sau cosmice) care acţionează din exterior după Legile Universale ale Naturii, şi, respectiv, ***Forţe proprii,*** rezultate din exprimarea capacităţilor intrinseci fiecărei fiinţe în parte, potrivit cu natura proprie, caracterul, nivelul Conştiinţei (ca standard de evoluţie a fiinţei la Şcoala Devenirii Cosmice), Trebuinţele Fundamentale şi Funcţiile active ale Sinelui, configuraţia Ecuaţiei Existenţiale – care ia în calcul şi fenomenele mixte, derivate din structura de personalitate, temperament, moştenire genetică (fiziologică şi psihică) etc.

Este de datoria fiecăruia în parte a cunoaşte aceste forţe şi a le utiliza constructiv, atât cele interioare (ce trebuie configurate şi dezvoltate corespunzător), cât şi cele exterioare (spre identificarea momentului celui mai oportun pentru îndeplinirea fiecărui act al vieţii).

Pentru că în viziunea Psihologiei Fiinţei, omul este un corăbier pe marea devenirii. În baza destinului individual, el şi-a trasat o Călătorie pe care trebuie să o întreprindă (este misiunea vieţii sale prezente). Pentru aceasta, înainte de a se lansa, trebuie să fi deprins arta navigaţiei, apoi să-şi pregătească în toate amănuntele corabia şi echipamentele şi, mai ales, să se informeze despre stâncile, obstacolele şi vânturile care-l vor întâmpina pe traseu. Căci toate forţele ce acţionează sinergic asupra fiinţei umane reprezintă doar oportunităţi şi utilităţi, aflate dincolo de bine şi de rău, în egală măsură a fi la fel de folositoare, pe cât de stânjenitoare. Revine Corăbierului sarcina de a-şi pune în lucru întreaga măiestrie şi toate cunoştinţele sale de navigaţie spre a identifica momentul şi mişcarea potrivită de orientare a velelor, astfel încât corabia Vieţii sale să aibă un mers lin şi armonios, dar mai ales să fie ferită de pericolele catastrofale ale naufragiului.

Ceea ce propune Psihologia Fiinţei, în primul rând, este să acorde training şi susţinere Fiinţei umane pentru ca aceasta să poată beneficia în viaţă de întreaga plenitudine a Realizării de Sine. Însă o astfel de viaţă nici nu se ia cu împrumut, nici nu se obţine la comandă, ci trebuie construită în toate momentele sale, de la alfa la omega. Pentru aceasta este necesară mai întâi autocunoaşterea reală, în toată complexitatea şi profunzimea fiinţei proprii şi, în al doilea rând, educaţia continuă, educaţia paideică. Acest model de educaţie reprezintă o ***practică a dezvoltării*** (deopotrivă doctrină spirituală, cod de norme în viaţă, tehnici şi metode de antrenament etc) absolut personalizată, adică structurată după anumite cadre generale (în acord cu Principiile Universale ce guvernează derularea sistemică a tuturor proceselor, la toate nivelele de fiinţare şi manifestare) dar adaptată concomitent la structura – ecuaţia existenţială – a fiecărei fiinţe manifestate sub forma unei persoane umane istorice, la momentul/ conjunctura fiecărui act al vieţii şi la trebuinţele/ necesităţile pe care le întâmpină fiinţa în momentul respectiv şi de a căror satisfacere depinde starea ei de bună dezvoltare în continuare.

De aceea Psihologia Fiinţei are misiunea de a determina cea mai eficientă astfel de practică a dezvoltării pentru fiecare entitate umană-client în parte, a-i oferi mai multe posibilităţi de alegere şi a-i asigura "suportul tehnic", sprijinul pentru implementarea şi dezvoltarea unei vieţi personale cât mai împlinite.

Dar pentru reuşita acestui demers trebuie respectate şi îndeplinite câteva criterii de bază:

1. o viziune corectă asupra omului, care să permită cunoaşterea a ceea ce Psihologia Fiinţei numeşte "Fenomenul Uman" (pentru că este un proces în devenire neîntreruptă) în profunzimile cât mai detaliate ale complexităţii sale.

2. cunoaşterea/recunoaşterea de către fiecare om în parte a misiunii sale existenţiale, a rostului şi îndatoririlor pe care le are de îndeplinit în această viaţă prezentă

3. înţelegerea faptului că fiecare viaţă reprezintă doar o zi din marea şi eterna viaţă a Fiinţei, la fel precum stadiul de om este numai o perioadă/etapă din procesiunea Vieţii în dezvoltarea ei spre standarde superioare şi de aceea forţele ce acţionează la un moment dat asupra omului îşi au cauze şi ramificaţii ce depăşesc percepţiile noastre limitate spaţial şi temporal

4. înţelegerea fenomenului uman ca un proces de exprimare a Sinelui (acel sâmbure de viaţă, esenţă din Esenţa Lumii) pe mai multe planuri de vieţuire (nu spaţiale), concomitent: Fiziologic, Astral, Mental, Cauzal, Spiritual etc., pe fiecare dintre acestea fiinţa dezvoltând anumite forţe şi structuri de autocreaţie, din acţiunea lor sinergică manifestându-se în universul social ceea ce numim în mod obişnuit Persoana Umană, adică, în sens chiar şi etimologic, “masca” pe care fiinţa-actor o poartă spre a-şi juca rolul la un moment dat pe Scena transistorică a Universului.

5. înţelegerea faptului că în momentul de faţă al evoluţiei procesualităţii vieţii la nivelul Terrei, îi este lăsată omului libertatea şi îndatorirea, concomitent cu responsabilitatea creării acestei măşti, cu ajutorul căreia să fie în măsură a-şi realiza cât mai bine cele trei îndatoriri existenţiale: să-şi împlinească destinul (rolul), să ajute semenii, şi celelalte forme de viaţă, să se dezvolte/emancipeze pe sine (ca nivel de fiinţare), în calitate de Elev la Şcoala Vieţii

6. folosirea atât pentru cunoaşterea, cât şi pentru implementarea “Planului vieţii individuale” a unei game lărgite de instrumente de lucru:

a) în primul rând este necesară reconsiderarea/ revenirea la învăţătura transformatoare şi transfiguratoare a fiinţei umane, cuprinsă în Ştiinţele Antice, deopotrivă ale orientului şi occidentului, urmată de adaptarea acesteia la necesităţile prezente de dezvoltare a omului şi manifestarea/punerea ei în lucru în cadrul unor formule noi, combinate şi exprimate prin intermediul inclusiv al tehnologiilor moderne

b) în al doilea rând se întrebuinţează o gamă mult mai vastă de instrumente de investigare, mergând de la teste şi probe, până la hipnoză, clarviziune, regresie în vieţile anterioare (alături de acestea: astrologia, numerologia, chiromanţia, grafologia, fizionomia, explorarea viselor, hermeneutica etc.)

c) în al treilea rând se are în vedere aplicarea principiilor armonizării universale şi echilibrării proceselor vieţii, pornind de la tehnici cunoscute din cele ami vechi timpuri, dar adaptate, puse în noi formule şi implementate cu ajutorul cadrelor actuale existente în societate la nivel de dezvoltare fizică, psihică, mentală, tehnologică, culturală etc. Astfel sunt vizate tehnicile de: feng-shui, reiki şi reflexoterapie, geomanţie. Terapie florală, melo-, cromo-, aromo-, cristalo-terapie, meditaţia transcendentală şi cea gnostică, relaxarea, asanele, mantrele şi yantrele, gimnastica etc.

*

Fiinţa umană în manifestare, adică Personalitatea (a se vedea capitolul IV), îşi coordonează şi exprimă la nivel social starea existenţială după regula Piramidei Trebuinţelor cu 12 nivele, ierarhizate conform grilei elaborate de Maslow şi completată de noi (aşa cum am văzut mai sus) şi care se accesează în principiu în ordine cronologică.

De asemenea ansamblul tuturor manifestărilor existenţiale (toate actele, expresiile, trăirile etc. interioare şi exterioare) se pot împărţi în 4

mari domenii denumite: ***viaţa fiziologică*** (materială/ biolobică şi energtică), ***viaţa socială*** (de comuniune, afectivitate, cunoaştere şi comunicare, împărtăşire, interdependenţe şi raporturi cu alte fiinţe – nu neapărat semeni umani), ***viaţa individuală*** (autocunoaştere şi autovalorizare, actualizarea şi potenţializarea capacităţilor proprii, demnitate şi măsură individuală, stimă de sine etc.) şi respectiv ***viaţa spirituală*** (accederea la sensul valorilor universale, viziunea transcendentului, raporturile cu divinitatea, procesele de conştiinţă, descoperirea Sensurilor şi Rosturilor, sacralizarea vieţii etc. – a se vedea capitolul V)

Pentru o completă şi corespuzătoare dezvoltare, cât şi pentru trăirea vieţii la valoarea ei maximă, omul complex al prezentului trebuie deopotrivă să satisfacă toate cele 9 nivele în funcţiune (ultimele 3 nefiind încă activate la stadiul actual de evoluţie a Terrei) ale Piramidei şi în acelaşi timp să realizeze un echilibru armonic între toate cele 4 dimensiuni ale existenţei sale şi care sunt precum stâlpii susţinători ai unui edificiu: şubrezirea oricăruia dintre aceştia atentează la starea de bine a întregului edificiu, punând în pericol existenţa a tot ceea ce el găzduiește (adică perturbând procesul normal de dezvoltare a Sinelui).

De aceea una dintre devizele Psihologiei Fiinţei este şi următoarea: în ziua de astăzi fiecare trebuie să ştie să gestioneze o afacere, să dăruiască şi cultive o familie, să se cunoască şi pună în valoare la potenţialul maxim, în folosul întregii comunităţi şi, de asemenea, să ştie cum să stea de vorbă cu Dumnezeu. Dar mai presus, e necesar ***să fie, să vrea, să ştie şi să le facă*** deopotrivă şi împreună pe toate acestea. Pentru că omul trebuie să realizeze bucuria participării şi trăirii active, cu toată fiinţa sa în cadrul Marelui Spectacol al Vieţii. Trebuie să fie în măsură a se bucura de fiecare clipă şi de toate darurile pe care aceasta i le scoate în cale, înţelegând şi culegând roadele fiecărui eveniment la care participă, într-o viziune trans-dualistă, unificatoare şi integratoare.

Pentru aceasta este necesar mai întâi ca el însuşi să se supună unui proces de disciplinare interioară şi de dezvoltare personală progresivă, până la atingerea standardului de conştiinţă transpersonală şi universală.

*

Psihologia Fiinţei vizează, totodată, cercetarea, identificarea/ descoperirea, modelarea şi procesarea de noi orizonturi şi profunzimi ale Fiinţei precum şi a instrumentelor/ tehnicilor, metodelor cele mai potrivite cu imperativele dezvoltării actuale la care a ajuns comunitatea umană, în mersul istoric al Devenirii universale. Se are în vedere tot bagajul de cunoştinţe/informaţii/înţelepciune etc. acumulate de omenire până astăzi (atât în occident cât şi în orient), pornind de la Ştiinţele Antice (numite astăzi «oculte» doar pentru că semnificaţia şi valoarea înaltă a învăţăturii lor a fost ocultată de ignoranţa tribală a omului-robot conteporan) şi până la cele mai noi descoperiri ale zilelor noastre, folosind o gamă extrem de variată de instrumente şi tehnici de investigare, deopotrivă aparţinând posibilităţilor tehnologiei cât, mai ales, capacităţilor spiritului uman de a pătrunde în alte lumi, de a se conecta la realităţi transcendente, pentru a descoperi şi traduce în lumea noastră informaţii absolut necesare bunei dezvoltări a individului şi speciei umane în deplină armonie cu Ritmurile Universale ale Naturii şi Ordinii Cosmice.

Misiune îndeplinirii sarcinilor acestei dimensiuni a proiectului revine, desigur, în primul rând cercetătorilor, acele călăuze ale omenirii născute cu dorinţa existenţială de a merge mereu mai departe, acele păsări ale Nemărginirii, care deşi îşi au cuibul pe pământ, îşi dedică întreaga viaţă zborului şi întrecerii cu Orizonturile (noi am descris pe larg condiţia acestora în cele trei volume dedicate cercetării transdisciplinare, la care facem trimitere: „Fundamentele cercetării transdisciplinare", „Psihopedagogia cercetării transdiciplinare" şi

respectiv „Managementul cercetării transdisciplinare”, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2002-2003).

Dar în egală măsură şi alţi membrii ai comunităţii, care au anumite capacităţi, înclinaţii, valenţe sau cel puţin dorinţa de a participa la această misiune sunt chemaţi (şi chiar datori în faţa Vieţii) să-şi alăture efortul şi o parte din timpul lor în acest sens (dincolo de obligaţiile sociale sau alte activităţi obişnuite). Sunt numeroase exemple în lume (cum ar fi de pildă în România celebra Valentina, ca să nu amintesc decât cel mai mediatizat caz, dar ca ea sunt mii de oameni pe aceste meleaguri) de persoane născute cu anumite capacităţi mai puţin obişnuite până în prezent şi care, în puţinele cazuri când sunt speculate sub aşa-zise forme de tratament (dintre care numai unele corespunzător aplicate) se regăsesc cel mai adesea, fie marginalizate social – uneori chiar şi de cei mai apropiaţi – fie întrebuinţate ca ca obiecte de circ pentru deliciul publicului şi profitul agenţiilor mediatice. Astfel de persoane (multe dintre ele cu puţină şcoală) ar putea, într-un cadru ştiinţific adecvat, să dăruiască enorm de mult omenirii şi totodată să se înţeleagă pe ele însele (să descopere acele lucruri care « li se întâmplă » ca aspecte absolut normale prin care Dumnezeu se manifestă spre binele tuturor oamenilor) având în acelaşi timp parte de o dezvoltare personală corespunzătoare şi de o viaţă socială şi spirituală împlinită.

Pentru a putea gestiona cu succes atât activitatea cât şi rezultatele ce se obţin în cadrul acestui demers, sarcina şi responsabilităţile subsecvente nu pot fi asumate decât de structuri organizatorice, specifice, cu oameni pregătiţi şi capabili să înţeleagă deopotrivă necesitatea şi modalităţile concrete de valorificare a descoperirilor, cât şi pericolul pe care acestea îl pot prezenta dacă ajung în mâna unor persoane ignorante, insuficient de mature (la nivel de conştiinţă) sau dornice de putere (şi ne referim deopotrivă la «omul simplu din popor », cât şi guvernanţii ori alte medii politice sau de afaceri).

Psihologia Fiinţei, aş cum am văzut până aici, îşi propune de asemenea de a se constitui într-un veritabil purtător de cuvânt al “ştiinţei sufletului” (în accepţiunea a ceea ce trebuie să fie de-acum încolo această Ştiinţă), la “masa rotundă” a tratativelor pentru integrarea în Ştiinţa Universală, aşa cum este ea preconizată şi despre care noi am prezentat unele aspecte în volumul amintit („Introducere în Ştiinţa Universală”), toate obiectivele regăsite acolo fiind deopotrivă cerinţe de acţiune şi înfăptuire pentru Psihologia înseşi.

De asemenea Psihologia Fiinţei recunoaşte şi pune în aplicare obiectivele prin excelenţă având caracter practic şi orientate spre transformarea ştiinţei şi fiinţei umane, pe care transdisciplinaritatea le solicită de la întreg ansamblu al manifestărilor societăţii umane, acum la început de mileniu: cultura şi civilizaţie, ştiinţă şi tehnologie, artă şi creaţie valorică, spiritualitate, comunicare, globalizare, comuniune etc. (şi facem aici din nou trimitere pentru conceptul de transdisciplinaritate la volumul amintit: „Fundamentele cercetării transdisciplinare”)

VII. TRĂSĂTURI ALE PSIHOLOGIEI FIINŢEI

Psihologiile clasice sunt în mare parte explicative, constatatoare, empirice (bazate pe experiment), limitative (cunosc şi iau în calcul doar anumite aspecte ale Fiinţei Umane) ceea ce le aduce în plus privilegiul confuziei, nebulozităţii, al paralelismului cu Realitatea şi al – până la urmă – falsităţii, în mare parte, chiar dacă îmbracă haina de gală a unor sisteme raţional ştiinţifice, logic corecte şi a unor metodologii organizate. Un lucru rămâne să-şi dovedească încă o dată valabilitatea: logica poate demonstra orice, dar nu duce nicăieri şi nu descoperă nimic nou; e un simplu instrument de organizare a Informaţiei, ţinând de Mentalul Analitic. Ea se află în strânsă legătură cu Memoria (depozitul

cantitativ de informaţii) şi ajută indirect Mentalul Sintetic să extragă esenţe calitative din marea masă a materiei depozitate acolo. Aceste esenţe calitative se prezintă sub forma unor Principii pe baza cărora Raţiunea manifestă capacitatea Fiinţei de Înţelegere a conţinutului, a semanticii mesajului comunicării (comunicare = informaţie). De abia apoi, putem vorbi de Cunoaştere etc.

Psihologia Fiinţei, în schimb, este ***intuiţională*** (Spinoza a fost primul filozof ce a recunoscut că „adevărata cunoaştere şi ştiinţă nu poate fi decât intuitivă", apoi Hegel "adevărata ştiinţă este stare de conştiinţă"). Ea foloseşte Raţiunea Superioară (Mentalul Sintetic) în scop de adaptare la universul şi momentul Planului Fizic a Conţinuturilor de Cunoaştere, care se manifestă, sau mai exact vin pe calea Intuiţiei. Intuiţia este funcţia şi instrumentul care ne permite să accesăm Informaţia în mod direct şi complex, ori să o simţim ca fiind parte din noi. Pentru că adevărata Comunicare presupune nu un transfer de Informaţie ci un „transfer" de Fiinţă, adică transmiţătorul emite receptorului ***starea sa***, ceea ce face ca ambii să se afle în rezonanţă. Aceasta este şi definiţia pe care o dăm Comunicării: *punerea în rezonanţă* şi ea se realizează prin intermediul „organului de simţ" al ***şaptelea Simţ, numit*** **Intuiţie**. El permite Fiinţei să realizeze starea/condiţia de Unitate a Vieţii, pentru că în demersul de comunicare cu celelalte fiinţe, ea se identifică în mod continuu cu conţinuturi de stare mai mult sau mai puţin particulare ale acestora. Empatia e o formă foarte restrânsă a acestei modalităţi, deoarece în Planul Fizic, comunicarea se realizează (actualmente) prin intermediul celui de-al 6-lea Simţ: Mintea. Acest Simţ nu presupune Rezonanţă între Fiinţe, ceea ce înseamnă că se pot transmite şi se pot recepta conţinuturi de Informaţie total diferite, adică în sensul universal al termenului „comunicare", aceasta nu se realizează. Pe pământ (în Planul Fizic) omul are astfel avantajul că se poate ascunde, îşi poate masca stările existenţiale proprii; dar şi marele dezavantaj că şi

celelalte Lucruri (Fiinţe) îi pot rămâne ascunse, fie din voia lor, fie din cauza lui. Pentru că Simţul Intuiţiei, sau al Trăirii celuilalt, presupunând această Identificare, este calea care luminează Orizonturile ne mai permiţând Lucrurilor să-şi ascundă Semnificaţia [= Sensul/ Starea/ Condiţia/ Mesajul Existenţial] în unghere întunecate. Această modalitate de comunicare prin Trăire sau punere în Rezonanţă s-a numit din totdeauna „Limbajul Lumii" şi permite „dialogul" cu toate Făpturile/Formele de Viaţă, indiferent de Regn, Grad de Evoluţie, Stare Existenţială, Universul în care fiinţează etc. Pentru că este un Limbaj Universal, care, ca orice limbaj poate fi cunoscut/stăpânit mai mult sau mai puţin bine, aceasta în funcţie şi de gradul de dezvoltare a celui de-al 7-lea Simţ: Intuiţia.

Pentru cei ce aplică în practică Psihologia Fiinţei (consilierii în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane) – în calitate de Fiinţe-Oameni aflate în Planul Fizic – este necesară parcurgerea procesului de Amintire (parte componentă şi conexă a Amintirii de Sine, dar numai pentru cei ajunşi la gradul tangenţei cu spiritualitatea). Acest proces se realizează prin Studiu Hermeneutic: exterior (învăţrea semnificaţiei simbolurilor) şi interior: meditaţie gnostică. Sigur că pentru toate acestea un sprijin de nădejde îl constituie Mentalul şi în special partea Sintetică, debarasată de dominanţa Logicii (atât de puternică în formalismul ei şi care stăpâneşte şi blochează încă oamenii în capacitatea lor de comunicare şi de înţelegere a universului înconjurător; noi am arătat aceste aspecte mai pe larg în volumele special dedicate consilierii: "Fundamentele consilierii în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane", "Abilităţile consilierului în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane" şi respectiv "Centrul de consultanţă în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane", Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2004)

*

Beneficiind şi de aportul Ştiinţei Spirituale, Psihologia Fiinţei este în acelaşi timp ***neexperienţială***. Ea nu urmăreşte să descopere ce este Omul, pentru că pragul minimal de lansare presupune a şti deja. Adică se dezvoltă/se lansează de acolo unde cea clasică încă nu a ajuns, deşi îşi doreşte de peste un veac. Având această cunoaştere holistă şi integratoare (a Ştiinţei Spirituale) despre Om şi Univers, Psihologia Fiinţei îşi are ca sarcină fundamentală mobilul/demersul ***educaţional***. Ea este astfel un ***cadru, un suport de sprijin formator şi transformator*** pus la îndemâna Fiinţei aflate în Planul Fizic, pentru a o sprijini în special în realizarea Împlinirii de Sine, aceasta reprezentând indicatorul de armonizare, de integrare corespunzătoare în sistemul global al organizării Vieţii sau altfel spus, indicatorul împlinirii celor 3 Îndatoriri Fundamentale.

Dar atragem din nou atenţia: Împlinirea de Sine nu are nimic de a face şi de aceea nu trebuie confundată cu stări precum cele de bucurie sau de fericire sau lipsa suferinţei ori satisfacerea dorinţelor/viselor/ori a idealurilor trecătoare (în fond unui capriciu). Ea nu presupune, deci o stare de bine fiziologică ori sentimentală, ci se simte doar la nivel de Conştiinţă: este ceea ce în exprimare populară omul spune „mă simt cu conştiinţa împăcată”, ori „m-am realizat în viaţă” (în sensul real, profund) sau „acum pot să mor liniştit fiindcă ştiu /simt că mi-am îndeplinit misiunea de /ca om”. (Sigur aici poate apare problema exagerării, când clientul este mereu mulţumit de prestaţia sa – în special poate deriva din atitudinea creştinismului ascetic sau misionar: „Doamne sunt mulţumit de mine, Tu faci atâtea pentru mine şi eu nu pot face decât prea puţin!”-dar aceasta nu e o problemă de fond, ci doar una superficială de autocondiţionare mentală. Nu Mintea ci Sinele „simte” când şi cât din îndatoriri a realizat şi în această măsură se va simţi împlinit).

Totoadată, având în vedere Ontologia Ştiinţei Universale, orientându-se pe bazele şi principiile acesteia, Psihologia Fiinţei este

neclinică (= nu are în vedere „terapii” şi deci nici „bolnavi”-a se vedea şi supra). Ea aplică principii/ metode/ tehnici din diverse domenii precum: Feng Shui, Hermeneutică, Yoga, Meditaţie, Mistică, Tehnologie, Astrologie, Numerologie şi Matematica Spirituală etc în scopul sprijinirii fiinţei umane de a realiza anumite transformări în Mediul Fizic, Psihic, Mental doar pentru a atinge Împlinirea de Sine şi nicidecum spre a-l „converti” la „normalitate”. *Pentru că fiecare Fiinţă are universul şi realitatea sa proprie în care trăieşte, iar societatea umană e datoare să le respecte şi armonizeze (ea prin definiţie reprezentând locul de întâlnire şi interacţiune a acestor realităţi, şi nicidecum de omogenizare ori distrugere a lor).*

În concepţia Psihologiei Fiinţei*, Societatea Umană trebuie să reprezinte locul/cadrul şi sistemul de sinergizare a tuturor acestor realităţi particulare. Pentru că fiecare Fiinţă îşi are un rost/rol şi loc bine determinat în Univers. Nimeni nu e în plus, ci dimpotrivă, reprezintă o „piesă”strict necesară a Marelui Joc. La fel şi în Planul Fizic, la nivel de Societate Umană.*

De aici rezultă necesitatea extremă de a cunoaşte oamenii şi a putea determina/descoperi locul fiecăruia. Numai „***omul potrivit la locul potrivit***” poate crea armonia socială şi readuce ordinea necesară studiului în Clasa Planului Fizic de la Şcoala Terrei.

*

Concepţia ontologică a Psihologiei Fiinţei, aşa cum am văzut, gravitează în jurul paradigmei conform căreia, omul ca fiu al Demiurgului se naşte cu misiunea împlinirii actului creator. Desigur, la început – începutul evoluţiei ca fiinţă umană – nu e conştient de acest rol pe care-l are de jucat în economia de ansamblu a Universului, dar pe măsură ce creşte şi se dezvoltă, parcurgând rând pe rând etapele Devenirii la marea Şcoală Cosmică, omul începe să realizeze tot mai clar acest imperativ existenţial al rostului său. Şi pe măsură ce se

maturizează, Conştiinţa sa îi cere satisfacerea acestui deziderat, care, dealtfel, reprezintă starea substanţială – de esenţă şi existenţă – a Sinelui individual.

Sinele este adevărata individualitate a fiinţei – Fiinţa înseşi (aşa cum vom arăta în capitolul următor). El se află în stare vegetativă (adormită) pe toată durată evoluţiei, de la origine până în momentul trezirii Conştiinţei. O dată cu acest moment fiinţa începe a-şi da seama de ea înseşi, a se întreba, a se orienta şi a se cunoaşte pe sine cunoscând mediul (Cosmosul) în care vieţuieşte. Căci până al urmă aceasta este calea universală comună tuturor fiinţelor-oameni: realizează cunoaşterea de sine şi autoperfecţionarea, devenirea proprie, privindu-se mereu în ochii celorlalte fiinţe şi oglindindu-şi sufletul propriu în sufletul lor ca să-şi poată conştientiza mai bine imperfecţiunile şi să le îndrepte.

Conştiinţa, în fapt reprezintă depozitarul tuturor lecţiilor pe care fiinţa le învaţă de-a lungul devenirii sale până la finalul stadiului de Om (cel puţin). Ea este o parte componentă a Sinelui şi se află în raport cu acesta într-o relaţie oarecum asemănătoare aceluia dintre Memorie şi Intelectul Analitic, în cadrul Mentalului. La fel ceea ce numise Atma, Omul sau nivelul superior Sinelui, este în raport cu aceasta precum Intelectul Sintetic faţă de cel Analitic, dar la un alt standard.

Putem afirma astfel că de la Sine în sus (pe scara părţilor componente) ne aflăm la începutul Fiinţei. Aceasta din punct de vedre structural şi didactic, aşa cum am putea spune că un copil nu este om decât în momentul când se trezeşte din somn, deschide ochii şi începe să se mişte şi să vorbească. Desigur înţelegem că Sinele (Fiinţa) a existat chiar de la Originea sa (pentru noi, acum, îndepărtată în negura evoluţiei Cosmice) dar că a suferit numeroase procese şi transformări parcurgând multe etape la Şcoala Universului, ajungând astăzi – la

stadiul de om – pe punctul de a se trezi şi a-şi da seama de rostul său în marea Familie a Universului.

La fel Conştiinţa – ca funcţie de înmagazinare a experienţelor evoluţiei prin care trece Sinele – a existat de la începuturi. Ceea ce numim noi astăzi, în limbaj comun „conştiinţă" este de fapt doar o parte din acest vast depozit, acea parte pe care Sinele o foloseşte, o gestionează şi întrebuinţează în raporturile sale ***libere*** cu Universul. Fiindcă doar de la stadiul uman fiinţei i se dă libertatea de a merge prin forţe proprii, pe propriile-i picioare. La stadiul imediat anterior, cel animal, Sinele adormit este purtat pe braţe de coordonatorii procesului devenirii, iar Conştiinţa reprezintă un depozit ***unitar*** şi ***comun*** de experienţe de care beneficiază în egală măsură toţi membrii familiei de fiinţe, sau speciei cum spunem noi în prezent. Pentru că, în fapt, acest depozit – care se numeşte în limbaj comun „*instinct*" – nu se află în fiecare dintre fiinţe, ci în *Spiritul Grup* care are grijă de evoluţia lor. El creează, practic, toate experienţele de viaţă necesare evoluţiei fiinţelor, pe care le depozitează în Conştiinţă – fără ca ele să aibă un aport din partea Sinelui – Conştiinţă pe care o dă mai apoi, spre finalul stadiului animal fiecăreia dintre ele în toată plenitudinea sa. Când promovează în regnul superior şi dobândeşte libertatea de a se manifesta de unul singur, la început Sinele nu ştie cum să folosească această bogată bază de date şi în plus nu are nici capacitatea suficientă pentru a conduce noile vehicule de lucru (organismele mental, astral şi fiziologic) cu aceeaşi îndemânare arătată faţă de cele ale regnului animal. De aceea prima jumătate din perioada stadiului uman se va ocupa de învăţarea acestor aspecte, fiind sprijinit din afară, de Coordonatorii Evolţiei prin intermediul forţelor – şi fiinţelor – lor proprii, şi cu aportul Tendinţelor. De aceea găsim la popoarele „primitive" (începătoare) acelaşi „spirit de turmă" comun animalelor. Deabia spre jumătatea evoluţiei sale, omul începe să fie stăpân pe sine şi pe rostul său. Acum „se naşte" în el ***Voinţa de a Fi*** care nu reprezintă

altceva decât puterea Sinelui de a merge singur. Pentru aceasta a fost necesar a se purta precum fiul rătăcitor: să se rupă de lângă Fiinţa protectoare – să-l declare mort pe Dumnezeu – să se piardă în lume, să rămână singur, să înveţe, să sufere, să descopere şi să devină puternic. Abia apoi se poate întoarce acasă matur şi echilibrat, conştient de rostul său şi să-şi întemeieze o familie. Dar pentru aceasta, pentru familia ***sa*** el vrea să edifice un cămin ***propriu*** distinct de cel părintesc. El îşi doreşte să fie şeful, tutorele, demiurgul în ***propriul său univers***. Se bucură de reîntâlnirea cu tatăl său – bătrânul Demiurg – dar nu poate să trăiască pe spatele acestuia ca un parazit, ci ***vrea*** să se ridice la demnitatea lui de creator, vrea să-l urmeze, să-i dovedească şi să-***şi*** dovedească faptul că ***poate*** şi îşi va face un rost al său şi un Cosmos al său. Chiar dacă va folosi pentru aceasta vechi schiţe moştenite de la Bătrânul Arhitect, chiar dacă va împrumuta de la Acesta unele materiale, Fiul rătăcitor îşi doreşte ca noul Cămin să fie ridicată de mâna lui. Şi chiar să-i adauge lucruri noi, ori să folosească tehnici, legi necunoscute până atunci – de el ***inventate*** – în construcţie; desigur cu riscul de a nu fi valabile şi a se prăbuşi totul. Deşi, la început va fi foarte important pentru el să edifice, să finalizeze, să dea o formă materială acestui locaş, mai târziu va realiza că mult mai valoroasă decât finalitatea, decât împlinirea rezultatului eforturilor sale, este ***originalitatea*** . Deabia acum se trezeşte în el ***spiritul de Creator*** (sevă din seva Marelui Demiurg), adevăratul Meşter Manole, care deşi edificase nenumărate mănăstiri, dealtfel deosebit de frumoase şi apreciate, toate nu erau decât imitaţii, încercări, antrenamente, pentru Opera sa autentică, unică şi originală, aşa cum unic şi original era şi el însuşi cum la fel este fiecare Fiinţă în Univers. Aceasta este momentul ***Marii Treziri***, mijirea Zorilor Vieţii pentru pruncul ce se naşte ca Om. Aceasta este momentul când Bătrânul Demiurg râde mulţumit în barba sa: şiretlicul a ţinut: lunga suferinţă îndelungată, probele la care l-a supus şi transformările produse în sufletul Fiului său încep să dea

rezultate. Întreg Universul sărbătoreşte acum naşterea unui Nou Creator; de Mâine Creaţia va fi mai bogată şi mai frumoasă.

Astăzi însă, ucenicul trebuie sa-şi definitiveze ***învăţătura*** parcurgând şi ultimele etape, de finisare, ale Şcolii: câteva Legi, câteva Principii şi vreo două-trei "şmecherii artistice". Restul meseriei se fură ori se dobândeşte pe cont propriu, în laboratoarele de lucru.

*

Spre deosebire de psihologiile clasice (cele existente până în prezent), Psihologia propusă de volumul prezent vizează nu atât cunoaşterea omului sau scopului vieţii lui prin determinarea actelor sale, prin introspecţia afectivă a copilăriei, etc şi nici edificarea unei lumi ori găsirea unui sens al vieţii care să se potrivească omului respectiv. Ci această Psihologie are în vedere determinarea ori sprijinirea sa în ***a-şi aminti*** sensul şi scopul vieţii actuale precum şi de a-şi pune la punct un plan de realizare a acestora folosindu-se de toate forţele, valenţele, influenţele şi împrejurările pe care le poate cunoaşte în prezent (şi care au fost primite de la factorii cosmici) şi totodată învăţând ca în viitor pe parcursul derulării Proiectului său de Viaţă, să poată cunoaşte, recunoaşte şi întrebuinţa cât mai multe dintre oportunităţile pe care Universul i le scoate în cale.

Deci omul porneşte din start, în viaţa fizică, având un scop şi anumite mijloace. Ce trebuie să facă el este: să-şi aducă aminte scopul, să-şi conştientizeze mijloacele, să facă planul de acţiune, să dobândească şi alte mijloace sau valenţe necesare, să înveţe să fie conştient de lucrurile care-l întâmpină, să se recunoască mereu pe sine în marea curgere a timpului şi să înveţe Limbajul Lumii.

Putem vedea astfel, că prin întreaga sa ontologie şi activitate de implementare/formare educaţională pentru viaţă, Psihologia Fiinţei promovează imaginea unui Om Nou, atât la propriu cât şi la figurat,

pornind de la cel vechi (uneori pierdut – şi atunci trebuie ajutat să se ***regăsească*** mai întâi, de multe ori inexistent – şi atunci trebuie învăţat să se ***inventeze*** de la zero) şi de la mediul său în care trăieşte la momentul respectiv. Nu se urmăreşte nici schimbarea mediului pentru om, nici adaptarea omului spre a-i fi mai bine în mediul său, nici mutarea lui în alt mediu. Tot ce se doreşte este formarea (regăsirea, reconstrucţia, antrenarea) omului ***pentru sine însuşi***, căci un om regăsit şi împăcat în sine însuşi cu sine însuşi este un om – şi singurul valabil – care cu adevărat există şi de fiinţarea sa se poate bucura atât el însuşi cât şi cei ce-l înconjoară, semenii, fiinţele, întreg Universul. De aceea deviza este: ***„Să redăm Omul, omului !”***

Psihologia Fiinţei evită să privească în urmă. Pentru ea, „omul de ieri” nu există. Tot ceea ce contează este „***omul de mâine***”! „Ieri”, „Azi”, „Mâine” nu sunt unităţi temporale, ci dimensiuni psihice, matrici pentru manifestările de conştiinţă.

De aceea „azi” este dimensiunea spirituală (deci în afara reperelor spaţio-temporale) în care fiinţa lucrează spre a se edifica *pe sine* cea de mâine. Este asemeni urcuşului periculos pe panta abruptă a muntelui: o singură privire în urmă poate deveni fatală. *De aceea privirea rămâne aţintită mereu înainte spre steaua-călăuză a „portretului ideal” pe care ni l-am creat în cadrul planului de viaţă*. Veţi întreba: bine, dar în felul acesta cum putem evita obstacolele prezentului sau capcanele/devierile ieşite în cale, dacă noi trăim mereu în viitor?

Răspunsul este foarte simplu şi reprezintă un veritabil principiu ce reglementează întreaga organizare şi dezvoltare a Vieţii la nivel Cosmic. Noi oamenii, în societate, îl folosim într-un număr foarte restrâns de aplicaţii: de ex:mersul pe bicicletă, condusul auto şi uneori planificarea afacerilor, uitând însă domeniul cel mai important: noi înşine. De abia o parte dintre practicanţii căilor spirituale dacă îl

folosesc într-o anumită măsură, în special orientările ascetice devoţionale: ei îşi fixează modelul divinităţii, ca structură ideală cuprinzând o serie întreagă de virtuţi pe care discipolul se străduieşte să le întruchipeze în fiinţa sa.

Acesta este ***Principiul Monadei*** , ori al Matricii de Manifestare şi presupune o structură dată după care se creează toate Formele, prin prelucrarea Esenţelor, de la Macrounivers, până la Microuniversuri: dintre care unul este Omul însuşi.

La fel precum Divinitatea înseși, Fiinţa Umană are libertatea şi posibilitatea de „ a se construi” pe sine, având în acest sens două variante: să adauge la întâmplare cărămidă peste cărămidă (într-un talmeş balmeş specific începătorilor, care – şi tocmai din acest motiv – vor fi supuşi sprijinului, îndrumării şi modelării forţate de către Tendinţe – Procesatorii dezvoltării fiinţei umane); sau are posibilitatea, de a se manifesta precum un veritabil arhitect: să-şi traseze mai întâi planurile în funcţie de natura şi calitatea materialelor de construcţie, să-şi propună achiziţionarea de noi materiale necesare în funcţie de posibilităţi şi să edifice întru totul calculat, având ca hartă existenţială Planul propriu de Dezvoltare, Templul Fiinţei Sale Individuale.

De aceea în activitatea de aplicare practică a Psihologiei Fiinţei, Clientul şi Consultantul vor evita acea „privire înapoi”; startul se dă de astăzi, de **acum** şi începe prin evaluarea a ceea ce avem util şi utilizabil, în afara aprecierilor calitativ-subiectiv de genul „bun-rău”, „normal-anormal” (a se vedea în acest sens şi cărţile noastre amintite deja “Fundamentele consilierii…”, respectiv “Abilităţile consilierului în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane”). Nimic din ceea ce ni se dă nu este întâmplător şi nici una din experienţele trăite până în prezent nu sunt inutile ori malefice. Totul se încadrează în vastul Program Educaţional al Vieţii – iar acesta funcţionează cu

randamentul de 100%. Ceea ce înseamnă ***că orice lucru întâlnit pe calea vieţii este cel mai bun la momentul respectiv***. El are un mesaj existenţial pentru noi a cărui lecţie trebuie s-o învăţăm ***atunci.*** Pentru că ***fiecare lucru este la timpul său.*** (Iată de ce este cu atât mai necesar un Plan organiztoric al Vieţii: pentru a recunoaşte din timp oportunităţile de dezvoltare ce ni se oferă – sau pe care le putem edifica noi înşine – şi a le fructifica la maximum, în sensul de a produce cu ajutorul lor transformarea dorită în structura internă a fiinţei noastre; adică să învăţăm lecţia de prima dată şi cât mai bine!)

Fiecare zi este la fel de bună pentru a ne naşte. Dar nu fiecare poate fi **„Ziua zero**”. Ziua zero este ziua în care ne-am hotărât ***să fim***, să ne edificăm noi pe noi înşine prin ***propiul efort***, chiar dacă pentru aceasta va trebui să luptăm cu întreg Universul şi cu Dumnezeu însuşi. Fiindcă El asta aşteaptă de la noi: Oameni, nu legume adormite! (a se vedea şi parabola biblică a luptei lui Moise cu Dumnezeu în cort.)

De aceea o altă deviză de principiu împărtăşită de Psihologia Fiinţei este: „***Omule! Ridică-te şi mergi!”***

Pe de altă parte, scopul principal al Psihologiei Fiinţei şi Axul Existenţial al Fiinţei Umane îl reprezintă ***Împlinirea de Sine***, starea de Satisfacţie a Sinelui Individual, reflectată la nivelul vieţii manifestate prin prisma şi după modelul şi exigenţele propriei Conştiinţe.

Desigur nu trebuie confundat termenul de „satisfacţie” sau „împlinire”, cu senzaţia grosieră, hedonică, ori cu sentimentul automulţumirii determinat de obţinerea unui lucru/ rezultat/ trăire afectivă ori cognitivă.

Împlinirea de Sine este acea stare a Conştiinţei, care se simte împăcată în sine însăşi cu sine însăşi ca urmare a faptului de a-şi fi realizat îndatoririle existenţiale. Această stare corespunde „trăirii morale” pentru că ea, Conştiinţa, este sediul Legilor Universale ce

guvernează Viaţa în ansamblu şi trecerea Individului prin probele acestei Vieţi.

Ce înseamnă aceasta: fiecare fiinţă umană are un standard propriu de dezvoltare a Conştiinţei, adică un nivel anume de „acumulare” a experienţelor normative ce reglementează toate procesele Vieţii şi menţin armonia Sistemului în ansamblul Ordinii Cosmice (a se vedea şi mai jos, capitolul II). Orice „experienţă” acumulată la nivel de Conştiinţă, orice Lege o dată învăţată, nu se mai pierde, eventual se poate uita (temporar şi parţial) de existenţa ei. (Acest lucru se întâmplă prin procesul naşterii, al întrupării). De aceea este cu atât mai necesar procesul de autocunoaştere/autoevaluare prin introspecţie profundă până la acest nivel superior al Conştiinţei. Conştiinţa deci, este o mare bază de date la nivel existenţial, ce poate doar să se îmbogăţească, dar nu poate sărăci niciodată. Aceasta este Devenirea Fiinţei!

La Marea Şcoală a Vieţii, unii Elevii Fiinţe Umane sunt în clasa a doua, alţii într-a opta ori a unsprezecea. Aceste trepte corespund nivelelor proprii de dezvoltare a Conştiinţei, de învăţătură a Lecţiilor Vieţii.

Pentru fiecare om, în timpul vieţii (în planul fizic) Conştiinţa se manifestă ca o cerinţă de adaptare, de conformare şi respectare a normativelor edictate de ea (care în fapt sunt Legi ale Vieţii experimentate, învăţate de către fiinţă în alte zile de şcoală şi depozitate acolo pentru Veşnicie). Conştiinţa îi cere deci omului să se poarte după nivelul propriu de dezvoltare la care se află.

Desigur că lumea, societatea în ansamblu şi Viaţa însăşi se vor grăbi să-i pună numeroase piedici şi să-i ridice în cale o mie de imagini false despre Sine şi despre Ceea ce Este şi Ceea ce Trebuie. Îi vor prezenta o mie de idoli, care mai de care mai tentanţi, numai să-l abată de la Drumul Dezvoltării sale, drum pe care numai şi numai propria-i Conştiinţă i-l poate arăta.

De aceea numim ***Implinire de Sine***, *starea rezultată atunci când Omul stă de vorbă mereu, ascultă şi urmează pas cu pas sfatul şi imperativele Conştiinţei Sale, când Sinele simte că are un punct de sprijin stabil şi ştie în fiecare moment ce şi cum trebuie să facă, dar mai presus de toate ştie unde să apeleze, pe cine să întrebe, la cine şi la ce sistem să se raporteze, ca să se ştie cu datoria împlinită, ca parte componentă, ca membru al Marii Familii de Fiinţe a Universului.*

Bineînţeles că elevii din clasa a doua nu vor şti, la nivelul mentalului obişnuit – şi chiar de li se va spune, nu vor crede – despre existenţa şi responsabilităţile acestei Mari Familii. Conştiinţa lor este încă nebuloasă, iar Sinele semi-adormit. Şi totuşi, şi la acest nivel există norme şi imperative ce se impun a fi respectate, există un standard de exigenţă al Conştiinţei şi o datorie a Omului ca în manifestările sale (fizice, psihice, mentale rezultate în urma raporturilor cu alte fiinţe) să se conformeze acestor standarde de exigenţă. În măsura în care reuşeşte acest lucru, resimte o stare de armonizare interioară, o stare de bine la nivelul Sinelui, care-i confirmă că – aşa cum se spune în limbaj comun – „s-a manifestat în acord cu natura proprie". Este ceea ce animalele fac sub conducerea Instinctului; dar oamenii au libertatea şi îndatorirea de a o realiza ei înşişi, prin efort propriu. Nerealizarea înseamnă Suferinţă.

Vedem astfel cum Împlinirea de Sine fiind determinată de gradul de elevare al Conştiinţei, are tot atâtea forme, modalităţi şi nivele (grade) câte Conştiinţa însăşi. Astfel înţelegem de ce un criminal în clasa a doua poate fi împlinit, iar unul dintr-a şaptea nu (termenul „criminal" aparţine accepţiunii sociale), aşa înţelegem de ce un „sfânt" (elev în clasa a douăsprezecea) deşi e mai curat decât întreaga omenire la un loc, s-ar putea să nu realizeze, să nu atingă această împlinire: pentru că Împlinirea de Sine ţine în mod direct de îndeplinirea îndatoririlor existenţiale ca fiinţă umană, îndatoriri despre care

Universul ne dă de ştire la nivelul şi prin intermediul Conştiinţei. După cum a spus Isus: *Fiecare are propria Cruce de dus.*

*

Toate domeniile vieţii şi ştiinţei se guvernează după aceleaşi legi şi sunt structurate conform aceloraşi formule. De aceea, a pretinde că reuşeşte să cunoască Omul fără a-l privi în cadrul general al Cosmosului, este, pentru o ştiinţă, echivalentul semnării actului de deces, prin chiar absurditatea enormităţii debitate. Pentru că omul este parte constitutivă a întregii Ordinii Universale şi nu numai că nu poate fi cunoscut ca ceva distinct de Ansamblu, dar el nici ne există decât prin, şi ca urmare a acţiunii sinergice a tuturor componentelor acestui Întreg.

Iată de ce, pentru cunoaşterea corespunzătoare a ceea ce numim „fenomenul uman”, orice ştiinţă – o adevărată ştiinţă – este necesar să se raporteze la această realitate, şi, în plus, ea trebuie:

- să identifice şi să aplice metode atât generale, cât şi personalizate, de re-cunoaştere a fiinţelor umane.

- să ia în calcul toate forţele (interne şi externe) de influenţă şi contribuţie la crearea Personalităţii şi la manifestarea de ansamblu a omului

- să stabilească metode universale de implementare în structurile Psihogramei individuale, de adaptare la normele Evoluţiei, progresului şi devenirii universale.

Până acum toate modelele de psihologii s-au străduit să identifice diverse părţi constituente ale psihicului uman, dar, de cele mai multe ori au sfârşit prin a descrie – uneori cu un aer foarte savant şi cu lux de amănunte – doar manifestările diverse ale fiinţei umane, la momente diferite de timp.

Însă aceste manifestări sunt întocmai precum baloanele de săpun: fluctuante, efemere, colorate, false. Da, false! Ele nu ne spun mare lucru despre substanţa ca le-a dat naştere şi nici măcar despre factorii/ condiţiile de mediu care au favorizat/determinat apariţia/ naşterea şi respectiv dispariţia lor.

Psihologia Fiinţei priveşte în schimb omul ca întreg şi totodată ca parte constituentă a marelui lanţ de cauzalităţi şi interdeterminări ce structurează ordinea cosmică. Fiinţa umană este o creaţie continuă a întegului Univers, rezultatul acţiunii sinergice a tuturor părţilor constitutive ale acestuia. Astfel încât pentru a avea o imagine reală a ei, trebuie să pornim tocmai de la cunoaşterea factorilor creatori, a forţelor ce concură, clipă de clipă la a face posibil existenţa, şi mai mult, manifestările sale (pe care le descriu psihologiile clasice). De aceea Psihologia Fiinţei porneşte de la ceea ce este fiinţă în sine, transcendent aspectelor specifice gradului/nivelului de dezvoltare numit „uman"(regnului / stadiului etc) spre a coborî apoi spre manifestarea fiinţei, în orice plan de evoluţie ar fi aceasta la un moment dat şi în cele din urmă a se preocupa de manifestarea ei în planul fizic, de formele fenomenologice sub care se exprimă fiinţa aici şi care, toate, concurând, dau naştere extraordinarului (şi prea puţin înţelesului) complex numit Personalitate.

Psihologia Fiinţei este deci, în primul rând Ontologie adică ceea ce trebuie să fie: ***Ştiinţa despre fiinţă şi despre existenţă***.

CAPITOLUL II
ANATOMIA ŞI FIZIOLOGIA FIINŢEI UMANE

I. INTRODUCERE

Încă de la începutul acestui capitol a impune a face unele precizări prealabile, utile pentru înţelegerea celor ce urmează. În primul rând termenii utilizaţi de „anatomie” şi respectiv, „fiziologie” se referă la structura constituentă şi la funcţionalitatea aceleia dintre vieţuitoarele Terrei cunoscute sub numele de „om”.

În al doilea rând e necesar să ne amintim că Psihologia Fiinţei se călăuzeşte după principiile şi Conţinutul de cunOaştere al Ştiinţei Universale, ştiinţă manifestată, la diverse epoci istorice sub o gamă variată de forme în cadrul societăţii umane, forme/aspecte accentuând uneori pe latura de spiritualitate şi transcendenţă, alteori pe cea de materialitate şi concretizare în universul sensibil şi în alte situaţii pe viziunea completă, unitară şi holografică asupra fiinţei şi existenţei. Astfel de momente au marcat civilizaţia umană actuală în antichitate, deopotrivă în Orient şi Occident, şi încep a fi reluate în zilele noastre.

Cunoscută sub diverse denumiri (Ştiinţa Ocultă/ sacră/ ezoterică/ a templelor/ a maeştrilor/ spirituală/ mistică etc) Ştiinţa Universală a continuat să existe neîntrerupt în viaţa, sufletul şi mintea celor pregătiţi să o înţeleagă şi să-i urmeze învăţăturile chiar dacă numărul lor nu era mare, fapt ce i-a determinat, în funcţie de obiectivele de viaţă şi de formele de transpunere în practică a acestor învăţături, să se grupeze în Şcoli/ Temple/ Confrerii/ Academii/ Mănăstiri/ Ordine/ Ligi/ Societăţi etc. Pentru că, prin definiţie, Ştiinţa aceasta Universală a devenirii fiinţei şi evoluţiei vieţii în întregul Cosmos are un caracter aplicativ. Ea nu există ca o abstracţiune, ca o delectare pentru

speculaţiile euforice ale Simţului Minţii – cum greşit s-ar putea crede – ci numai şi numai ca o practică a dezvoltării fiinţei umane, pentru încadrarea armonică şi simbiotică în ansamblul interacţiunilor sinergice la nivelul întregului Univers.

În al treilea rând, Psihologia Fiinţei, în calitatea sa de parte componentă a Ştiinţei Universale, promovează o viziune cu mult lărgită asupra identităţii şi rostului Fiinţei Umane în Univers. În viziunea acesteia, aşa cum am arătat anterior, stadiul uman este perceput doar ca o etapă în dezvoltarea continuă a fiinţei, ca un ciclu dintr-o mare succesiune de procese evolutive desfăşurate pe mai multe Planuri şi Nivele de Realitate, pe mai multe planete şi galaxii ale Universului precum şi printr-o gamă dintre cele mai variate de modalităţi. Întrega Organizare Cosmică este văzută ca o mare Şcoală a evoluţiei tuturor formelor de viaţă, cu gradele, cu etapele, procedurile şi programele specifice, cu „lecţiile" de învăţat la fiecare nivel de dezvoltare, cu „examenele" de promovare, cu repetenţii şi corigenţe etc. şi în acelaşi timp cu modelatorii, antrenorii şi învăţătorii specifici pentru fiecare dintre acestea

Desigur, Psihologia Fiinţei face un pas mare în viitorul dezvoltării acestei ştiinţe, care, în fapt nu este altceva decât un capitol transdisciplinar din mica şi singura Ştiinţă posibilă: Ştiinţa Universală. De aceea ea se adresează în primul rând noilor generaţii de cercetători, oamenii de știinţă, practicieni, fără a nega (aşa cum am arătat în capitolul I) principiile, structurile, modelele până acum utilizate (şi care, în cea mai mare parte a viziunii lor aplicative sunt utile), dar venind, mai ales, în întâmpinarea exigenţelor lumii contemporane şi viitoare, exigenţe ce reclamă o mult mai vastă deschidere în înţelegerea lumii şi vieţii, a Universului şi organizării sale sistemice, a structurilor ierarhizate pe nivele de ordini şi complexităţi, a fiinţei umane ca fenomen în sine.

O etapă intermediară, ca o punte de legătură o constituie ultimele curente ale psihologiei născute după anii `90 şi în special, de interes pentru studiul nostru de faţă, Psihologia Comunităţii Umane, Psihologia Mediului şi respectiv Psihologia Unificării. Aceste curente creează deschiderea spre înţelegerea fiinţei umane ca o componentă structurală, funcţională şi existenţială a lumii (societăţii), Naturii (Mediului Înconjurător) şi respectiv Cosmosului. Pentru aceia dintre cititorii care nu sunt familiarizaţi (în mare parte datorită sistemului educaţional, inerţial – în şcoală încă se învaţă lucruri depăşite de zeci de ani) cu aceste aspecte moderne ale Ştiinţei, recomandăm, spre uşurinţa înţelegerii şi acceptării/perceperii sensurilor/ conţinuturilor materialului nostru, lista anexată cu bibliografia în completarea prezentului volum, precum şi acele volume ale noastre la care s-a făcut referire pe parcursul materialului de faţă.

Considerând cele prezentate până aici ca suficiente pentru crearea cadrului spre perceperea structurii şi funcţionalităţii complexe a ceea ce numim „fenomenul uman”, vom prezenta în continuare felul în care se înfăţişează schematic acest proces în devenire continuă, denumit în mod generic Fiinţa Umană sau simplu Om. Pentru început să aruncăm o privire pe diagrama 1din anexa I.

În primul rând vom observa un aspect cu valoare de principiu la nivelul întregii organizări cosmice: toate formele de viaţă la stadiul de evoluţie care să le permită apariţia unui centru de greutate şi identitate proprie, adică a unui Sine individual, se caracterizează prin trăsătura şi necesitatea fundamentală a ***dinamicii***. Totul în Univers se află în continuă mişcare, într-un proces de transformare perpetuă. Doar că formele de viaţă dotate cu Sine Individual şi denumite Fiinţe, realizează acest proces ca exteriorizare a unui ***impuls interior şi propriu***, spre deosebire de celelalte forme de viaţă, la stadii mai puţin avansate de dezvoltare şi care sunt supuse procesului de transformare prin acţiunea factorilor şi forţelor exterioare lor. Această tendinţă

interioară spre manifestare, spre exprimare, spre mişcare în mediul înconjurător se numeşte ***Voinţă*** şi ea realizează aspiraţia (şi procesul) fiinţei spre dezvoltare prin interacţiunea activă cu celelalte componente ale ambientului.

Ambientul însuşi este format din interacţiunile lor sinergice şi continue (lucru descoperit de fizicile cuantice) şi structurat pe nivele ierarhice de vibraţie în funcţie de ordinile specifice, de gradul de evoluţie şi organizare, de standardul de intercomunicare a componentelor structurale (adică de măsura în care fiecare dintre ele reuşeşte să se regăsească – principiul holografic – sau să se edifice pe sine în fiinţa celeilalte).

Astfel încât, de la infinitul macrocosmic/intergalactic şi până la structura internă a sistemului psihic uman, întâlnim o gamă dintre cele mai variate (dar ordonate după legi determinate!) de Planuri de Evoluţie.

Pentru fiinţa umană, aşa cum se va arăta într-o secţiune ulterioară, acestea sunt în număr de patru (şi avem în vedere gradul şi necesităţile evoluţiei omului contemporan, locuitor şi elev la Şcoala Planetei Pământ, a prezentului istoric): Planul Fiziologic (Biologic+Eteric/ Energetic), Planul Astral, Planul Mental şi cel Cauzal.

Dintre toate acestea face obiectul principal al Psihologiei Fiinţei (dat fiind caracterul său de utilitate practică, aplicativă) cu deosebire Planul Fiziologic, adică Fiinţa în Manifestare la nivelul Realităţii Sensibile a Lumii Fizice, perceptibile prin cele cinci simţuri biologice: adică ceea ce se numeşte în sensul cel mai comun viaţa dinainte de moarte.

La acest nivel Fiinţa Umană se exprimă sub două aspecte majore: individual, sub forma a ceea ce cunoaştem drept ***Persoana umană*** şi respectiv colectiv, sub aspectul ***comunităţii sociale***, existentă ca organism

psihic distinct de suma membrilor săi, funcţionând ca un sistem în sine, cu devenire proprie, dar după aceleaşi principii/legi majore ce direcţionează dezvoltarea/evoluţia fiecărui sistem în întreg universul. De aceea, deopotrivă individul şi organismul social sunt supuse impulsurilor derivând din cele 9 nivele active ale Piramidei Trebuinţelor Fundamentale şi îşi vor desfăşura existenţa într-un mediu conturat de 4 mari direcţii, orientări sau domenii: ***Domeniul Material*** (cel de obiectualitate, de raportare la tot ceea ce are formă şi contur în lumea simţurilor fiziologice – primele 5 simţuri din lista de mai jos), ***Domeniul Social*** (al raporturilor şi interacţiunilor între fiinţe, nu neapărat din aceeaşi specie, cu toate variabilele acestora: nevoia de a dărui şi primi dragoste/ afecţiune, nevoia de comunicare, de comuniune, de acceptare, şi celelalte pe care le-am amintit când am tratat despre nivelele 4,5 şi 6 al e Piramidei) ***Domeniul Individual*** (de identitate proprie, de autovalorizare, într-o ordine mai dinainte stabilită etc) şi respectiv ***Domeniul Spiritual*** (de sacralitate şi sacralizare a vieţii, fiinţei şi proceselor existenţei ca parte componentă a ordinii cosmice, indiferent sub ce forme aspectuale s-ar exprima această trăire în realitatea exterioară).

Urmând structura prezentată în schema de mai sus, în cele ce urmează vom trata despre anatomia şi fiziologia fiinţei umane (în accepţiunea precizată la începutul prezentei secţiuni pentru cei doi termeni) urmând cele trei coordonate majore: Fiinţa în sine însăşi, Fiinţa în manifestare individuală (Persoana Umană) şi respectiv Fiinţa în Lume (sau viaţa comunitară a Fiinţei Umane). Vom vedea mai întâi care sunt structurile majore a ceea ce noi luăm drept o entitate unitară, Fiinţa-în-sine, pe care însă nu o putem descrie în întreaga sa profunzime şi complexitate (şi chiar dacă am reuşi acest lucru, pe deoparte nu ar putea fi accesat/înţeles de către omenirea prezentului, iar pe de altă parte – şi derivând de aici – s-ar dovedi lipsit de utilitate un astfel de obiectiv).

De aceea ne vom limita la a trata despre Sine (ca entitate) şi funcţiile sale, alături de trebuinţele fundamentale specifice oricărei fiinţe (şi care în manifestarea exteriorizată dau naştere Piramidei), apoi vom descoperi Conştiinţa ca structură şi funcţie a evoluţiei fiinţei, Natura Individuală şi Caracterul, ca şcoli ale normelor, valorilor şi orientărilor, a forţelor/ aspectelor şi caracteristicilor specifice care dau identitatea şi unicitatea fiecărei fiinţe umane în sine, deopotrivă cu felul cum acestea se raportează unele la altele şi determină conduita/ exprimarea Sinelui (a fiinţei, deci) în mediul înconjurător. Vom trece apoi în revistă principalele instrumente, organisme de manifestare/ experimentare şi evoluţie/ dezvoltare puse la dispoziţia Fiinţei-om de Şcoala Pământului la momentul actual, împreună cu structurile (şi funcţiile) acestora ce înlesnesc relaţia/comunicarea omului cu Realitatea exterioară şi pe care – păstrând noţiunea încetăţenită de multe secole în ştiinţă – le-am denumit simţuri. (A se vedea diagrama 3)

Vom continua, mai apoi, în capitolul următor cu prezentarea Fiinţei în manifestare, adică a ceea ce numim în mod comun Personalitatea Umană arătând cum ia naştere aceasta ca şi rezultantă a unei combinaţii multiple de factori, care sunt aceşti factori, ce forme prezintă ei şi cum influenţează fiecare în parte devenirea fiinţei-om. Ne vom referi tot aici la funcţiile Personalităţii din care vom înțelege astfel importanţa sa deosebită, deducând în acelaşi timp şi o formulă generală pentru Ecuaţia Umană Individuală.

În ultima parte a prezentului volum vom încerca să privim succint Fiinţa umană în lume, ca reprezentant al comunităţii şi actor pe scena vieţii sociale, urmărind pe scurt parcursul şi dezvoltarea sa pe etapele majore ale ciclului unei existenţe în Planul Fizic al Terrei.

II. SINELE

A. Definiţie

Sinele reprezintă identitatea, originalitatea şi unicitatea oricărei Fiinţe, prin raportare la Univers şi la ea însăşi. Esenţa/ substanţa a ceea ce numim în limbaj teologic, filozofic, biologic ori chiar obişnuit, de zi cu zi „fiinţa". Sâmburele de viaţă care se manifestă în această lume îmbrăcând o gamă diversă de exprimări şi întrebuinţând o varietate de instrumente/ mijloace, fapt care a determinat până acum ca Sinele să fie confundat cu unele sau altele dintre acestea.

Însă el rămâne dincolo, transcendent, în spatele tuturor acestora, determinând, într-o măsură mai mare sau mai redusă existenţa, succesiunea şi devenirea continuă a tuturor fenomenelor observabile/ perceptibile nouă, în mod obişnuit, în viaţa cotidiană şi cărora le-am dat denumiri precum: om, animal, plantă.

Pentru că Sinele este fiinţă din Marea Fiinţă şi de aceea el este prezent în tot ceea ce există, însă în grade diferite de manifestare şi evoluţie, fapt care face ca nouă (oamenilor) să nu ne fie perceptibile/ accesibile cunoaşterii, înţelegerii şi simţirii decât unele dintre aceste categorii de fiinţe enumerate anterior.

El reprezintă în stadiul de existenţă şi organizare a vieţii, înţelegând prin aceasta că operăm distincţia dintre – de exemplu – un atom, care reprezintă o formă de exprimare a fluxului/energiei de viaţă şi un fluture sau un om (ca fiinţă, deci nu ca trup biologic) ce ne descoperă un nivel superior de organizare a vieţii în evoluţie. Într-un limbaj tradiţional, întrebuinţat de mii de ani – corupt doar în ultimele două secole, prin confuziile grave create între diversele energii şi structuri (pe care fiinţa le utilizează pentru manifestarea ei în diverse planuri) pe de o parte şi Sinele însuşi pe de alta – în acest limbaj tradiţional,

deci, nivelul de dezvoltare a Vieţii la stadiul de organizare amintit s-a numit Spirit. Altfel spus, Sinele şi Spiritul sunt unul şi acelaşi lucru, deosebindu-se de formele „inferioare” (adică într-un stadiu mai puţin avansat de evoluţie) doar prin gradul dezvoltării şi organizării.

Astfel, în lumina Psihologiei Fiinţei (care se conduce după principiile, valorile şi conţinuturile de cunoaştere unitară ale Ştiinţei Universale), întâlnim Spiritul atât la plante, cât şi la animale şi om (precum şi la alte categorii de fiinţe existente pe Terra dar care, în stadiul actual de dezvoltare a ceea ce numim „ omul terestru” şi „cunoaşterea umană” în Planul Fizic, nu ne sunt accesibile).

Însă un principui elementar şi universal al pedagogiei fiind acela că ceea ce nu ne este accesibil şi nici nu ne este dat spre cunoaştere, înseamnă că nu ne este necesar în acest moment şi nici nu ni se cere ca „temă” (fiindcă şi la nivelul Universului ca şi în Societatea Umană, există o Şcoală a evoluţiei tuturor fiinţelor), iar pe de altă parte având în vedere că Psihologia Fiinţei reprezintă acel capitol al Ştiinţei Universale, prin excelenţă orientat spre rezultate practice, concrete, imediate, utile şi necesare dezvoltării umane, în cele ce urmează ne vom ocupa doar aspectele certe, relevante, inteligibile şi comune, accesibile şi utilitare.

*

De aceea, în momentul de faţă (al dezvoltării speciei umane) noi nu putem percepe şi descrie/ evidenţia anatomia (adică structura internă a) Sinelui aşa cum – şi tocmai de aceea – nu putem cunoaşte încă anatomia unei fiinţe-înger ori a lui Dumnezeu. Putem vorbi despre aceste realităţi, însă vorbele rămân simple speculaţii teologice şi filozofice, în egală măsură inutile realităţii pragmatice, necesare dezvoltării omului. Credinţa, trăirea la nivel de Conştiinţă şi tăcerea sunt singurele instrumente ce se pot aventura în acest spaţiu sacru. Însă, ele, doecamdată,

nu folosesc Ştiinţei terestre actuale decât ca orientare a călăuzelor, a celor antemergători pe aceste tărâmuri cu totul noi.

Fidelă principiului pedagogic mai sus amintit şi misiunii sale principale – de Inginerie a Dezvoltării Umane – Psihologia Fiinţei se va limita (pentru moment) la observarea manifestărilor exterioare ale Sinelui, a „comportamentului Spiritului" dacă îl putem denumi astfel, pe mai multe Nivele de Realitate – în special cel Fizico-Energetic (fiziologic cum îl denumesc biologii), Astral (al Senzaţiilor, Percepţiilor, Emoţiilor, Sentimentelor, Afectivităţii, „Pasiunilor sufletului" etc), Mental (al Memoriei, Raţiunii, şi tuturor „proceselor cognitive", cu valenţele şi funcţiile/structurile derivate: Mental Sintetic, Mental Analitic etc), Cauzal (Nivelul exprimării Conştiinţei, un stadiul şi un Plan – în structura organizării vieţii pe Terra – ce transcende barierele şi limitările Mentalului).

Din studiul manifestărilor Sinelui, Psihologia Fiinţei descoperă existenţa anumitor ***Trebuinţe Fundamentale*** şi de asemenea a unor ***Funcţii*** specifice ale acestuia. Deopotrivă şi unele şi altele se află în strânsă corelaţie cu stadiul de evoluţie, cu gradul de dezvoltare, deci, al Fiinţei, atât în cadrul unui regn (în accepţiunea comună) cât şi dincolo de această clasificare. Pentru că Regnurile nu sunt decât etape (relativ determinate) în dezvoltarea Fiintei, dar trebuie să înţelegem progresul acesteia ca fiind continuu şi unitar, trecerea dintr-un regn în celălalt, ierarhic superior, făcându-se ca urmare practică a evoluţiei acesteia şi a necesităţii de a schimba instrumentele de lucru (inclusiv organismul biologic necesar proceselor de manifestare în Planul Fizic). De aceea trebuie să observăm că Sinele are aceste Trebuinţe şi Funcţii de la chiar „naşterea" sa, însă doar în mod potenţial şi că ele se activează treptat, pe măsura dezvoltării şi ca o necesitate firească a acestui proces. Astfel vom înţelege că şi Sinele a ceea ce numim Fiinţă-plantă, la fel ca şi Sinele Fiinţei-animal au aceste elemente, doar că pentru noi ele sunt mai vizibile în prezent la mamifere şi în special

la cele superioare, chiar dacă dezvoltarea organismului biologic nu corespunde (în aparenţă, pentru ştiinţele pozitiviste actuale) cu dezvoltarea spirituală a fiinţei care îl întrebuinţează.

Fără a intra în amănunte – care nu fac obiectul prezentului material – vom aminti totuşi (spre mai buna înţelegere a celor de mai sus) faptul (deja cunoscut şi înţeles de tot mai mulţi dintre oamenii prezentului), că Fiinţele numite de noi „elefant", „câine", „pisică", „delfin" etc se află, ca nivel de dezvoltare a Sinelui la un stadiu foarte apropiat de cel „uman", deşi între trupurile lor biologice există grade diferite de evoluţie după cum ne spune biologia. Datorită acestui standard înalt de evoluţie, la aceste categorii de fiinţe ne este mult mai uşor să recunoaştem şi să înţelegem comportamente, trebuinţe, manifestări (afective, cognitive, valorice, volitive) pe care şi noi oamenii le avem.

Reflectând la aceste aspecte, vom putea descoperi şi alte lucruri pe care ni le prezintă Psihologia Fiinţei şi, mai ales, vom începe să privim cu alţi ochi Fiinţele ce-şi desfăşoară Şcoala Evoluţiei în „clasele mai mici" ale Vieţii, aplicându-se cu mai mult respect, afecţiune şi înţelegere spre necesităţile acestora, comune cu multe dintre necesiţăţile noastre „umane".

B. Necesităţile Fundamentale ale Sinelui

1º Nevoia de Identificare

= impulsul fundamental al Fiinţei de a se delimita de Manifestarea sa, descoperind, cunoscând şi unificându-se cu Sinele său individual. Nevoia de Autocunoaştere a Fiinţei în sine însăşi fără a se raporta la sisteme de referinţă externe; dorinţa de a se descoperi pe sine ca original, nu ca şi imagine reflectată în celelalte Lucruri.

2º Nevoia de Valorizare

= necesitatea de a-şi recunoaşte şi demonstra sie însăşi capacităţile şi valenţele proprii, prin afirmare creatoare. Nevoia, deci, de a se afirma ca Arhitect al propriului univers, născut prin efortul şi sacrificiul propriu din propria sa identitate; nevoia de a se simţi şi manifesta, de a-şi demonstra sieşi calitatea de descendent al Marelui Demiurg, valorizându-şi astfel Impulsul Vital etern al Creaţiei.

3º Nevoia de Recunoaştere

= necesitatea de a vedea rezultatul creaţiei sale ca fiind util pentru celelalte fiinţe, că munca şi sacrificiul propriu are un rost şi un sens, că nu sunt zadarnice. În acest fel Sinele împrumută din rostul, semnificaţia şi utilitatea creaţiei sale, creaţie care cuprinzând o parte din esenţa de viaţă a acestuia, ,,suflet din sufletul său", este scoasă în faţa Lumii şi-a Universului, spre apreciere, critică şi valorizare. În măsura în care Universul şi celelalte fiinţe îi recunosc aceste creaţii ca valabile, valoroase, în acea măsură Sinele există ca entitate validă.

4º Nevoia de Comuniune

= fiind o celulă dintr-un mare organism, o piesă din ansamblul Ordinii Cosmice, Sinele nu poate exista distinct, singular şi independent. De aceea el ***trebuie*** să resimtă această necesitate, în primul rând spre a se menţine în rândurile şi standardele acestei Ordini şi în al doilea rând pentru că, la Şcoala Vieţii, fiecare Fiinţă este deopotrivă elevul dar şi învăţătorul tuturor celorlalte. Altfel spus, Sinele la nivelul de Om resimte şi conştientizează Impulsul Vital al Sociabilităţii Universale, adică nevoia de a fi cu celelalte fiinţe, indiferent de regnul sau specia lor.

5º Nevoia de Unificare

= reprezintă un standard superior al comuniunii şi presupune o aspiraţie ,,spirituală" a Sinelui de a se regăsi (pentru început) în Sinele celorlalte Fiinţe, şi (mai apoi) de a se conştientiza ca fiind una cu toate imaginile sale multiplele sale astfel descoperite. Această Necesitate işi face resimţită prezenţa doar la un nivel superior de dezvoltare a Sinelui, după ce în prealabil acesta realizase procesul de Identificare (Nevoia 1), purtând numele tradiţional de starea ,,*Atma*" – adică starea în care Fiinţa se regăseşte ca fiind de aceeaşi esenţă cu toate Fiinţele, una cu Marea Fiinţă. (Dar atenţie! –şi aviz ,,spiritualiştilor" – nu este aceeaşi cu Marea Fiinţă şi nici aceeaşi cu celelalte Fiinţe, ci o individualitate distinctă şi proprie).

În economia Universului fiecare entitate are un rol şi un rost (scop) foarte bine precizate şi care nu se suprapune niciodată – randamentul funcţionării Ordinii Cosmice este 100%, astfe încât nu este permisă îndeplinirea aceleiaşi funcţii de către mai multe entităţi. Fiinţa la gradul de *Atma* conştientizează (ceea ce deja ştia, raţional şi intuitiv mai demult) că este parte dintr-o mare Familie, fiu al Demiurgului, cel mai mic dintre toti fiii care participă în stare de totală trezire şi responsabilitate la Opera de Edificare a Universului şi a tuturor Fiinţelor. Este momentul în care orice îndoială dispare, iar fiul cel mic – Omul, îşi ia de bunăvoie ghiozdanul în spate pentru a merge la Şcoala Vieţii, în scopul autoperfecţionării şi pentru a sluji progresului tuturor fraţilor săi mai mari sau mai mici.

6º Nevoia de Orizont

= Sinele la gradul evolutiv al regnului uman, este o pasăre în devenire, o pasăre care începe a-şi conştientiza necesitatea fundamentală şi specifică: aceea a Zborului, a libertăţii, a orizontului şi a devenirii.

Nevoia de Orizont presupune decondiţionarea Spaţio-Temporală, ruperea tuturor legăturilor, a înlănţuirilor de orice natură, câştigarea independenţei şi a libertăţii faţă de lucruri, stări, acţiuni, alte Fiinţe etc. sau altfel spus : Neţărmurirea.

Dar atenţie! Toate aceste Necesităţi ale Sinelui acţionează concomitent, ele sunt ierarhizate piramidal şi fiecare are un punct de maxim pe care îl atinge în momentul când Fiinţa în evoluţia (în dezvoltarea) ei se ridică la acel nivel. Aceea va fi Necesitatea dominantă (cea mai puternic resimţită), dar toate există şi acţionează asupra Sinelui (chiar dacă unele – cele de la extremele axei evoluţiei – se fac resimţite mai slab).

7º Nevoia de Finalitate

= la scara Universului, Străduinţa este ceea ce i se cere Fiinţei, adică jucarea Rolului cât mai bine. Rezultatele – scenariile – ţin de Regizor. (Aşa cum a spus Iisus : „ noi nu putem muta nici un pai de ici-colo; Dumnezeu le împlineşte pe toate”).

Pentru Sinele Fiinţei la gradul de Om există însă această nevoie de a percepe rezultatul, finalitatea, şi ea derivă din Nevoia de Valorizare: Fiinţa trebuie să-şi dovedească sieşi că are o anumită valoare, că ea, în sine însăşi *este* o valoare. Şi realizează acest lucru în doi timpi: primul manifestându-se (creând) şi al doilea: exteriorizând această creaţie, dându-i o ***Formă*** (aşa cum Demiurgul exteriorizează creaţia din Esenţa sa, dându-i forma Universurilor şi a tuturor Fiinţelor).

În măsura în care această Formă există, există şi creaţia. Percepând Forma creaţiei sale, Fiinţa se percepe pe sine ca şi Creator, ca Arhitect al propriului Univers, dovedindu-şi că ***există***. În măsura în care Forma creaţiei sale e percepută şi de celelalte Fiinţe, i se dovedeşte Sinelui că existenţa sa are şi o anumită ***valoare*** (a se vedea Nevoia de Recunoaştere).

Altfel exprimat: chiar dacă pentru Univers contează Direcţia şi Paşii, pentru Fiinţă contează Urmele ca dovadă că a *parcurs* Drumul pe acea Direcţie !

8º Nevoia de Compensare

= necesitatea de a se amăgi din când în când, de a-şi spune sieşi lucruri frumoase despre sine, de a se complimenta şi a considera despre sine că este o valoare în afara oricărei dovezi exterioare; pentru aceasta va inventarea sau va amplifica unele dovezi insuficient de satisfăcătoare. Nevoia de compensare este consecinţa firească a nevoii de identitate şi valoare proprie; fiinţa trebuie să se simtă importantă în Scenariul Vieţii, să fie convinsă că are un rost anume şi propriu, că joacă un rol util în acest scenariu.

Are rol de protecţie în faţa greutăţilor şi a standardelor ridicate ale Şcolii Vieţii (ale cerinţelor acesteia), protecţia în faţa eşecului, ori a insucceselor şi totodată are rol de alinare a suferinţei provocată de acestea, de înbărbătare şi fortificare interioară, spre a pregăti Sinele pentru o nouă bătălie pe planul realizărilor la scara Universului (şi în viaţa fizică terestră).

9º Nevoia Afirmării

= necesitatea Sinelui de a le arăta celorlalte Fiinţe că el Există, fără să facă apel la aspecte valorice, fără a se pune în discuţie misiunea, valoarea, rostul, importanţa recunoaşterea. Pur şi simplu că există. Altfel spus, dorinţa de a se urca în Vârful Universului şi a striga Zărilor : „Făpturo! mă vezi? Sunt aici! Exist! Nu mă interesează de tine şi de nimic altceva, decât să mă bucur că Sunt!”

10^0 Nevoia Destăinuirii, a Mărturisirii

= necesitatea fiinţei de „a povesti” Lumii despre sine înseşi, despre concepţiile, sentimentele, faptele, experienţele şi manifestările proprii, independent de vreo apreciere ori recunoaştere din partea acesteia. Lumii nici nu i se cere să asculte ori să audă; trebuie doar să se prefacă! Sinele îşi povesteşte sieşi propria Viaţă. Este un Monolog, în care Sinele spune: „Uite ce bogat sunt cu atâtea lucruri câte am găsit pe Drumul Vieţii! Lume, pot să las povara lor la tine-n ogradă?” Şi tot Sinele răspunde: „Fiule, las-o liniştit şi mergi în Drumul tău.”

Acesta este şi rolul ei: de despovărare şi detensionare a Sinelui faţă de Experienţele de Viaţă: atât de pozitive şi negative. Pentru aceasta din urmă, denumirea oficială este de „Spovedanie”, iar Biserica şi Psihoterapeuţii sunt doar agenţi instituţionalizaţi. În fapt fiecare Om este un astfel de agent pentru toti ceilalţi şi chiar Sinele pentru el însuşi (deci fară a fi necesară intervenţia unui agent sau intermediar extern).

11° Nevoia de Consiliere

= necesitatea de opinie, de orientare prin raportare la alte opinii, de valorizare prin raportare la alte valori, de sprijin decizional prin transferul responsabilităţii.

Este o necesitate născută din insuficienta capacitate ori pregătire a Sinelui (fie reală, fie închipuită) de a face faţă singur unei situaţii de Viaţă. Incapacitatea Sinelui nu reprezintă un aspect negativ, pentru că de multe ori Viaţa îi scoate în cale Lecţii ce depăşesc nivelul său şi care nu i se adresează lui sau numai lui, ci şi celor din preajmă: „consilierilor”. În astfel de Lecţii complexe se află incluse temele potrivite pentru fiecare. Căci în Natură totul funcţionează sistemic: fiecare fiinţă e legată de altă fiinţă şi de aceea fiecare Lecţie se predă sub forma unui „pachet educaţional”. Prin chiar această nevoie de

sprijin, de ajutor, o altă fiinţă (cea care îl dăruieşte) dobândeşte prilejul de a-şi pune în valoare propriile capacităţi şi a contribui la dezvoltarea sa înseşi.

12º Nevoia de Integrare

= strâns legată de Nevoia de Comuniune, este născută din exact aspectul opus: frica de singurătate. Sinele resimte necesitatea da a face parte dintr-o „familie”, dintr-un grup/colectiv, chiar dacă nu se armonizează cu membrii acestuia/ca în cazul comuniunii), cel puţin să fie recunoscut, acceptat, luat în seamă, fie şi fără a fi valorizat. Expresia potrivită o reprezintă sintagma; „Luaţi-mă şi pe mine cu voi!” ori „Lăsaţi-mă şi pe mine la focul vostru”.

13º Nevoia de Cunoaştere/ Nevoia de Lumină

= apare ca şi aspect opus al fricii de necunoscut/ de întuneric. Este o nevoie de lumină, de orientare. Dacă satisfacerea Nevoii de Identificare aduce Fiinţei autocunoaşterea, luminându-i „spaţiul” interior al entităţii şi identităţii sale, satisfacerea Nevoii de Cunoaştere îi luminează „spaţiul” exterior, descoperindu-i Tărâmurile Universului, cu toate obstacolele, probele, şi pericolele sale, ajutând-o să se orienteze în stabilirea traseului Devenirii proprii. Să ne reamintim că fiinţa este un corăbier pe marea devenirii şi o misiune de prim rang a ei este aceea de a se informa şi orienta, de a şti mereu pe ce tărâmuri se află şi încotro se îndreaptă.

14º Nevoia de Siguranţă

= Fiinţa are propriul Univers gravitând în jurul ei – ca ax central – compus dintr-un complex de alte Fiinţe, Lucruri, Stări, Fenomene,

Acţiuni, Trăiri etc. Nevoia de Siguranţă reprezintă dorinţa Fiinţei de a conserva status-quo-ul acestui univers, de a împiedica incidenţa factorilor străini perturbatori. Această dorinţă îşi are originea deopotrivă în ataşamentul faţă de componentele acestui Univers – de aici derivând frica de a le pierde – în Nevoia de Confort (Ambient) precum şi în Nevoia de Echilibru. Pe de altă parte această necesitate se naşte sub impulsul Legii universale a inerţiei, aşa cum noi am arătat pe larg în volumul "Legile universale ale Sistemului Psihic".

15º Nevoia de Ambient

= fiecare Fiinţă la gradul de Om începe a conştientiza, a trăi cu toată esenţa sa, necesitatea Principiului Ordinii, care guvernează şi menţine în funcţiune Procesele Vieţii la nivel de Macro- şi Micro-Cosmosuri. De aceea Fiinţa se manifestă – în baza acestui principiu – în sensul ordonării, al organizării Universului propriu. Fiinţa începe să dea *nume şi rosturi* Lucrurilor, să le traseze o anumită devenire, în acord cu dorinţa sa personală; să le structureze după o ordine proprie în centrul căreia, ea – Fiinţa – se simte „acasă".

Fiinţa, deci îşi structurează mediul înconjurător de o aşa manieră încât, pentru Sine, să fie un adevărat cămin. Acest proces, de modelare a Ambientului este strâns legat de nevoia de creaţie prin care sinele se manifestă prin reproducerea identității sale în lucruri.

16º Nevoia de Echilibru

= reprezintă necesitatea Sinelui de a avea un „punct de sprijin" un Ax în jurul căruia se graviteze, un centru de coordonare şi conversie a tuturor manifestărilor sale etc, care astfel să se opună torentului schimbărilor continue în care este implicată întreaga Existenţă.

Acest ax se manifestă sub diverse forme, în funcţie de nivelul evolutiv al Fiinţei – o: „terra-firma” oferită de un cămin, o familie, un statut social; „steaua-călăuză” a unui ideal, ţel, scop în viaţă; ori „drumul succesului” străbătut, învăţat şi predat de alţii înainte (ex: cariera, realizările, explorările etc).

17° Nevoia de Comunicare

= nevoia de a face schimb de Informaţie, schimb de Esenţă, cu alte Fiinţe (fiindcă Informaţia este Viaţă, este Fiinţă). Dacă în Nevoia de comuniune, Sinele se simţea parte din Sinele altor Fiinţe, specific nevoii de comunicare este tocmai acest schimb, acest transfer mutual de Informaţie. Nu contează cantitatea, conţinutul ori echivalenţa. Nici raportarea la celălalt, nici receptarea mesajului corect etc. Ci doar schimbul şi prezenţa *activă* a celuilalt. (Spre deosebire de Mărturisire, când acesta, aşa cum am văzut, poate chiar lipsi).

18° Nevoia de Împlinire

= reprezintă nevoia de a atinge Împlinirea de Sine, adică acea stare de satisfacţie a Fiinţei, de mulţumire în sine înseşi cu sine înseşi, derivată din împlinirea Îndatoririlor Existenţiale (deci de satisfacere a cerinţelor Conştiinţei) concomitent cu îndeplinirea celorlalte Necesităţi ale Sinelui.

Nevoia de împlinire se satisface numai prin îndeplinirea misiunii existenţiale (aşa cum am văzut-o în capitolul anterior) dar dând curs propriei sale Naturi, punând în lucru acele aspecte definitorii pentru unicitatea şi originalitatea fiinţei înseşi. Vom vedea mai jos, această unicitate este dată de combinarea specifică dintre normele propriei Conştiinţe, virtuţile Caracterului şi în special elementele constituente ale Naturii Individuale, după reţete de asemenea originale la crearea

cărora îşi aduc aportul o serie întreagă de forţe externe (numite de noi Modelatori ai Evoluţiei – forţe cosmice, naturale, sociale stc, a se vedea cap. IV) dar şi efortul şi manifestarea fiinţei pe parcursul existenţei sale.

III. CONŞTIINŢA

A. Definire

Conştiinţa este baza de date pe care Fiinţa o acumulează pe parcursul trecerii sale prin etapele şi procesele de dezvoltare la Şcoala Universală a Vieţii. Acest bagaj nu este de natură informaţională, cantitativă, ci reprezintă rezultatul transformării pe care au produs-o în Fiinţă toate experienţele parcurse de-a lungul evoluţiei sale, este ceea ce putem numi educaţie şi care în termeni comuni poate fi definită prin expresia: „ceea ce rămâne în noi după ce am uitat tot ce am învăţat”. Folosind o metaforă putem afirma că educaţia se constituie din urmele pe care dalta şi efortul sculptorului le lasă în albul marmurei. Conştiinţa cuprinde tocmai finalităţile acestor transformări repetate – căci ele se produc neîncetat, clipă de clipă – sedimentate, compactate şi la rândul lor re-transformate la un nivel superior, transcendent sensului de bază al acestora: nivelul de Principii, de Legi.

Deci procesul de Educaţie la Şcoala Universului are ca efect determinarea apariţiei în Esenţa Fiinţei a anumitor direcţii de structurare şi organizare a proceselor interne acesteia, după „chipul şi asemănarea” Principiilor care guvernează întreaga Ordine Cosmică. Conştiinţa este, de aceea, „codexul” cuprinzând toate aceste norme, care reproduc în conţinutul lor imperativele Legilor şi Standardelor la nivel Cosmic.

Stadiul de Om reprezentând chiar momentul în care Sinele se „trezeşte” spre a-şi da seama de el însuşi şi de faptul că aparţine unei Mari Familii de Fiinţe (de Esenţe de Viaţă) în cadrul căreia îşi are un loc al său şi un rost bine determinat, tot acum începe să realizeze, sub presiunea Conştiinţei că această Familie este organizată şi susţinută de norme şi regulamente, de principii şi structuri astfel alcătuite încât să armonizeze toate Procesele Vieţii spre binele tuturor Fiinţelor şi în scopul unei cât mai optime dezvoltări a lor.

Conştiinţa nu este un dat. Ci se dobândeşte de către Fiinţă prin efort şi suferinţă, prin parcurgerea Lecţiilor Vieţii. Doar că în stadiul pre-uman ea nu e atribuită „în proprietate” fiecărei entităţi în parte, ci trăieşte şi se dezvoltă în Conştiinţa unei fiinţe-doici, numită „Spiritul-Grup”, fiinţa coordonatoare a evoluţiei unei specii întregi, unde se îmbogăţeşte din experienţele tuturor Fiinţelor ce ţin de specia respectivă, aparţinând şi folosindu-le în egală măsură tuturor sub forma a ceea ce s-a numit „instinct”. Deci instinctul reprezintă un stadiu de dezvoltare al Conştiinţei, corespunzător perioadei din evoluţia Fiinţei când aceasta, încă „în faşă” fiind, nu putea „să meargă pe propriile-i picioare”. De abia la Stadiul de Om (prin definiţie, stadiul Conştientizării de Sine), Sinelui (Fiinţei, deci) i se dă dreptul şi libertatea de alege, de a merge singur la Şcoală, de a-şi face temele prin Efortul şi Străduinţa proprie. Este momentul în care Sinelui i se transferă totodată în folosinţă individuală „zestrea” de educaţie dobândită până atunci. Instinctul, devenit prin individualizare – Conştiinţă, ca un Ghid şi o călăuză întru respectarea Legilor Vieţii, totodată cu misiunea de a o creşte şi dezvolta în continuare, până la armonizarea totală cu Normativele Cosmice, până când ea, Conştiinţa reuşeşte să întruchipeze în esenţa sa chiar această Ordine Cosmică.

De acum încolo în toate peregrinajele sale de Şcolile Universului, pe diverse Planuri de Manifestare, la diverse Niveluri de Organizare a Realităţii şi pe toate Treptele evolutive ale acesteia (în fapt un fel de

clasele ale acestei Şcoli) Sinele va avea alături, mereu, Conştiinţa, ca un Sfetnic de Nădejde, un Învăţător, care îi arată tot timpul Calea cea Dreaptă şi Temele ce le are de înfăptuit. Întrucât ea, Conştiinţa reprezintă şi Măsura Devenirii Fiinţei, a Dezvoltării Sale individuale, a Nivelului şi a Clasei în care se află ca Elev la Şcoala Universală a Vieţii. Iar în funcţie de acest Nivel sunt şi Temele ce i se repartizează Fiinţei spre folosul ei (în scopul autoperfecţionării) şi al tuturor Fiinţelor, teme pe care trebuie să le îndeplinească zi de zi, clipă de clipă, fiindcă Procesul Educaţiei, al Devenirii Fiinţei este continuu.

Rousseau a definit în modul cel mai potrivit Conştiinţa ca fiind „instinct divin, nemuritor şi voce cerească; călăuză sigură a unei fiinţe ignorante şi mărginite, dar inteligentă şi liberă; judecător infailibil al binelui şi răului, care îl face pe om asemenea lui Dumnezeu; ea reprezintă excelenţa naturii sale şi moralitatea acţiunilor sale; fără ea nu simţim nimic din ceea ce ne-ar putea ridica deasupra animalelor, decât tristul privilegiu de a rătăci din eroare în eroare cu ajutorul unui intelect lipsit de norme şi al unei raţiuni private de principii."

„Cel mai bun dintre toţi cazuiştii, ne spune în continuare Rousseau, este Conştiinţa şi numai cine se târguieşte cu ea recurge la subtilităţile raţionamentului. Prima dintre toate grijile este aceea de noi înşine, ori de câte ori vocea interioară ne spune că, făcând binele nostru în dauna altora, facem rău! Ne închipuim că ne conformăm impulsului naturii, când de fapt îi rezistăm; ascultând ceea ce spune simţurilor, dispreţuim ceea ce a spus inimilor noastre; fiinţa activă se supune, fiinţa pasivă comandă.

Conştiinţa este vocea sufletului, pasiunile sunt vocea trupului. E de mirare că adesea aceste două limbaje se contrazic şi atunci pe care să-l ascultăm? Prea adesea raţiunea ne înşală; am dobândit dreptul de a o respinge; dar conştiinţa nu se înşală niciodată, ea este adevărata

călăuză a omului; ea este pentru suflet ceea ce instinctul e pentru corp; cine o ascultă, ascultă Natura şi nu se poate teme că va rătăci…"

B. Nivelele Conştiinţei

Există 12 Nivele ale Conştiinţei corespunzătoare celor 12 Trepte, (Grade, Clase) de evoluţie a Sinelui pe parcursul Etapei/Stadiului Uman.

Precizăm în prealabil că Stadiul Uman reprezintă acel Proces din Evoluţia Fiinţei în care Sinele descoperă Universul şi pe el însuşi, învaţă Legile şi Procesele Devenirii şi se armonizează cu Viaţa şi cu Trăirea în sânul Marii Familii Cosmice, astfel încât să poată participa activ la Munca şi Sensul Creaţiei Universale. Altfel spus, etapa de Om este echivalentul uceniciei; Sinele-discipol doar reproduce piese ale creaţiei eterne. Singura sa creţie reală fiind el însuşi.

1. Nivelul Hedonic

Este momentul trecerii în Regnul Uman, când Fiinţa încă mai păstrează multe dintre deprinderile (instinctele) specifice fazei precursoare (animale). Sinele este în fază latentă. Predomină „instinctul de turmă" şi „instinctul de supravieţuire". Ego-centrismul se află în apogeul dezvoltării, de aceea pentru Omul la acest stadiu nu există nimic mai important decât el însuşi. Dar acest „el însuşi" nu este încă Sinele, ci o părere, o imagine falsă, creată de suma tuturor Tendinţelor Externe şi a Impulsurilor Interne care acţionează asupra Fiinţei şi în centrul cărora se află sâmburele de Individualitate numit „***Ego***". Ego-ul este o componentă primară a Sinelui, sau mai corect o ***Funcţie Primară*** a acestuia, cu rol de ***Individualizare***. Până la afirmarea celorlalte Funcţii

– odată cu elevarea Sinelui în procesul educaţiei conştiente, adică sub impulsul şi coordonarea Conştiinţei – Funcţia Ego este predominantă acestei faze, acestui nivel de evoluţie.

Nu vom insista, întrucât pe Terra acest Nivel nu are reprezentanţi în Planul Fizic în Soicietatea Contemporană

2. Nivelul Familial/Tribal

Reprezintă nivelul la care Omul se simte parte organic integrată şi constitutivă a unei entităţi dominante: ginta, tribul, familia etc. de care îl leagă „rudenia de sânge roşu”. El ca Fiinţă deşi ştie că există distinct de ceilalţi membrii ai grupului, se simte una cu ei, rostul său existenţial se defineşte prin existenţa întregului organism al grupului. Deşi poartă un nume, este numele familiei, nu al său personal. Nici nu poate concepe să aibă unul, în sensul că nu vibrează deloc la individualitatea sa proprie.

Acest om e dispus la orice sacrificiu pentru familia/tribul/grupul său. Este o devoţiune oarbă şi inconştientă pentru că ego-ul său nu se poate manifesta. Spre deosebire de N_1, acum Funcţia de Individualitate a Sinelui este estompată în mod natural pentru a se pune bazele ***Funcţiei de Sociabilitate***. Pentru Fiinţa la N_2 întreg Universul de Valori gravitează şi se raportează la grupul său. Este, dacă putem spune aşa, o destructurarea şi multiplicare a Ego-ului în toţi membrii grupului. În afară, fiecare Fiinţă-membru manifestă acest egoism-de-grup, dar în interior, între ele nu există vreo stare de conflict egotic; dar nici armonie, pentru că ele trăiesc *organic* una prin alta, *nu sunt entităţi distincte*, şi de aceea actele de sacrificiu pe care le fac unele pentru celelalte nu reprezintă acte de altruism. *Altruismul presupune o asumare conştientă a actului şi o dăruire voluntară. În altruism nu există sacrificiu, ci numai dăruire.*

3. Nivelul Personal

Este o altă treaptă la care Ego-ul (Funcţia de Individualizare a Sinelui) se manifestă pregnant, însă de data aceasta îmbogăţit cu experienţa trăită la nivelul 2, de Uniune Familială, chiar dacă acel „sentiment de comuniune” cu ceilalţi membri se datora în mare parte unei Forţe exterioare şi independente de Voinţa şi alegerea Fiinţei. Pentru că ***momentul libertăţii de a alege*** nu venise încă: acest moment începe cu trecerea pe Treapta Evolutivă a nivelului 3.

Deci aici Sinele învaţă să-şi exprime una dintre funcţiile sale cele mai importante la scara Universului: ***Funcţia de a voi (a vrea),*** care începe să domine funcţia anterioară şi anume ***Funcţia de a exista***.

Funcţia de a vrea este primul semn al trezirii Sinelui şi o manifestare a dorinţei lui de a se exprima ceea ce va determina activarea unei a treia funcţii corelative: ***Funcţia de a face .***

Înarmat acum cu aceste 3 Funcţii, Sinele trăieşte primele sale zile de lucru, de participare afectivă la procesul autotransformării. El începe să cunoască mediul şi lucrurile, să-şi propună obiective, să facă alegeri, să-şi asume responsabilitatea pentru opţiunile făcute şi, corelativ Sinele începe să guste fructul *Suferinţei*.

La acest stadiu, Fiinţa-Umană este asemeni copilului pornit pe picioarele proprii, dornic să descopere lumea, să experimenteze, să cunoască lucrurile, să domine prin propria-i prezenţă, apoi să şi le însuşească şi mai pe urmă să le abandoneze, după ce s-a plictisit de ele. La cest nivel, omul încă nu poate aprecia lucrurile în sinea lor (ci numai după utilitatea acestora pentru el însuşi) şi nici nu are valori universale după care să se ghideze. Conştiinţa încă nu-şi face auzit glasul, aşa că Sinele îşi stabileşte *propriile-i legi şi principii de urmat* şi îşi structurează *propriul univers* căruia i le aplică.

Normal că multe dintre aceste norme precum şi actele pe care Sinele le îndeplineşte conform lor sunt *ilegale* prin raportare la Legile Universale. De aceea trebuie pedepsite: aşa întâlneşte Sinele Suferinţa Modelatoare. Până când Conştiinţa nu va deveni suficient de bogată în Înţelepciune de Viaţă (în conţinut normativ, adică să aibă implementată în ea Norme Universale) ca să-i poată arăta Calea Corectă şi să-i spună din timp care fapte sunt reprobabile şi considerate infracţiuni la Şcoala Universului, până atunci Sinele se va lovi mereu de astfel de Legi pe care învaţă să le cunoască tocmai prin încălcarea lor repetată de un anumit număr de ori.

Marea realizare a nivelului 3 o reprezintă faptul că ***Fiinţa Umană se afirmă***, faţă de ea şi faţă de Lume, dovedindu-şi şi dezvoltându-şi capacităţile proprii.

Omul de la acest nivel este un luptător, un *luptător fără cauză*. El se bate de, şi cu tot ce întâlneşte pe Calea Vieţii pentru a se afirma. ***Experienţa*** este lucrul cel mai important, căci ea îl învaţă să-şi traseze principii şi norme după care să jongleze prin labirintul existenţei.

4. Nivelul Social

La acest nivel Omul începe să-şi descopere semenii de specie; să vadă că în jurul lui există alte fiinţe-oameni care nu sunt nici mai buni nici mai răi decât el, care suferă, gândesc, simt şi trăiesc asemeni lui. Această descoperire îl face să se apropie de aceştia şi să-i îndrăgească. Intră în acţiune o a patra funcţie a Sinelui: ***Funcţia de asociere***. Fiinţa realizează că nu poate, în nici un caz, trăi fără ceilalţi; fie că-i iubeşte fie că-i urăşte, fiinţa descoperă (cum ar spune Hesse) un lucru mai presus de toate: are nevoie de ei. Şi este o nevoie reală, vitală.

De aceea o mare parte din energia şi efortul de Viaţă a Sinelui vor fi dedicate celorlalţi: la început familiei şi persoanelor apropiate,

pentru ca pe măsură ce ne apropiem de limita superioară a acestui Nivel, cercul să se lărgească şi să cuprindă toţi oamenii, indiferent de deosebirile ori starea lor individuală. Este ceea ce Alfred Adler denumea „sentimentul de comuniune socială” şi care se formează chiar la finalul acestui stadiu, ca stare proprie a Conştiinţei de a se pune în slujba altor Fiinţe şi anume în slujba oamenilor. Fiindcă pentru Sinele aflat în acest punct, noţiunea de „seamăn” se reduce doar la oameni. Celelalte entităţi sunt forme de manifestare a Vieţii, dar ele nu interesează încă, rămânând străine de preocupările Sinelui; acesta nu le poate percepe ca asemănătoare lui, ca Fiinţe, ca „Suflete”.

5. Nivelul Exploratoriu

Este nivelul Fiinţei pornită în explorarea şi cunoaşterea mediului bazându-se pe instrumentul raţiunii. Raţiunea este măsura supremă la care sunt supuse toate lucrurile astfel descoperite. Sinele simte manifestarea Nevoii de Cunoaştere, de Lumină, de Orizont şi de Orientare (aşa cum am văzut anterior când am tratat necesităţile Sinelui). La acest stadiu Omul se străduieşte să-şi organizeze şi guverneze universul propriu pe baza unor principii pe care şi le doreşte universale. (Am văzut că la Nivelul 3 el îşi stabilea norme arbitrare, după propriul plac). Îmbogăţit prin experienţa Nivelului 3 şi înţelegând că are mai mari şanse de reuşită dacă îşi schimbă el conduita după regulile Naturii, decât să schimbe Natura după dorinţa sa, omul porneşte în cercetarea acesteia, în descoperirea Legilor care guvernează procesele Vieţii la nivelul ordinii cosmice, spre a şi le însuşi, spre a le folosi în beneficiul personal şi al semenilor săi (să ne amintim de experienţa Nivelului 4).

De aceea la acest Stadiu, Sinele dezvoltă o a cincea funcţie: ***Funcţia de organizare*** care presupune două aspectări: la începutul

stadiului predomină *aspectul analitic* al Funcţiei (dorinţa de a cunoaşte în amănunt lucrurile, de a le aprecia şi evalua, de a „despica firul în 4”), iar spre final, *aspectul sintetic* (dorinţa de a descopri Legile generale ce guvernează cazurile particulare şi manifestarea categoriilor de lucruri)

6. Nivelul Ecosistemic/ Comunitar

La acest nivel, Fiinţa realizează înţelegerea tuturor fiinţelor ca făcând parte dintr-o Mare Familie a Vieţii şi îşi lărgeşte cercul compasiunii şi al interesului (dezvoltate pe Nivelul 4), cuprinzându-le şi pe acestea în noţiunea de “seamăn”, de membru al aceluiaşi cămin („oikos”= cămin, familie, în limba greacă). Efortul ei se va îndrepta acum spre slujirea vieţii manifestate prin unele sau altele dintre aceste Forme (regnuri) – la începutul stadiului – sau se va dedica Vieţii în ansamblu, ca fenomen, ca Fiinţă din Marea Fiinţă, ca avatar al acesteia în lumea noastră. Acum Sinele dezvoltă a 6-a funcţie: ***Funcţia de integrare şi comuniune***. Parafrazându-l pe Alfred Adler am putea spune că Omul la acest nivel de dezvoltare trăieşte „sentimentul de comuniune universală”; el descoperă – pe baza experienţei Nivelului 4, a Cunoaşterii dobândite acolo – că întreg Universul este o organizare complexă a Vieţii, manifestată la nivel macro- şi micro- cosmice, că aceleaşi Legi guvernează toate Procesele Evoluţiei şi că la Nivelul la care se află încă predomină *enigmele*. Acestea dezvoltă în Fiinţă sa ***sentimentul mirării*** profunde, sentimentul mistic, ori în accepţiunea corectă a terminologiei: ***Evlavia***.

Spre finalul Nivelului 6 deci, Fiinţa-om se întâlneşte cu această trăire a sentimentului de Evlavie. Dar ateţie, nu este un sentiment ce ţine de corpul astral (de afectivitate), ci o ***stare de Conştiinţă***! La această treaptă Conştiinţa realizează un salt fundamental: *trecerea de la necredinţă, la credinţă*, de la ignoranţă şi nepăsare, la implicare

activă şi responsabilitate universală. Este un moment solemn în evoluţia fiecărei Fiinţe, fiindcă din acest punct ***Sinele începe să devină el însuşi***, adică Modelatorii Evoluţiei Fiinţei la Stadiul Uman îşi limitează substanţial aportul; ei se retrag lăsând Discipolul să parcurgă în stilul şi ritmul propriu Procesul Evoluţiei. De acum Fiinţa Om este capabil să realizeze dimensiunile şi necesitatea Educaţiei la Şcoala Vieţii, să realizeze Sensul şi Rostul Lucrurilor în Univers, şi îşi canalizează Efortul de Voinţă spre a contribui activ, după puterile proprii la derularea tuturor acestor Procese. Altfel spus, elevul merge de bună voie la şcoală şi chiar îi place să înveţe, să ajute pe alţii şi să-şi facă datoria ca Fiinţă.

De acum, ori în ce Plan de Manifestare îl va trimite viaţa să joace rolurile de Actor, oricât de puţină cunoaştere şi oricât de grea ar fi existenţa în acel plan, Sinele va purta mereu în suflet această trăire a stării de evlavie şi de credinţă. Chiar dacă Formele (Personajele) sub care se va manifesta şi momentul (Timpul Cosmic) al Reprezentaţiei sale nu-i vor permite să ştie obiectiv ce, cum şi de ce sunt toate aşa cum sunt, el va resimţi în profunzimea fiinţei sale că în spatele tuturor lucrurilor stă o Lege şi un Rost, că un Adevăr unic este pretutindeni prezent sub diverse forme şi că mai presus de toate o Mare Fiinţă are grijă ca tot Universul acesta plin de Viaţă să se dezvolte într-o perfectă stare de Armonie, progresând neîntrerupt spre Orizonturi încă de necuprins la stadiul său actual de dezvoltare.

Pentru că acest moment, acest final de Stadiu 6 este abia Începutul, este punctul în care Fiinţa poate contempla devenirea Lumii şi a sa însăşi, poate privi în Zări Depărtate şi astfel e în stare să înţeleagă ***încotro*** trebuie să se îndrepte şi mai ales ***de ce.***

7. Nivelul Conștienței Extinse

Este stadiul la care Fiinţa face primii paşi în stare de trezire, pe tărâmul Ordinii Cosmice descoperite la N_6. Ea poartă cu sine Evlavia şi Credinţa, dar resimte încă puternic efectul Funcţiei de Individualizare şi a celei Volitive. Acestea reprezintă un pericol fiindcă o impulsionează spre acte „necugetate”, acte care pot aduce atingeri Normelor acestei Ordini. Sunt momentele de cădere: „în necredinţă” (la începutul stadiului, aşa numitele „perioade de îndoieli”), care o propulsează spre culmi şi mai înalte de integrare şi armonizare cu Legea (în fapt, îşi dovedeşte sieşi, încă odată, că se află pe calea cea bună, că acela e Adevărul, după principiul „cine nu s-a îndoit, nu ajuns încă la adevărata credinţă”), sau spre finalul nivelului 7 tot aceste funcţii amintite mai sus vor fi promotorii stării de *„frică mistică”* de a nu greşi.

Acum Conştiinţa e puternică şi bogată în conţinut normativ. În lumina ei, Sinele poate zări clar Legile Universale ce guvernează Procesele Vieţii şi îşi dă seama că nu mai are pretext pentru încălcarea lor; aceasta implică faptul de a fi foarte atent „pe unde calcă”. În această fază, Fiinţa poate fi comparată cu cineva care merge pe un teren minat: chiar dacă poate vedea majoritatea minelor, nu are suficient exerciţiu în a se strecura printre ele, ceea ce-i creează o stare de tensiune internă, aşa cum spuneam, *„frica de greşeală”,* cu atât mai mult cu cât înţelege că rezultatul acţiunilor sale bune s-au rele influenţează întreg Universul, afectând în mod direct toate Fiinţele şi starea lor de bună dezvoltare.

Pentru că la finalul Nivelului 7, Sinele activează cea de a şaptea funcţie: ***Funcţia de universalitate.*** Aceasta se manifestă sub aspectul capacităţii de a privi în Orizonturi multiple, de a vedea/ înţelege/ percepe realităţi multiple, însă toate acestea ca într-un clar-obscur, ca o ceaţă sau mai degrabă, o „*presimţire*”. Acesta este momentul în care Conştiinţa dezvoltă organul său propriu de manifestare numit:

Intuiţie. Intuiţia nu dă detalii asupra faptelor/evenimentelor/fiinţelor etc; ea nu este descriptivă şi nici analitică ci transmite sub formă sintetică *Starea Existenţială* a rezultantei interacţiunii dintre Lucruri la nivel de Univers.

Fiecare Lucru (Fiinţă/ Fenomen/ Acţiune etc) are o Stare Existenţială proprie, care-l individualizează, determinându-i locul şi rostul în ansamblul Ordinii Cosmice

Această Stare prezintă trăsătura fundamentală de a se afla în *continuă transformare evolutivă* (progresie ascendentă de dezvoltare), cu mici oscilaţii în jurul unui *punct de relativă constanţă*. Acest punct este perceput prin intermediul Intuiţiei – deci ea nu poate percepe transformarea, ci doar „măsoară” la un moment dat vibraţia existenţială a Lucrului respectiv, motiv pentru care a şi primit numele de „stare” şi nu acela de dezvoltare.

8. Nivelul Reformator

La acest nivel, Fiinţa descoperă un lucru esenţial, de îndată ce îi trece pragul: şi anume că în economia Universului, ea, ca entitate şi existenţă-în-sine nu îşi poate permite să rămână inactivă ci trebuie să contribuie după propriile-i puteri şi priceperi la activitatea de creaţie şi edificare a acestuia. Însă ştie totodată, că la Stadiul de Om, la care se află, creaţia sa nu e decât reproducere, că există un singur Arhitect al Ordinii Cosmice, dar că ea, Fiinţa, ca discipol al Acestuia, îşi poate afirma aportul activ tocmai prin *asumarea* rolului, a misiunii pe care Arhitectul o încredinţează fiecăruia în parte.

Am văzut că pe N_6, Sinele a descoperit şi înţeles, s-a pătruns în sine însuşi, de semnificaţia Îndatoririi Fundamentale de a sprijini toate Fiinţele în Procesul acestora de Dezvoltare: este ceea ce am denumit „Îndatorirea sau Misiunea de Tovarăş/Camarad/Coleg”. Acum însă el

realizează profunzimea celei de a doua dintre Misiuni: aceea de Actor – şi anume realizarea constă în faptul conştientizării asupra Proceselor Transformării Universale, asupra felului cum se desfăşoară Educaţia la Şcoala Cosmică. El vede clar că „toţi suntem deopotrivă învăţătorii şi învăţăceii”, că Marele Arhitect ar putea trasa el singur planurile unei Lumi Perfecte, dar că nu o face tocmai spre a putea permite discipolilor să-şi arate măiestria meşteşugului dobândit şi totodată prin această activitate de edificare/ de construcţie, discipolul însuşi să se perfecţioneze pe sine. El înţelege, că fiecare Lucru întâlnit pe Drumul Vieţii a fost aşezat acolo într-adins ca probă, ca temă, ca obiect de studiu şi dezvoltare, ori ca instrument prin care Marele Învăţător, îi transmite un mesaj. Şi chiar dacă acelaşi Lucru iese în calea tuturor, îl vor observa doar cei cărora li se adresează, iar dintre aceştia, se vor împărtăşi din învăţătura lui doar elevii suficient de conştiincioşi, de silitori şi de atenţi la învăţătura astfel tramsmisă şi care reprezintă cel mai necesar aspect, pentru fiecare în parte. Căci aceasta este o particularitate a Limbajului Lumii – limbajul în care se face educaţia la Şcoala Vieţii – şi anume el este simbolic. Totul în jur este Simbol şi este Comunicare, este Viaţă şi este Fiinţă. Când Sinele ajunge la finalul Nivelului de dezvoltare N_8, este în măsură ca prin Puterea Conştiinţei sale şi prin intermediul organului Intuiţiei să perceapă acest Limbaj al Comunicării Universale.

Până atunci însă, pe tot parcursul Stadiului N_8, înţelegând şi asumându-şi Rolul primit de la Divinitate, Fiinţa se va strădui ca acolo unde a fost plasată şi în limitele scenariului repartizat Rolului său, să se autodepăşească pe sine, muncind şi împlinindu-şi datoria cât mai bine cu putinţă. Această atitudine a Sinelui va permite afirmarea celei de-a 8-a Funcţii ale sale, şi anume ***Funcţia de reformare***.

Dar tot acum se petrece un alt eveniment important în dezvoltarea Fiinţei: este pentru prima dată când toate Funcţiile Sinelui reuşesc să se echlibreze, să se armonizeze şi să dea naştere, prin acţiunea lor

sinergică unui alt salt al Conştiinţei spre o stare superioară de *responsabilitate activă.* Dacă pe N_6 responsabilitatea viza starea de bine a tuturor Fiinţelor, într-o atitudine de dăruire şi integrare armonică, precum într-o mare familie, dacă pe N_7, Fiinţa ridică ochii din sânul acestei familii şi zărind măreţia Ordinii Cosmice, responsabilitatea ei lărgindu-se şi cuprinzând Legile şi Principiile mai presus de Fiinţe (şi de aceea realizând urmările grave ale abaterilor atât pentru întreg Universul cât şi pentru propria sa dezvoltare), ei bine, pe N_8, Fiinţa Om gândeşte în felul următor: mai presus de propria mea dezvoltare, mai presus de respectarea şi împlinirea stării de bine a celorlalte Fiinţe şi mai important decât faptul că respect ori încalc anumite Legi pentru care voi fi pedepsită, mai presus de toate acestea, deci, este ***Devenirea***. Adică progresul, Dezvoltarea Evolutivă a tuturor Fiinţelor şi a tuturor Rosturilor, în acord cu Ordinea Cosmică. Pentru că Şcoala Universală a Vieţii presupune efort şi suferinţă, presupune străduinţele neîncetate, greşeli şi pedepse, succes şi eşecuri. Binele nu poate fi o stare, ci el este un *progres, o devenire,* o transformare spre nivele superioare a tuturor Formelor de Viaţă.

De aceea atitudinea corectă a oricărei Fiinţe la acest stadiu de dezvoltare este aceea ***a implicării, a participării active*** cu toată puterea sa la sensul acestui Progres Universal. Sinele se simte acum un „luptător”, un soldat aflat în misiune. Iar un soldat nu are îndoieli şi nici nu pune întrebări asupra soartei bătăliei. Că va învinge sau va pierde – sunt lucruri fără importanţă; la nivel Cosmic se reglează soarta tuturor Bătăliilor. Pentru el ca soldat nu există decât o singură înfrângere: dezertarea, şi o singură victorie: lupta, participarea cu toată fiinţa sa la această luptă.

Aceasta este creaţia sa la acest nivel: *participarea* cu suflet din sufletul său. De aceea, în calitate de Actor, când intră pe Scenă i se adresează Marelui Regizor: „Doamne *vreau* ca în această vale să înalţ o Mănăstire, mult mai frumoasă şi mai măreaţă decât toate de până

acum. Mă simt în stare şi ştiu cum. Dar mai presus de toate *nu pot* fără aceasta. Este rostul şi sensul existenţei mele! Cel puţin aşa se văd lucrurile de aici din Valea Noastră. S-ar putea ca de acolo Sus, de pe Muntele Tău, Realitatea să apară cu totul alta. Însă puţin mă interesează. În ultimă instanţă, nu îţi cer să mă ajuţi, nici să mă sprijini. Dar îţi cer un lucru, lasă-mă să-mi fac treaba! Dacă nu, mai întâi mă voi lupta cu Tine!".

Această atitudine ar putea părea un paradox al credinţei (ştim că de la N_7 în sus Fiinţa dobândeşte permanenţa acestei trăsături de Conştiinţă) – dar nu e decât o aparenţă: să ne amintim de parabola biblică a luptei lui Moise cu Dumnezeu în cort.

Pentru că fiecare Om ajuns la acest nivel de dezvoltare este un Moise şi un Meşter Manole. El demonstrează astfel *Capacitatea* şi *Voinţa* sa, dar şi *faptul că este pregătit* să participe, în calitate de Fiu de Creator la Marele Univers al Creaţiei Cosmice, aducându-şi contribuţia la aceasta prin chiar dorinţa sa de a „*schimba lumea*", de a amenaja *altfel* „colţul de scenă" pe care se joacă Rolul său şi de a interveni chiar şi în Scenariu, introducând date proprii, după concepţia lui. Dar aceasta nu este o stare de egoism, după cum nu este nici altruism (înţeles ca dăruire de sine pentru ceilalţi).

Fiindcă la acest stadiu Conştiinţa se află *dincolo de Bine şi de Rău,* dincolo de egoism şi altruism; Conştiinţa slujeşte Cauzei, Scopului Suprem. Atitudinea de luptător a Sinelui îl ajută pe acesta să se transceandă: el, luptătorul n-are nici o importanţă la fel nici întrega oştire; nu există prieten sau duşman – există doar camarazi: camarazi din tabăra aceasta, ori camarazi din tabăra cealaltă. Cu toţii sunt „contopiţi" în Sensul bătăliei; cu toţii au acelaşi Ţel, chiar dacă în aparenţă opus. Pentru că datoria şi virtutea lor este Lupta. Atât. Or, luptă e, şi de o parte şi de cealaltă: Lupta e Una singură; la fel şi Creaţia

cosmică, deşi ea se modelează atât prin forţe de uniune cât şi prin cele de distrugere.

Altfel spus la finalul acestui nivel Fiinţa jertfeşte toate actele sale în Divinitate acţionând fără a-şi însuşi fructele faptelor (ca să ne exprimăm în limbajul altor două marii cărţi sacre ale lumii: „Bhagavad-Gita” – biblia hinduismului şi respectiv “Tao-Te-King” – biblia taoismului)

9. Nivelul Cretor Divin

Trecută prin „focul luptei” şi procesele de transformare a lumilor, de la N_8, Fiinţa descoperă acum un alt aspect: că e bine să slujească drept instrument de manifestare al Divinităţii, că e bine să participe activ şi conştient (Responsabil) la Procesul Evoluţiei Universale (să ajute, stimuleze şi impulsioneze pe toţi elevii de la Şcoală să-şi facă temele), dar că acestea nu au fost decât etape pregătitoare şi că adevărata sa participare la Sensul Creaţiei Universale se realizează de acum sub altă formă. Pentru că din acest moment Demiurgul îi încredinţează prima Lucrare de Creaţie autentică şi nu doar de reproducere. Este vorba despre ***crearea sa însuşi ca Fiinţă după Chipul şi Asemănarea Marii Fiinţe*** şi este un alt moment important în istoria dezvoltării Fiinţei la gradul de om: de acum i se acordă încrederea totală asupra propriei educaţii, i se permite să îşi ia „soarta în mâini” în sensul că se retrage orice supraveghere externă. Conştiinţa sa este acum în deplinătatea forţelor, a puterii de a organiza, coordona şi direcţiona buna dezvoltare a Fiinţei în acord cu standardele Ordinii Cosmice. Sinele este deasemenea suficient de matur, încercat şi trecut prin atâtea etape şi procese care toate au dezvoltat în el Puterea de a se Armoniza cu Normele acestei Ordini, capacitatea de a percepe rosturile

profunde ale Lucrurilor, dar mai ales Forţa de a învinge Tentaţiile trimise să-l încerce, să-l abată de la Drumul Său.

Tot ceea ce a parcurs Fiinţa până la Nivelul 9 a fost o lungă etapă pregătitoare, de introducere în Sistemul Şcolii Universale şi de deprindere a Regulilor Procesului Educativ. Fiindcă adevărata Educaţie de abia de acum începe şi ea este ***Auto-Educaţie***. Fiinţa la acest Stadiu este profund pătrunsă de Sensul şi Legătura dintre toate Lucrurile în Univers. Privirea ei zăreşte clar (spre deosebire de N_7) până în Orizonturi depărtate, vede toate Aspectele Manifestării şi Transformarea lor continuă, înţelege holografic sinergia acestora şi percepe întreg Universul ca un uriaş Ocean de Viaţă. Funcţiei „senzitive" (în sensul de percepţie intuitivă) a Universalităţii dezvoltate pe N_7, i se adaugă ***Funcţia de metamorfozare***, şi care defineşte dubla capacitate a Sinelui de a percepe această „curgere continuă de viaţă" la nivelul Universului, într-un tot-unitar ansamblu holografic, această transformare neîntreruptă a tuturor în toate (el percepe adevărul că „fiecare lucru există doar prin şi ca urmare a existenţei şi manifestării sinergice a tuturor celorlalte" – fiind una dintre Legile Vieţii) iar pe de altă parte această Funcţie îi permite să perceapă Procesele care au loc în Fiinţa sa, şi în toate structurile ei, în strânsă corelaţie cu manifestarea întregii Deveniri Cosmice.

Această stare de lucruri îi permite să ştie ce şi cum şi când şi de ce?; îi permite deci să aibă răspunsuri la toate întrebările, fiindcă descoperă în el întreg Universul şi deasemenea se descoperă pe sine în toate componenetele acestuia. Este ceea ce se numeşte Cunoaşterea de Sine: momentul când Sinele se descoperă cu adevărat sieşi, putând astfel să se autoidentifice, el cu el însuşi (la începutul nivelului 9). De acum încolo pe toată durata Stadiului 9, Sinele se va folosi de această capacitate a sa de Cunoaştere Universală spre a se perfecţiona neîntrerupt. Denumirea acestui stadiu reflectă atitudinea interioară a sa: atitudinea ascezei şi care nu trebuie confundată cu asceza

fiziologică, ci reprezintă aceea manifestare prin care Fiinţa refuza deopotrivă „marile tentaţii” şi „micile plăceri” ale Vieţii, dedicându-şi întreg efortul şi toată atenţia însuşirii Lecţiilor şi împlinirii Temelor Şcolii Universale. Scopul său suprem îl reprezintă Evoluţia.

10. Nivelul Integrării în Unitate

Pe acest Nivel Sinele trăieşte, datorită ridicării Conştiinţei cu un grad, starea de „topire” în Fiinţa tuturor Lucrurilor, de identificare cu acestea, de vieţuire a sa în ele însele. Aici dezvoltă cea de a zecea funcţie: ***Funcţia de unificare***. Această unificare, ori identificare, nu înseamnă însă pierderea identităţii sale, ci doar că realizează ***unitatea de esenţă*** cu toate Fiinţele, unitate pe care nu o vede ca pe ceva distinct, din afară, ci o vieţuieşte în el însuşi ca într-un tot, în care percepe deopotrivă Sinele celorlalte Fiinţe şi Sinele său propriu. Aceasta reprezintă o Trăire de Conştiinţă şi de conştienţă. Este punctul în care cele două se contopesc, se unifică, pentru că înainte de acest moment ele erau lucruri total distincte. Şi anume, aşa cum am văzut, Conştiinţa reprezintă starea de raportare la Lege, la Ordinea Cosmică, farul călăuzitor şi etalonul de măsură a dezvoltării Fiinţei, instrumentul integrării, armonizării şi unificării acesteia cu Viaţa din toate Lucrurile etc.

Pe când ***conştienţa*** reprezintă încercarea Fiinţei, strădania ei de a cunoaşte Lumea şi Sensul Devenirii, este procesul de raportare, de relaţionare la Mediul Înconjurător (mediul în care se află la un moment dat: cosmic, natural, social), de identificare a componentelor acestuia, de cercetare şi descoperire a conţinutului şi rostului lor existenţial, de găsire a căilor de înţelegere, comunicare ori întrebuinţare a acestora etc. *Conştienţa constituie deci o stare de atenţie, de veghe, de „trezie”.*

Conştiinţa am văzut că este rezultatul cumulat al proceselor educaţionale la care participă Fiinţa, este transformarea, dezvoltarea

pe care o parcurge Fiinţa în ea însăşi, este creşterea sa. Această transformare are însă două surse principale:

- prin factori externi, datorită influenţelor modelatoare ale Mediului (şi vom vedea mai jos care sunt acestea) oarecum forţat şi împotriva Voinţei Sinelui. În stadiile pre-umane aceasta este singura formă de educaţie a Fiinţei şi ea se păstrează – combinată cu următoarea – până la acest nivel 10

- prin propria Voinţă – proces numit autoeducaţie. Trecută în regnul uman, Fiinţa începe să privească în jur să observe Lucrurile, să-şi pună întrebări asupra rostului şi identităţii lor, să încerce să le cunoască, să intre în raporturi cu ele. Această acţiune de raportare prin Voinţa sa la Mediu, la elementele lui, o numim ***Conştientizare***. Suma tuturor experienţelor de acest fel, obţinute prin încordarea Atenţiei, conţinutul de Cunoaştere astfel dobândit precum şi transformările pe care Fiinţa constată că trebuie să le opereze în ea însăşi (şi le realizează prin propriul efort), o denumim ***Autoeducaţie***.

Transformările astfel produse, fie prin Educaţie sub influenţa Mediului, fie prin Autoeducaţie, ridicate la nivel de Principii, adică modelate după standardele Ordinii Cosmice, turnate în matriţele Legilor Universale, formează conţinutul Conştiinţei.

Aceste diferenţieri ne permit să observăm în continuare următoarele aspecte:

- conştienţa se raportează pe *orizontală*, la Mediu şi la obiectele acestuia; de aceea ea are un *Câmp de Cuprindere,* o arie pe care bate Lumina înţelegerii. Dar această înţelegere este proprie Fiecărei Fiinţe în parte (ea nu se raportează la standarde Universale precum Conştiinţa). În măsura în care Fiinţa descoperă Lucrurile din jur, ea le dă Nume şi Rosturi, le include în ordinea sa proprie, creându-şi cu ele un Univers, o Realitate a sa şi numai a sa. Dă acestor Lucruri o Viaţă

şi un Sens. Chiar dacă ele nu sunt adevărate; nu are importaţă, fiindcă în Realitatea ei Fiinţa şi-a stabilit Adevărul său propriu pentru care e dispusă să lupte, să sufere; să se împotrivească transformării acestuia.

- Conştiinţa, în schimb reprezintă o scară *verticală,* de raportare la Cosmos, un indice de înălţare a Fiinţei de creştere şi dezvoltare a sa.

- conştienţa este *un proces*, variabil, în funcţie de Mediul în care se află Fiinţa la un moment dat, raportat la puterile ei de percepere dar şi la alte determinante impuse prin Procesul Evoluţiei; câmpul său poate fi mai extins ori mai limitat. (De exemplu în Planul Fizic, un Om lipit de Simţul Văzului, are un *câmp al conştienţei* semnificativ redus faţă de altul care-l posedă.) Pe de altă parte conştienţa (ca Funcţie a Sinelui de Relaţionare de Percepere a Mediului) se împlineşte prin intermediul primelor 6 Simţuri: cele fiziologice plus Simţul Minţii. Însă în anumite Planuri de Manifestare (ex: Planul Fizic) aceste Simţuri se exprimă (funcţionează) prin intermediul anumitor Organe specifice. Vedem astfel cum, de starea de dezvoltare a Organului respectiv depinde gradul de manifestare a Simţului şi, în în mod indirect este condiţionată capacitatea de raportare la Mediu, a Fiinţei; altfel spus, câmpul său de conştienţă. De aceea putem vorbi de s*tări de conştienţă,* dar care, atenţie!, nu ne pot spune prea multe despre evoluţia, despre gradul de dezvoltare al Fiinţei, neexistând practic nici legătură şi nici directă proporţionalitate între cele două aspecte în discuţie.

- despre gradul de dezvoltare, de emancipare al fiecărei Fiinţe în parte, ne vorbeşte însă Conştiinţa, *care în nici un caz nu poate avea „stări”,* ci doar Nivele de ascensiune, grade de accesare/de armonizare cu Marile Principii ale Cosmosului. Conştiinţa se manifestă prin ce de-al 7-lea Simţ: Intuiţia.

- pe măsură ce Fiinţa creşte, se maturizează, evoluează, câmpul său de conştienţă se lărgeşte, dar se şi aprofundează, în sensul că, Sinele renunţă treptat-treptat la a da nume şi rosturi arbitrare Lucrurilor,

renunţă la particularităţi şi porneşte în căutarea Universalului, a Adevărului şi a Rosturilor reale. Astfel încât conştienţa (sprijinită şi de dezvoltarea superioară a Simţului Minţii) trece de la percepţia analitică la cea sintetică pentru ca, mai apoi, să poată realiza imaginea holografică a proceselor vieţii. Acum pentru ea lucrurile particulare încep să se topească unele în altele, să se lege unele de altele în chip vital, să se ***determine*** unele pe altele. Conştienţa percepe astfel, dincolo de Individualitatea fiecărui Lucru, această transformare continuă ca un Fluviu de Viaţă. Ea realizează Ordinea şi Armonia Cosmică.

Este momentul în care conştienţa se armonizează cu Conştiinţa, la acest Stadiu al dezvoltării Fiinţei, numit Nivel 10 (spre finalul său numai – pentru că finalurile conţin totdeauna rezultatul, finalitatea, iar începuturile de nivele, reproducerea, reluarea, repetarea finalităţii atinse pe nivelul anterior), iar de-acum încolo, ele vor fi mereu una, contopite, armonizate cu marea Armonie a Universului.

Simbolic exprimat, în limbajul utilizat de asceţii şi misticii de odinioară, din acest punct Fiinţa "*va răsări cu fiecare răsărit de soare şi va înflori în fiecare foarte!*"

IV. NATURA INDIVIDUALĂ

Natura Individuală reprezintă sediul valenţelor, capacităţilor, potenţialităţilor şi al înclinaţiilor (afinităţilor) proprii unei Fiinţe la stadiul de Om.

Odată cu trecerea în regnul uman, fiecare Fiinţă obţine libertatea, mai întâi, iar apoi obligaţia de a contribui prin efortul propriu la devenirea sa universală. Până atunci evoluţia şi transformarea se realizaseră de către Spiritele-grup prin Procesele Vieţii, Sinele (adormit încă) al fiecărei individualităţi, parcurgând acelaşi program

de pregătire şi primind aceleaşi capacități ca oricare altul: capacităţile/ valenţele propriii întregii specii. Astfel, dacă un individ, ori un număr de indivizi ai unei specii reuşeau dobândirea unei trăsături suplimentare de adaptare la mediu (ex: rapiditate mai mare, rezistenţă la temperaturi, schimbări morfogenetice ori comportamentale etc) aceasta, din chiar momentul respectiv, aparţinea ca un bun câştigat, întregii specii, şi toţi membrii ei urmau să o manifeste din momentul naşterii.

Din momentul „umanizării" lucrurile se schimbă însă radical: pentru că de-acum încolo fiecare entitate este "pe cont propriu". Ceea ce Sinele unei Fiinţe dobândeşte prin efortul şi stăruinţa individuală, îi aparţine lui şi numai lui. Sigur, există (şi s-a vorbit mult de) trăsături comune ori specifice rasei, ori grupurilor umane; însă acestea se datorează nedefinitivării procesului de individualizare a Fiinţei, ca entitate distinctă şi se manifestă în special pe durata parcurgerii primelor etape de dezvoltare, corespunzătoare nivelurilor 1 şi 2 ale Conştiinţei, cu o revenire pe N_4 (a se vedea supra..), reprezentând efectul intervenţiei (atât de necesară la aceste stadii) a Modelatorilor Evoluţiei, prin crearea unui *„spirit al colectivități"* – diferit însă de Spiritul grup al Animalelor, care este o Fiinţă de înaltă evoluţie. Acest "spirit al colectivităţii" nu reprezintă o entitate, o fiinţă, el neavând un Sine propriu, ci e mai degrabă *un mediu*, o matrice, o influenţă care determină Fiinţele umane să aleagă anumite orientări ale transformării lor, prin impulsionarea acestora de a face, de a gândi, ori de a simţi anumite lucruri.

Prin respectarea unor comportamente (sentimente, gânduri, manifestări), Sinele capătă anumite *deprinderi* sau *abilităţi*. Aceste abilităţi la rândul lor repetate mai multe vieţi la rând se ataşează la început, apoi se implantează în esenţa Sinelui, unde sedimentate, dobândesc aspectul a ceea ce numim capacităţi: adică forţe, puteri, trăsături de individualizare/

de distingere a acestuia şi determinând măsura în care Sinele este, ori se poate manifesta.

Astfel de capacităţi sunt: *capacităţile artistice* (literatură, sculptură, pictură, muzică etc) *capacităţile ştiinţifice* (de cercetare, de inventică, de cunoaştere şi intelect etc), *capacităţile sociale* (de comunicare, de divertisment, de empatie faţă de diverse categorii de fiinţe: plante, animale, copii, bătrâni etc), *capacitățile strategice* (de organizare şi conducere, de influenţare a conduitelor, de ordine şi disciplină,igienă) etc.

Aceste capacităţi reprezintă în ele însele adevărate valori, dar de grade diferite de apreciere din partea Fiinţei, care le va alege în special pe acelea corespunzătoare (învecinate) cu nivelul propriu de dezvoltare. Astfel nu vom întâlni fiinţe pe N_4 – Nivelul Omului Social – care să aspire la valori ascetico-morale, dar ele se vor strădui să formeze şi dezvolte capacităţi specifice acestui nivel de comunicare, de afecțiune, de empatie etc. O dată dobândite şi sedimentate în structura Sinelui, ele determină această aură a sa numită Natură, din care nu se vor mai pierde chiar dacă forţa le scade în timp prin neutilizare. De ex: Beethoven, dacă un număr de vieţi consecutive nu va putea să-şi manifeste fizic această capacitate, la un moment dat abilitatea sa de compozitor va scădea, dar va rămâne mereu ceva ce nu se va stinge indiferent de timp şi spaţiu. Acel ceva este o *forţă de creaţie, de manifestare* dobândită de către Sine, modelată din chiar esenţa sa sub impulsul experienţelor, prin exersarea îndelungată (multe vieţi) a unei conduite specifice (în exemplu nostru creaţia muzicală).

Aceste forţe de creaţie, capacităţi ale Sinelui de a se manifesta după propria sa Voinţă, acumulate rând pe rând, una câte una, pe parcursul etapelor de evoluţie, determină deopotrivă asemănarea şi deosebirea dintre fiinţe, legăturile de atracţie ori respingere dintre ele precum şi bogăţia interioară a fiecărui om.

Metaforic exprimat putem spune că dacă Sinele este centru de comandă şi control, „creierul” întregului organism numit Fiinţă, atunci Conştiinţa prin cadrele sale normative reprezintă scheletul, iar Natura individuală restul ţesuturilor şi organelor; ambele acestea două – Conştiinţa şi Natura – contribuind la frumuseţea, armonia şi bogăţia fiecărei Ființe în parte. Pentru că, la chiar acelaşi nivel de dezvoltare a două Fiinţe (aşadar având aceleaşi trebuinţe fundamentale ale Sinelui aceleaşi Funcţii activate, acelaşi Nivel de evoluţie al Conştiinţei etc) ele pot fi foarte diferite una de cealaltă tocmai datorită Naturii lor individuale, datorită deci „aspectului”, „constituţiei”, „bogăţiei” şi „armoniei” pe care fiecare dintre ele a reuşit să o realizeze cumulând mai multe, ori mai puţine capacităţi sau optând pentru dezvoltarea unora preponderent faţă de altele. De aceea pot exista (la absolut acelaşi grad de evoluţie universală) oameni cu diferite orientări; de exemplu unii sunt mai apropiaţi de plante, decât de animale sau semenii lor; alţii cu afinitate pentru puii vieţuitoarelor (indiferent de specie) şi nu simt nici o atracţie pentru adulţi; unii resimt mereu nevoia de a călători, de a explora, de a cerceta, pe când alţii pe aceea de a comunica, de a împărtăşi altora, de a organiza şi sistematiza cele descoperite de primii. Tot astfel unele Naturi au preponderent valeităţi muzicale (vor raporta întreaga realitate la sunet, la armonia muzicală, o vor descrie în limbajul specific de ritm şi sensibilitate dinamică a vibraţiei), alţii vizuale: formă, culoare (pentru ei întreg Universul este o Mare Formă de Forme, ori un Tablou în care Culorile sunt entităţi vii); alţii tehnice, întrega realitate şi orice lucru se compune din părţi care interacţionează funcţional (pentru ei nu contează aspectul, esteticul formei, ci constituţia, organizarea şi funcţiile acesteia) etc.

V. CARACTERUL

Am văzut până aici că Sinele sau Fiinţa în sine înseşi are anumite Trebuinţe Fundamentale pe care procesul evoluţiei o determină să le descopere treptat; că pe măsura descoperirii şi încercării de satisfacere a lor, Sinele experimentează Situaţii de Viaţă care activează anumite Funcţii specifice; că în urma întregii activităţi (benevole sau impuse) a Sinelui, acesta suferă anumite transformări interioare, dezvoltând organul său principal numit Conştiinţă ca sediul al tuturor transformărilor (lecţii de viaţă) şi totodată măsură a armonizării cu Ordinea Cosmică; că tot în urma proceselor de vieţuire, fiinţa cultivă şi dezvoltă în ea înseşi o serie de facultăţi, de capacităţi, care sedimentate la nivelul structurii numite Natură individuală se vor exprima ca Forţe proprii de manifestare a Sinelui. Astfel încât putem spune că Sinele, ca elev la Şcoala Vieţii are următoarele aspecte însoţitoare:

- ***Trebuinţele interne***, care îi orientează devenirea în funcţie de „programa şcolară” a evoluţiei vieţii individuale

- ***Funcţiile*** - ca forţe interne activate automat pe parcursul dezvoltării

- ***aspectarea Naturii***: ca sumă a forţelor cultivate la libera (relativ) alegerii a Fiinţei

- ***Conştiinţa*** ca ordonator al manifestării şi ca sistem de orientare/ raportare la Realitate, de recunoaştere a Îndatoririlor Existenţiale, de măsură a îndeplinirii acestora dar şi de armonizare cu Ordinea Universală.

Toate aceste aspecte fac parte din ceea ce am putea numi ***Interioritatea Fiinţei umane*** (a se vedea şi diagrama 5, în anexa I), ele fiind structuri, forţe capacităţi modelate în chiar esenţa sa; sunt transformări interne ale acesteia. Dar sunt în acelaşi timp diferite de

Sinele însuşi: ele împreună, transformările acestea dau naştere unui Impuls de Manifestare, adică tendinţa pe care o resimte Sinele de a se exprima (a fi, a face, a simţi, trăi, manifesta etc) într-un anumit fel, la un moment dat. Acest Impuls de Manifestare, sau Manifestare Universală a Fiinţei, este ceea ce numim ***Caracter***, fiind o *entitate* şi în plus o entitate distinctivă de Fiinţă în sine înseşi. Dar nu se suprapune nici peste ceea ce se numeşte în mod obişnuit în psihologie, caracter, pentru că acest termen e confundat cu Personalitatea. Personalitatea este deja manifestarea ***exterioară*** a Fiinţei într-un anumit plan (poate fi Planul Fizic, social, al Terrei, ori al altei planete, sau orice alt plan hiperfizic, aşa cum vom vedea mai jos). ***Caracterul însă este o potenţă de manifestare, neexteriorizată încă, şi care există şi acţionează mereu în interiorul Sinelui, tot timpul şi oriunde s-ar afla acesta în Univers.***

Pe de altă parte, Caracterul se află într-o continuă dezvoltare evolutivă, determinată de ridicarea nivelului Conştiinţei, de îmbogăţirea aspectelor Naturii, de accesarea a noi Funcţii, la nivelul Sinelui, de conştientizarea altor Trebuinţe Fundamentale ş.a.m.d.

În cel mai succint mod, Caracterul ar putea fi definit drept o constelaţie de atitudini, valori, norme, acte de conduită, fenomene cognitive, afective şi volitive, integrate într-un sistem complex, deschis, ierarhizat, relativ stabilizat, ce formează esenţa valorică a persoanei umane, fiind totodată rezultanta psiho-morală, instanţă normativă şi relativ acţională a acesteia. (Ion Moraru)

Altfel spus, **caracterul** reprezintă ***ansamblul trăsăturilor esenţiale şi calitativ specifice, care se exprimă în activitatea omului în mod stabil şi permanent, o încorporare de valori etice superioare determinante pentru rangul său moral din punct de vedere al relaţiilor interumane, constituind în fapt fundamentul comportării***

personale în multiplele şi variatele condiţii create de mediul specific social. (Al.Paşca, A. Chircev)

Aşa cum bine s-a observat, dacă personalitatea se află într-o continuă devenire, într-un proces perpetuu de combinare şi transformare a factorilor de influenţă interni şi externi fiinţei umane, caracterul în schimb, prin stabilitatea permanentă şi specificul său normativ (sub aspectul setului său de principii şi valori) ne permite în orice moment să anticipăm ori să determinăm ce va face un subiect anume într-o situaţie dată. (Raymond Catell)

În conţinutul său, caracterul cuprinde o mulţime de trăsături, pe care psihologia le clasifică după cum urmează:

a) trăsături afective

- *pozitive*: înflăcărarea, entuziasmul, patosul, mândria, veselia, duioşia, naivitatea etc.

- *negative*: emfaza, lehamitea, orgoliul, ranchiuna, invidia, gelozia, frica, timiditatea, sfiala.

b) trăsături volitive

- *pozitive*: răbdarea, calmul, stăpânirea de sine, tactul, perseverenţa, fermitatea, curajul, spiritul de iniţiativă, spiritul de disciplină etc.

- *negative*: pripeala, nestăpânirea, laşitatea, versatilitatea, încăpăţânarea, capriciul, intoleranţa, indisciplina etc.

c) trăsături morale

- *pozitive*: corectitudinea, simţul onoarei, principialitatea, simţul datoriei, francheţea, responsabilitatea, autoexigenţa, modestia, hărnicia, bunătatea, conştiinciozitatea, simplitatea, chibzuinţa, recunoştinţa, demnitatea personală, politeţea, devotamentul, altruismul, decenţa, etc.

- *negative*: incorectitudinea, îngâmfarea, egoismul, ipocrizia, tendinţa de a minţi, impostura, cupiditatea, zgârcenia, lenea, comoditatea, perfidia, obrăznicia, frivolitatea, vanitatea, etc.

Caracterul se exprimă prin sisteme de atitudini specifice faţă de oameni, faţă de muncă, faţă de viaţă. Dintre acestea, în mod deosebit au fost apreciate în domeniul vieţii sociale contemporane, următoarele (cf. Ion Moraru):

1) orientarea caracterului: - se exprimă prin capacitatea persoanei de a selecta influenţele externe naturale şi socio-culturale după criterii moral-valorice şi de a răspunde la ele prin reacţii atitudinal–comportamentale adecvate.

2) bogăţia caracterului: - reprezintă multitudinea, varietatea şi complexitatea atitudinilor, valorilor normelor selectate, asimilate şi care au devenit elemente relativ perene ale persoanei, definind fondul ei psiho-socio-moral.

3) stăpânirea de sine: - reprezintă însuşirea persoanei manifestată în posibilitatea ei de a-şi domina impulsurile, de a amâna reacţia atitudinal-comportamentală sau, în anumite condiţii, impuse de împrejurări, de a o direcţiona în conformitate cu prescripţiile moral valorice, ori de a o suprima cu totul.

4) consistenţa: – se referă la concordanţa dintre idee, atitudine, vorbă şi faptă, dintre norma morală şi comportament.

5) generiozitatea: – vizează înclinaţia atitudinal comportamentală altruistă, sensibilitatea faţă de nevoile altora, dorinţa de a veni în ajutor într-o formă dezinteresată; compasiune şi sentimente de simpatie, de solidaritate faţă de semenii umani.

6) puterea caracterului: - constă în capacitatea persoanei de a se ridica şi a domina împrejurările, de a-şi impune atitudinile şi a-şi realiza scopurile cu mijloacele moral-valorice social umaniste.

7) fermitatea: - vizează capacitatea de a păstra o anumită orientare, cale, decizie, principiu sau normă, alese prin decizie proprie, indiferent de forţele interne (pasiuni, dorinţe, tentaţii, slăbiciuni) sau externe (împrejurări dintre cele mai diverse) ce presează asupra psihicului uman la un moment dat.

8) echilibrul: - reprezintă constanţa în a păstra o anumită conduită sau atitudine de ansamblu, puterea de a combina sinergic acţiunea multitudinii de factori operaţionali (interni sau externi) ce intră clipă de clipă în sfera de conştientizare a subiectului uman.

Deci, dacă fermitatea întruchipează fidelitatea faţă de un principiu/ normă/ decizie/ valoare personală asumată, echilibrul reprezintă capacitatea de „acrobat" a caracterului, posibilitatea lui de a-şi păstra structura şi organizarea proprie de valori, în ciuda tumultului de influenţe ale vieţii cotidiene.

9) disciplina: - vizează încadrarea operativă a persoanei într-un sistem de norme şi respectarea cu stricteţe a prevederilor sale.

10) supleţea caracterului: - prin această trăsătura înţelegându-se, în literatura de specialitate, deschiderea persoanei la lumea valorilor, asimilarea continuă a normelor şi transformarea lor în acte de comportament intrinsec motivate.

11) optimismul: - este trăsătura de caracter ce exprimă deopotrivă încadrarea persoanei în sine, în ceilalţi şi în valorile eterne ale vieţii.

12) perseverenţa: - reprezintă puterea de a nu fi intimidat de obstacolele ieşite în cale şi totodată voinţa şi energia psihică ale fiinţei umane de a se impune în faţa împrejurărilor, prin continuarea şi finalizarea scopului propus.

*

Desigur, toate aceste trăsături sunt importante şi necesare conturării portretului caracterologic al omului contemporan, însă cu deosebire se impun (în opinia noastră) optimismul şi perseverenţa. Ele constituie temelia oricărei întreprinderi umane în faţa vieţii şi a societăţii, aspectul ei determinant, susţinător şi esenţial, aşa cum esenţiale şi definitorii sunt „arborii pentru pădure, ori aripile pentru fluturi”.

În acest sens, Calvin Colidge afirma: „Nimic în lume nu poate înlocui perseverenţa. Talentul – nu: nimic nu e mai obişnuit decât oameni de talent fără succes. Geniul – nu: geniile nerăsplătite sunt aproape un proverb. Educaţia – nu: lumea e plină de oameni educaţi, rataţi. Perseverenţa şi optimismul sunt singurele omnipotente. Sloganul <zâmbeşte şi perseverează!> a rezolvat şi va rezolva întotdeauna problema rasei umane”.

*

Până aici am văzut care este Structura a ceea ce numim în general Fiinţa-Umană-în-Sine: Sinele + Conştiinţa + Natura şi care e diferită de Fiinţa-în-Manifestare pe care o numim: Persoana Umană (şi despre care vom trata în capitolul IV).

De utilitate pentru înţelegerea raportului dintre componentele de mai sus, numite şi interiorităţi (pentru că ele dau conţinutul de bază al fiinţei umane propriu-zise prin opoziţie cu alte structuri modelate de forţie externe şi care se adaugă pe parcurs, la diverse momente în evoluţia fiinţei), este şi studiul comparativ prezentat în secţiunea următoare.

VI. RAPORTUL INTERIORITĂŢILOR FIINŢEI UMANE

a) Sinele – reprezintă instanţa care decide; de aici pornesc toate comenzile, toate impulsurile de satisfacere a trebuinţelor existenţiale. (Reamintim, trebuinţele existenţiale se află dincolo de valorile sociale ale „binelui” şi „răului”, reprezentând necesităţi, tendinţe esenţiale pentru evoluţia fiinţei. Ele sunt treptele pe care Fiinţa urcă în dezvoltare sa spre standarde superioare. Prin satisfacerea lor, deci, nu există decât o singură direcţie: în sus, spre progres. Din nesatisfacerea lor însă, pot apare anumite disfuncţionalităţi, însă numai temporare.)

Sinele se păstrează în stare de „inconştienţă”, adică Fiinţa nu se poate percepe pe ea însăşi, până în momentul în care, continua evoluţie o aduce la stadiul numit „conşienţa de sine” şi care se exprimă treptat şi din ce în ce mai intens, începând cu a doua jumătate a regnului/ stadiului uman. Din acest moment Sinele este mai „trezit”, adică îşi conştientizează tot mai multe dintre trebuinţele şi funcţiile sale, îşi dă seama de locul şi rostul său în lume şi viaţă (Univers) începe să-şi clarifice şi asume misiuni/responsabilităţi şi, de asemenea, să aibă experienţa, capacitatea (abilitatea) şi puterea (stăpânirea, virtutea) de a controla din ce în ce mai multe dintre instrumentele, organele (organismele) şi procesele ce le întrebuinţează şi alături de care participă atât la dezvoltarea proprie, cât şi la a celorlalte Fiinţe.

b) Conştiiţa este ordonatorul existenţial, judecătorul ce deţine legile dezvoltării individuale armonizate cu Legile Universale ale Vieţii. Este baza de date cumulând – aşa cum am văzut – educaţia Fiinţei la Şcoala Vieţii, reprezentată sub forma unui set de principii/ norme/valori pe care fiinţa le-a accesat pe parcursul Evoluţiei. Aceste principii reproduc într-o măsură mai mare sau mai mică Legi ale

Ordinii Cosmice, structurând ele însele un cosmos particular al fiinţei-purtătoare. Ele se prezintă ca imperative existenţiale de conduită valorică, cerându-i Personalităţii (adică Fiinţei în manifestare într-un anumit Plan al Existenţei, la un moment dat) să-şi adapteze conduita în conformitate cu cerinţele de corectitudine ce prescriu calea progresului.

Astfel, la un anumit nivel de evoluţie, în Conştiinţa Fiinţei apare/ se accesează Principiul (adică se învaţă lecţia), care îi cere să protejeze viaţa tuturor fiinţelor umane. Această lege acţionează ca o frână sau mai corect o călăuză în toate actele vieţii cotidiene, pe care le orientează de aşa manieră încât să respecte dreptul la existenţă al oamenilor. La un nivel şi mai avansat de dezvoltare Legea aceasta va cere chiar mai mult: nici o fiinţă nu trebuie ucisă. Apoi: toate fiinţele trebuie îndrăgite/ respectate (compasiunea) şi aşa mai departe.

Conştiinţa este, de asemenea, instanţa care sancţionează comportamentele responsabile ce se abat de la directivele ei. În acest demers ea colaborează cu Forţele Vieţii, cu Modelatorii Evoluţiei, astfel încât Fiinţa să fie călăuzită atât din interior, prin „Vocea lăuntrică”, precum şi din exterior, prin suferinţa ce urmează încălcării/ abaterii.

Ca şi în societatea umană, şi la Şcoala Universului suferinţa nu este o pedeapsă, o modalitate de răzbunare, ori de aşa-zis „echilibrare a balanţei karmice”. Nu! Suferinţa reprezintă un mijloc de educare, de motivare eficientă, de ajutare a fiinţei să aleagă comportamentele corecte (adică acelea care duc spre progres) şi să le utilizeze numai pe acestea spre binele şi dezvoltarea armonioasă a întregului Fenomen al Vieţii la nivel Cosmic.

Dacă Vocea Interioară nu este suficient de puternică spre a se face urmată cu toată convingerea, ori dacă forţele Caracterului (a se vedea mai jos) sunt slabe ori „prinse pe picior greşit” şi se comite (totuşi) o

abatere, atunci intervine suferinţa ca factor extern de întărire a motivaţiei pentru ca pe viitor să se poată evita greşelile.

Dar suferinţa intervine de asemenea şi pentru învăţarea lecţiilor noi, ca factor de motivare şi explicitare. Ca la orice şcoală, şi la cea a Universului prima dată Fiinţa află partea „teoretică" adică i se expune forma sub care se prezintă noua conduită ce trebuie deprinsă şi consecinţele în caz contrar, precum şi – în stadiile mai avansate – chiar şi semnificaţia/ rostul acelei conduite în ansamblul pentru binele căruia aceasta este cerută; de exemplu atitudinea membrilor unei familii unii faţă de alţii; a membrilor unui popor sau a oamenilor între ei; a omului faţă de „fiinţele vii", ori faţă de toate fiinţele; a omului în faţa Divinităţii, a Universului, a Ordinii Cosmice etc (pe trepte tot mai înalte de exigenţă, în funcţie de dezvoltarea graduală a elevului-fiinţă la gradul de om). Apoi este lăsată „liberă" să respecte ori încalce această cerinţă, să experimenteze căzând şi ridicându-se din nou până când într-o bună zi va putea păstra „calea cea dreaptă". Fiindcă progresul la Şcoala Vieţii este ca mersul pe bicicletă: trebuie să poţi ajunge să pedalezi singur fără nici un sprijin exterior. Şi acesta-i numai începutul. Ceea ce se cere în final este ridicarea simplei practici la nivel de artă. Atunci putem de abia spune că fiinţa s-a întărit în respectarea unui anumit Principiu. Adică ea l-a conştientizat în totalitate, ceea ce înseamnă că de acum încolo, acel Principiu s-a alăturat Legilor ce alcătuiesc „baza de date" a Conştiinţei proprii.

Iar acest proces de accesare a unei astfel de „lecţii" de Viaţă, ca la orice şcoală, nu se finalizează într-o singură zi. Trebuie poate săptămâni sau luni de eforturi, repetări, căderi şi ridicări, de suferinţe şi victorii, de „uitări" şi „reamintiri" etc. De aceea şi la Şcoala Universului trebuie mai multe „zile" într-un anumit „laborator" (şi petru o problemă dată), adică mai multe Vieţi în Planul de lucru specific al unei Planete la un moment dat.

c) Cracterul – reprezintă energia, forţa, puterea Fiinţei de a exprima în comportamentul ei manifest (în Personalitate şi în actele/ vorbele/ gândurile etc, cotidiene) cerinţele Sinelui, îndeplinite în conformitate cu regulile Conştiinţei.

Caracterul cuprinde setul de norme şi valori individuale după care Fiinţa îşi conduce viaţa (în manifestare) precum şi Virtuţile (în sensul comun al cuvântului), adică acel ansamblu al puterilor de stăpânire a conduitei, prin înfrânarea, respingerea sau direcţionarea tendinţelor şi impulsurilor (deopotrivă interioare şi exterioare) contrare Normelor Conştiinţei şi Valorilor Individuale.

Astfel la nivelul Caracterului întâlnim toate valorile pe care o Fiinţă umană (pentru că numai începând cu stadiul uman, o dată cu „trezirea" Conştiinţei, fiinţa începe să recunoască, să întrebuinţeze şi să creeze valori) le urmează, le foloseşte la un moment al existenţei sale (moment mai îndelungat sau nu, după caz). Pentru că aceste valori sunt trepte şi puncte de sprijin pentru fiinţa umană în procesul ei de transformare evolutivă. Aşa cum un elev vrea să se emancipeze, să progreseze, se înconjoară de manuale pe care le foloseşte în procesul său educativ şi pe care le schimbă pe măsură ce avansează, cu altele mai „grele", mai complexe, mai „profunde", tot aşa şi comunitatea valorilor din conţinutul Caracterului se înnoieşte mereu, pe măsură ce Fiinţa-om se ridică pe trepte superioare la Şcoala Vieţii.

Valorile acestea aparţin tuturor domeniilor existenţei, la momentul istoric şi în locul în care se află atunci fiinţa-om, pe toate palierele, de la cele fiziologice (hrănire, adăpost, igienă etc – şi implicit calitatea acestora), la cele ambientale (design, confort etc), la cele sociale (conduita socială, afecţiune, raportare şi relaţionare cu semenii etc), la cele ştiinţifice, artistice, spirituale (a se vedea Nivelele Piramidei Trebuinţelor, tratate în capitolul I). Fiind legate (sau aparţinând) unor domenii ierarhizate astfel, ale existenţei umane, desigur că şi între

aceste valori se va institui o ierarhie corespunzătoare, atât ca şi conţinut cât şi ca perenitate. Cu cât se află mai jos pe Piramidă, cu atât au o viaţă mai scurtă şi putere mai redusă. (De exemplu gusturile estetice, aflate printre cele mai uşor modificabile de la o epocă la alta; ori codurile de comportament social, sau „credinţele”ştiinţifice etc).

În acest context expresia comună „***vicii de caracter***” comportă unele consideraţii. Astfel putem vorbi despre un „viciu” doar în măsura în care un anumit Caracter (deci caracterul unei anumite persoane) deţinea o valoare ce a fost încălcată, nerespectată printr-o conduită manifestă, exteriorizată, contrară acesteia. Dar dacă valoarea presupusă a fi lezată, nu se află încă în conţinutul Caracterului (întrucât Fiinţa-om respectivă nu a ajuns la un nivel de evoluţie care să-i permită a o înţelege şi utiliza, adică a o face necesară şi utilă pentru el), în acest caz viciul rămâne fără obiect; adică el nu există.

De exemplu suntem în prezenţa unui viciu de caracter, în cazul unei persoane care în trecut respecta copiii şi îi îndrăgea în mod deosebit, dovedit prin aceea că pe de o parte avea el însuşi trei fete, de care se ocupa cu cea mai mare grijă, iar pe de altă parte îşi petrecea câteva ore pe săptămână îngrijind copiii de la orfelinatul din localitate, cărora le aducea adesea cadouri. Însă după o anumită perioadă mai grea a vieţii, intrând sub dependenţa alcoolului, slăbind controlul asupra comportamentului, a început să deprindă conduite brutale (ca modalităţi de descărcare psihică), în cele din urmă acestea vizându-i inclusiv pe copii, pe care însă nu a încetat să-i îndrăgească la fel de mult ca înainte. Deci valoarea iniţială a rămas, însă un alt comportament – în cazul nostru violenţa, brutalitatea, impulsul spre distrugere şi degradare – vine să atenteze la integritatea acesteia. Dacă printr-un exerciţiu îndelungat acest comportament se perpetuează, devenind un aspect „firesc” al respectivei persoane, impulsul spre distrugere, brutalitatea (care reprezintă tot o valoare, însă „primitivă” în raport cu dragostea şi respectul pentru copii, valoare necesară de

exemplu în rândul popoarelor/ grupurilor sociale războinice şi unde el stă la baza unor virtuţi ale acestora precum eroismul, dârzenia, vitejia etc, potrivite nivelului şi cerinţelor de evoluţie ale acestuia) impulsul acesta, spuneam, se implementează, în comunitatea valorilor Caracterului înlocuind-o pe cea iniţială şi riscând a le corupe şi pe celelalte.

Un astfel de Caracter se aseamănă unei armate sabotate din interior, ori unui copac ros de carii. Nu se mai poate conta pe el, întrucât ordinea iniţială dintre valorile de acelaşi rang (deci armonizate) este acum dezbinată de o valoare rebelă. Omul cu un astfel de caracter poate să cedeze în orice moment, căzând pradă cerinţelor acelei valori, ori haosului ce se produce în sistemul propriu, care iniţial îi putea oferi o optică unitară şi o viziune de viaţă şi acţiune coerentă, dar care acum începe să devină oscilantă, nesigură, să piardă direcţia, mai apoi „sensul valoric" şi responsabilităţile comportamentului iar, în cele din urmă, chiar sensul şi valoarea vieţii în întregime.

Dacă este să păstrăm contextul acestui exemplu, când vorbim (în limbaj comun) de alcool ca viciu, trebuie să observăm că, în fapt, nu este un viciu de caracter, ci doar un instrument pentru acesta, dar este un viciu fiziologic. Viciul de caracter îl reprezintă deprinderile de brutalitate (de ex) obţinute sub influenţa şi dependenţa de alcool. Sub o formă sau alta, indiferent de nivelul la care se manifestă, orice dependenţă reprezintă o poartă/ o cale spre vicierea uneia sau mai multor valori (bineînţeles situate mai sus decât dependenţa respectivă pe scara ierarhică e semnificaţiei de conţinut).

De exemplu – dacă e să luăm polul opus al realităţii din exemplul anterior – o persoană, de un înalt grad de evoluţie dorind să-şi ducă mai departe şi să-şi îmbunătăţească practica asiduă de dezvoltare la nivelele superioare ale spiritualităţii, îşi creează la un moment dat o procedură de sprijin (un instrument) sub forma unui ritual. Dar tocmai acest ritual, repetat fără schimbare, dacă se transformă în dependenţă

va corupe valorile iniţiale ale Caracterului (de ex:concentrarea, atenţia spirituală, vibraţia în unitatea sacră a vieţii) prin aceea că devenind un automatism, în loc să canalizeze spiritul, prin efort, asupra acestora, îl lasă liber să hoinărească spre alte dimensiuni ori preocupări.

d) Natura individuală, aşa cum am văzut anterior, reprezintă comunitatea tuturor aptitudinilor, orientărilor, capacităţilor, valenţelor, aspiraţiilor fiinţei umane. Dacă Sinele are anumite trebuinţe, Viaţa (Şcoala Evoluţiei) de asemenea anumite cerinţe (lecţii de învăţat, experienţe de parcurs), Conştiinţa e cea care luminează calea Fiinţei (ajutând-o să-şi recunoască „temele" şi să discearnă ce e corect de ceea ce e greşit), Caracterul vine să aducă energia/ puterea, motorul valoric al acţiunilor şi intreprinderilor acesteia, ei bine, Natura este în schimb „maestrul de ceremonii", care nu doar că e responsabil de transformarea tuturor acestor cerinţe abstracte în realităţi concrete, ci mai mult chiar, în calitatea sa de „impresar al fiinţei" are misiunea de a descoperii căile, mijloacele, momentele, modalităţile etc cele mai favorabile, mai utile, corespunzătoare şi în acelaşi timp cele mai plăcute.

Natura este purtătoarea sevei/ gustului vieţii, a bucuriei de a trăi, de a participa la cursurile acestei Grandioase Şcoli a Existenţei. Dacă celelalte instanţe cer conduite, valori, atitudini, principii etc, Natura, în schimb, este singura care oferă: ea oferă împlinirea vieţii prin satisfacerea deopotrivă a cerinţelor primelor, dar, în acelaşi timp prin descoperirea modalităţilor celor mai plăcute de realizare a lor.

Natura este cea care coboară în existenţa manifestă a Fiinţei, printre lucruri, fenomene, evenimente şi celelalte Fiinţe, căutând punţi de legătură a Sinelui cu toate acestea. Natura este cea care relaţionează şi dă unitate vieţii Fiinţei, atât în Lume cât şi în sine însăşi; este totodată agentul de comunicare şi forma de transmitere a mesajului. Ea face posibilă apropierea dintre fiinţe, sentimentele şi trăirile de comuniune,

bucuria de a fi şi a lucra împreună. Ea dă satisfacţie şi împlinire de pe urma faptului de a face, de a realiza.

*

Conştiinţa şi Caracterul am văzut că le întâlnim la fiinţa individualizată doar începând cu stadiul uman, când începe a se manifesta procesul „trezirii" al „conştienţei de sine", când fiinţa, deci, începe să decidă, sau să participe activ, la deciderea devenirii/ dezvoltării sale viitoare. Ea se află în postura elevului care devine tot mai conştient şi responsabil de necesitatea, utilitatea – şi, mai apoi, plăcerea – de a-şi face temele singur, fără supraveghere, sprijin ori sancţiuni externe. Fiindcă începe să acceadă la sensul valorilor (am văzut, cuprinse în Caracter) şi la recunoaşterea, accesarea şi urmarea (respectarea), întrebuinţarea Principiilor (Legilor) Vieţii („înmagazinate" în Conştiinţă).

Natura în schimb, este dată în posesie fiinţei încă din stadiile „mici" ale evoluţiei, chiar de la ceea ce numim (în limbaj comun) regnul mineral. De fapt ea este cea care împarte lumea biologică (aşa cum o cunosc ştiinţele pozitiviste actuale) în regnuri, ordine, clase, încrengături, specii şi subspecii etc. În general, în lumea „sub-umană", fiinţele se asociază în grupe mari de indivizi având aceeaşi (sau foarte aproape aceeaşi) Natură. Faptul se datorează necesităţilor evoluţiei. Să ne reamintim că aceste fiinţe nu beneficiează de conştienţă de sine, nu-şi pot da seama de ele însele şi prin urmare nici purta de grijă. De aceste lucruri se ocupă Modelatorii Evoluţiei prin ceea ce este numit în mod obişnuit Spiritul-grup (sau uneori Sufletul-colectiv), purtătorul Conştiinţei comune (la aceste stadii) tuturor indivizilor din grupul (specia etc) de care este el responsabil şi cel care veghează la starea de bună dezvoltare, de evoluţie corespunzătoare a tuturor acestora. Procesul este asemănător (în linii mari, pentru uşurinţa înţelegerii noastre deductive, căci în realitate complexitatea fenomenului

depăşeşte orice imaginaţie a biologiei actuale) cu ceea ce se petrece într-o creşă din societatea umană. Numai că, dacă în lumea oamenilor bebeluşii sunt distincţi (fizic şi psihic) de doici beneficiind de o separaţie totală a structurilor: Sine/ Conştiinţă/ Natură şi Trupuri, în lumea celorlalte regnuri nu operează această separaţie.

Pentru noi este însă mai uşor de observat acest lucru la fiinţele din regnul animal, ajunse în stadiile superioare de dezvoltare (ex: câinele, pisica, elefantul, delfinul). Odată cu începerea procesului de individualizare vedem că fiinţa respectivă începe să aibă dorinţe, opţiuni, plăceri, obişnuinţe, ataşamente afective (faţă de alte fiinţe, de lucruri, de fenomene ale lumii înconjurătoare) absolut proprii şi specifice. Aceste fiinţe pot răspunde la un nume a lor, pot să-şi recunoască, asume şi îndeplini responsabilităţi într-un ansamblu social (ex: în gospodăria umană, în haită, în cireadă sau herghelie etc) pot să beneficieze şi să lupte pentru a cuceri cu statut social, un anumit partener, ori pentru a-şi impune propria personalitate, propriul sistem de valori.

Dar aceste aspecte le întâlnim, desigur, în forme mult mai restrânse, greu observabile, la fiecare individ, însă mai uşor vizibile la nivel de populaţii, grupe, subspecii sau specii.

Natura este cea care orientează Fiinţa spre accederea la un standard cât mai înalt de calitate a vieţii. De aici necesitatea funcţiei de adaptare; de aici toate procesele asociative, simbiotice ce dau naştere structurilor ecologice ale Terrei; de aici fenomenele de rezonanţă vibratorie şi afecţiune dintre specii (chiar din regnuri diferite); şi toate raporturile de colaborare şi înţelegere – chiar la nivel de indivizi, indiferent de specie – care au uimit de atâtea ori pe observatorii lumii Fiinţelor.

Reflectând la aceste aspecte, înţelegem acum de ce plantele noastre de apartament o dată ce se obişnuiesc cu un loc anume (personalizat,

atenţie! teritoriul, căminul lor – a se vedea Nivelul 3 al Piramidei Trebuinţelor) suferă când sunt mutate, iar unele nu se mai pot adapta; sau dacă ele „îndrăgesc” anumite persoane (ce le oferă afecţiune – Nivelul 4 al Piramidei – „vorbesc” cu ele, le respectă etc), de asemenea se simt triste, ori chiar mor atunci când li se schimbă „stăpânul”.

Înţelegem acum de ce legislaţiile moderne recunosc dreptul – deocamdată – animalelor de a avea un standard de calitate a vieţii, în gospodăria şi comunitatea umană; de a nu fi supuse la torturi fizice şi psihice; de a nu fi obligate să convieţuiască cu alte specii sau indivizi faţă de care nu există raporturi de înţelegere şi acceptare reciprocă etc (a se vedea şi Legea română a zootehniei).

Înţelegem de asemenea de ce un pui de raţă se poate „înfrăţi” cu un pui de pisică şi să rămână astfel toată viaţa. De ce un pui de om poate îndrăgi atât de mult un arbore sau un animal; de ce câinele şi omul leagă prietenii de o viaţă, sau puiul de lup (încă needucat în regulile societăţii sale) se poate ataşa frăţeşte de puiul de căprioară. Şi alte şi alte multiple exemple.

Şi vedem, acum, mult mai clar de ce Ecosistemul Terestru (marea „casă”, etimologic provenind din grecescul „oikos”=cămin) se numeşte Natura şi reprezintă căminul planetar în care toate speciile şi toate fiinţele îşi alătură naturile lor individuale într-o simbioză comună, într-o atmosferă de căldură, pace şi bună convieţuire a tuturor sufletelor. Nici pe departe acea „luptă pentru existenţă” descrisă de ignoranţa biologiei pozitiviste. Moartea e un fenomen natural; teama de moarte ori suferinţă sunt marcaje, puncte de sprijin în evoluţie (care, atenţie! nu se realizează individual ca la oameni, ci în grup; astfel că, dacă la om acestea sunt slăbiciuni, la celelalte specii reprezintă virtuţi existenţiale, necesare grupului etc).

Ceea ce numim „Instinct” reprezintă stadiile copilăriei Conştiinţei. Instinctul îl au toate fiinţele, fiindcă toate reprezintă „seminţe” de

viaţă dotate cu Sine individual. Ceea ce Fiinţele fac în baza Instinctului reprezintă cerinţe de viaţă, comportamente şi norme absolut necesare în lumile lor. Aceste comportamente traduse în cea umană, poartă numele de Virtuţi. Virtutea este puterea interioară câştigată în baza experienţelor/ antrenamentelor la Şcoala Vieţii, care îi permite unei Fiinţe să adopte o conduită conformă cu cerinţele Conștiinţei sale, cerinţele acestea reprezentând imperative categorice existenţiale necesare evoluţiei (cum ar fi spus Kant) la un moment dat, potrivit cu datoriile de viaţă ale unei fiinţe anume.

De aceea, noi oamenii, când pătrundem în lumile celorlalte specii, trebuie să lăsăm deoparte obişnuinţele noastre de a percepe unilateral realitatea. Viaţa este structurată pe multiple Nivele ierarhice de Realităţi. Legile majore sunt aceleaşi, dar ele îmbracă forme specifice şi necesare dezvoltării/ progresului vieţii pe fiecare nivel în parte.

Ceea ce uneşte toate Fiinţele, dincolo de categoriile/„clasele" Şcolii Evoluţiei este structura (constituţia) comună, originea şi misiunea de ansamblu, care sunt aceleaşi. Aşa cum în societatea umană nu putem spune că elevul din clasa a II-a ar fi o altă specie, primitivă şi incompletă în comparaţie cu cel din clasa a X-a, tot astfel nici în Lumea Naturii nu avem dreptul să lăsăm ignoranţa noastră să întunece faptul că Fiinţele sunt egale între ele ca valoare în faţa Vieţii, având doar grade diferite de dezvoltare şi că Naturile noastre individuale sunt primele chemate să întindă punţi de legătură între om – fiul rătăcitor – şi restul „Familiei" deschizându-ne mintea şi porţile sufletului spre a putea vedea ceea ce este, spre a putea înţelege ceea ce vedem şi spre a putea trăi cu toată fiinţa noastră ceea ce astfel înţelegem.

*

Sub aspectul Caracterului şi Naturii, oamenii nu pot dobândi atributul unicităţii, întrucât acestea două sunt formate din seturi şi

combinaţii ale unui număr determinat (şi limitat) de trăsături/ valenţe/capacităţi, ale căror variaţii (între ele) sunt atât de mici încât se pot considera nesemnificative. De aceea, în ceea ce priveşte Caracterul şi Natura putem identifica anumite tipologii generale, reprezentând combinaţiile de care vorbeam mai sus şi care sunt mai numeroase în cadrul Naturii.

Cât priveşte Sinele, ele sunt identice, la acelaşi nivel evolutiv. În societate, diferenţele dintre un Sine şi altul se datorează acestei deosebiri de cadru.

Altfel spus, elevii la Şcoala vieţii aflaţi în aceeaşi clasă (nivel de evoluţie) au Sinele identic (sub aspectul Funcţiilor accesate şi al Trebuinţelor acestuia); Conştiinţa este variabilă *gradual*, în funcţie de Principiile (numărul şi pătrunderea lor) accesate (= variaţiile dintre elevii mai buni şi cei mai slabi, dar toţi aflaţi în aceeaşi clasă); Caracterul variază şi el dar *tipologic* (în funcţie de combinaţiile de virtuţi pe care fiecare fiinţă le deţine şi în plus în funcţie de *puterea* de e exprima /manifesta aceste virtuţi) iar Natura variază *semi-tipologic,* în sensul că numărul combinaţiilor este mult mai mare, dând un grad sporit de relativitate tipologiilor.

Doar Personalitatea este *unică,* şi nici nu poate fi altfel, din următoarele motive:

- numărul mare de factori de variabilitate implicaţi în structura acesteia: Sinele, Conştiinţa, Caracterul, Natura, Forţele vieţii, Forţele proprii, Organizarea vieţii, Acţiunea proprie, Forţele Cosmice, Acţiunea Mediului, Procesele interne (mentale, afective), mare parte dintre acestea fiind ele însele variabile clipă de clipă (aşa cum vom arăta în capitolul IV).

- personalitatea este o structură prin excelenţă variabilă şi total instabilă, creaţie sinergică şi continuă a tuturor factorilor enumeraţi anterior.

- personalitatea reprezintă, în fapt, vehicolul pe care fiecare om îl utilizează în parcurgerea Drumului propriu într-un anumit spaţiu al existenţei şi într-un anumit moment al evoluţiei sale. Iar aceste Drumuri sunt absolut unice.

PARTEA A II-A
FIINŢA UMANĂ ÎN MANIFESTARE

De când ne facem intrarea în Lume, ne întâmpină, în Poarta Vieţii prima şi cea mai mare minciună a Existenţei: iluzia că am fi.

Avem însă la dispoziţie un destin de om spre a spulbera această iluzie şi a pune în locul falsităţii, adevărul: şi anume să dovedim că suntem. Dar pentru aceasta e necesar să ne facem; de la început şi până la sfârşit.

Natura a trimis pe lume o potenţialitate. Noi trebuie să-i dăm chipul realităţii, împlinind-o.

CAPITOLUL III
FIINŢA UMANĂ ÎN MANIFESTARE.
PERSOANA UMANĂ

„Omul este numai jumătate el însuşi, iar cealaltă jumătate manifestarea sa”

R.W. Emerson

I. ECUAŢIA UMANĂ

„...După diferitele ştiinţe speciale care s-au ocupat în parte de variatele manifestări ale persoanelor omeneşti – observa Constantin Rădulescu-Motru – trebuie să urmeze o sistematică al cărei obiect să fie persoana însăşi, ca o structură fundamentală a psihosferei, a vieţii omenirii întregi.

Voinţa liberă, care susţine deprinderile personalităţii este posibilă numai în viaţa socială, căci numai prin normele, sau imperativele morale ale acestei vieţi, este dată omului posibilitatea să se ridice deasupra determinismului biologic şi să se conducă după valori sociale şi ideale.

A fi liber este a fi ascultător imperativelor morale şi ideale.

Momentele esenţiale din definiţia personalităţii sunt deci bine fixate: prin personalitate înţelegem o îmbinare de factori sufleteşti, care mijlocesc o activitate liberă după norme sociale şi ideale...”.

*

În secţiunea anterioară am arătat care este structura internă a Fiinţei Umane, condiţia sa existenţială precum şi instrumentele (corpurile / organismele împreună cu simţurile specifice) şi planurile (mediile de

lucru) în cadrul cărora entitatea ajunsă la gradul evolutiv (stadiul) uman îşi continuă dezvoltarea individuală.

A venit acum momentul să tratăm despre cea mai complexă structură întâlnită în prezent în „lumea vie” a planetei Pământ: Persoana umană. Pentru a ne putea face o idee primă despre complexitatea a ceea ce, în limbaj comun denumim „om” sau „persoană”, să pornim de la o privire aruncată asupra diagramei din Anexa I.

Putem, încă de la început, recunoaşte unele elemente despre care am tratat deja: Sinele, Conştiinţa, Natura, Caracterul. Acestea compun ceea ce am denumit Fiinţa în Sine, Eu-l sau individualitatea şi unicitatea Fiinţei Umane.

Am văzut în secţiunile anterioare, că pentru fiecare Plan al manifestării sale, fiinţa umană beneficiază de anumite organisme/ instrumente specifice de exprimare/ de existenţă. Caracteristic Planului Fizic este însă faptul aparte de a putea regăsi la nivelul acestuia toate aceste instrumente, deopotrivă organismele şi simţurile specifice acestora, puse la dispoziţia fiinţei umane în scopul continuării procesului evolutiv. Planeta Pământ reprezintă o şcoală a dezvoltării tuturor fiinţelor, iar Planul Fizic unul dintre laboratoarele sale – poate cel mai complex. Complexitatea sa derivă din specificul organizării ierarhice, pe nivele de vibraţie, a proceselor vieţii în desfăşurare, astfel încât vibraţiile superioare pătrund şi coexistă în mediile/ „spaţiile” celor inferioare, fără a se interfera cu aceasta, dar influenţându-le printr-o alăturare sinergică a efectului lor şi în direcţia ascendentă a dezvoltării/ creşterii nivelului vibrator al celor inferioare.

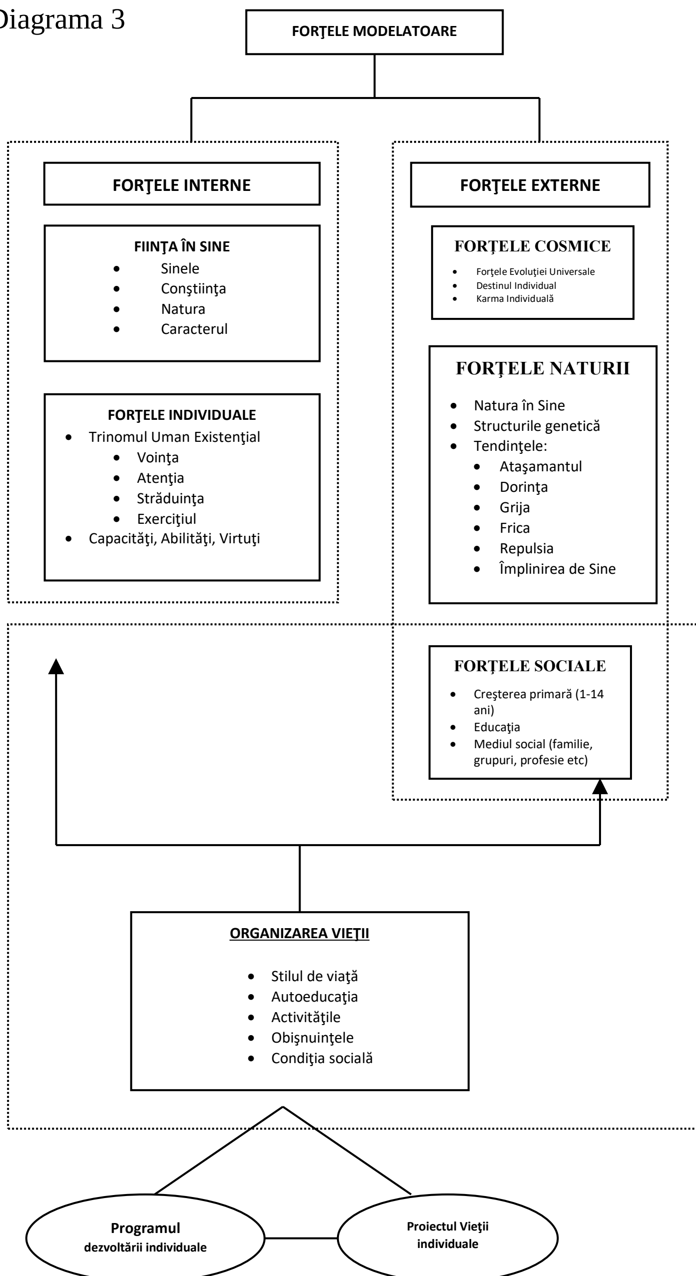
Acestui fapt se datorează prezenţa la nivelul Planului Fizica forţelor/ influenţelor specifice lumilor ierarhic superioare, de pe alte nivele, precum şi posibilitatea ca Fiinţa-umană să „locuiască” în

acelaşi timp în toate organismele pe care nivelul evolutiv atins i le permite spre întrebuinţare.

Astfel încât ceea ce numim în prezent „persoană umană" sau „omul social contemporan", reprezintă Fiinţa-umană-în-sine (Sinele, Conştiinţa, Natura, Caracterul), „îmbrăcată" în toate corpurile/ vehiculele de evoluţie pe care i le permite Şcoala Terrei (Cauzal, Mental, Astral, Eteric şi Fizic) potrivit nivelului atins de omenirea actuală, şi având la dispoziţie simţurile specifice acestora (arătate şi în diagramă) însă, toate acestea vor trebui întrebuinţate numai la nivelul Planului Fizic. Altfel spus, omul contemporan, în starea naturală (adică cea specifică nivelului comun de „dezvoltare spirituală" a omenirii terestre, fără intervenţie prin practici de „trezire" a „capacităţilor paranormale") nu poate trăi conştient de sine decât în Planul Fizic, neavând, de aceea, posibilitatea de a beneficia de plenitudinea capacităţilor, facultăţilor şi oportunităţilor de manifestare specifice organismelor (şi simţurilor) aparţinătoare celorlalte nivele. Pentru că la nivelul Planului Fizic acestea vor fi constrânse a se limita şi conforma restricţiilor frecvenţei reduse de vibraţie specifică acestuia şi totodată vor trebui să apeleze pentru exprimare/ exteriorizare în realitatea fizică, la *funcţiile* şi *organele* proprii organismului biologic, acestea îndeplinind rolul de „traducător" în lumea fiziologică a trăirilor pe care fiinţa le vieţuieşte pe nivelele superioare şi în organismele specifice acestor nivele.

La aceste două componente structurale majore (Fiinţa în Sine şi organismele specifice) se adaugă sub aspect deopotrivă structural şi funcţional influenţa celor 5 categorii de Forţe pe care le putem observa în diagrama 3 de mai jos.

Diagrama 3

FORŢELE MODELATOARE
FORŢELE INTERNE
FIINŢA ÎN SINE
Sinele
Conştiinţa
Natura
Caracterul
FORŢELE INDIVIDUALE
Trinomul Uman Existenţial
Voinţa
Atenţia
Străduinţa
Exerciţiul
Capacităţi, Abilităţi, Virtuţi
FORŢELE EXTERNE
FORŢELE COSMICE
Forţele Evoluţiei Universale
Destinul Individual
Karma Individuală
FORŢELE NATURII
Natura în Sine
Structurile genetică
Tendinţele:
Ataşamantul
Dorinţa
Grija
Frica
Repulsia
Împlinirea de Sine
FORŢELE SOCIALE
Creşterea primară (1-14 ani)
Educaţia
Mediul social (familie, grupuri, profesie etc)
ORGANIZAREA VIEŢII
Stilul de viaţă
Autoeducaţia
Activităţile
Obişnuinţele
Condiţia socială
Programul dezvoltării individuale
Proiectul Vieţii individuale

Astfel încât entitatea complexă numită om social sau persoană umană, în realitatea sa concretă, obiectivă, palpabilă, acea entitate pe care o întâlnim şi la care ne relaţionăm zi de zi, celula structurală şi funcţională a sistemului numit societate, se compune la interfaţa a trei realităţi majore: Fiinţa în Sine, Organismele (Corpurile) şi Forţele de Modelare, schematic reprezentate în diagrama 4 de mai jos:

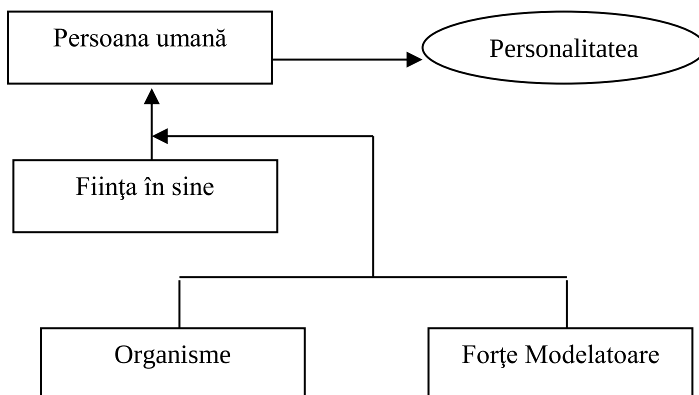

Diagrama 4.

Aceasta este, pe de altă parte, Ecuaţia Umană, cea care defineşte structura şi determină funcţionarea Persoanei Umane în comunitate, la nivelul planului fizic. Scrisă în varianta liniară, Ecuaţia Umană Individuală (EU) se înfăţişează în felul următor:

a) EU în variata restrânsă: **PU = FS + Og + FM**

unde:

PU = Persoana Umană

FS = Fiinţa-în-Sine

Og = Organismele

FM = Forţele Modelatoare

b) EU în varianta extinsă / explicită

unde:

PU = [S + C + N + Ca] + [O_C + O_M + O_A + O_{F+E}] + [(F_C + F_N + F_S) + (F_i) + (O_V)]

S = Sinele
C = Conştiinţa
N = Natura
Ca = caracterul

O_C = Organismul Cauzal
O_M = Organismul Mental
O_A = Organismul Astral
O_{F+E} = Organismul Fizic + Eteric

F_C = Forţele Cosmice
F_N = Forţele Naturii
F_S = Forţele Sociale

F_i = Forţele Individuale
O_V = Organizarea Vieţii

Observăm că din EU lipsesc unele aspecte prezente în diagramele anterioare, în special: Programul Dezvoltării Individuale, Proiectul Vieţii Personale, Piramida Trebuinţelor Fundamentale şi cele 4 Dimensiuni ale Vieţii regăsite în prima dintre diagrame.

Această omisiune, deloc întâmplătoare, se datorează următoarelor aspecte:

a) – Programul Dezvoltării Individuale (P.D.I.) şi Proiectul Vieţii Personale (P.V.P.) sunt două aspecte neîntâlnite, decât ocazional, în cazul omului contemporan. Noi am prezentat pe larg semnificaţia celor două noţiuni în volumul deja amintit, dedicat Consilierii în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane ("Fundamentele consilierii…"), consiliere care are rolul principal de a face posibilă şi viabilă existenţa acestora. P.D.I. reprezintă *setul de strategii, norme, tehnici şi metode personale adaptate la specificul unic şi individual al unei persoane anume*, în măsură a contribui la progresul său ca fiinţă, la dezvoltarea sa spirituală. În antichitate exista sub forma a ceea ce – mai ales în Orient – purta numele de „*saddhana*" (practica desăvârşirii) şi

constituia, în toate culturile lumii, obiectivul principal al vieţii omului social. În prezent, însă, condiţia obişnuită, socială a fiinţei umane, fiind aceea de rătăcire, uitare de sine şi pierdere a sensurilor – inclusiv a sensului propriu – este normal că şi necesitatea (sau, mai grav, chiar şi simplul fapt de a ne aminti că există o astfel de practică) acestui program să fie total pierdută în întunericul ignoranţei.

În ceea ce priveşte P.V.P., acesta reprezintă *planul strategic al vieţii Fiinţei umane în planul fizic*. El porneşte de la rostul existenţial al omului (întreita misiune despre care am tratat în capitolul I) şi are ca obiectiv trăirea unei vieţi împlinite, a realizării de sine în existenţa şi în lumea aceasta, ţinând cont de ansamblul tuturor forţelor (amintite mai sus) care întâmpină Fiinţa umană pe calea dezvoltării/ evoluţiei sale. Desigur că, aşa cum se poate lesne constata, în delăsarea generală ce însoţeşte omenirea actuală, alăturată pierderii sensurilor (şi de aici, din nou, lipsa de motivaţie în a face), omul social contemporan, din creator şi coordonator al valorilor modelate, a devenit o simplă unealtă, un obiect de uz general în cadrul sistemului socio-economic edificat chiar de el însuşi (sau, poate, de ignoranţa lui?!). În aceste condiţii omul s-a obişnuit atât de bine să i se spună (sub apanajul libertăţii sale totale – democratice – de decizie) ce să facă (ce produs să cumpere, cum să vorbească, pe cine să voteze, pentru cine să muncească sau, în general cui să-i doneze resursele sale ca fiinţă) încât s-a dezobişnuit a-şi planifica până şi acţiunile cotidiene ale vieţii sale sociale, darămite întreaga existenţă ca fiinţă umană.

Această pierdere de competenţă este una dintre cele mai grave crize, atât din istoria speciei umane cât şi în viaţa privată a fiecărui individ, fiindcă omul ajunge să nu mai deţină controlul nici asupra entităţii şi nici asupra existenţei sale, devenind, nimic altceva decât o piesă într-un mare mecanism, unealtă oarbă lipsită de raţiune şi simţire, manipulată după voinţa grupurilor de putere şi prin intermediul celor mai odioase pasiuni / patimi sădite în mintea şi sufletul său.

Căci dacă în vremurile de demult omul devenea sclav pentru că i se răpea libertatea fizică, astăzi el este sclav fiindcă i s-a răpit propria sa fiinţă interioară. Trăim astăzi perioada pornită dinspre dezumanizare şi mergând spre completa des-fiinţare a entităţii umane.

b) În al doilea rând, Piramida Trebuinţelor Fundamentale, precum şi cele 4 Dimensiuni ale Vieţii omului contemporan (Persoanei Umane) nu figurează în Ecuaţia Personală, întrucât ele nu ţin de structura, de constituţia anatomică a omului social, ci reflectă, determină sau condiţionează *manifestarea sa exteriorizată*, în raporturile cu semenii, cu mediul, cu evenimentele şi fenomenele ce le întâlneşte în cursul existenţei sale în Planul Fizic. Această manifestare exteriorizată se numeşte în mod tradiţional „Personalitate" şi despre ea vom trata în continuare, urmând ca în secţiunea destinată vieţii comunitare a Fiinţei umane, să vedem ce reprezintă cele 4 Dimensiuni ale Vieţii şi care este rolul acestora (Piramida Trebuinţelor fiind deja tratată în capitolul introductiv, facem trimitere la cele prezentate acolo).

Înainte însă de a trece mai departe este necesar să observăm un aspect esenţial: multitudinea de factori şi variabile ce intră în componenţa E.U., determină ca fiecare om social (Persoană Umană) în parte să reprezinte o entitate absolut unică, irepetabilă şi specifică/ originală.

Dintotdeauna preoţii, filosofii, oamenii de ştiinţă, mai nou sociologii, psihologii, asistenţii sociali, medicii etc. se străduiesc să clasifice oamenii pe categorii, să-i încadreze în standarde şi să-i măsoare prin intermediul şabloanelor. Nu e nimic rău în acest demers, dar numai dacă observăm că orice clasificare nu ne duce decât până la jumătatea drumului. A ne opri acolo şi a considera că am descoperit

omul, este cea mai mare eroare. Mai avem încă pe-atâta cale de bătut spre a ajunge în intimitatea sacră şi unică a templului vieţii fiecărui suflet în parte. Însă această a doua parte a călătoriei nu este pentru mase, pentru profani. Ea este destinată numai pelerinilor autentici, acelora ce cred cu adevărat în puterea Vieţii de a se exprima în nenumărate forme, acelora ce văd fiinţa ca sevă din seva Marii Fiinţe, acelora care au pregătirea necesară a conştiinţei lor de a se apropia cu cea mai mare evlavie şi profund respect de sanctuarul fiecărui suflet – indiferent că aparţine unui om, unei gâze ori unei flori – şi să regăsească acolo imaginea lor, aşa cum privind în ei înşişi, pot regăsi icoanele vii ale tuturor acestor fiinţe ce compun împreună marea familie a Universului.

II. PERSONALITATEA

1. Definire

Personalitatea reprezintă deopotrivă atitudinea, conduita, instrumentul şi structura heterogenă dar unitară şi complexă, rezultantă a combinaţiei sinergice continue a factorilor interni şi externi slujind Fiinţei Umane în procesul de evoluţie (creştere şi dezvoltare individuală) şi manifestare în Planul Fizic şi în cadrul comunităţii sociale.

Nu avem pretenţia ca această definiţie să fie exhaustivă, ori măcar corectă – după rigorile ştiinţei clasice. Oricum este de principiu că, la vremuri noi se cer lucruri noi. Ceea ce ne interesează însă (atât pe noi cât şi, credem, pe dumneavoastră, cititorii) este, nu atât formalismul ştiinţific şi nici corectitudinea, cât înţelegerea fenomenului în sine (indiferent prin ce mijloace) pentru că numai un lucru cunoscut mai

întâi, la/ cu adevăratul său rost, se poate face mai apoi util omului individual şi societăţii în ansamblu.

Pe de altă parte, aşa cum am văzut din diagramele anterioare şi cum s-a putut desprinde până aici pe parcursul întregului material, totul în univers, inclusiv Fiinţa Umană, se structurează şi fundamentează după criteriile realităţii holografice. În baza principiului holografic, fiecare parte constituentă a unui întreg este rezultanta acţiunii/ creaţiei sinergice, concomitente şi continue a tuturor celorlalte părţi, şi de aceea, în fiecare moment, fiecare dintre acestea le conţin şi reflectă deopotrivă pe toate celelalte.

Întocmai la fel, în ceea ce priveşte Persoana Umană şi mai ales Personalitatea ca manifestare exteriorizată a acesteia, nu le putem cunoaşte şi înţelege la adevărata valoare/ profunzime decât dacă le privim în contextul existenţei lor permanente, în mediul compus din totalitatea factorilor ce acţionează clipă de clipă, în combinaţie sinergică la crearea şi transformarea / devenirea continuă a acestor două aspecte ce însoţesc Fiinţa umană pe traseul evoluţiei sale.

Până acum ştiinţele terestre au emis numai opinii parţiale, fragmente de adevăr despre Persoana umană şi Personalitate. Astfel teologia a considerat-o creaţie antropomorfică divină, ignorând de exemplu forţele biologice sau pe cele sociale. Sociologia ignoră sorgintea divină a omului şi chiar dacă l-a scos din cosangvinitatea materiei în care îl aruncase darwinismul, nu recunoaşte decât primordialitatea mediului social. Ecologia îl apropie pe acesta de Natură, recunoscându-i deopotrivă rudenia (şi de aici legăturile de creaţie reciprocă) dintre om şi celelalte specii (inclusiv specia proprie sub aspectul factorilor sociali) dar se păstrează încă pe poziţii atee (chiar dacă se întâlneşte uneori cu anumite curente orientale, dealtfel greşit înţelese şi prost aplicate), ignorând astfel partea de spiritualitate din om.

Nu e de mirare atunci că tocmai fizicile cuantice, în momentul apropierii lor de mistică (prin redescoperirea legilor majore de organizare a Vieţii în Univers) şi la interferenţa cu porţiuni/ fragmente din Ştiinţele Antice, foste oculte, (atât cât sunt capabili să înţeleagă oamenii de ştiinţă ai prezentului din acestea) au perceput necesitatea de a dezvolta un alt tip de cunoaştere: nu cea raţională, analitică (ce fragmentează întregul spre a-l putea măsura, transformându-l astfel într-un fals, o iluzie (fiindcă întregul nu se compune din suma părţilor pe de o parte, iar pe de alta fiecare componentă încetează să mai existe în realitate atunci când e ruptă de contextul care o crea clipă de clipă), ci *cunoaşterea intuitivă*, aceea care, ocolind barierele obstrucţioniste ale mentalului, se adresează direct întregului pe care-l percepe atât în unitatea sa cât şi în structura/ alcătuirea sa din părţi vii, nedetaşate şi nedeformate, aflate în continuă interacţiune reciprocă simultană şi de sine creatoare.

Psihologia Fiinţei porneşte din start de la acest nivel de înţelegere a Persoanei Umane (a se vedea şi capitolul I) percepând-o mai mult ca pe un Fenomen, un proces în continuă devenire, ce poate fi descoperit şi înţeles numai în contextul întregului ansamblu de factori şi influenţe modelatoare (arătate până aici) şi numai pornind investigaţia de sus în jos, de la intuiţie şi trăire la nivelul de conştiinţă, spre simţurile inferioare (mental, astral, cele fiziologice), de la sensuri/ semnificaţii/ rosturi spre formele particulare (şi efemere / temporare) în care acestea sunt îmbrăcate / exprimate la un moment dat sau altul.

Persoana Umană este aşadar, pentru Psihologia Fiinţei, un flux continuu de viaţă şi fiinţă, o transformare perpetuă ce nu poate fi măsurată într-un moment sau altul static; ci numai în devenirea sa, în „curgerea” ei prin viaţă şi lume, poate fi determinat *câmpul de variaţie*/ oscilaţie al acesteia (şi nicidecum „laturi”, „muchii” sau alte dimensiuni statice) precum şi – aspectul cel mai important – *direcţiile posibile pentru dezvoltarea viitoare*. Iar toate aceste informaţii nici pe

departe nu se vor obţine „prinzând" şi măsurând Personalitatea prin analize de laborator. Ci numai cunoscând cauzele, factorii creatori ai acesteia, deopotrivă cu regulile/ legile ce trasează existenţa, acţiunea şi combinaţia sinergică a interacţiunilor concomitente, reciproce şi continue ale tuturor acestor factori.

Căci omul – omul social al prezentului – se asemănă cu un Corăbier pe Marea Vieţii şi a Devenirii. În baza destinului individual, el şi-a trasat o Călătorie pe care trebuie să o întreprindă (este misiunea vieţii sale prezente). Pentru aceasta, înainte de a se lansa, trebuie să fi deprins arta navigaţiei, apoi să-şi pregătească în toate amănuntele corabia şi echipamentele şi, mai ales, să se informeze despre stâncile, obstacolele şi vânturile care-l vor întâmpina pe traseu. Căci toate forţele ce acţionează sinergic asupra fiinţei umane reprezintă doar oportunităţi şi utilităţi, aflate dincolo de bine şi de rău, în egală măsură a fi la fel de folositoare, pe cât de stânjenitoare. Revine Corăbierului sarcina de a-şi pune în lucru întreaga măiestrie şi toate cunoştinţele sale de navigaţie spre a identifica momentul şi mişcarea potrivită de orientare a velelor, astfel încât corabia Vieţii sale să aibă un mers lin şi armonios, dar mai ales să fie ferită de pericolele catastrofale ale naufragiului.

2. Funcţiile Personalităţii

a***) Funcţia de instrument, mijloc şi cadru/ mediu pentru evoluţia (creşterea şi dezvoltarea) Fiinţei Umane***.

Fiinţa Umană – corăbier, este pusă în situaţia de a traversa la un moment dat Marea Vieţii, de a parcurge cu bine existenţa sa prezentă în Planul Fizic al Pământului; acel plan şi mediu de dezvoltare, veritabil laborator de lucru asupra propriei deveniri, în care toate

forţele existente în dotarea Şcolii Terrei sunt permise. Dar, mai mult decât atât, toate acţionează (prin voinţa Modelatorilor Evoluţiei) în acest plan, punând la grea încercare destoinicia şi abilităţile omului-corăbier.

Pentru desăvârşirea călătoriei, a parcurgerii, el are nevoie, desigur de un vehicul pe măsura încercărilor la care viaţa urmează a-l pune. Oricât de bun navigator ar fi cineva, fără o corabie corespunzătoare şi puternică, nu va putea străbate prin vânturile şi valurile marii provocări a existenţei cotidiene. Fiindcă întreagă această călătorie este un antrenament pentru corăbier. La finele ei, vehicolul va fi abandonat; acesta a fost doar un mijloc, edificat din materialele avute la dispoziţie (şi am văzut anterior toate forţele şi structurile ce concură la acest demers), un instrument utilizat în experimentarea unor abilităţi, în dobândirea anumitor deprinderi noi, în sporirea performanţelor şi însuşirea unor noi legi ale vieţii; toate acestea urmând a fi ulterior stabilizate la nivelele Naturii individuale, al Caracterului sau Conştiinţei, după caz.

Personalitatea permite aşadar Fiinţei Umane să adopte atitudinile/ conduitele care să facă posibilă la cele mai necesare experienţe destinate creşterii şi dezvoltării fiinţei, al evoluţiei sale universale.

b) Instrument pentru împlinirea misiunii existenţiale

Am văzut în primul capitol că misiunea existenţială presupune deopotrivă evoluţia individuală ca fiinţă-elev la Şcoala Vieţii, sprijinirea celorlalte fiinţe spre a parcurge în condiţii optime propriul lor proces de dezvoltare şi, de asemenea, ca fiinţă conştientă de sine, jucarea rolului repartizat pe Scena Lumii.

Chiar etimologic, termenul de „personalitate" semnifică (din latinescul „persona" = mască) transpunerea în „pielea" personajului ce

trebuie interpretat, adaptarea conduitei şi stării de spirit la rol, concentrarea asupra cerinţelor acestuia, dar neuitând totodată că actorul este altceva decât personajul temporar interpretat, că devenirea sa este continuă şi îi cere parcurgerea a multe alte roluri şi interpretarea multor personaje: o dată rege, altă dată cerşetor, apoi bărbat sau femeie, sărac ori bogat, etc.

c) Funcţia de adaptare şi integrare în mediu

Viaţa omului, ca fiinţă comunitară, reprezintă un proces continuu de elaborare şi participare/ consumare de raporturi cu alte fiinţe (indiferent de specie). Ca pretutindeni în Univers, evoluţia fiecărei structuri – de la atom la galaxii – se produce prin interacţiunea sinergică a tuturor componentelor întregului ansamblu. La fel şi în cadrul societăţii, omul este, aşa cum am mai arătat şi un produs al combinaţiei/ interacţiunii celorlalţi membri ai acesteia. Numai că, dotat cu liberul arbitru, cu posibilitatea deciziei şi de asemenea cu potenţialitatea/ capacitatea de a contribui şi trasa coordonatele propriei sale deveniri, fiinţa umană poate (şi, de aceea, este datoare) de a selecta, din categoria factorilor sociali aceia care contribuie în cea mai mare măsură la dezvoltarea sa personală.

Personalitatea, în acest context, slujeşte ca instrument şi identificare, selecţionare şi reţinere/ captare/ întrebuinţare a tocmai acestor factori modelatori externi. Pe de altă parte, personalitatea satisface trebuinţele fundamentale ale Sinelui privind nevoia acestuia de integrare şi comuniune, de acceptare şi apartenenţă, de recunoaştere, de a primi şi dărui afecţiune. Toate aceste reuşind a fi realizate numai prin adoptarea unei atitudini specifice de vibraţie în armonie cu mediul, de încadrare în structurile/ standardele acestuia, de învăţare a limbajului respectivului sistem. Englezii au o vorbă: „dacă eşti la Roma poartă-te ca la Roma”. Fiindcă tot ceea ce contează în raporturile dintre două entităţi este

comunicarea, transferul de informaţie, de structură, de stări de spirit şi, cel mai plenar, de identitate.

d) Funcţia de protecţie a valorilor proprii

Aşa cum foloseşte ca instrument pentru implementarea de sine în mediu, la fel de bine personalitatea serveşte ca mască pentru disimularea propriilor valori, în scopul ascunderii lor de eventualii factori de risc ai unui mediu ostil, străini ori mai puţin tolerant. Fiindcă cel mai mare pericol pentru orice fiinţă umană îl reprezintă înstrăinarea de sine, rătăcirea drumului propriu prin alterarea ori distrugerea valorilor identităţii proprii şi înlocuirea cu altele, de împrumut, aparţinătoare unor sisteme terţe, străine.Instinctul fundamental, al oricărei forme de viaţă, spre supravieţuire, include şi conservarea identităţii proprii, precum şi protejarea acesteia de influenţele mediului extern. Personalitatea serveşte acestui obiectiv.

e) Funcţia de instrument pentru atingerea obiectivelor proprii în viaţă

Aşa cum foloseşte actorului pentru interpretarea rolului scenic, în calitate de mască, personalitatea slujeşte la fel de bine şi războinicului, acelaşi actor, omul, însă de data aceasta aflat în alte raporturi, cu lumea. Căci viaţa, indiferent că o privim ca pe o bătălie sau competiţie, presupune înainte de toate atingerea anumitor obiective destinate cel puţin satisfacerii trebuinţelor fundamentale, adică motivate de impulsul vital (de neînvins) al necesităţii. Există nenumărate căi şi modalităţi de realizare şi satisfacere a lor, dar nicicare două nu se prezintă la fel: unele mai grele, altele mai uşoare, unele mai eficiente, altele mai puţin; unele sacrifică două-trei bătălii pentru câştigarea campaniei, altele cer un lanţ neîntrerupt de victorii.

Personalitatea, conţinând în componenţa sa întregul ansamblu de forţe pe care le-am văzut în prima secţiune, permite Fiinţei Umane să adopte, în fiecare moment cea mai potrivită strategie, în funcţie de cerinţele mediului, să utilizeze unele sau altele din aceste forţe, să îşi gestioneze astfel, corespunzător resursele şi să speculeze oportunităţile ce i se deschid la fiecare pas pe calea vieţii, în vederea atingerii cu maxim de eficienţă a dezideratelor şi obiectivelor propuse.

f) Funcţia de mediu şi factor în realizarea Împlinirii de Sine

Împlinirea de Sine în viaţă şi în lume reprezintă acea stare de bucurie existenţială specifică Fiinţei Umane, în care aceasta simte/ trăieşte întreaga încărcătură valorică a fiecărei clipe a vieţii sale, simţindu-se în armonie deplină cu rosturile universului, ale lumii şi ale propriei sale conştiinţe. Iar aceasta se realizează doar prin satisfacerea cumulativă a trei aspecte fundamentale şi definitorii ale condiţiei umane: împlinirea întreitei Misiuni Existenţiale, actualizarea cumulativă a tuturor celor 9 Trepte active ale Piramidei Trebuinţelor (fiecare după intensitatea proprie şi variabilă în funcţie de nivelul de dezvoltare al fiinţei) şi totodată armonizarea celor 4 Dimensiuni ale Vieţii în manifestare. (A se vedea şi secţiunea finală a capitolului I)

După cum am văzut anterior, Personalitatea le realizează separat, pe fiecare dintre acestea în parte, însă întregul – Împlinirea de Sine – nu se reduce la suma lor, ci presupune o combinare sinergică a forţelor, interacţiunilor şi efectelor acestora, într-un rezultat omogen şi armonic, ce are nevoie de un mediu favorabil pentru producere. Iar acest mediu nu este nicidecum exterior, social, ci se conturează în chiar structura Personalităţii, prin combinarea factorilor ce intră în componenta acesteia.

S-a spus dintotdeauna că lumea este o proiecţie a noastră, că universul este în noi înşine, la fel şi fericirea. Că aceasta din urmă nu se poat naşte decât din momentul câştigării libertăţii faţă de forţele externe ale lumii şi faţă de cele interne ale noastre; că sclavia se naşte din dependenţa sufletului şi subordonarea faţă de împrejurări/ conjuncturi.

Tocmai de aceea Personalitatea reprezintă agentul instrumentator ce face posibilă deopotrivă eliberarea fiinţei noastre precum şi orientarea acesteia spre accesarea întregii multitudini de experienţe în măsură a permite realizarea împlinirii de sine în viaţă şi în lume.

3. Trăsături ale Personalităţii

Datorită multitudinii de factori ce concură la modelarea acesteia precum şi modului în care interacţiunile lor se combină sinergic şi continuu, Personalitatea se remarcă prin următoarele trăsături:

a) prezintă un grad mare de instabilitate

b) este variabilă în mod continuu, cu fiecare factor nou, sau cu fiecare modificare a influenţei celor vechi

c) din acest motiv este şi uşor modelabilă (atât din interior cât şi sub influenţa agenţilor externi)

d) reprezintă o creaţie sinergică în proces continuu

e) are caracter de unicitate (fiind irepetabilă) şi specificitate (aparţinând unei anumite fiinţe umane, la un moment dat istoric, adică pe scena vieţii sociale).

III. STADIILE DEZVOLTĂRII FIINŢEI UMANE

Urmând amplul proces al evoluţiei, fiinţa ajunge la un moment la stadiul de animal. În această fază deşi va beneficia de folosinţa vehiculului astral şi spre final chiar a mentalului inferior, ea este asemenea unui copil mic ce nu poate realiza prea multe lucruri pentru sine de unul singur, de aceea părintele trebuie sa aibă grijă de toate. Asemeni părintelui, există anumite entităţi superioare numite spirite-grup care desfăşoară toată munca de coordonare a evoluţiei acestor fiinţe. Aceste fiinţe-animale nu sunt individualizate, nu sunt distincte şi nu se simt pe ele însele decât ca fiind una cu masa mare a speciei de care aparţin. Astfel o albină nu va zice „eu sunt albina X" ci „eu sunt toate albinele". Fiecare individ trăieşte diverse experienţe în viaţa încarnată de care beneficiază în mod direct toţi indivizii din aceeaşi specie; ei trăiesc unul prin altul, însă nu sunt conştienţi asupra acestui fenomen. Singurul care îşi dă seama de tot ce se întâmplă este spiritul-grup, fiinţă foarte evoluată şi care are grijă ca totul să se desfăşoare conform Legilor şi cu un minim de efort să se obţină maxim de rezultat.

Specific acestei perioade este deci inconştienţa totală; trăirea într-o masă nediferenţiată de fiinţe; voinţa proprie nemanifestată, supusă total voinţei spiritului-grup.

Spre finalul ei însă, încep a se face simţite trăsături definitorii ale epocii următoare: omenirea. Astfel are loc un început de proces al conturării, al cristalizării fiinţei ca individualitate separată, ca celulă încă strâns legată de masa speciei. Treptat, treptat ea începe să folosească astralul şi mentalul inferior; începe să simtă atracţie şi repulsie, să aibă sentimente: devotament, gelozie, prietenie, frică, bucurie etc.; să raţioneze şi să înţeleagă, să aibă anumite reguli de conduită, de cele mai multe ori impuse din exterior şi să conştientizeze

necesitatea respectării lor; să înţeleagă (la nivel incipient, desigur) ce e rău şi ce e bine pentru sine.

Simţindu-se ca fiinţă distinctă în masa speciei, ea e totuşi legată încă de ceilalţi membri, dar prin raporturi aproape sociale, care presupun o organizare o structurare şi un aport propriu, o comunitate. Masa inertă se transformă acum într-un grup care reprezintă o comunitate (a se vedea organizarea socială a lupilor, a furnicilor a suricatelor sau grupurilor „familiale" ale vacilor, balenelor, delfinilor, păsărilor etc.; totuşi păsările sunt mai puţin individualizate, lucru ce se observă şi în mai primitiva lor organizare).

Acest amplu proces de individualizare aduce cu sine ideea diferenţierii de ceilalţi; individul îşi dă seama că e o entitate aparte şi acţionează în sensul autodeterminării. Procesul se continuă în toată prima jumătate a stadiului uman, când el se străduieşte să se concentreze asupra sa, să-şi pună în evidenţă acele particularităţi care-l fac unic. Se naşte şi se dezvoltă ulterior personalitatea conţinând trăsături proprii şi un model de comportament individual.

1. Stadiul uman primar

Ca urmare a schimbării vehiculelor animale cu cele umane fiinţa înregistrează un regres determinat de procesul de acomodare. Din această cauză se estompează manifestările de individualizare. Datorită greutăţii de a se manifesta în noile condiţii ea simte nevoia unirii cu ceilalţi, se revine astfel la acea masă de fiinţe, dar la un grad superior numit „turmă" şi caracterizat prin aceea că membrii ei sunt individualizaţi însă nu au puterea de a se „ţine pe propriile picioare" de a răspunde de ei înşişi, de a lua decizii pe cont propriu. De aceea se conduc după *puterea exemplului*; simt nevoia unui lider care să facă

primul pas, indiferent dacă e bun sau nu, căci oricum, deşi beneficiază de dotarea cu vehiculul mental inferior, ei nu-l vor folosi totuşi.

Acest stadiu se caracterizează prin *indiferenţă* faţă de ceilalţi; individul este legat de turmă prin anumite forţe mai presus de sine, provenite din slăbiciune, teama de singurătate etc., tendinţele naturale, Modelatorii Evoluţiei, fiind cei care guvernează aceste forţe de unire. Tot ei au şi rolul principal în impulsionarea individului de a înainta pe calea evoluţiei, am putea spune într-un procent aproape absolut. În acest stadiu omul beneficiază de un vehicul fizic primitiv, vieţile în planul fizic sunt fie scurte şi dure fie foarte lungi şi mai blânde (de la sistem – la sistem) aceasta pentru a asigura o cât mai bună învăţare a lecţiilor. Pe pământul actual nu mai există acest stadiu, planeta fiind avansată fiinţele începătoare nu s-ar descurca în astfel de condiţii. Dar în perioadele când a existat (Lemuria şi începutul Atlantidei) el a corespuns hoardelor de bipezi culegători şi pescari.

Facem aici o paranteză pentru a ne reaminti un aspect deosebit de important: Pământul e o şcoală care are propria-i evoluţie ascendentă. La început, fiind mai „primitivă” putea să primească elevi începători şi eventual medii; cei avansaţi şi foarte avansaţi veneau aici doar prin excepţie, cu misiuni speciale de obicei ca învăţători (ex: un elev de clasa a 10-a va participa la orele de clasa a 2-a doar dacă va fi solicitat în calitate de învăţător, deoarece cunoştinţele predate la acest nivel el le-a dobândit de mult şi i-ar fi inutil să-şi piardă timpul). Pe măsură ce planeta evoluează, pot veni în planul său fizic fiinţe mai avansate ca să urmeze propria şcolarizare, în timp ce începătorii, treptat, treptat vor fi excluşi, mai întâi clasele primare, apoi gimnaziul etc., iar în faza finală vor rămâne doar cei care se pregătesc să devină ei înşişi profesori – studenţii, iniţiaţii, discipolii.

2. Stadiul uman mediu

O dată cu scurgerea timpului, de la o încarnare la alta, încet – încet omul trece la folosirea mentalului superior; astfel el are acces la o cunoaştere din ce în ce mai amplă, ceea ce îl face să devină mai emancipat, mai conştient, mai liber. Creşterea nevoii de libertate îl smulge din sânul „turmei" şi îl determină să devină independent. Totuşi, cum nici un proces în natură nu se realizează dintr-o dată, omul neputându-se rupe brusc de semenii săi va continua să păstreze anumite legături, care însă îi vor permite şi lui să se manifeste la modul personal.

El va trăi de acum în colo în sânul familiei, de care se va simţi foarte legat – legătura de sânge. Va fi total dedicat membrilor acesteia dar îi va considera străini pe ceilalţi. Mai târziu simţul unităţii familiale se va extinde la popor, naţiune – apare sentimentul patriotismului; către finalul perioadei acest sentiment va fi manifestat faţă de toţi semenii urmând ca abia în faza următoare să aibă în vedere şi alte categorii de fiinţe.

Către finele acestei perioade personalitatea atinge punctul maxim. Omul se confundă cu imaginea lui socială. Natura proprie începe să se manifeste tot mai puternic, influenţând personalitatea. Urmând impulsul naturii el caută să asocieze cu semenii care au o natură asemănătoare; astfel apar alt fel de grupări bazate pe relaţii de asociere. Dobândind tot mai multă cunoaştere începe să-şi pună anumite întrebări: mai întâi despre lucrurile din jur, la care se raportează; apoi la ansamblul lor; la Univers şi la sine însuşi; începe să se cunoască. Înţelegând că mai presus de el există anumite forţe care guvernează totul se naşte ideea de religie (necesitatea de a face ceea ce trebuie făcut). În ceea ce priveşte relaţia de cuplu, simte tot mai mult nevoia de a fi cu persoană de sex opus care să-l sprijine la necaz şi să-i aducă plăcere şi bucurie în restul timpului.

Deşi are acces la un volum semnificativ de cunoaştere, totuşi individul e prea puţin matur ca să înţeleagă rosturile profunde ale existenţei. El este supus în foarte mare măsură acţiunii tendinţelor, Forţelor Modelatoare (a se vedea mai jos), fiind prins în jocul manifestărilor, neputând decât prea puţin să le domine. Acţionează deci sub impulsul acestor tendinţe pe care de cele mai multe ori le consideră ca fiind ceva normal şi necesar, ceva care ţine de fiinţa lui. Toată activitatea îi este orientată în principal spre satisfacerea capriciilor propriei persoane sub impulsul capriciilor tendinţelor. Egoismul atinge punctul culminant, dar la finele perioadei, sub impulsul tendinţelor religioase, al învăţăturilor şi al cunoaşterii – şi de cele mai multe ori urmând puterea exemplului – se naşte în el dorinţa de schimbare în sensul purificării, al avansării spre noile standarde ce se cer de la fiinţa umană. Începe să înţeleagă concepte avansate precum altruism, dăruire, sacrificiu, milă, prietenie, parteneriat, credinţă devoţiune ş.a.m.d. şi încearcă să le aplice. Totuşi tendinţele încă îl condiţionează şi îl determină să acţioneze în special în direcţia vieţii materiale imediate îndreptată spre satisfacerea impulsurilor născute din natura primară. Începe lupta interioară între dorinţa de a face ceea ce trebuie şi dorinţa de a face ceea ce-i place. Apare sacrificiul.

După numeroase vieţi de luptă, sacrificii, încercări dramatice, greşeli şi pedepse, suferinţe şi bucurie, dezmăţ şi chinuri, fiinţa accede în cele din urmă la un stadiu superior de maturitate, nu-şi mai permite să încalce legile, deoarece înţelege în sensul profund lucrurile şi are acces la adevăruri dintre cele mai înalte.

3. Stadiul uman avansat

Matur, copt, înţelept, omul este capabil acum să pornească pe calea înţelegerii Vieţii la o valoare mai apropiată de ecuaţia ei reală, aceea

de joc, de piesă cosmică jucată pe diverse scene, în care el este doar un actor repartizat în multiple roluri. În acest sens realizează că diversele stări şi raporturi sociale: rege, sclav, ţăran, intelectual, bogat, sărac, urât, frumos etc. nu sunt altceva decât atribute exterioare, fenomene iluzorii ale lumii, e chiar Maya care îmbracă fiinţele şi le învăluie conştiinţa, un simplu rol finit, efemer schimbător şi totodată parte integrantă dintr-o piesă mare şi amplă unde întreaga suită de replici, acţiuni şi evenimente se înlănţuie unele de altele după un scenariu prestabilit. Îşi dă acum seama că acest actor este el cel adevărat, viu, permanent, cel care trece de la un rol la altul o dată cu schimbarea decorului; că tocmai de ceea este necesar să-l cunoască pe acest actor – adică să se cunoască pe sine – cu problemele, trebuinţele, aspiraţiile lui, şi nu cele ireale induse de mirajul personajului jucat, al personalităţii întruchipate pentru o singură seară, pentru câteva ore şi poate pentru şi mai puţini spectatori care oricum a doua zi, pe stradă n-o să vadă în el pe regele iluzorie tronând în haine scumpe lăfăindu-se în palate somptuoase şi încărcat de glorie şi laude, ci acelaşi actor, om obişnuit care stă la coadă la pâine şi face piaţa, care are familie, copii şi (aceleaşi) probleme ca ei.

Pe de altă parte, dacă este simplu actor într-o piesă mai dinainte regizată, care mai e rolul său, scopul său? cu ce poate contribui el? care-i misiunea lui? de fapt cine este El cel adevărat, de unde vine, unde se duce şi de ce...? De ce aceste roluri...? De ce această alternanţă...? De ce glorie, de ce mizerie? De ce bucurie, de ce durere? De ce atâta nefericire? De ce?

Surprins şi el de această înlănţuire fără sfârşit, parcă, de întrebări şi mai ales confruntat cu prăbuşirea adevărurilor pe care le credea valabile despre sine (că ar fi una cu rolul jucat) bulversat şi depăşit de situaţie, face astfel cunoştinţă cu primii doi învăţători, primele două legi care ies în calea dezvoltării umane superioare: 1. Nici un adevăr nu e absolut; totul are gradele sale şi 2. Nimic nu e mai ce pare. Cea

mai mare problemă pe care o are acum e chiar fundamentul cosmic al stadiului uman; a se regăsi pe sine; a-şi cunoaşte identitatea şi scopul, rostul, sensul.

Aceste probleme îl vor tortura şi-l vor frământa zi şi noapte săptămâni, luni, poate ani de-a rândul. Nu va dormi nu va mânca, nu-şi va găsi perechea nici locul, nici rostul pentru că el înţelege că nu-i ceea ce pare, dar nici nu ştie ce este. De aceea îi va fi greu, dacă nu imposibil să se adapteze în societatea pe care de asemenea nu o cunoaşte decât după aparenţa dovedită a fi cât se poate de înşelătoare; societatea care e formată din fiinţe-oameni adormite şi condusă după reguli ireale. El este acum nici în car, nici în căruţă; la răscruce de drumuri: în faţă întuneric, în spate un drum nevalabil. Haosul e mare; criza apăsătoare.

Dar Forţele Divine nu dorm. Coordonatorii Evoluţiei umane îşi dau seama că în faţă o fiinţă tocmai pregătită pentru revelarea, pentru asimilarea Înaltei Învăţături, pentru parcurgerea Şcolii Evoluţiei Conştiente. Era necesară o asemenea situaţie dureroasă, de criză, fiindcă în întreg stadiul uman avansarea nu se face decât prin impulsul nevoii – care om se duce la doctor fără să-l doară ceva? – şi cu atât mai mult, învăţare cu forţa nu se poate. De aceea trebuie ca fiinţa să fie conştientă de nevoia ei vitală de a avea acces la cunoaştere, la identificare, pentru a intra în legalitate într-un sistem universal de valori, de a depăşi efemerul, temporarul, schimbătorul, durerea etc.; de a avea acces la fericirea superioară a integrării, conlucrării şi trăirii alături şi prin toate celelalte fiinţe, vieţuind ca o celulă deplin conştientă a unui organism cosmic, ea în el şi el în ea.

De aceea Forţele Divine îl vor înscrie la această Şcoală a Evoluţiei Conştiente şi, în funcţie de dorinţa, de năzuinţa dar mai ales de străduinţa lui îi vor dezvălui pas cu pas Tainele Cunoaşterii Universale.

Semnificativ pentru modul cum lucrează Forţele evoluţiei la stadiul de umanitate (ca regn) este şi tabelul următor:

STADIU	FINAL DE STADIU ANIMAL	OM DEBUTANT	OM MEDIU	OM AVANSAT	FINAL DE STADIU UMAN
VEHICULE	Mental inferior Astral inferior Fizic şi Eteric animal	Mental inferior Astral inferior Fizic şi Eteric uman	Mental superior Astral superior Fizic şi Eteric uman	Cauzal Mental superior Astral superior Fizic şi Eteric uman	Începând de aici încolo sunt doar stări superioare de conștiință Poate folosi oricare dintre vehiculeleanterioare în misiuni speciale
REALIZARE	**INDIVIDUAL IZARE**	**PERSONALI ZARE**	**IDENTIFICA RE**	**CONŞTIENT IZARE**	**UNIFICARE**
MANIFESTARE	***Formarea Personalității*** → NaturaIndividuală în diverse stadii de dezvoltare →		**PERSONALITATE**	***Disoluția Personalității*** → Natura Individuală plenară	**IDENTITATE ÎN UNITATE**
VOINŢA	SE NAŞTE → Aparţine forţelor superioare		PLENARĂ → *"Eu vreau!"* *"Dă-mi Doamne!"*	SE TRANSMUTĂ → *"Spune-mi ce să fac"*	LEGEA DIVINĂ *"Facă-se voia Ta, Doamne."*
RAPORTURILE CU CEILALŢI	Toleranţă	Indiferenţă	Fraţi – Duşmani	Prieteni	Unitate

În stadiul animal fiinţa nu e conştientă de sine însăşi, şi de aceea ea nici nu ştie şi nici nu înfăptuieşte nimic, ci Forţele evoluţiei lucrează cu, şi asupra ei. De abia spre finalul etapei mijesc zorii conturării personalităţii a unei dimensiuni proprii care să o distingă pe această

fiinţă din marea masă omogenă a speciei; ea tinde să iasă de sub influenţa monadei şi să se manifeste singură.

Acest lucru se va petrece în chiar prima fază a stadiului uman, aceea de om debutant. Fiinţa nu mai este acum purtată pe braţe de către Spiritul speciei – monada, ci e lăsată să încerce a umbla singură. Ca sprijin însă i se pun la dispoziţie condiţionările sau tendinţele, guvernate de către Modelatorii Evoluţiei (a se vedea mai jos, secţiunea următoare). De fapt ele nu sunt un simplu sprijin, ci chiar învăţătorii, antrenorii fiinţei, care este încă în stare inconştientă şi are nevoie de lecţii care să nu se adreseze raţiunii, cunoaşterii – pentru că nu le-ar înţelege, neavând dezvoltate capacităţile respective – ci care să vizeze realitatea senzitivă, brutală, grosieră. Căci numai purtată de valurile condiţionărilor pe oceanul învolburat de furtuna manifestării vieţii, fiinţa, după nenumărate naufragii şi eşuări va învăţa arta navigaţiei. Aşa este situaţia, şcoala e dură, dar această duritate este strict necesară – la urma urmei bătaia e ruptă din rai – pentru a sfărma crusta iluziei ce împiedică diamantul conştiinţei să strălucească în lumina Vieţii.

De aceea condiţionările exterioare vor avea rolul principal la început, din acţiunea lor născându-se chiar Personalitatea (încă din stadiul animal) care va creşte şi se va contura sub directa influenţă a lor. Din stadiul de om debutant, o dată cu creşterea gradului de individualizare, se întăreşte voinţa şi aceasta, de-acum, se va impune din ce în ce mai mult în procesul de trasare a coordonatelor acestei personalităţi.

Totodată pe parcursul dezvoltării ca om mediu apare Natura Individuală, la început resimţită ca o vagă forţă latentă dar care prinde putere şi îşi spune cu tărie mesajul. De fapt ea reprezintă o metamorfozare în final la nivelul superior a chiar personalităţii din care se naşte şi coexistă o perioadă de timp, dar care se contopeşte cu ea până la urmă. Această coexistenţă se explică prin faptul că acţiunea condiţionărilor este încă destul de importantă, omul simţind că are acum o dublă identitate:

una interioară – natura – şi alta exterioară – personalitatea – determinată de forţa acestor condiţionări pe care el nu o poate încă învinge. Dar pe măsură ce dobândeşte cunoaştere şi beneficiind de aportul unei voinţe de acum mature, prin antrenament susţinut el le va depăşi (aşa cum aruncăm cârjele atunci când nu mai avem nevoie de ele şi care ne-ar incomoda în mersul nostru din ce în ce mai rapid).

De acum el ia în mâinile sale hăţurile propriei dezvoltări: are cunoaştere (ştie ce, cum, şi de ce), are voinţă (motorul care să-l propulseze) şi are natura sa proprie ca modalitate de manifestare în Oceanul Vieţii. Nu-i mai rămâne decât să-şi traseze harta evoluţiei sale viitoare în concordanţă cu cerinţele universale şi cu particularităţile fiinţei sale respectând Legea, Adevărul.

Desigur, renunţarea la influenţa condiţionărilor nu se poate face dintr-o dată, ci pas cu pas din cel puţin următoarele două motive:

- în primul rând pentru că orice mare victorie se obţine din victorii mai mici, condiţionările trebuie învinse şi depăşite una câte una, cu mare cantitate de efort şi uneori sacrificii

- în al doilea rând deoarece omul se aseamănă cu un vâslaş care prin forţa proprie se deplasează pe mare; dar dacă ar întinde o pânză s-ar putea folosi şi de forţa vântului; numai că vântul e capricios şi bate cum vrea el, de aceea e nevoie de cârmă şi iscusinţă. Altfel spus cunoaştere înţelepciune şi străduinţă. Şi dacă nu eşti încă suficient de bun cârmaci atunci Legea evoluţiei ţi-a oferit posibilitatea să fi pasager în barca aceea condusă de cel care a învăţat meşteşugul. În felul acesta ai de două ori de câştigat: traversezi şi marea, înveţi să şi navighezi. De fapt aceasta este chiar o obligaţie, reprezentând preţul serviciului făcut. Ţi se oferă ajutor cu condiţia să-l dai mai departe şi de aceea trebuie să înveţi cum. Căci fiecare suntem învăţători şi ucenici în acelaşi timp. Învăţători pentru cei ce vin după noi, ucenici în urmarea celor ce-au trecut înaintea noastră. Aceasta este datoria fiinţei ajunsă la stadiul de om.

În cele ce urmează ne vom concentra atenţia asupra a două probleme foarte importante care interesează în principal fiinţele ajunse la cel puţin stadiul de om mediu:

- prima problemă priveşte modalitatea concretă de acţiune a condiţionărilor şi mai ales cum poate omul să le folosească pe acestea în interesul său

- a doua problemă cuprinde modalitatea practică prin care omul conştient (nu neapărat total) se poate modela pe sine însuşi (altfel spus ce trebuie să facă pentru a se dezvolta spiritual).

Desigur că omul ajuns la un stadiu avansat de maturizare nu va întâmpina dificultăţi deosebite, căci înţelegerea profundă a realităţilor îl va ajuta să se descurce cu bine chiar de unul singur. [În fapt el începe să realizeze de acum că nici măcar nu e singur în univers ci că toate fiinţele sunt cu el și el cu acestea]. Pentru marea masă a oamenilor medii şi de asemenea pentru începători este necesară însă o formă de într-ajutorare, de lucru şi de învăţare în comun, un stil de viaţă care să se desfăşoare într-o structură organizatorică în aşa fel alcătuită încât să poată fiecare, cu un efort cât mai mic (pe măsura forţelor sale) să atingă rezultate cât mai notabile în demersul său de dezvoltare spirituală.

Această alcătuire noi o numim Comunitate şi ea trebuie să urmărească la nivel terestru respectarea imaginii organizatorice din planurile mai înalte, păstrând însă specificul acestui plan terestru şi având în plus o serie de trăsături caracteristice dintre care cea mai importantă e aceea a grupării la un singur loc, într-un singur laborator atât a savanţilor cât şi a profesorilor şi învăţăceilor. Comunitatea aceasta trebuie să se raporteze mereu la realitatea Cosmică şi tocmai de aceea singura lege va fi Legea Universală a Adevărului, iar scopul ei va fi acela al obţinerii unei dezvoltări, a unei creşteri mult mai accelerate a fiinţei; va fi – în fapt – o pepinieră de oameni, un laborator de „obţinere” a fiinţelor conştientizate.

IV. MODELATORII EVOLUŢIEI

„Ne găsim în mijlocul torentului evoluţiei – recunoştea Adler – dar îl observăm tot atât de puţin ca şi rotaţia pământului. În această conexiune cosmică, unde viaţa individului este parte, tendinţa de asimilare victorioasă la lumea exterioară este o condiţie. Chiar dacă cineva ar vrea să pună la îndoială faptul că încă de la începutul vieţii a existat aspiraţia către perfecţiune, parcursul miliardelor de ani ne arată clar că azi aspiraţia către perfecţiune este o realitate ereditară, care există în orice om.”

*

Din secţiunile prezentului volum parcurse până aici am putut descoperi imaginea de ansamblu a categoriilor majore de Forţe ce acţionează în mod sinergic şi concomitent asupra fiecărei entităţi umane în parte, determinând ca, de pe urma combinaţiei acestora să ia naştere o structură complexă, vie, în continuă devenire de sine pe care am denumit-o Personalitate.

Aşa cum se poate observa din Diagrama 4 şi Diagrama 2, am împărţit (din motive didactice, pentru uşurinţa analizei şi înţelegerii) aceste forţe în două mari categorii: Forţe Interne (care ţin de Fiinţa-umană-în-sine) şi respectiv Forţe Externe (subîmpărţite în două clase: externe propriu-zise ce ţin de manifestările cosmice ori ale Lumii Naturii, şi respectiv externe-asociate, care au ca sursă Fiinţa-umană-în-manifestare; fie colectivă: Forţele sociale; fie individuală: Organizarea vieţii).

Acţiunea acestor Forţe combinate, dă naştere unor impulsuri, unor tendinţe ce se vor exprima pe verticală sub aspectul Piramidei Trebuinţelor Fundamentale, iar pe orizontală sub acela al celor 4

Dimensiuni ale Vieţii Individuale: Viaţa Materială (Fiziologică/ Energetică), Viaţa Socială, Viaţa Individuală şi respectiv Spirituală.

Pentru a putea înţelege de ce există atâtea Forţe şi impulsuri este necesar să ne reamintim în acest punct condiţia existenţială a Fiinţei umane. Şi anume, omul este corăbier pe Marea Vieţii având o misiune de îndeplinit. Pentru succesul deplin al acestui demers i-au fost date spre sprijin: Steaua Călăuză (chemarea profundă către orizonturile sale), Manualele de Navigaţie alături de programele de învăţarea a lor, precum şi Vânturile Mării. Căci Viaţa îl pregăteşte pe fiecare corăbier, înainte de a-l trimite în larg, însă o dată plecat din port, rămâne ca singur să-şi folosească măiestria şi cunoştinţele acumulate spre a orienta cum se cuvine cârma şi velele astfel încât, întrebuinţând Vânturile favorabile şi evitându-le pe cele potrivnice să-şi conduce în siguranţă corabia propriei existenţe spre chemarea Stelei-Călăuză.

Forţele structurante reprezintă chiar motorul şi energia realizării călătoriei existenţiale a fiecăruia, în special cele exterioare. Căci ele ne structurează caracterul, ne fortifică voinţa, ne îmbogăţesc Natura noastră individuală prin noi însuşiri trăite / experimentate şi ne ajută să deprindem / accesăm noi şi noi lecţii ale vieţii contribuind astfel la dezvoltarea şi progresul nostru continuu.

Întrucât despre Sine, Conştiinţă, Natura Individuală şi respectiv Caracter am tratat într-un capitol anterior, rămâne în continuare să realizăm o succintă trecere în revistă a celorlalte categorii de Forţe structurante sau modelatoare ce concură la identificarea a ceea ce numim în mod obişnuit omul social contemporan şi existenţa sa cotidiană.

1. Forţele Cosmice

Este momentul să ne reamintim o dată cu Alfred Adler că „problema sensului vieţii are valoare şi semnificaţie numai dacă o privim în cadrul sistemului Om – Cosmos. Este în acest caz de văzut că, în această relaţie, Cosmosul posedă o putere modelatoare. Cosmosul este, ca să spunem aşa, tatăl tuturor vieţuitoarelor. Iar întreaga viaţă este de conceput ca o luptă perpetuă de satisfacere a cerinţelor Cosmosului. Nu ca şi cum ar exista o impulsie care mai târziu în viaţă ar fi în stare să ducă totul la final şi care nu trebuie decât să se desfăşoare, ci ceva înnăscut ce aparţine vieţii, o năzuinţă, un imbold, o dezvoltare de la sine, un Ceva fără de care viaţa nu poate fi nicidecum reprezentată. Viaţa înseamnă a se dezvolta de la sine. Spiritul uman este din cale afară consideraţie nu mişcarea, ci mişcarea încremenită, mişcarea care a devenit formă. Noi, protagoniştii psihologiei individuale, suntem dintotdeauna preocupaţi de a dizolva în mişcare ceea ce sesizăm ca formă.

Faptul universal al evoluţiei creatoare a tuturor vieţuitoarelor ne poate lămuri că direcţia dezvoltării la fiecare specie are un ţel, ţelul perfecţiunii, al adaptării active la cerinţele cosmice."

*

Întregul Univers reprezintă o mare Şcoală a Devenirii Fiinţei, structurată pe nivele şi grade de evoluţii, organizată pe cicluri, perioade, etape de dezvoltare, urmând procese bine stabilite şi derulate în conformitate cu anumite standarde şi proceduri.

Analogia şi meditaţia asupra sistemului educaţional aplicat în societatea umană contemporană ne poate da (cel puţin la nivel raţional) o imagine – desigur foarte aproximativă / palidă, însă extrem

de utilă – despre grandiosul proces al ciclurilor din cadrul sistemului mare al Universului.

Pentru bunul mers al acestui Proces de creştere şi dezvoltare a Fiinţei în armonie cu întreaga Ordine Cosmică, au fost prevăzuţi anumiţi factori de decizie şi responsabilitate, anumite fiinţe însărcinate a contribui activ prin propriile capacităţi, prin efortul şi acţiunea lor la progresul lumii şi vieţii în ansamblu, precum şi la evoluţia fiecărui fiinţe umane în particular.

Ca şi în şcoala socială, şi în aceea Cosmică, „Învăţătorii", fiinţele-modelatoare ale procesului educaţional, sunt, ca şi standard de evoluţie cu mult peste puterea de concepere a omului contemporan, într-un fel asemănător celui – dacă este să folosim o analogie – ce raportează un elev în ciclul primar faţă de un profesor universitar. Şi chiar şi aşa exemplul de faţă este departe de a putea evidenţia distanţa enormă ce ne desparte – pe noi, oamenii – de aceste Fiinţe şi de Realităţile pe care şi prin care acestea se manifestă. Pentru că tot ceea ce omul poate imagina în prezent, precum şi toate realităţile sau lumile în care acesta îşi duce existenţa (în diverse perioade planetare sau la diverse epoci cosmice) reprezintă scenarii de viaţă create de aceste Fiinţe prin, din, şi în propria lor Fiinţă. Aşa cum organismul unui copil apare şi se dezvoltă o anumită perioadă în structura unui alt organism, de care este legat organic şi funcţional precum o celulă într-un ţesut / organ, tot la fel trebuie să ne înţelegem deopotrivă fiinţa şi existenţa noastră ca individualităţi umane, animale, vegetale etc., precum şi toate combinaţiile de procese, fenomene, structuri etc. pe care le întâlnim în jurul nostru, ca fiind părţi vii ce compun entitatea acestor Fiinţe – Modelatoare, fără însă a se identifica ori confunda cu aceasta.

Mitul lui Iona şi al burţilor de peşte ne poate ajuta – meditând asupra lui – să ne clarificăm imaginea asupra proceselor sistemice de organizare şi dezvoltare a vieţii în Univers. Recomandăm în acest sens

şi trei dintre titlurile mai semnificative regăsite în anexa bibliografică: „Cosmogonia rosicruciană” (Max Heindel), „Evoluţia ocultă a umanităţii” (C. Jinarajadasa) şi respectiv „Din tainele vieţii şi ale universului” (Scarlat Demetrescu).

Aceste tratate prezintă deopotrivă schema de ansamblu şi detaliile necesare (de aceea recomandăm a fi parcurse, pentru uşurinţa înţelegerii şi corecta construcţie a imaginii cosmogonice în ordinea inversă enumerării noastre), astfel încât considerăm mult mai oportună consultarea acestor surse, o eventuală încercare de sinteză într-un număr redus de pagini îngăduite unei secţiuni fiind supusă din start eşecului.

Ceea ce trebuie însă a sublinia noi în continuare este faptul că, pentru înţelegerea concepţiei de ansamblu prezentate în volumul de faţă, contează doar într-o măsură nesemnificativă cunoaşterea cosmogoniei, a proceselor evoluţiei universale, a categoriilor de fiinţe, a modului cum iau naştere Lumile, la nivelul Universului etc. Este suficient dacă acceptăm – chiar fără aceste detalii – faptul că există anumite Forţe, indiferent de unde, de la cine şi cum iau ele naştere. Dar în acelaşi timp, deşi nu ne interesează sursele şi procesele apariţiei acestora, este de domeniul evidenţei că trebuie să ne intereseze acţiunea şi efectele pe care le produc asupra fiinţei noastre individuale.

Corăbierul s-ar putea să nu fie savant în geografie ori climatologie, ca să ştie cum şi de ce se formează vânturile ori valurile mării, de ce pământul sau marea sunt aşa şi nu altfel, de ce unii curenţi poartă anumite denumiri şi nu altele etc. El însă cunoaşte elementele de bază despre toate acestea: că vânturile, velele şi cârma sunt cele ce poartă corabia spre destinaţie; că nu există vânturi rele sau bune ci numai destinaţii diferite şi probe de măiestrie; că marea deşi nu are drumuri, totuşi e un labirint etc. Şi mai ştie un lucru: dacă a aflat despre acestea,

înseamnă că este chemat să le dea curs, spre satisfacerea misiunii sale existenţiale ca om şi ca fiinţă.

În virtutea acestei optici popoarele lumii, încă din cele mai vechi timpuri ale civilizaţiei actuale s-au ferit a căuta explicaţii savante despre lucruri pe care oamenii nu erau pregătiţi a le înţelege. Savanţii acelor timpuri s-au concentrat pe aspectele utilitare ce vizau cunoaşterea manifestărilor şi efectelor acestor categorii de forţe care întâmpină omul pe parcursul evoluţiei sale. Aceste cunoştinţe practice au fost grupate pe categorii de ştiinţe ce-au primit denumiri precum astrologie, numerologie, grafologie, chiromanţie etc.

Aceste situaţii nu ne spun nimic despre originea reală a Forţelor; ele maschează aceste origini (imposibil de înţeles încă) sub forma unor simboluri accesibile şi reale, prezente, observabile perceptibile în lumea înconjurătoare: zodiile, numerele (şi raporturile matematice), formele şi structurile (geometria şi organizarea vieţii) etc. Aceste simboluri formează limbajul a ceea ce s-a numit în vechime „Ştiinţe Hermetice”, adică ascunse, încifrate. Caracteristica specială a a cestui limbaj este aceea de a fi deschis şi viu. În vorbirea umană o literă, un cuvânt, o frază este limitată în conţinut. Cuvintele sunt forme, vase ce pot cuprinde o anumită cantitate de informaţie şi semnificaţie (deşi numai uneori o cuprind) adresată în special comunicării logice, raţionale. Simbolurile, în schimb, sunt porţi şi totodată mesageri pentru o realitate ce se află dincolo de ele. Simbolul îl introducere pe călător în acea lume vie, pe care o trăieşte cu toată fiinţa, deopotrivă raţional, afectiv, senzitiv sau la nivel de conştiinţă.

De aceea fiecare Simbol are tot atâta încărcătură de semnificaţii, câţi paşi este pregătit să facă realitatea lui, călătorul.

Forţele Cosmice la rândul lor se clasifică (tot din punct de vedere didactic) în trei categorii: Forţele Evoluţiei Universale, Destinul individual şi respectiv Forţele Karmice.

a) Forţele Evoluţiei Universale

Sunt cele mai puţin accesibile înţelegerii umane actuale. Ele reprezintă acele entităţi Modelatori ai Evoluţiei Cosmice, care veghează la derularea corespunzătoare a proceselor de creştere şi dezvoltare, deopotrivă a fiecărei fiinţe în parte, cât şi a tuturor împreună.

Acţiunea lor se manifestă clipă de clipă asupra fiecăruia dintre noi şi asupra tuturor componentelor mediului şi universului ce ne înconjoară. Ştiinţele despre acţiunea lor: Astrologia, Numerologia, Grafologia, Chiromanţia etc. ne ajută să înţelegem efectele manifestărilor acestora şi să le utilizăm corespunzător în dezvoltarea vieţii personale în funcţie de momentul direcţia şi obiectivele urmărite.

Acţiunea acestor forţe se manifestă în mod automat, independent de voinţa fiinţei umane, ca o putere lăuntrică a lucrurilor, ca un impuls viu, acţionând la nivel de procese şi fenomene, creând anumite potenţialităţi sau tendinţe/oportunităţi, trasând anumite făgaşe pentru devenirea viitoare a obiectului (fiinţă, lucru, proces etc.) supus acţiunii lor.

Forţele Evoluţiei Universale se modifică de la o perioadă cosmică la alta, în funcţie de progresul etapelor educaţiei planetare şi cosmice, precum şi de gradul în care fiinţele-elevi avansează pe calea dezvoltării lor individuale.

b) Destinul individual

Psihologia Fiinţei aşa cum s-ar arătat în capitolul I (secţiunea privind ontologia), îşi are izvorul conceptual în adevăratele ştiinţe ale vieţii, ocultate, e drept de-a lungul istoriei, dar descoperite astăzi datorită imperioasei cerinţe de a răspunde (aceasta fiind şi prima sa misiune, ca „ştiinţă a sufletului”) interogaţiilor privind identitatea, rostul şi sensul devenirii fiinţei umane (aspecte despre care am mai amintit în primul capitol).

Pentru Psihologia Fiinţei, deci, omul este un elev la marea Şcoală a dezvoltării Vieţii şi Fiinţei spre forme superioare de manifestare; astfel încât existenţa sa socială (perioada cuprinsă între fenomenele numite „naştere” – adică sosirea în laboratorul de lucru al Planului Fizic – şi respectiv „moarte” – părăsirea acestuia) este privită ca o simplă Zi de Şcoală din eterna viaţă a fiinţei.

Planul Fizic, aşa cum am arătat, reprezintă cel mai complex mediu de lucru şi dezvoltare al Fiinţei umane, datorită următoarelor aspecte concomitente:

- posibilitatea de a folosi o gamă lărgită de organisme (înfăţişate în capitolul anterior) şi de a beneficia de experienţele realizate cu ajutorul acestora

- posibilitatea de a valoriza virtuţile / puterile proprii ale fiinţei într-o serie de probe/ experienţe imposibile de efectuat în alte planuri, legate fiind de lumea/ dimensiunea şi forţele „materiei”

- posibilitatea de a beneficia de contactul şi experimentele comune (oarecum impuse/ obligatorii) cu alte fiinţe aflate în stadii foarte diferite (iar unele chiar îndepărtate) de dezvoltare, fie că aparţin regnului uman, animal, vegetal, mineral sau regnurilor elementale

- posibilitatea de a participa la multiple şi variate scenarii şi jocuri de rol impuse de regia scenică a mersului lumii.

*

Societatea umană este o mare Scenă pe care actorii – oamenii individuali – îşi joacă rolurile sociale. Scenariul face parte din procesul de educaţie al fiinţelor umane, fiind astfel regizat încât să ducă deopotrivă la dezvoltarea individuale, a fiecărui participant, dar şi colectivă, la nivel de specie.

Destinul individual reprezintă în acest sens context planul de regie pe care actorul trebuie să-l urmeze şi aplice pe scenă. El cuprinde toate acele elemente esenţiale necesare deopotrivă jocului scenic şi dezvoltării/ perfecţionării proprii actorului.

Dacă regia lumii a ajuns în momentul descoperirii Americii, atunci un actor – Columb – trebuie să-şi înscrie în planul său acest eveniment. Dacă ştiinţa, societatea, cultura sau lumea sunt pregătite pentru anumite transformări scenice, sau, deşi nu sunt pregătite, a sosit totuşi momentul ca ele să se producă, atunci sunt trimise în scenă rolurile menite să transpună în realitate, să dea curs acestor schimbări. Uneori aceste roluri sunt singulare (Petru, Constantin cel Mare, Sfântul Augustin, Newton, Einstein etc.) alteori ele sunt asociate în mişcări de vârf ce antrenează roluri secundare, dar numeroase, cunoscute drept revoluţii: Renaşterea, Iluminismul, Socialismul şi Marxismul, Revoluţia Cuantică, Revoluţia Verde, New-Age, Cruciadele, Războaiele Mondiale, Mişcările Feministe etc.

Destinul omului şi destinul lumii se întrepătrund. Ultimul de fapt este compus din totalitatea destinelor individuale, dar nu se reduce la suma acestora ci le depăşeşte, având un sens propriu distinct şi uneori aparent contradictoriu cu primele.

Destinul fiecărei fiinţe umane va cuprinde însă toate elementele cerute de Regia Lumii (ex: dacă joacă rolul lui Einstein, neapărat trebuie să aibă tangenţa cu fizica; la fel Napoleon trebuia să aibă parcurgă treptele rangurilor şi instrucţiei militare, iar Columb vrând – nevrând era necesar să fie el însuşi navigator). Să ne reamintim că omul social are o misiune întreită de îndeplinit aici pe pământ: de a se perfecţiona ca fiinţă, ca elev la Şcoala Evoluţiei Universale, de a-şi ajuta „colegii" şi de a participa la scenariul lumii, jucând rolurile ci i se repartizează la un moment dat sau altul (aşa cum am arătat în capitolul întâi).

Dintre aceste trei aspecte, ultimul este obligatoriu, el nu poate fi refuzat chiar şi pentru simplul motiv că se află în strânsă conexiune cu celelalte roluri, compunând o întreagă regie. Cât priveşte celelalte două laturi ale misiunii existenţiale, omul este absolut liber în a le respecta/îndeplini sau nu, dar având în vedere această situaţie, precum şi multitudinea tentaţiilor/impulsurilor ce pot îndepărta fiinţa de realizare „temelor existenţiale”, majoritatea destinelor – ca orice plan strategic bine realizat – cuprind deopotrivă metode de stimulare orientare, reamintire (cum ar fi bolile sau alte suferinţe) precum şi factori de suport, de sprijin, în urmarea/parcurgerea drumului vieţii. Astfel sunt de exemplu: pierderea unei fiinţe dragi, schimbările „dramatice” ale vieţii, succesele ori câştigurile, evenimentele, o carte, un film, întâlnirea cu un anumit om etc.

Aşadar în sinteză, destinul individual cuprinde următoarele aspecte:

1. elementele necesare interpretării rolului pe scena lumii: de la conjuncturi, evenimente, contacte inter-umane, până la diverse categorii de forţe ce vor concura spre a face posibilă interpretarea actorului, inclusiv acele impulsuri care vor modela trăsături de personalitate, orientări ale temperamentului, vor promova sau vor estompa anumite valori ale caracterului. Aceste forţe vor scoate în evidenţă după caz o fiinţă mai blândă sau mai energică, activă sau pasivă, sentimentală sau raţionalistă, carismatică sau ştearsă, luptătoare sau pacifistă etc. Forţele vor trebui înţelese, însă, ca tendinţe, ca impulsuri ce orientează (şi nu determină!) dezvoltarea fiinţei spre o direcţie sau alta a devenirii sale.

2. elemente de sprijin şi impulsionare pe parcursul vieţii

3. elemente şi ansambluri/conjuncturi care să marcheze trecerea de la o etapă la alta a vieţii în special atunci când trecutul împiedică fiinţa în dezvoltarea sa înspre viitor

4. elemente de orientare şi reorientare, de regăsire a sensului vieţii sau a drumului propriu de fiecare dată când se manifestă riscul rătăcirilor

5. elemente ce ţin de raporturile karmice personale (lecţii restante)

6. elemente vizând raporturile karmice cu alte fiinţe („datorii" de plătit)

7. elemente fixe, sau, după caz, flexibile (stabilite de fiecare realizator de destin individual) necesare pentru atingerea diverselor obiective propuse pentru viaţă, în afară de cerinţele rolului scenic şi datoriile karmice (de ex: se doreşte îndeplinirea unor activităţi: artistice, ştiinţifice, sportive, războinice etc. sau parcurgerea anumitor experienţe: participarea la războaie, naufragii, îmbolnăviri; exercitarea anumitor profesiuni; contactul cu anumite persoane marcante etc.). Toate acestea sunt lăsate la libera alegere a fiinţei, în funcţie de necesităţile sale educaţionale (ce laturi ale sale urmăreşte să dezvolte) şi în contextul cadrului general al scenariului lumii precum şi al celorlalte destine particulare ale fiinţelor oameni

8. alte elemente.

*

Destinul se trasează (ca orice plan, dealtfel) înainte de venirea în realitatea fizică a lumii sociale (înainte de „naştere" sau „întrupare" cum sunt numite aceste evenimente). Pentru fiinţele debutante în stadiul uman de evoluţie, acest proiect al vieţii cade în sarcina altor entităţi mai avansate, fie „colegi de şcoală" din acelaşi regn, fie responsabili cu procesul educaţional din regnuri superioare. Omenirea actuală însă, aşa cum am mai amintit pe parcursul prezentului volum se află – ca standard mediu de dezvoltare – pe nivele 6 şi 7, adică, o dată cu depăşirea pragului 5 (al cunoaşterii şi înţelegerii lumii şi vieţii) a dobândit capacitatea şi posibilitatea ca fiecare entitate în parte să-şi

traseze propriul destin, conştientă fiind şi responsabilă existenţiale, cu toate valenţele şi dimensiunile acesteia.

Omul contemporan este suficient de matur spre a parcurge etapele educaţionale din proprie iniţiativă. Va beneficia, însă, de supravegherea şi sprijinul continuu al fiinţelor din planurile superioare. Acest aspect este absolut necesar, având în vedere cel puţin două lucruri: primul îl reprezintă eclipsarea memoriei universale (omul trebuind să uite de trecutul, inclusiv identitatea sa, pentru a se putea concentra pe experimentele realizate în cadrul rolului din planul fizic) iar cel de-al doilea aspect se datorează probelor dificile pe care scenariul lumii le scoate în calea omului social contemporan.

Destinul reprezintă un program pentru dezvoltare individuală, un program de lucru într-un anumit mediu dat, pentru un timp relativ determinat şi vizând atingerea anumitor obiective. De aceea nu putem vorbi despre „destin" decât în cazul fiinţelor individualizate sau în curs de individualizare: oamenii şi fiinţele din regnul animal la stadiul ultim al dezvoltării (câini, pisici, elefanţi, delfini, anumite păsări etc.). Facem o paranteză pentru a reaminti că teoria lui Darwin este în cea mai mare parte corectă privind evoluţia organismelor biologice, însă de la aspectele eterice în sus – adică eteric, astral şi mental – situaţia se prezintă cu totul altfel. Pentru că deşi pe structuri biologice mai puţin evoluate, anumite fiinţe pot utiliza aceste vehicule – ex: corp de peşte ori de pasăre – tocmai datorită suprapunerii unor vehicule eterice şi astrale care se armonizează funcţional cu acestea. Astfel se face că direcţiile de dezvoltare, de avansare a fiinţelor în regnuri nu se confundă cu direcţiile de dezvoltare a corpurilor conform arborelui genealogic al biologiei clasice. (A se vedea în acest sens Diagrama 7).

Destinul – şi subliniem din nou – reprezintă în cea mai mare parte a sa un plan, o schiţă şi o strategie pentru viaţă. Doar unele elemente sunt absolut determinate, majoritatea covârşitoare a experienţelor şi

evenimentelor la care participă fiinţa nefiind stabilite de la început. Pentru că destinul omului contemporan este precum o carte: sunt predeterminate numai paginile şi anumite indicaţii sub formă de teme; rămâne autorului să realizeze conţinutul acestora. Destinul este o carte nescrisă.

c) Forțele Karmice

Legea Universală a Acţiunii şi Reacţiunii ne spune că fiecare cauză produce cel puţin un efect şi fiecare efect este rezultatul a cel puţin unei cauze. Altfel exprimat nu se poate naşte ceva din nimic şi nici nu poate exista vreun lucru în univers fără a lăsa urme; neantul, vidul existenţial reprezintă un concept fără acoperire. La fel, fiecare existenţă chemată în lume, ca parte organic şi funcţional legată în Marele Întreg, îşi aduce aportul creativ – chiar fără ca ea să conştientizeze aceasta – la creaţia, transformarea, modelarea şi devenirea neîntreruptă a Fenomenului cosmic al Vieţii.

Începând cu fiinţele ajunse la stadiul uman al dezvoltării, în special din a doua jumătate a etapei, de la Nivelul 4 de dezvoltare a Conştiinţei (a se vedea supra Cap. II), fiecare entitate-elev la Şcoala Universului realizează din ce în ce mai clar starea de conştienţă de sine, aptitudinea de a se înţelege pe sine şi mediul existenţei sale, în toate componentele acestuia, cu resorturile, dinamica şi sensurile devenirii lor. Corelativ se naşte şi dezvoltă responsabilitatea individuală pentru ceilalţi la început fiinţele apropiate – membrii familiei, apoi pentru entităţi din alte familii / popoare, specii sau regnuri de evoluţie, culminând spre finalul stadiului uman cu ceea ce se numeşte „starea de trezire deplină”, echivalentul conştientizării şi dăruirii totale, nu doar pentru fiinţele perceptibile în universul existenţei proprii, ci pentru întreaga Ordine Cosmică. Este vorba de acea stare de contopire a propriei entităţi în Oceanul de Viaţă Cosmică, simţind/ trăind/ vibrând la

unison nu cu anumite suflete particularizate ale acestuia, ci cu Sufletul Lumii, cu Marea Fiinţă exprimată prin tot ceea ce există, cu mult dincolo de ceea ce putem percepe chiar la acest nivel ultim al dezvoltării în regnul uman.

Oricum însă, omenirea actuală este departe de acel moment. Strategia educaţională aplicată de Şcoala Terrei, solicită pentru laboratorul Planului Fizic în momentul actual, fiinţe-cursanţi aflate între nivelele 3-9 ale dezvoltării individuale, cu marea majoritate situate pe treptele 6-7 şi din ce în ce mai mulţi pe nivelul 8. Acesta este un proces în progresie continuă, astfel încât putem vedea în viitor cum media amintită urcă spre limitele superioare, iar limita inferioară se retrage şi ea ascendent. În Planul Fizic vor sosi elevi tot mai avansaţi ce vor desfăşura experimente din ce în ce mai profunde, mai apropiate de sensul şi creaţia vieţii. Va trebui însă ca laboratorul de lucru al lumii/ ordinii sociale să sufere transformări radicale, indiferent că acestea se vor produce prin munca şi efortul „lucrătorilor" actuali (cum au fost spre exemplu cazurile revoluţiilor Iluministă şi Marxistă) sau prin intervenţia corectoare a Modelatorilor procesului educaţional (ex: cataclismele Atlantidei sau Războaiele Mondiale ale secolului XX). Cert este însă că totul merge înainte conform planului de învăţământ cosmic.

În cadrul acestei programe generale, la nivel de şcoală şi ciclu uman, fiecare fiinţă-om îşi trasează propriile etape de dezvoltare, îşi gestionează evoluţia individuală spre nivele superioare, se străduieşte să realizeze temele şi atingă obiectivele pe cât posibil în timpul alocat fiecăreia dintre acestea.

Ca în orice şcoală şi în cea Universală a Evoluţiei totul este periodizat, repartizat pe secvenţe de timp alocate parcurgerii anumitor procese de creştere şi dezvoltare. Desigur noţiunea de timp trebuie înţeleasă într-un context mai larg, în cadrul căruia timpul fizic aşa cum

îl percepem noi oamenii este numai o formă de exprimare a sa, un caz particular. Cum arăta Raymound Ruyer: "Timpul Cosmic nu e o simplă funcţionare, ci o mare Acţiune înzestrată cu sens, o embriogeneză care dă formă mai întâi materialelor necesare desfăşurărilor viitoare, la care chiar hazardurile vor fi canalizate şi utilizate şi în care, fiinţele desprinse din Marea Fiinţă vor părea să înveţe, bânguind, limbajul care, în realitate, le vorbeşte pe ele de la începutul începuturilor."

Viaţa fizică – etapa dintre sosirea şi plecarea din Planul Fizic al Terrei – este o astfel de etapă destinată parcurgerii diverselor procese de dezvoltare a fiinţei, în cazul omului actual ele vizând cultivarea virtuţilor, a puterilor propriei fiinţe de a se stăpâni pe sine şi forţele din universul înconjurător. Toate Forţele din cosmos sunt suportul manifestării vieţii; prin ele şi cu ele se creează noi Forme în care Fiinţele îşi desfăşoară procesul de creştere şi dezvoltare, Universul însuşi parcurgând acest proces de evoluţie neîntreruptă spre tot mai performante modele, structuri şi cadre necesare fiinţei.

Pentru a parcurge procesul dezvoltării sale în această etapă de lucru în Planul Fizic, fiinţa umană îşi stabileşte un plan, o strategie de acţiune şi programare a evenimentelor – numită destin, aşa cum am văzut în secţiunea anterioară – menită a satisface următoarele cerinţe (în principal):

- să favorizeze împlinirea misiunii existenţiale sub cele trei aspecte ale sale, în special jocul scenic, rolul primit în realitatea socială
- să atingă obiectivele propuse pentru propria dezvoltare (ex: să cultive virtutea curajului sau a dăruirii, ori a devoţiunii, sacrificiului, maternităţii, conducerii, încrederii în sine etc.), obiective ce reprezintă esenţa temelor personale / individuale
- să sprijine dezvoltarea celorlalte fiinţe (colegi de şcoală)

- să parcurgă cât mai multe lecţii personale, cu maxim de eficienţă
- să satisfacă cerinţele Naturii Individuale
- să aibă un comportament cât mai exemplar, adică să greşească pe cât posibil mai puţin în raport cu cerinţele propriei Conştiinţe. (Să ne reamintim că singurul sistem de judecată, de raportare a erorilor/ abaterilor fiinţei umane (de la calea bunei sale dezvoltări) este cel constituit de normele Conştiinţei – a se vedea şi supra, capitolul II – cea care determină nivelul de evoluţie al fiecărei entităţi în parte şi stabileşte, în funcţie de acesta, lucrurile permise, cele interzise precum şi temele particulare ale omului în cauză).

Sigur că acestea sunt deziderate. Şi la şcoala Universului ca şi la cea socială, greşeala este şi rămâne unul dintre cei mai eficienţi corectori ai comportamentului. Cum ar spune Noica: "Omul începe de la înţelesul înfrângerii. Nu şi-a dorit-o, a făcut totul ca s-o evite, dar îi vede binefacerea, bogăţia, rodnicia în ceasul când cade; [fiindcă] un om care greşeşte ştie care sunt cele două feţe ale vieţii. Pe când fratele risipitorului nu cunoaşte nici una."

În fiecare Zi de Şcoală, în fiecare viaţă fizică, ne propunem asemenea deziderate, dar erorile şi abaterile ne pândesc încă de la prima vâslă a gândului ce brăzdează seva materiei. Astfel încât la fiecare final de proces rămân încă teme nefăcute şi se cumulează greşeli, încălcări ale normelor personale de comportament.

Întrucât comportamentul/ manifestarea, în general, presupune interacţiune, raport între cel puţin două elemente, greşeli individuale au totdeauna un obiect. Un altul, „celălalt", care astfel mediază reportul între fiinţa-om şi normele propriei conştiinţe, ori arătând sectoarele în care aceasta trebuie să lucreze pentru propria perfecţionare. Tot ceea ce există în Univers (fiinţe, lucruri, fenomene,

procese etc.) sunt totodată agenţi instrumentatori cu ajutorul şi prin intermediul cărora fiecare fiinţă conştientă să descopere pe sine aşa cum este şi, raportându-se la modelul ideal al devenirii sale viitoare descoperă/ identifică operaţiile pe care le are de întreprins în scopul apropierii de acest model. Toate componentele Universului reprezintă, astfel, oglinzi în care fiinţa umană şi contemplă chipul cu toate neregularităţile spre a le recunoaşte şi îndrepta.

Fiecare astfel de oglindă ce ne arată o eroare, o insuficienţă sau o nouă temă, o nouă provocare necesare progresului nostru, este un adevărat modelator al fiinţei şi devenirii individuale. De aceea, până în momentul finalizării temei şi parcurgerii complete a obiectivului respectiv, e necesară păstrarea contactului cu acest modelator, indiferent sub ce aspect s-ar înfăţişa el: fiinţă umană sau alte regnuri, conjuncturi sociale sau personale (pierderi, câştiguri, boli, evenimente marcante, catastrofe, războaie etc. etc.), fenomene, profesiuni, alte roluri sociale (bogat sau cerşetor, bărbat ori femeie, rege ori sclav etc. etc.), evenimente (ex: probe, piedici, obstacole la tot pasul sau dimpotrivă toate lucrurile par a decurge „de la sine”). Viaţa oferă o gamă nedefinită de astfel de combinaţii şi oportunităţi.

Toate aceste restanţe, toate aceste sarcini ce trebuie reluate, reevaluate, reexperimentate în vederea perfecţionării individuale au fost numite „datorii karmice”, în sensul larg al sintagmei; adică au ca efect crearea unei legături între fiinţă şi situaţia modelatoare, a unei necesităţi de a relua contactul reciproc în vederea – şi până în momentul când – mesajul/experienţa/lecţia este accesată/învăţată în toată complexitatea sa.

Este necesar să înţelegem corect acest proces. În sens comun spunem – incorect – „am greşit faţă de persoana X, deci într-o zi de şcoală următoare trebuie să îmi răscumpăr greşeala venind din nou în contact cu acesta”. În realitate greşeala se realizează numai în report

cu normele propriei conştiinţe, cu legile şi standardele, deci, pe care fiecare în particular le avem de respectat, şi care sunt absolut individuale şi unice. Persoana X este doar agent-modelator ce m-a ajutat să conştientizez deficienţa de pregătire şi care totodată mă poate cel mai bine sprijini în viitor să îmi completez propria dezvoltare.

Toate aceste conjuncturi, raporturi, fenomene, fiinţe – modelatori cum le-am numit noi – sunt precum profesorii scoşi în calea elevilor de necesităţile educaţiei în baza unor regulamente/proceduri şi procese şcolare bine definite şi universal aplicabile (din nou să meditām asupra proceselor de învăţământ pe care le avem în şcolile societăţii, şi vom înţelege mult mai uşor şi mai în profunzime complexitatea, ordinea şi sensul proceselor Evoluţiei Universale). Aceştia dau teste, verifică, evidenţiază slăbiciunile elevilor, după care tot ei contribuie activ la creşterea şi dezvoltarea discipolilor lor.

În baza legilor cosmice, între Fiinţa-om şi astfel de modelatori se creează legături atât de puternice încât depăşesc puterea voinţei individuale a fiinţelor din prima jumătate a dezvoltării regnului uman. De abia de la nivelele 5 -6 în sus, omul dobândeşte libertatea (şi puterea) de a decide asupra alegerii modelatorilor, rămânând însă dependent de acţiunea acestora într-un fel asemănător celui în care este dependent de resursele energetice de hrană. Poate mânca de plăcere, din necesitate sau din ambele; un lucru rămâne însă cert: trebuie să se hrănească şi dacă nu realizează aceasta din propria iniţiativă un impuls din interiorul organismului îi va reaminti mereu acest lucru. Întocmai la fel se întâmplă şi în ceea ce priveşte alegerea modelatorilor.

Astfel încât, vrând-nevrând, din proiectul fiecărei zile de şcoală trebuie să facă parte toate acele fiinţe, fenomene, conjuncturi ce contribuie la buna sa dezvoltare individuală. Există „datorii karmice" plăcute (cum ar fi să facă parte din aceeaşi familie cu o fiinţă alături de care a mai lucrat – şi greşit! – într-o viaţă anterioară) şi datorii

neplăcute (să aibă un trup cu cocoaşă, ori să sufere de boli/accidente, pierderi majore în viaţă, să fie sclavul sau subordonatul celui căruia într-o altă "zi de şcoală" – viaţă – i-a fost patron etc.).

La fel precum mâncarea, şi modelatorii pot fi combinaţi după propria iscusinţă a fiecărei fiinţe, în funcţie de posibilităţi (destinul celorlalte entităţi, conjuncturile sociale, forţele existente în anumite momente şi locuri precum şi combinaţiile acestora) şi în funcţie de necesităţile sau preferinţele personale.

Toate aceste opţiuni vor fi incluse pe lista destinului personal, alături de celelalte componente, astfel încât organismul biologic şi eteric, corpul astral şi mental, temperamentul, anumite conjuncturi sociale (locul naşterii, părinţii, copilăria, şcoala şi educaţia, profesiunea, propria familie etc. etc.) şi în final Personalitatea vor fi influenţate de aceste necesităţi karmice în mod automat.

2. Forţele Naturii

„Este vremea – ne reamintea Constantin Rădulescu-Motru – să ne deprindem cu integrarea persoanei omeneşti în unitatea ştiinţifică a naturii, socotind-o ca o formă de energie în rândul celorlalte forme de energii. Este vremea ca metodele care au permis biologilor să sistematizeze formele vieţii animale şi vegetale în ordinea lor de apariţie creând noţiunea biosferei, să se aplice şi manifestărilor personalităţii omeneşti.

În loc de o filozofie a artei, a religiei, a civilizaţiei, etc., adică în loc de perspective diferite pentru fiecare din ramurile de activitate a persoanei omeneşti, ne trebuie o ştiinţă obiectivă a persoanei omeneşti, luată această persoană ca o formă de energie de sine stătătoare dincolo

de dialectica dorinţelor noastre, ca o psihosferă ieşită din condiţiile de existenţă a universului întreg...”

*

Am văzut în secţiunea anterioară că Forţele Cosmice sunt Modelatori ai evoluţiei fiinţelor de un rang foarte înalt, transcendent lumii fenomenale a Planului Fizic, aplicându-se întregului Cosmos. Ele întâmpină şi însoţesc Fiinţa Umană de la începutul existenţei sale ca fiinţă individualizată şi pentru totdeauna, indiferent în ce etapă a dezvoltării sau pe ce Planuri ori corpuri cereşti îşi derulează aceasta, la un moment dat sau altul devenirea. Ele sunt forţe universale şi eterne.

Spre deosebire de acestea, însă, Forţele Naturii ţin de specificul Planetei Pământ (şi fiecare planetă sau galaxie are astfel de specificităţi), de Natura sa ca entitate ce are propriul proces de creştere şi dezvoltare, ce va influenţa în mod implicit procesele educaţionale derulate sub auspiciile sale.

Astfel în funcţie de etapa de evoluţie a Terrei sunt şi organismele pe care fiinţele le întrebuinţează (minerale, plante, animale, oameni) în Planul Fizic precum şi aspectul de combinare deopotrivă a formelor, energiilor, forţelor, astfel încât să dea naştere lumilor şi mediilor de viaţă în care fiinţele îşi desfăşoară evoluţia.

Dintre Forţele Naturii ce modelează dezvoltarea umană, noi am luat în considerare trei mari categorii: moştenirea genetică, tendinţele şi natura în sine (natura Terrei). Acestea întâmpină omul numai la venirea sa în Planul Fizic, însoţindu-l apoi pe toată perioada până în momentul „morţii”. Ele se implementează în structura de Personalitate făcându-şi simţită prezenţa sub aspectul unor impulsuri interioare, al unor orientări, fie din momentul naşterii (cele genetice, fiind de aceea constante şi permanente) fie apărând sau dispărând pe parcursul vieţii cotidiene a omului social.

A. Moştenirea genetică sau structurile genetice

Progresele realizate de ştiinţele despre natură şi în special ştiinţele ce studiază organismele vii, sunt suficient de elocvente şi corecte în prezentarea influenţelor pe care structurile genetice le produc asupra caracteristicilor unei entităţi sau specii. Astfel biologia celulară, genetica şi toată gama ştiinţe şi tehnologii complementare ori asociate au descoperit şi descris până în cele mai mici detalii structurile, morfologia şi funcţionarea organismelor plantelor, animalelor şi oamenilor.

Aceste ştiinţe însă au confundat viaţa cu forma sub care se manifestă aceasta, observând doar mişcarea şi ignorând total agentul ce o face posibilă.

Alte ştiinţe, mai deschise în perceperea valorilor vieţii au ridicat ochii din „lutul materiei" supuse percepţiei senzoriale, potignindu-se însă la nivelul imediat superior, acela al energiilor, confundând fiinţa cu forţele ce menţin structura şi funcţionalitatea elementelor lumii sensibile.

De asemenea diverse orientări ale ştiinţelor hermetice popularizate (şi astfel, desigur, profanate, denaturate) au şi ele rătăcirile proprii în diverse planuri superioare de manifestare a vieţii atribuind statutul de fiinţă sau confruntând atributele esenţiale şi definitorii ale fiinţei ori cu structurile astrale, ori cu diversele aspecte ale manifestărilor mentale.

Acest aspect este oarecum de înţeles dacă observăm caracteristica definitorie a speciei umane actuale: omul este o fiinţă romantică trăind într-o societate raţionalistă. Şi este normal atunci, ca toate concepţiile sale despre lume şi viaţă, despre univers şi despre sine însuşi, inclusiv ştiinţele, tehnicile şi practicile, cultura şi organizarea societăţii să

graviteze fundamental în jurul acestor două axe centrale, fiind de cele mai multe ori reduse la dimensiunile restrânse ale raţiunii şi efectului.

Astfel încât pe bună dreptate observa Rousseau că: „nu mai găsim în sufletul omului de astăzi cereasca şi majestuoasa simplicitate pe care i-a imprimat-o Creatorul, ci doar acerba luptă între pasiunea care crede că raţionează şi intelectul în delir.”

*

Din punct de vedere ştiinţific al Psihologiei Fiinţei, aşa cum s-a prezentat situaţia pe întreg parcursul volumului de faţă, Fiinţa este cu totul distinctă deopotrivă de manifestările sale şi de instrumentele (organisme, structuri şi forţe) ce fac posibile aceste manifestări.

Axul central al concepţiei despre om porneşte de la constatarea realităţii de fapt, însă privită de la înălţimi şi din profunzimi mari, suficient de avansate spre a ne permite deopotrivă să nu fim supuşi riscului de a ne rătăci prin lumile fenomenelor complexe ale vieţii şi, totodată să putem dobândi certitudinea, o dată cu Emerson, că „omul este jumătate el însuşi, cealaltă jumătate manifestarea sa”. Că acel „el însuşi” este „Fiinţa-umană-în-Sine” (cum am denumit-o noi) şi că „Fiinţa-umană-în-manifestare” este omul social al prezentului, omul perceptibil în lumea sensibilă a Planului Fizic.

De asemenea să ne reamintim revăzând diagramele 2 şi 3 că „Fiinţa-umană-în-Sine” este la rândul său o entitate complexă şi compusă, constituită din adevărata Fiinţă (Sinele„sâmburele de viaţă”, elevul ce-şi urmează devenirea la Şcoala Cosmică a evoluţiei) şi structurile conexe ce constituie părţi legate organic şi funcţional de aceasta, contribuind la procesul său de creştere şi bună dezvoltare conform standardelor ordinii cosmice şi potrivit unei identităţi proprii şi unice pe care acestea o conturează prin combinaţia lor sinergică: Conştiinţa, Natura Individuală şi respectiv Caracterul.

Fiinţa-umană-în-manifestare, omul social, pe de altă parte se constituie din acest nucleu: Fiinţa-în-sine, însoţită de alte structuri, instrumente şi forţe externe menite a contribui la îndeplinirea misiunii sale şi parcurgerea proceselor dezvoltării individuale în diversele medii (planuri, realităţi, lumi) spre care Evoluţia Universală orientează Fiinţa la un moment dat sau altul în devenirea sa.

Astfel încât nu putem vorbi nici o clipă de o entitate singulară şi statică ci numai şi numai de un proces în continuă progresie, un fenomen în derulare evolutivă neîntreruptă compus dintr-un nucleu de viaţă – Sinele – şi complexe, structuri şi mecanisme puse la dispoziţia sa.

De aceea în conceptul nostru de „structuri genetice” am încadrat ansamblul instrumentelor ţinând de corpurile bio-fiziologic, astral şi mental pe care Fiinţa umană le întrebuinţează la un moment dat în scenariul său social, ca persoană istorică. Aceste structuri au două particularităţi majore şi esenţiale pentru progresul fiinţei:

- sunt structuri genetice (moştenite)
- sunt structuri deschise.

Vom explica în continuare ce presupun aceste două aspecte.

Ştim că la fiecare sosire în Planul Fizic, fiinţa îşi alege cea mai potrivită combinaţie de forţe/ conjuncturi/ relaţii etc. (modelatori le-am numit noi în secţiunea anterioară) astfel încât obiectivele propuse pentru această „zi de şcoală” să poată fi atinse cu maxim de eficienţă. Alegerea organismului bio-fiziologic este condiţionată de legăturile karmice pe care le are cu alte fiinţe şi de temele ce trebuie îndeplinite şi care ţin în mod substanţial de evoluţia, identitatea şi specificitatea fiecărei fiinţe în parte. Aceasta face ca în structurile morfologice ale organismului să poată fi „citite” aspecte esenţiale ce ţin de Fiinţa-în-sine. Dar în afară de acestea, tot în morfologia biofiziologică regăsim „întipărite” urmele altor forţe ce au întâmpinat la un moment dat sau

altul ființa pe drumul devenirii sale: impresiunile provenite de la părinţi biologici, experienţele parcurse de fiinţă de-a lungul vieţii sociale, transformările prin care au trecut alte componente structurale (ex: mentalitatea sau orientările afective), modificările produse de propria voinţă, de deciziile luate şi trăite pe parcurs, de gradul de maturizare şi maturitate al fiinţei. Vedem astfel în componenţa organismului biologic acţiunea a două categorii de factori: unii *predeterminaţi* (adică existenţi încă din faza de proiect a organismului, din momentul când fiinţa îşi structurează planul destinului) şi apoi alţii *incidenţi* pe parcurs, începând din stadiul concepţiei biologice şi continuând pe toată durata vieţii sociale.

Putem compara (pentru uşurinţa înţelegerii) organismul bio-fiziologic cu un burete care absoarbe toate influenţele de mediu ce se vor combina în structura acestuia, dând naştere unor rezultante cu totul noi. Astfel, de la structurile chimice şi energetice ale alimentelor întrebuinţate, la sentimente, şi alte afecte, la gânduri şi stări de spirit profunde, toate aceste influenţe se implementează (e adevărat, într-o măsură mai mare sau mai mică) în morfologia şi fiziologia organismului, dând naştere unor tendinţe şi impulsuri orientate în exterior.

Pentru că în baza principiului holografic al organizării şi funcţionării tuturor proceselor şi întregii ordini cosmice, fiecare parte componentă este creaţia sinergică şi continuă a tuturor celorlalte, ea înseşi având un aport fundamental şi substanţial la crearea acestora. Aceeaşi tendinţă o are astfel şi organismul bio-fiziologic, de a-şi pune amprenta creatoare (modelatoare) asupra tuturor celor ce vin în contact cu el, în special, Fiinţa-umană-în-sine, celelalte organisme ale ei (Astral, Mental) şi Personalitatea, ca structură de existenţă şi manifestare în realitatea socială a Planului Fizic.

În ceea ce priveşte organismul Astral, chiar dacă se schimbă de la o întrupare la alta, va purta totuşi amprenta unei moşteniri formată din

virtuţile proprii unei entităţi (ca şi componente ale Caracterului), din valenţele şi trăsăturile specifice Naturii Individuale (ex: o natură individuală cu înclinaţii preponderent artistice este cu mult mai sensibilă – în sensul de a întrebuinţa mai intens o gamă lărgită de exprimări afective – decât o natură cu înclinaţii tehnice ori ştiinţifice). Acestea sunt un dat anterior venirii în lumea în lumea fizică, însă o dată început procesul de structurare al organismului astral (chiar din faza anterioară naşterii biologice) o serie întreagă de alte forţe, aparţinătoare Componentelor lumii fizice vin să concure la modelarea acestuia, comparaţia cu buretele realizată în cazul organismului biologic fiind şi mai valabilă pentru cel astral. Pentru că dacă organismul biologic – întrucât aparţine realităţii fizice – necesită forţe considerabile pentru a produce modificări, în cazul celui astral chiar impulsuri mai puţin semnificative lasă urme sau creează tendinţe importante.

Întocmai la fel şi într-o măsură cu mult mai mare se petrec lucrurile cu organismul mental, care nici măcar nu are o structură organizatorică, un „schelet” al său. Axele eventuale ale mentalului sunt compuse din concepţiile omului despre univers şi despre sine, din cunoaşterea pe care acesta şi-a însuşit-o potrivit propriului nivel de evoluţie atins şi care i-a dezvăluit coordonatele majore sau „Adevărurile Eterne” cu privire la aspecte ale Ordinii Cosmice. Pentru cel stabilizat în astfel de Principii (acela ce se ridică pe sine, descoperă şi înţelege Legi universale ale Vieţii) aceste Principii constituie însuşi „scheletul” organismului mental. [Ele după cum ştim deja, îşi au sediul în Conştiinţă de unde guvernează forţele mentale ce orientează fiinţa în lume din această manifestare luând naştere ceea ce se numeşte „conştienţă” sau, aşa cum greşit se exprimă ştiinţele actuale „stare de conştiinţă” (în fapt ar trebui “stare de conştienţă” – fiindcă am văzut în capitolul II care sunt diferenţele semnificative – însemnând

capacitatea fiinţei de a fi responsabilă de sine, de a înţelege rosturi şi sensuri ale lucrurilor din universul în care trăieşte la un moment dat].

Pentru omul social actual (elev aflat, în mediu la jumătatea procesului de evoluţie în regnul uman) Principiile Universale, Legile Vieţii deabia încep a fi descoperite şi utilizate. Omul de-abia de-acum începe să lucreze activ cu propria Conştiinţă. Însă până în momentul în care aceste principii (în fond ele însele forţe modelatoare) se vor grupa, creând legături stabile între ele (moment ce culminează cu descoperirea/ înţelegerea Ordinii Cosmice şi cu abandonarea tuturor modelelor închipuite/ imaginate actualmente) până atunci însă, mentalul rămâne mai mult un mediu, decât o structură; un mediu compus din idei şi concepte, dar total deschis oricărui orizont. Aproape orice idee nouă, orice concept sau realitate nouă îşi poate găsi un loc în mediu mental al omului actual. Bazându-se doar pe logică el nu poate face niciodată diferenţa între adevăr şi eroare; logica nu descoperă conţinuturi, esenţe, ci numai descrie forme/ “ambalaje” şi le găseşte până la urmă tuturor un loc în mare depozit mental. Pentru sensuri şi rosturi ale lucrurilor ce-l înconjoară, omul trebuie să se adreseze Conştiinţei singura în măsură să recunoască şi îndrume fiinţa spre propria sa dezvoltare în armonie cu Ordinea întregului Univers.

*

Organismul biologic are o ordine internă proprie, susţinută de Forţe Modelatoare ale vieţii extrem de puternice, în special cele aparţinătoare Lumii Fizice. Dar aceste forţe sunt pasive, statice; de aici provine marea lor putere, pentru că mişcarea şi repaosul sunt cele două modalităţi de manifestare a Forţei sau a puterii. Atunci când rămâne în repaos, adică stabilizată în sine înseşi, Forţa este maximă (în deplinătate puterilor sale). În momentul când se pune în mişcare cedează/ consumă o parte din aceste puteri în raporturile pe care le stabileşte cu lucrurile/ forţele / entităţile din mediu. Pentru că mişcarea

presupune interrelaţie, schimb, comunicare între două elemente; transfer de energie, de putere, de fiinţă. Mişcarea spaţială şi spaţiul însuşi sunt cazuri particulare ale Dinamicii universale. Teoria relativităţii şi ecuaţia lui Einstein sunt cazuri particulare restrânse la Universul fizico-energetic. În sensul său larg, întreaga Ordine Cosmică este un schimb, un transfer continuu de energie, de forţă, de putere, de fiinţă. Creaţia continuă este în fapt o trans-formare prin inter-relaţionarea elementelor componente între ele, prin transferul de esenţă, de fiinţă de la o entitate la alta (în sensul lărgit al termenului: lucruri, fenomene, fiinţe, procese etc. etc.).

Deci cu cât factorul dinamică este mai mare, cu cât intensitatea proceselor este mai amplă, cu atât puterea Forţelor ce acţionează este mai scăzută. Forţe de intensitate scăzută înseamnă ordine mai puţin fixă / statică şi mai puţin rigidă; într-un astfel de mediu permisivitatea este sporită; noi forţe sunt admise a participa sinergic la combinaţii şi transformări.

Astfel încât organismele Astral şi Mental sunt instrumente principale de captare a noului, de contact şi interrelaţionare cu mediul în care fiinţa îşi desfăşoară evoluţia. Organismul fizic se transformă lent şi foarte puţin de-a lungul vieţii fizice. El este precum granitul: trebuie ori forţe extrem de puternice să acţioneze, ori impactul lor să fie repetat pentru o perioadă semnificativă de timp spre a produce transformări. Ordinea forţelor după care se structurează şi funcţionează organismul biologic este un sistem închis, nepermisiv.

De aceea modelarea Persoanei umane (a Fiinţei umane în manifestare la nivel social) se adresează organismelor sale Astral şi Mental, în special, şi toate sistemele pedagogice performante existente în civilizaţia actuală de-a lungul câteva mii de ani (indiferent sub ce formă au fost organizate, s-au adresat acestora).

B.Tendinţele

1.Generalităţi

Revăzând diagramele 2 şi 4 şi în urma parcurgerii materialului explicativ am putut înţelege că Fiinţa umană, o dată cu venirea sa în această lume sensibilă (spaţiul Planului Fizic) este supusă unei multitudini de forţe modelatoare ce conlucrează clipă de clipă la actul transformator al manifestării acesteia, creând, dintr-o simplă entitate (Fiinţa – în – Sine) un întreg proces în continuă devenire de sine, numit Fenomenul Uman. Astfel încât Sinele (Fiinţa propriu-zisă, sâmburele de viaţă, de spiritualitate) se simte supus în fiecare moment unui flux de influenţe transformatoare, o adevărată mare pe ale cărei valuri fiinţa va naviga spre împlinirea misiunii sale existenţiale.

Însă fie că vorbim de cerinţele normative ale Conştiinţei (ca parte componentă structural, organic a Fiinţei-în-sine) fie de Forţele cosmice sau cele individuale, acestea sunt şi rămân puteri exterioare Sinelui. Ele vin din afară şi bat la poarta transfigurării. În interior însă, Fiinţa (Sinele) percepe efectul acţiunii lor, ca o influenţă, ca un impuls orientat, în funcţie de direcţiile mereu schimbătoare ce rezultă din fluctuaţia continuă a combinaţiei acestor puteri exterioare. Aceste influenţe percepute în interiorul său, de Fiinţa umană, sub acţiunea Forţelor, le-am denumit tendinţe, adică percepţii „subiective” ale Sinelui individual confruntat cu realităţile mediului său de viaţă, deopotrivă cosmice, naturale, sociale şi după specificul individualităţii sale.

Dar Sinele este el însuşi integrat într-o structură mai amplă (Fiinţa-în-sine) care la rândul ei îmbracă o serie întreagă de alte „învelişuri”, unele structurate (Organismele Mental, Astral şi Fiziologic) altele mai mult ca o aură de influenţe, ca un influx permanent şi specific (Forţele în general; de ex.: forţa astrelor sau influxurile genetice; ori amprenta educaţiei). În final, deasupra tuturor acestora se aşează o ultimă

copertină, masca actorului social: Personalitatea, care are menirea de a le unifica organic şi funcţional, de a strânge la maxim legăturile între acestea şi a regla acţiunea lor de o aşa manieră încât rezultatul final să fie o entitate închegată, în care toate şi fiecare dintre aceste părţi componente se dizolvă în întregul numit Persoana Umană.

Aceste legături, această unitate este într-atât de bine realizată încât s-a creat chiar şi o conştiinţă proprie de sine a Personalităţii, distinctă de fiinţa propriu-zisă. Astfel încât pe bună dreptate s-a observat din totdeauna că în fiecare om există în fapt mai multe voinţe: una – cea autentică – a Fiinţei şi alta aparţinătoare acestui întreg numit Personalitate şi care nu este nici pe departe falsă, aşa cum ar putea să pară la prima vedere.

Voinţa Personalităţii reprezintă rezultanta puterilor acestor Forţe Modelatoare ce-i sunt adresate/dăruite omului pentru propria sa desăvârşire. Dacă ar fi să folosim o analogie, am spune că Forţele reprezintă caii, Personalitatea trăsura, iar Fiinţa – vizitiul ce ţine hăţurile. În măsura în care vizitiul se va face ascultat de către caii săi, în măsura în care voinţa sa înfrânge sau disciplinează voinţa acestora, orientând-o spre realizarea obiectivului – călătoria, parcurgerea drumului pe care acesta îl doreşte – în acea măsură trăsura va ajunge la destinaţie, străbătând drumuri mai bune sau mai rele, alegând în galop sau mergând la pas, mai devreme sau mai târziu, ori, dimpotrivă se va prăvăli în prăpăstiile deşarte ale pustiirii de sine.

Toate şcolile de perfecţionare a fiinţei umane, din totdeauna şi pretutindeni existente în civilizaţia post-atlantă (indiferent că au avut caracter laic sau de cult, instituţional sau non-formal – asceţii, misticii, guru etc. – din Orient sau Occident, marţiale, artistice, spirituale, ştiinţifice sau religioase) au urmărit antrenarea vizitiului – Fiinţa umană – prin disciplină şi creştere a voinţei proprii spre a putea stăpâni şi întrebuinţa cu maxim de eficienţă toate forţele puse la

dispoziţia sa de Şcoala Evoluţiei. În acest proces educaţional însă, a fost observat un aspect de maximă importanţă: pentru a conduce caii după propria-i voinţă dar rămânând în acelaşi timp în trăsură, vizitiul are nevoie de un instrument de importanţă capitală: hăţurile.

Tendinţele îndeplinesc tocmai acest rol de mijlocitor, de instrument de control între voinţa Fiinţei umane şi voinţa Personalităţii atrasă de mirajul existenţial al frumuseţilor lumii, de puterea şi strălucirea lucrurilor ce-i ies în cale pe drumul devenirii.

Tendinţele ne dau de ştire despre direcţia în care forţele Personalităţii ne sunt atrase sau respinse; ne spun despre lucrurile pe care şi le doresc ori de care se feresc; despre temerile acestora ori despre regretele care le ţin pe loc împiedicând continuarea călătoriei vieţii. Căci multe sunt minunăţiile dar şi grozăviile aşezate în calea noastră. Spre multe caii se vor repezi cu patimă înflăcăraţi de speranţa ajungerii lor, fără să ştie – cum numai vizitiul o poate face – că adevăratul drum trece numai puţin pe lângă ele şi că apoi trebuie lăsate în urmă pentru totdeauna. Dar elanul acesta dă impulsul şi motivaţia de a merge spre destinaţie; cu condiţia ca vizitiul să atingă hăţurile la timp ca nu cumva trăsura să se înfunde în mlaştina ce-a ademenit caii de la mile distanţă înfăţişându-se acestora precum o pajişte cu flori şi purtându-i ca vântul peste greutăţile străbaterii drumului.

Tot la fel o spaimă puternică ne poate împinge armăsarii în goană nebună parcurgând într-o clipă obstacole ce altfel cu greu s-ar fi lăsat convinşi să le treacă. Până se dezmeticesc ei, trăsura este departe; pericolul lăsat mult în urmă şi greutăţile depăşite ca şi cum n-ar fi existat niciodată. (Să ne reamintim, pentru aceasta s-au inventat ochelarii de cal… Fiindcă tot ce e jos s la fel cu ce este sus şi în ceea ce este mic regăsim aceleaşi principii universale ce guvernează şi lucrurile mari.)

Aşa funcţionează mecanismul Vieţii: totdeauna găseşte o motivaţie pentru a duce călătoria mai departe. Mai trebuie însă ca şi vizitiul să fie destoinic şi mereu vigilent.

2. Categoriile de tendinţe

Există 5 categorii majore de Tendinţe născute din acţiunea a două mari Forţe ale Universului denumite Catalizatori universali ai creaţiei şi evoluţiei: Atracţia şi Respingerea. Între aceste două mobiluri fiinţa oscilează neîntrerupt străbătând etapă după etapă procesele transformării de sine.

Cele 5 Tendinţe majore sunt: Dorinţa, Ataşamentul, Frica, Repulsia şi respectiv Grija, născută din interacţiunea primelor 4. Am întrebuinţat pentru denumirea lor conceptele clasice (chiar dacă oarecum perimate sub aspect lingvistic) folosite în şcolile de perfecţionare a fiinţei umane atât în occidentul cât şi în orient (A se vedea, de exemplu scrierile din ciclul „Filocalia" pentru lumea occidentală, ori „Bhagavad - Gita", respectiv „Vedanta" pentru orient).

Astăzi însă, omul social contemporan este întâmpinat pe calea dezvoltării sale de cea de-a 6-a Tendinţă, specifică epocii comunitare (a armonizării interioare şi exterioare, a regăsirii şi comuniunii, a simbiozei şi conlucrării etc.) în care a intrat omenirea, potrivit evoluţiei cosmice a vieţii pe Terra. Această a 6-a Tendinţă noi am denumit-o ***Împlinirea de Sine*** şi despre ea, ca şi despre celelalte 5 vom prezenta unele aspecte definitorii (urmând ca pentru detalii să facem trimitere la operele deja precizate).

a) Dorinţa

Reprezintă o voce interioară, manifestată sub aspectul unei voinţe de orientare a Fiinţei spre anumite aspecte (lucruri, fenomene, stări, trăiri, fiinţe etc.) care, fie au legătură cu realitatea exterioară a lumii

fizice sub aspect cauzal (în sensul se a fi determinate de cauze din, ori a produce efecte în lumea fizică), fie nu au această legătură cauzală, totuşi vizează elemente aparţinătoare lumii fiziologice.

Dorinţa este o forţă orientată *spre* ceva, o forţă cu obiectiv, care îşi propune un scop bine determinat în limitele sale, cunoscut dinainte de către fiinţă. Dorinţa este o aspiraţie; ea se orientează totdeauna spre viitor; este prospectivă, mobilizatoare, dinamizantă şi energizantă. Ea cere un anumit obiectiv şi oferă totodată fiinţei energii nebănuite pentru realizarea acestuia.

Dorinţele sunt ierarhizate pe nivele în funcţie de realităţile din care îşi aleg obiectivele de atins, conform nivelelor Piramidei Trebuinţelor. Trebuinţele însele sunt dorinţe de grad superior (ca valoare şi utilitate cosmică) ce canalizează şi menţin cursul vieţii individuale pe drumul unei corecte şi necesare dezvoltări. De aceea li se mai spune şi Necesităţi Fundamentale, pentru că asigură toate aspectele necesare pentru evoluţia fiinţei.

Ceea ce depăşeşte în schimb aceste cadre ale necesităţii, adică acele dorinţe în surplus (pe oricare dintre nivele) reprezintă forţele cosmice puse la dispoziţia fiinţei spre a le întrebuinţa *liber* în vederea propriei dezvoltări. În funcţie de înţelepciunea în folosirea acestora, procesul dezvoltării poate fi simţitor accelerat sau dimpotrivă frânat. Spre exemplu: satisfacerea Trebuinţelor de pe nivelul 1, Fiziologic, deschide calea spre actualizarea homeostaziei organismului. Neîmplinirea lor corespunzătoare (ex.: ignorarea dorinţei de a mânca sau de a bea) produce grave disfuncţii atât pe acest nivel cât şi pe celelalte superioare (de excepţiile de rigoare). În schimb surplusul de dorinţe activate pe nivelul fiziologic creează dependenţa, legătrua de acest nivel, împiedicând avansarea corespunzătoare spre celelalte.

Orice dorinţă care depăşeşte nivelul de necesitate devine *viciu*, adică factor potenţial de obstrucţie. Am spus potenţial, pentru că

depinde de felul în care este canalizată energia suplimentară născută/ creată de aceste dorinţe în exces. Chiar şi idealurile devin dăunătoare în exces, ori chiar şi plăcerile fiziologice pot fi utile. Totul depinde de întrebuinţarea absolut personală, deci raportată la unicitatea fiecăruia şi la un moment anume în dezvoltarea sa.

b) Ataşamentul

Reprezintă legătura ce se stabileşte între fiinţă şi elemente ale mediului exterior ori trăiri interioare, rezultate de pe urma perpetuării contactului cu acestea.

Constituie un factor de stabilitate şi echilibru, dar şi un risc de stagnare, de limitare a progresului. Ataşamentul, spre deosebire de dorinţă, este *pasiv*, orientat pe prezent, neprospectiv ci dimpotrivă născut din trecut şi bazat/ fundamentat pe acest trecut. Scopul lui este *permanentizarea*, prin reactualizare a trecutului în prezent.

Ataşamentul poate constitui factor de progres dacă se centrează pe valori dinamice, sau care promovează progresul fiinţei. Reprezintă o formă subiectivă a Inerţiei Universale. Dacă ne obişnuim cu mersul, chiar când suntem obosiţi vom avea putere suplimentară de a continua: din inerţia ataşamentului. Dacă ne legăm de valori morale superioare de exemplu, ele ne vor ajuta să ne menţinem integritatea conduitei şi a caracterului chiar şi în momente de criză, de slăbiciune.

Din păcate însă, ne educăm prea puţin în a ne ataşa de valori şi nu lăsăm în valurile zbuciumului cotidian care ne creează legături cu obiecte, cu fenomene, cu fiinţe (aspecte tranzitorii prin viaţa noastră), şi nu cu principii valabile, cu bătaie lungă.

Dorinţa şi Ataşamentul sunt cele două manifestări majore ale Atracţiei universale. Orice atracţie nesatisfăcută (căreia nu i s-a dat curs) creează suferinţă. Orice atracţie împlinită duce la o atracţie şi mai mare. Acestea sunt forţe care cresc prin ele însele în progresie

geometrică, în măsura în care li se dă curs. Tendinţa lor (orientarea, scopul lor) derivă din starea fundamentală a tuturor lucrurilor în Univers: aceea de a se contopi unele în altele, formând o unitate.

La polul celălalt, ***Respingerea*** are la bază principiul prezervării identităţii şi al realizării asocierilor după afinitate. E adevărat că toate lucrurile tind spre unitate, dar ele fac parte organică dintr-un mare ansamblu: există un loc pentru fiecare, de unde poate cel mai bine să contribuie la armonia întregului. Este precum un joc de puzzle. Unicităţii fiecărei fiinţe îi corespunde unicitatea unui loc şi unei funcţii.

Întreaga regie cosmică pusă în seamă prin jocul cumulat al celor două mari forţe. Atracţia şi Respingerea, vizează deopotrivă ajutarea fiinţei să-şi găsească locul prezent şi pregătirea (modelarea) ei pentru cel viitor şi pentru funcţiunile ce urmează a le îndeplini acolo. Căci totul este în progresie continuă şi locurile / rolurile se schimbă de la o zi la alta, de la un moment la altul. Din categoria forţelor de respingere cele mai semnificative, pentru Fiinţa umană, sunt Frica şi Repulsia.

c) Frica

Defineşte acea trăire subiectivă a fiinţei ce vizează salvarea identităţii şi existenţei proprii din faţa unei forţe ce ţin de alterarea acestora.

Frica este centrată pe prezent, însă este prospectivă. Deşi cauzele sale sunt în trecut, ea se orientează însă spre viitor. Mi-e teamă nu de ceea ce mi s-a întâmplat ieri, ci de faptul că s-ar putea repeta în viitor. Însă teama este acum şi aici. Frica este un instinct universal al conservării; vizează status-quo-ul fiinţei.

d) Repulsia

Urmăreşte orientarea fiinţei de aşa manieră pe drumul vieţii încât să fie ferită de contactul cu lucrurile de naturi diferite, care ar putea afecta armonia internă a sistemului proprie naturi. Orice nu se

armonizează sau nu se poate afla în simbioză cu elementele / valorile propriului sistem, este respins, ţinut la distanţă.

Repulsia nu are legătură cu trecutul; ea se naşte acum şi aici, dar vizează viitorul: protejarea fiinţei de acum încolo. Chiar fobiile nu au sursa în trecut, ci într-un prezent continuu existent în "subconştient" (în mediul de gânduri ce populează Corpul Astral). Ele se datorează contactului permanentizat între fiinţă şi obiectul agresor, şi nu au nimic de-a face cu trecutul. Dovada o constituie şi faptul că ele se pot vindeca – întrerupând acest contact – oricând, la oricât timp scurs de la prima aspiraţie, independent de prelungirea temporală a acestora. Dacă astăzi am tăiat firul acestei legături, nu există nici o inerţie din trecut care să perpetueze fenomenul.

Din categoria Forţelor de Atracţie fac parte cele mai diverse fenomene, denumite în mod obişnuit: plăcere, dorinţă, atracţie, aspiraţie, dragoste, ideal, iubire, devoţiune, extaz etc.; iar din aceea a Forţelor de Respingere: ură, mânie, supărare, orgoliu, gelozie, invidie, teamă, dispreţ etc.

La confluenţa dintre acţiunea celor două categorii de tendinţe – Atracţia şi Respingerea – se naşte cea de-a 5-a Tendinţă specifică Fiinţelor Umane: Grija.

e) Grija

Reprezintă o forţă complexă născută din trecut şi orientată spre viitor, dar actualizată şi permanentizată în prezent. Fiinţa se teme a pierde anumite contacte / legături deja existente sau numai posibile, pentru că are repulsie faţă de starea de suferinţă (dezarmonie) ce s-ar produce în sistemul propriu de vederi datorită acestei pierderi.

Celelalte 4 categorii de Tendinţe reprezintă efectele ale Forţelor naturale, independente şi distincte de voinţa proprie Fiinţei. În cazul Grijii, însă, naşterea ei se realizează tocmai pe fondul stării de

conştientă, de prezenţă activă a voinţei individuale, care analizează jocul de forţe şi prospectează, priveşte în viitor anticipând posibilele transformări.

Astfel încât Grija reprezintă o Tendinţă complexă, manifestare activă a responsabilităţii individuale a fiinţei faţă de viitor. S-ar putea obiecta că această Tendinţă este prezentă şi la alte fiinţele animale, de exemplu grija mamei (indiferent de specie) pentru puii ei. Opinia noastră este însă aceea că în lumea animală voinţa individuală este încă „în faşă”; fiinţa nu trăieşte prin ea înseşi ci este trăită de spiritul-grup. Fiinţa nu are identitate proprie şi chiar şi acelea care au avansat suficient de mult spre individualizare (cum ar fi câinii sau pisicile de ex.) nu beneficiază de responsabilitate, de capacitatea de a-şi da seama de ele însele; nu au conştiinţa faptelor lor pentru viitor, nu pot pune în balanţă valori; nu au o ierarhie morală a valorilor. Un câine poate fi educat să respecte anumite reguli, dar o face instinctiv pe baza dresajului stimul-răspuns, nu datorită opţiunii personale normative. La fel copiii până spre vârsta de 14 ani. Cum am arătat şi cu altă ocazie, deciziile normative şi conştienţa de sine sunt manifestări ale Conştiinţei fiinţei dar care se face exprimată în lumea sensibilă a Planului Fizic prin intermediul forţelor Corpului Mental. Animalele beneficiază de Organismul Mental. De aceea ele înţeleg, comunică, pot fi educate. Însă toate normele pe care le deprind prin dresaj rămân la nivel mental. Conştiinţa lor trăieşte încă în Spiritul-grup şi nu este atinsă de acestea. Dresăm un câine să realizeze un lucru, dar ceilalţi membri ai speciei nu vor şti nimic despre aceasta. Ei cu toţii fac ceea ce le spune conştiinţa lor individuală care este absorbită în Spiritul-grup. Prin dresaj noi formăm numai nişte deprinderi mentale cu răspunsuri fiziologice; nu afectăm cu nimic sistemul de norme ale Conştiinţei lor. Dovadă: repuse în starea lor naturală, „sălbatică”, aceste fiinţe, în timp vor pierde, uitând, deprinderile şi purtându-se după adevăratele norme proprii. Fiinţa este încă trăită de Conştiinţa

Spiritului-grup astfel încât nu-şi poate asuma norme personale, distincte de specie, nu poate avea responsabilitate individuală.

Grija aparţine deci numai regnului uman şi numai acelor grade de dezvoltare ce permit fiinţei să poată cumpăni, decide şi aprecia asupra viitorului ei personal.

Sub aspectul formelor de manifestare, îmbracă o gamă dintre cele mai largi de intensităţi, mergând de la stres până la disperare.

f) Împlinirea de Sine

Este cea de-a doua Tendinţă specifică regnului uman (după "Grija" văzută mai sus) şi cea mai tânără dintre toate, în ordinea apariţiei/ manifestării lor în cadrul Şcolii de Evoluţie a Planului Fizic.

Împlinirea de Sine este o trebuinţă specifică a fiinţei trecute de jumătatea dezvoltării sale în regnul uman, fapt ce a determinat apariţia/ activarea sa numai o dată cu omul social contemporan, omul aflat, în medie, pe nivelele 6 şi 7 ale dezvoltării (a se vedea Piramida Trebuinţelor şi Nivelele Conştiinţei), cu tendinţa tot mai evidentă ca centrul de greutate al omenirii să se ridice spre nivelul 8.

Împlinirea de Sine este acea stare de spirit ce se obţine prin realizarea cumulativă a 3 mari aspecte: împlinirea misiunii existenţiale (a se vedea supra Cap. I), satisfacerea tuturor celor 9 trepte ale Piramidei Trebuinţelor după proporţia/ raportul specific fiecărei persoane în parte şi în cel de-al treilea rând organizarea şi trăirea vieţii pe toate cele 4 Dimensiuni ale sale (Materială, Socială, Individuală şi Spirituală – a se vedea infra, cap. V).

Omul social contemporan este o fiinţă complexă, deopotrivă cosmică, naturală şi socială, dar în acelaşi timp, dincolo de aceste trei valenţe comune, ce o înrudesc cu alte fiinţe, ea are deopotrivă trăsături absolut unice, derivate din experienţele, atitudinea şi participarea proprie la parcurgerea lecţiilor evoluţiei la Şcoala Vieţii. Această

complexitate îl determină a ţine cont deopotrivă de îndatoririle şi responsabilităţile sale ca fiinţă, cât şi de metodele şi instrumentele de realizare a lor, fapt ce presupune întrebuinţarea Forţelor Modelatoare puse la dispoziţia sa după un program anume şi într-o combinaţie care să le armonizeze efectele focalizate şi direcţionate spre obiectivele de progres continuu.

În lumea naturii fiinţele îşi urmează programul de dezvoltare printr-un impuls interior ce pune stăpânire în totalitate pe voinţa acestora, ducându-le la ţintă, fără pericolul de a rătăci drumul cel drept.

La nivel uman însă, revine fiinţei îndatorirea şi responsabilitatea de a participa în mod personal la acest proces, prin voinţa, efortul, atenţia şi exerciţiul propriu. În lumea naturii atunci când animalul îşi urmează instinctul (vocea colectivă a Conştiinţei speciei) care îi spune ce trebuie să facă, îndeplinind această cerinţă el obţine o stare de satisfacţie de împlinire, care îl determină să repete această experienţă / conduită, apreciată în acest fel ca fiind „bună / corectă”. Altfel spus dând curs naturii speciei sale, fiecare fiinţă în lumea naturii îşi urmează calea progresului. Întocmai şi omul trebuie să dea curs naturii sale, care este însă dublă: pe de o parte omul este o fiinţă aparţinătoare lumii naturii, alături de celelalte specii şi fiind supusă influenţei Forţelor acesteia, pe de altă parte el are o Natură Individuală şi unică a sa ca fiinţă (a se vedea supra, cap. II). În lumea umană însă, nu mai funcţionează automatismele din celelalte regnuri. Animalul sau planta nu pot alege dacă să înflorească sau nu. Omul însă este liber să manifeste sau nu propria natură, să dea curs sau nu normelor propriei Conştiinţe.

În demersul de a-şi împlini rostul existenţial urmându-şi calea evoluţiei, fiinţa umană trebuie să se ghideze după normele propriei Conştiinţe şi să dea curs Naturii sale Individuale. Acestea determină existenţa concomitentă a celor 3 aspecte amintite anterior: Misiunea

Existenţială (întreită), cele 9 Nivele ale Piramidei şi cele 4 Domenii ale Vieţii. În măsura în care reuşeşte armonizarea acestora spre a-şi exprima plenar Natura Individuală îndeplinindu-şi normele Conştiinţei, va resimţi aceeaşi stare de satisfacţie, de deplinătate pe care o simt şi celelalte fiinţe prin simplul fapt de a fi. Omului însă i se cere şi „a face”/ a participa / a crea. Creaţia de sine fiind cea mai importantă dintre toate cerinţele. El se simte atunci cu rostul împlinit, dar această stare trebuie actualizată clipă de clipă.

Astfel cea de-a 6-a Tendinţă, împlinirea de Sine, reprezintă impulsul ce sprijină fiinţa umană în realizarea propriului program de evoluţie.

C. Natura înconjurătoare

Ştiinţele au reuşit astăzi să înţeleagă faptul că omul este o parte organic şi funcţional legată, integrată în sistemul vast al Naturii de a cărui existenţă şi buni dezvoltare depinde de propria sa devenire.

Fiinţa umană este aşadar o parte a Marelui Întreg cosmic nu doar sub aspect biologic ci deopotrivă fiziologic, sufletesc şi spiritual. Corpurile / organismele sale (Fiziologic, astral, Mental) sunt o creaţie a forţelor modelatoare din Lumea naturii. Întocmai precum corpul biologic este compus din minerale şi „materii” organice, cel eteric din energii combinate aparţinătoare întregului mediu înconjurător şi tuturor formelor de viaţă cu care omul intră în contact la un moment dat, la fel şi corpul astral. În Planul Fizic al Terrei, toate cele patru regnuri perceptibile omului actual (mineral, vegetal, animal şi uman) beneficiază de organisme fizic şi eteric (mineralele) la care se adaugă astralul (pentru plante), mentalul (în cazul animalelor) şi respectiv cauzalul (pentru oameni).

Trăind în mijlocul comunităţii de fiinţe formând vastul Ecosistem Terestru, omul intră în contact, nu cu Sinele acestora (sau în prea mică măsură), cât mai ales cu forţele ce compun organismele lor. Intrăm în contact cu energiile lumii minerale, cu viaţa afectivă a plantelor şi animalelor, cu mediul cognitiv (mentalul) oamenilor. Datorită faptului că o caracteristică esenţială a tuturor sistemelor în Univers (indiferent de nivelul lor) este aceea de a fi deschise, permisive schimbărilor şi aflate (din acest motiv) în continuă transformare de sine spre trepte superioare (în baza Legii Progresului), şi organismele fiinţei umane se află într-un perpetuu schimb de energie / semnificaţie / esenţă cu toate celelalte componente ale mediului în care se află, legate fiind organic şi funcţional se acesta.

Ecologia a surprins foarte bine raporturile de schimb şi auto-creaţie sinergică a componentelor Ecosistemului Terestru, însă deocamdată s-a limitat (născută şi crescută fiind pe fundamentele pozitiviste, „materialele" cu privire la viziunea asupra vieţii) la dimensiunile biologice şi energetice. Această ştiinţă descrie foarte bine procesele de interrelaţie între formele perceptibile simţurilor („materii") şi unele aspecte transcendente acestei lumi („energiile"). Însă întru-totul la fel se petrec lucrurile şi în alte dimensiuni „transcendente" lumii materiale, sensibile: astralul şi mentalul. Ştiinţele pământului, în faza actuală încă nu au reuşit să vadă mai departe, dar într-o bună zi o vor face şi atunci vor avea surpriza să descopere că multe dintre legile cunoscute rămân valabile, dar că există şi alte aspecte aparţinătoare „lumilor superioare" necunoscute şi care, în fapt reprezentau adevăratele cauze pentru efectele/ manifestările observate în lumea fizică. Pentru că în spatele fiecărui fenomen şi a fiecărei forme existente în această lume, stau forţe şi energii veritabile ce îşi aduc aportul la marea acţiune de creaţie sinergică a lumii şi vieţii pe Pământ.

În fiecare moment Fiinţa umană se găseşte „scăldată" în fluxul de forţe provenite de la toate formele ce o înconjoară. Unele aparţin

Lumii Naturii (sunt „locuite” de vieţuitoare, de fiinţe dotate cu Sine, cu individualitate proprie, cum ar fi plantele sau animalele), altele în schimb reprezintă opera modelatoare a fiinţelor ce locuiesc sau îngrijesc „laboratorul” de lucru al Terrei, fie că au organisme fiziologice pentru a se manifesta la nivelul acestuia, fie că îşi desfăşoară misiunea lor din alte planuri („superioare”) ale existenţei.

Nu vom insista aici asupra modalităţilor concrete sub care se produc respectivele procese. Recomandăm pentru detalii expunerile realizate în acest sens de Rudolf Steiner, care chiar dacă nu sunt accesibile încă „publicului larg”, avem credinţa că suficient de mulţi oameni ai prezentului (şi în special aceia orientaţi/ preocupaţi de cunoaşterea profundă a Vieţii şi Fiinţei) sunt pregătiţi pentru a lua contact şi a lucra cu aceste realităţi. Aşa cum însuşi Steiner arată: “nici o clipă nu trebuie să ne îndoim că în ceea ce priveşte realitatea suprasensibilă există posibilitatea de a “deschide ochii” fiecăruia care aduce bunăvoinţa necesară.Ţinând seamă de acest fapt au vorbit şi au scris toţi aceia care simţeau că s-a dezvoltat în ei “organul interior de percepţie” cu ajutorul căruia au putut să cunoască adevărata fiinţă omenească, ascunsă simţurilor exterioare.Din această cauză, din cele mai vechi timpuri se vorbeşte despre o “înţelepciune ascunsă”.Cine a prin ceva din ea, este tot atât de sigur de ceea ce stăpâneşte, precum cei care au ochii bine formaţi sunt siguri de stăpânirea percepţiilor vizuale ale culorilor. Pentru el această „înţelepciune ascunsă” nu are nevoie de nici o „dovadă”. Şi el mai ştie că el nu are nevoie de nici o dovadă pentru acel căruia, ca şi lui, i s-a deschis „simţul superior”. Cu un asemenea om el poate vorbi, aşa cum un călător poate povesti despre America celor care n-au văzut-o ei înşişi, dar care îşi pot face o idee despre ea, pentru că şi ei ar vedea acelaşi lucru dacă li s-ar oferi prilejul.”

Cert este însă şi de maximă importanţă a fi reţinut de noi în continuare, faptul că pentru corespunzătoarea dezvoltare a Personalităţii, pentru armonizarea tuturor forţelor structurante (a se revedea

diagrama 2) atât între ele cât şi cu misiunea existenţială a fiecărui om în parte, este necesar contactul cât mai îndelungat cu Lumea Naturii, cu forţele acesteia netulburate de incidenţa libertăţii perturbatoare (şi dizarmonice a fiinţei umane). În acest sens primii ani ai vieţii până spre vârsta majoratului sunt cruciali pentru structurarea corespunzătoare atât a corpului biologic, a circuitului energetic dar mai ales a organismului astral şi mental.

Astralul reprezintă vehicolul/ instrumentul de bază pentru dezvoltarea omului în actuala etapă de evoluţie a Pământului. Misiunea sa este să cultive Virtutea, să dezvolte Voinţa, puterea interioară a Sinelui de a dobândi li afirma o valoare/ identitate şi unicitate proprie dar mai ales de a creşte şi rodi pentru bucuria Vieţii, a Fiinţei şi a Lumii.

Corpul Astral reprezintă instrumentul prin care normele Conştiinţei, virtuţile şi capacităţile Caracterului, Abilităţile şi toate forţele Naturii Individuale a Fiinţei umane se face exprimate în lume, se pun în lucru, în contact cu mediul şi toate componentele acestuia ajutând la dezvoltarea şi progresul (creşterea, maturizarea) fiinţei. Celelalte organisme – biologic, eteric, mental – sunt instrumente auxiliare, de suport numai, în acest demers, potrivit etapei actuale de dezvoltare a Şcolii Terestre. Organismul Astral însă este cel care captează şi imprimă în el toate influenţele venite deopotrivă (şi mai ales) din mediul exterior, cât şi din cel interior. Fiecare proces, fenomen, fiinţă, etc. cu care venim în contact direct sau prin influenţă, îşi lasă amprenta în structura astrală, de unde aceasta se va manifesta ca o tendinţă, ca o forţă de orientare spre o anumită direcţie a întregii noastre fiinţe.

În mod instinctiv, toate spiritele ce-au avut în viaţa lor fizică, de lucrat cu lumile superioare în domeniul artei, ştiinţei, tehnicii, creaţiei în general, au simţit nevoia de a menţine contactul cu Lumea Naturii,

de unde şi-au luat forţa şi energiile necesare purificării, înălţării şi deschiderii sufletului lor spre realităţi transcendente.

Până nu demult, omul social trăia în mod cotidian în contact cu mediul natural. Mai ales în ultimul secol, însă, puterea acestuia de a modela forme a devenit considerabilă, însă creşterea acestei puteri a coincis cu pierderea sensului şi valorilor vieţii, cu îndepărtarea de esenţa ţi resturile fiinţei. Va veni însă o vreme – nu prea îndepărtată – când ştiinţele pozitiviste îşi vor da mâna cu cele hermetice. "Cu timpul, arăta cândva Marx, ştiinţele naturii vor îngloba în sine ştiinţa despre om, după cum ştiinţa despre om va îngloba în sine ştiinţele naturii; va fi *o singură ştiinţă".* (sublin. aut.citat)

Atunci fiinţa umană va fi capabilă să pătrundă rosturile Ordinii ce guvernează procesele la nivelul naturii şi Cosmosului, iar formele modelate de ea în propria societate se vor strădui să reproducă această ordine în realitatea fizică şi socială. Acum lumea umană este, aşa cum spunea Einstein „o maşină". Atunci, însă, va redeveni „un copac", adică o comunitate, aşa cum şi-au dorit-o atâtea suflete călătoare prin lumea pământului.

3. Forţele sociale

„Omul, ca produs al acestei planete – recunoştea cândva Alfred Adler – în raporturile sale cosmice, a putut exista şi s-a putut dezvolta numai în cadrul societăţii, pe care a sprijinit-o material şi spiritual, prin diviziunea muncii şi hărnicie şi prin suficienta reproducere a speciei. În evoluţia sa el a fost înzestrat somatic şi psihic prin strădania de a-şi ameliora aptitudinile fizice şi printr-o mai bună dezvoltare spirituală. Toate experienţele acumulate, toate tradiţiile, imperativele morale şi legile nu au fost decât tentative, bune sau rele, durabile sau fragile, în

strădania omenirii către superioritate şi către biruirea dificultăţilor vieţii. În torentul evoluţiei nu există repaus. Ţelul perfecţiunii ne mână spre înălţimi.”

„Individul – ne spune în continuare tot Adler – nu poate progresa în dezvoltarea sa autentică decât dacă trăieşte şi năzuieşte ca parte a întregului. Obiecţiile superficiale ale sistemelor individualiste sunt realmente lipsite de importanţă în faţa acestei concepţii. Pot însă să merg mai departe, arătând cum toate funcţiile noastre sunt aşa fel calculate încât să nu tulbure colectivitatea oamenilor, să-i lege pe indivizi de societate. A privi înseamnă a accepta, a fertiliza ceea ce cade pe retină. Văzul nu este pur şi simplu un proces fiziologic, el îl arată pe om ca parte a întregului, care primeşte şi dă. Prin văz, auz, vorbire noi ne asociem unii cu alţii. Omul priveşte, ascultă, vorbeşte numai când interesul său este legat de lumea exterioară, de ceilalţi. Raţiunea sa, bunul său simţ (*common sense*) se supun controlului semenilor, adevărului absolut şi ţintesc la corectitudinea eternă. Sentimentele şi concepţiile noastre estetice, care poartă în sine poate cea mai mare forţă motrice de creaţie, au o valoare eternă numai dacă se desfăşoară în torentul evoluţiei întru bunăstarea umanităţii. Toate funcţiile noastre corporale şi sufleteşti sunt dezvoltare corect, normal, sănătos în măsura în care poartă în ele suficient sentiment de comuniune socială şi sunt apte pentru colaborare.”

*

Revăzând diagrama 2, observăm că am considerat în categoria forţelor sociale trei mari aspecte: creşterea primară (1 – 14 ani); educaţia şi respectiv mediul social. Înainte de a explicita conţinutul fiecăreia dintre acestea trebuie să accentuăm un aspect deosebit de important şi definitoriu deopotrivă pentru Psihologia Fiinţei, cât şi pentru conceptele regăsite în volumul de faţă. Şi anume tot ceea ce am prezentat noi în secţiunile materialului acestui volum, precum şi

categoriile, denumirile, clasificările, schematizările operate pe parcurs trebuie înţelese ca simple formalisme instrumentale, necesare a ne ajuta să pătrundem mai uşor şi mai eficient în esenţa a ceea ce este „fenomenul uman". Însă este în egală important să trecem dincolo de ele, să nu rămânem captaţi de forme, ci să căutăm sensurile, conţinuturile, în esenţa lor compuse din toate aceste părţi dar integrate organic şi funcţional într-un ansamblu unitar.

Noi am operat fragmentarea ansamblului în părţi spre a le supune analizei şi cunoaşterii, însă acestea reprezintă în realitate procese, deci fenomene în devenire şi nu situaţii statice. De aceea solicităm fiecărui cititor un efort de imaginaţie şi concepţie spre a percepe aceste componente în continua lor transformare. Nici care dintre forţele prezentate nu există singular, ca entităţi în sine, ci ele se nasc şi devin (se transformă) neîntrerupt sub acţiunea sinergică a tuturor celorlalte aspecte componente ale cosmosului, deopotrivă a celor analizate în paginile prezentului volum, cât şi a multor altor factori ce depăşesc atât sfera noastră de interes practic, precum şi capacitatea omului actual de a le percepe conţinutul, sensul şi rosturile.

a) Creşterea primară

Am denumit „creştere primară" dezvoltarea omului social în perioada dintre naştere şi aproximativ vârsta de 14 ani. Este perioada „critică" în structurarea Personalităţii individului uman ce urmează a trăi în cadrul comunităţii, pentru că acum se pun bazele structurale şi funcţionale pentru cele două organisme esenţiale în procesul dezvoltării sale viitoare şi împlinirii misiunii existenţiale: Astralul şi Mentalul. Aşa cum am văzut în secţiunea anterioară aceasta reprezintă medii deschise, permisive pentru (în principiu) orice categorie de forţe. Copilul în această perioadă este precum un aluat modelabil în

orice formă. Putem să-l învăţăm orice, să-i structurăm orice formă de afectivitate. Până când începe a-şi pune întrebări proprii despre lume şi viaţă, a dialoga cu propria Conştiinţă, a se descoperi pe sine în propria şi unica identitate, ca fiinţă – în – sine, distinctă şi neconfundabilă nici cu organismele sale nici cu statusurile sau rolurile pe care le joacă pe scena lumii sociale, până atunci însă copilul, fiinţa umană este ceea ce lumea îi spune să ar fi.

*

Starea de creaţie socială, observată foarte bine de socialişti şi pedagogiile puse la punct de ei, reprezintă însă un fenomen temporar. După trecerea vârstei (aproximative) de 14 ani, fiinţa umană începe a-şi reaminti de sine: identitatea, rostul / misiunea, natura individuală şi valorile proprii, necesităţile personale, concepţia despre univers, viaţă şi lume etc. Procesul durează (în medie) până spre finalul celei de-a 4-a etapă a vieţii sociale, adică aproximativ vârsta de 28 de ani. (Facem o paranteză pentru a ne reaminti că procesele vieţii entităţilor umane sunt repartizate pe cicluri de câte 7 ani, număr ţinând de specificul Terrei, pe când cele ale dezvoltării fiinţei la stadiul uman al evoluţiei se repartizează pe cicluri de câte 12 ani). Media de vârstă a „trezirii" o reprezintă vârsta de 21 de ani (cândva aceasta era vârsta majoratului), cu două momente marcante, două „treziri" propriu-zise: una între 16 şi 21 de ani, când fiinţa socială (momentul integrării în lume) şi a doua între 21 – 28 de ani corespunzătoare descoperirii şi înţelegerii statutului său ca fiinţă cosmică (este vorba despre rosturile mai profunde ale lumii şi vieţii, despre valorile şi principiile conştiinţei proprii, despre sensul lucrurilor şi despre rostul propriu în lume şi în viaţă).

În acel moment fiinţa umană ar putea să constate că direcţia pe care îşi propune să meargă în viaţă, că drumul şi valorile personale întâmpină un mare obstacol datorat neconformităţii organismelor şi

instrumentelor de manifestare. Omul descoperă că prin definiţie este un atlet (în identitatea sa ca fiinţă) dar se găseşte în cămaşa de forţă a unui Astral sau Mental necorespunzătoare.

Sfântul Petru însuşi dacă ar fi să se nască în lumea fizică s-ar putea alege cu organismele acestea deformate de o creştere primară greşit orientată. Ceea ce a observat Freud în concepţia sa despre tulburările psihice, reprezintă, în fapt astfel de cazuri (desigur dintre cele mai grave) de structurări necorespunzătoare a organismelor Astral şi Mental.

Primul lucru pe care îl încearcă fiinţa în momentul regăsirii de sine, este să reducă dizarmonia dintre forţele şi orientările organismelor sale, pe de o parte, şi drumul vieţii pe de alta. Trebuie să-şi adapteze aceste instrumente de lucru la scopul şi situaţia concretă a călătoriei sale ca fiinţă prin viaţă şi lume. Aceasta implică un mare consum de resurse şi un efort de voinţă considerabil. Iar reuşita nu este garantată.

Iată de ce, încă de la Rousseau s-a pus atât de mare accent pe creşterea şi buna dezvoltare a omului în primele etape ale vieţii sale ca fiinţă socială.

b) Educaţia

Educaţia reprezintă o parte a procesului de creştere primară, dar depăşeşte limitele acestuia. Propriu-zis procesul de modelare prin educaţie a personalităţii umane începe în momentul naşterii şi se definitivează o dată că părăsirea planului fizic (moartea biologică). Pe parcurs însă operează schimbarea agenţilor instrumentatori: dacă în perioada copilăriei şi adolescenţei principalul rol îl au părinţii şi şcoala, mai târziu viaţa socială şi încercările la care este supus individul din partea lumii (ea înseşi aflat în transformare / schimbare percepută) preiau funcţia reglatoare a procesului de educare.

Începând cu finalul perioadei de creştere (şi de multe ori chiar mai devreme), educaţia începe a se combina cu un alt proces foarte apropiat ca structură şi funcţionare: Autoeducaţia.

Diferenţa este însă aceea că, dacă educaţia urmăreşte să formeze omul după normele şi valorile stabilite / recunoscute / acceptate de către societate, autoeducaţia în schimb reprezintă efortul fiinţei de a se regăsi şi dezvolta pe sine, de a-şi edifica o viaţă, un rost în lume în acord cu orientarea şi steaua – călăuză proprie şi unică.

"Firea omului, spune Francis Bacon, produce fie plante bune, fie buruieni; de aceea trebuie ca, la timpul potrivit pe unele să le cultivăm, iar pe celelalte să le stârpim. Firea este adeseori ascunsă, uneori înnăbuşită, rareori sugrumată. Constrângerea face ca firea să fie mai impetuoasă în reacţia ei; învăţătura şi preceptele fac firea mai puţin năvalnică; numai deprinderea scihimbă şi supune firea. Cel care caută să-şi învingă firea sî nu-şi impună sarcini nici prea mari, nici prea mici; căci cele dintâi îl vor face să se descurajeze din pricina deselor neizbânzi, iar cele din urmă îl vor face să progreseze prea puţin, cu toate că va izbândi adeseori".

„Dacă m-am obişnuit cu ideea – arată Rudolf Steiner – că gândirea nu se pronunţă asupra realităţii când e vorba de problemele esenţiale, dacă ne-am dat osteneala de a nu vedea în ea decât o educatoare în scopul înţelepciunii, un mijloc deci, de a ne educa pentru a deveni mai înţelepţi, faptul de a putea dovedi o dată un lucru şi o dată altul, (contrar, n.n.) nu ne mai stinghereşte cu nimic.Constatăm atunci foarte repede că dacă putem să lucrăm şi să ne educăm pe noi înşine cu ajutorul concepţiilor şi ideilor, este tocmai pentru că, în elaborarea conceptelor, realitatea nu intră în joc. E greu de înţeles bine diferenţa dintre faptul de a judeca şi cel de a te lăsa instruit de către realitate; dar când am înţeles-o, când nu aplicăm judecata decât pentru a răspunde necesităţilor vieţii practice şi ne lăsăm instruiţi de fapte

pentru a ajunge la realitate, ne ridicăm încetul cu încetul la starea sufletească pe care am numit-o „aderare la real“. Această aderare este atitudinea sufletului care nu caută să scoată din el însuşi adevărul, ci aşteaptă ca lucrurile să i-l reveleze şi ştie să rabde până ce va fi îndeajuns de copt pentru a primi această revelaţie; el lucrează asupra-şi şi aşteaptă răbdător clipa când, ajuns la un anumit grad de maturitate, se va fi pătruns pe de-a-ntregul de adevărul pe care îl revelează lucrurile.“

“Cultura izvorâtă din istorie, observă Gaston Berger, îl ajută pe om să regăsească, prin atâţia avatari, sensul dstinului. Orice cultură adevărată e prospectivă. Ea nu este o evocare sterilă a unor lucruri moarte, ci descoperire a unui elan creator care se transmite din generaţie în generaţie şi care încălzeşte şi luminează în acelaşi timp. Această flacără trebuie s-o întreţină în primul rând Educaţia . Când o materie impură arde, cenuşa ameninţă mereu să stingă focarul. Tot astfel, cu cât creăm mai mult , cu atât riscăm să ne vedem striviţi sub operele noastre. Aceasta este condiţia umană şi preţul cu care să ne plătim libertatea. Totul e precar, dar totul e posibil. Dacă mersul nostru se precipită, trebuie să privim mai departe. Dacă maşinile noastre o iau razna, să ştim să rămânem calmi. Dacă egoismul răuvoitor ne ameninţă, trebuie să fim şi mai generoşi. În felul acesta vom forma acei tineri hotărâţi şi lucizi care mâine vor recolta fructele arborilor pe care I-am sădit. Ei vor pregăti, la rândul lor, recolte necunoscute , dar tot mai savuroase. Lumea se schimbă, omul continuă. A educa înseamnă în acelaşi timp a comunica o învăţătură, a forma sensibilitatea şi judecata, a trezi imaginaţia creatoare. Fluturele nu este o negaţie a omizii; este desăvârșirea ei. Această continuitate a vieţii caRe scapă conştiinţei adormite a plantei, omul a ştiut s-o descopere. Ea îi apare în istorie de îndată ce numai caută simpla succesiune a evenimentelor, ci urmele eforturilor lui încăpăţânate şi manifestarea intenţiilor lui profunde”.

c) Mediul social

Cuprinde totalitatea factorilor şi raporturilor pe care omul social le stabileşte de-a lungul existenţei sale cu alţi semeni umani: familie, loc de muncă, prieteni, grupuri sociale etc.

Aceasta vizează pe durata vieţii sociale, însă influenţa sa este cu atât mai marcantă cu cât se suprapune sau învecinează mai mult cu primele etape ale vieţii. Pe parcurs constituentele structurii de personalitate precum şi stabilizarea (osificarea) organismelor Astral şi Mental, având ca rezultat rigidizarea acestora în anumite forme relativ imobile, stabile, determină ca schimburile cu influenţele de mediu să scadă semnificativ în capacitatea lor transformatoare.

Aşa cum observa Einstein: “personalitatea care se încheagă este formată în bună parte de mediul în care se întâmplă să se afle un om în cursul dezvoltării sale, de structura societăţii în care creşte, de tradiţia acestei societăţi şi de aprecierea pe care o dă ea diferitelor tipuri de comportament. Conceptul abstract de „societate“ înseamnă pentru individul uman ansamblul relaţiilor lui directe şi indirecte cu contemporanii săi şi cu toţi oamenii din generaţiile anterioare. Individul este capabil să gândească, să simtă, să năzuiască şi să lucreze singur; dar el depinde atât de mult de societate în existenţa sa fizică, intelectuală şi emoţională, încât este imposibil să-l gândim sau să-l înţelegem în afara societăţii. „Societatea“ este cea care îi oferă hrană, îmbrăcăminte, un cămin, unelte de muncă, limbajul, formele de gândire şi cea mai mare parte a conţinutului gândirii; viaţa lui este posibilă prin munca şi realizările multor milioane de oameni din trecut şi din prezent care sunt cuprinşi cu toţii sub cuvântul „societate“.“

„Omul se naşte şi trăieşte în societate. Acesta este un adevăr ce nu se poate tăgăduit, cum ar spune Anibal Teodorescu. Omul născându-se, moşteneşte patrimoniul nu numai material, dar şi moral,

intelectual, artistic al înaintaşilor lui, şi îl transmite la rândul lui, urmaşilor lui, adăugând o părticică mai mare sau mai mică, după însemnătatea valorii sale personale. În cea mai mică mişcare a noastră este ajutorul a nenumărate generaţii, dispărute, după cum în cel mai neînsemnat obiect de care ne servim sunt sforţările atâtor minţi şi atâtor braţe pe care nu le mai cunoaştem."

Iată de ce „oamenii, credea Ulm Spineanu, fiecare în parte, trebuie să vegheze singuri, în mod continuu. Să-şi descopere frica şi credinţa. Oamenii sunt învăţătorii unii altora, iar de aceea devenirea impersonală este o virtute ce se trage din aceea că fiecare om are să înveţe pe celălalt. Cât de repede vom învăţa asemenea lecţii, tot atât de repede vom fi liberi. Suferinţa nu este necesară dezvoltării; ea rezultă din valoarea legii etice şi morale aplicate. Dar fără suferinţă oamenii nu s-ar trezi din „Somnul colectiv al sufletelor lor"".

4. Forţele Individuale

" Nimic nu e mai evident pentru un înțelept decât lucrurile ascunse in tainitele secrete ale constiintei sale, spunea Confucius; nimic nu este mai vădit pentru el decăt cauzele cele mai subtile ale actiunilor. De aceea omul superior veghează cu atenție asupra sugestiilor secrete ale conștiinței sale."

*

Am denumit sub titulatura "Forţele individuale" acele aspecte esenţiale şi existenţiale care, nu atât că descriu fiinţa umană cât sunt în primul rând fundamentale pentru procesul – evoluţia sa.

Ştim acum că regnul uman reprezintă acea etapă în dezvoltarea Fiinţei, acel Ciclu al Şcolii Cosmice, în care se realizează conştiinţa

de sine, adică starea de maturitate şi responsabilitatea ce-i permite fiinţei să îşi dea seama de sine şi de universul înconjurător, să înţeleagă rosturile lucrurilor şi sensul proceselor la care participă, să poată vedea în orizonturi din ce în ce mai vaste, să perceapă tot mai clar profunzimi ale realităţilor lumii şi vieţii; dar mai ales, conştiinţa de sine îi permite să fie stăpână pe situaţia şi manifestările sale, să participe active, responsabil la sensul şi desfăşurarea proceselor vieţii, să aibă orientări şi opţiuni absolut proprii, să decidă şi să-şi asume consecinţele deciziilor luate, să-şi exprime potenţialul creator, participând astfel deopotrivă la împlinirea misiunii sale se viaţă precum şi la exprimarea condiţiei existenţiale: aceea de creator, fiu al marelui Arhitect.

Căci începând cu stadiul uman parcurge lecţiile la Şcoala Evoluţiei din proprie voinţă, conştientă fiind de-acum de statutul, demnitatea, identitatea şi responsabilitatea sa de ordin cosmic, faţă de starea de bine şi progresul a tot ceea ce înseamnă Viaţă şi fiinţă – atât ceea ce poate înţelege, cât şi alte multe forme de existenţă care scapă momentan puterii sale de percepţie / realizare.

Fiinţa conştientizează o dată cu stadiul uman responsabilitatea individuală pentru propria dezvoltare şi, întocmai precum elevul din şcolile societăţii, se străduieşte nu numai spre a obţine note mari şi laudele celor apropiaţi, ci, din ce în ce mai intens pentru a creşte şi a se dezvolta pe sine ca un arbore falnic în grădina Vieţii, capabil să rodească şi să bucure prin fructele sale deopotrivă toate fiinţele Universului, inclusiv pe Părintele acestora.

În baza acestei viziuni pe care Fiinţa-om o realizează tot mai profund pe măsură ce urcă treaptă cu treaptă etapele stadiului uman, devine din ce în ce mai evidentă în faţa sufletului ei necesitatea ca, indiferent la ce Şcoală Planetară din Univers, ori în ce plan al acestora (în fapt laboratoarele de lucru şi dezvoltare) şi-ar desfăşura existenţa

la un moment dat sau altul, în primul rând se cere, mai presus de toate efortul propriu, individual.

La acest stadiu, uman, fiinţa încă nu este suficient de dezvoltată pentru a i se putea încredinţa misiunea creaţiei autentice (aceasta se petrece de-abia o dată cu debutul etapei următoare: regnul angelic). Regnul uman parcurge etapa pregătitoare, fiinţa este acum ucenic, modelator, un creator autentic. Tot ceea ce el realizează în univers reprezintă un antrenament, o perioadă de autoperfecţionare, stadiu în care singura creaţie autentică o poate constitui numai propria sa dezvoltare. Fiindcă omul este o fiinţă-în-devenire; este, nu o entitate, ci un proces autocreator. Iar la acest proces participă deopotrivă Forţele Universului, cât şi propriile sale forţe interioare, pe măsură ce se perfecţionează mai mult primele fiind înlocuite cu celelalte, ele însele crescute şi dezvoltate în urma travaliului creator cosmic.

Am grupat aceste forţe individuale în două mari categorii: prima cuprinzând abilităţile, capacităţile, virtuţile, iar cea de-a doua am denumit-o Trinomul Uman Existenţial.

a) Capacităţile, Abilităţile, Virtuţile

“Se poate vorbi, credea André Compte-Spouville despre doua tipuri de virtute: virtutea exclusiv morala (virtute in sensul pe care I l-a dat Kant: acțiune din datorie) si virtutea etica (cea descrisa de Aristotel si Spinoza : fa binele de bunăvoie si cu bucurie). Avem nevoie desigur de amândouă, de prima cu atât mai mult cu cat nu suntem din păcate capabili de a doua.”

*

Capacităţile/abilităţile/virtuţile reprezintă acele forţe/ puteri câştigate de fiinţa umană pe parcursul evoluţiei sale până la zi şi

grupează deopotrivă elementele de conţinut ale Conştiinţei, Naturii şi Caracterului (aşa cum au fost acestea prezentate în Cap. II). Ele reprezintă, deci structuri, componente ale Fiinţei-în-sine, care ţin de specificul definitoriu al acesteia, individualizând-o, dându-I un „contur" anume, propriu. Astfel Normele Conştiinţei stabilesc anumite principii directoare în viaţa individuală trasează cadrele responsabilităţii fiinţei în faţa vieţii; virtuţile stabilizate la nivelul Caracterului reprezintă energia, forţa motoare necesară pentru a respecta aceste norme şi a continua / parcurge procesul propriei dezvoltări, iar abilităţile făcând parte din conştientul Naturii Individuale contribuie la stabilirea strategiei de orientare a fiinţei în viaţă şi lume, ajutând-o să selecteze şi proceseze cele mai potrivite experienţe utile autodezvoltării.

Toate aceste elemente vor acţiona combinat, într-o măsură mai mare sau mai mică, în funcţie de gradul în care ele sunt conştientizate şi actualizate. Influenţa lor se manifestă în mod natural sub forma unui „instinct / impuls" interior sau sub forma atracţiei – respingerii faţă de lucrurile (fiinţe, fenomene, procese etc.) mediului înconjurător. Ele vor tinde să orienteze fiinţa spre o anumită optică faţă de viaţă şi lume, să canalizeze toate eforturile ei spre adaptarea şi integrarea în lume de o aşa manieră încât, în final (şi pe parcurs) să fie satisfăcute / respectate deopotrivă normele Conştiinţei şi toate elementele componente ale Naturii Individuale pe care Sinele trebuie să le atragă în jurul său, astfel încât, per ansamblu, fiinţa să realizeze împlinirea în viaţă şi în lume. (Recomandăm în acest sens a se vedea pentru detalii volumul nostru "Fundamentele consilierii în managementul calităţii vieţii şi condiţiei umane").

Acţiunea latentă a acestor forţe se va face simţită în mod constant şi continuu în structura şi funcţionalitatea Personalităţii. Însă caracteristica esenţială a lor şi cea mai importantă din punct de vedere practic este posibilitatea acestora de a fi dezvoltate, de a li se mări

deopotrivă performanţele şi incidenţa. Prin procesul de autoanaliză, aceste forţe pot şi trebuie identificate pentru a putea fi în primul rând orientate şi apoi dezvoltate spre obiective concrete, de maxim impact asupra devenirii viitoare a fiinţei umane, proces ce se realizează în cadrul Programului de Dezvoltare individuală şi prin intermediul Proiectului Vieţii Personale aşa cum am arătat în cuprinsul volumului amintit anterior.

b) Trinomul Uman Existenţial

Am cuprins, aşa cum se poate observa în diagrama 2, sub denumirea Trinomului în fapt 4 elemente: Atenţia, Exerciţiul, Străduinţa şi Voinţa. Acestea reprezintă universalii ale Fiinţei umane, aspecte ce vor fi mereu valabile şi o vor însoţi pretutindeni pe parcursul evoluţiei sale în stadiul uman, independent de rigorile sau instrumentele de lucru ale vreunei Şcoli Planetare anume ori de variaţiile de lucru la un moment dat. (De ex: în planurile „superioare" ale Terrei, fiinţa nu beneficiază de organismul fiziologic şi astral, poate este chiar superioară ca standard de dezvoltare necesităţii de a purta permanent un organism mental – şi totuşi mereu va fi însoţită de aceste patru aspecte luate în considerare).

Datorită însuşirii lor de a fi atât de strâns legate de fiinţa umană, componentele Trinomului au fost dintotdeauna recunoscute şi valorificate de toate şcolile de dezvoltare a omului pe care le-a avut civilizaţia actuală, indiferent că au fost şcoli publice ori private, religioase sau laice, colective sau individuale, orientate spre un scop anume ori vizând în general perfecţionarea omului ca fiinţă şi a comunităţii ca şi mediu de viaţă al acestuia.

Având în vedere aceste aspecte, nu vom insista în continuare pe detalierea lor, ci, făcând trimitere la materialele în completarea prezentului volum (anexa bibliografică), vom oferi doar unele lămuriri

conceptuale, necesare pentru înţelegerea conţinutului realităţilor pe care noi le-am denumit astfel:

1) Voinţa - reprezintă caracteristica esenţială şi substanţială a tuturor fiinţelor, adică a tuturor formelor de viaţă dotate cu identitate şi individualitate proprie (Sine sau Spirit) indiferent că au conştiinţa de sine sau încă nu, potrivit nivelului de evoluţie atins de fiecare în parte. Afirmarea plenară a Voinţei se poate face însă numai începând cu stadiul uman, când fiinţa are libertatea şi posibilitatea de opţiune, inclusiv aceea de a respecta sau încălca normele instituite în scopul conservării şi dezvoltării Ordinii Cosmice.

Reprezintă o evidenţă absolută pentru toată lumea mai ales de la Maslow încoace, că motorul tuturor manifestărilor conştiente ale fiinţei umane îl reprezintă motivaţia. Motivaţia înseamnă, în fapt, starea de trezire, de activare, de orientare a Voinţei spre un obiectiv. Factorii determinanţi pot fi nenumăraţi şi ei îşi pot avea originea în mediul exterior – acţionând sub forma tendinţelor – sau în mediul interior sub aspectul proceselor afectiv sau cognitiv. Motivaţia – ca stare de activare a Voinţei, starea ei naturală, am putea spune, presupune existenţa răspunsului satisfăcător la eterna întrebare „de ce”? . Şi nu ne referim la acel „de ce?” filosofal, abstract, raţionalist („delirul raţiunii lipsite de principii” cum se exprima Rousseau) ci la acel „de ce?” pragmatic, orientat spre scop nu spre cunoaştere, spre transformare superioară, nu spre fantezie şi visare pasivă.

Căci Voinţa înseamnă mai presus de toate acţiune, manifestare exteriorizată, modelare, distrugere şi creaţie. Voinţa înseamnă devenire.

De aceea Voinţa stă la baza a tot ceea ce este şi a ceea ce face / întreprinde Fiinţa umană în întreaga sa existenţă cosmică. Reprezintă fundamentul şi potenţialul de construcţie a identităţii şi unicităţii sale.

Căci pe bună dreptate s-a spus: „omul este ceea ce gândeşte şi devine ceea ce face”.

2) Atenţia - reprezintă o stare de spirit, nu doar o facultate mentală; ea presupune starea de prezenţă „aici şi acum”, de conştienţă de sine şi de lucrurile care se petrec în mediul înconjurător. Atenţia înseamnă deci observare şi înţelegere, relaţionare, analiză şi sinteză în vederea perceperii nu numai a procesului în desfăşurare, ci deopotrivă (şi mai ales) a rosturilor (a mesajului acestuia şi a utilităţii acestui mesaj pentru utilizator, a semnificaţiei personale) şi a sensului acestui proces, a devenirii sale şi a devenirii observatorului în funcţie de, sau utilizând „prilejul cosmic” oferit de acesta.

Căci tot ceea ce întâmpină omul în calea vieţii sale, este aşezat acolo spre pildă şi satisfacere a trebuinţelor lui de progres şi bună dezvoltare.

3) Străduinţa semnifică efortul absolut individual, îndreptat spre obiectiv, având caracter constant, repetat. Este o permanentizare sau o repetare a actului voliţional, chiar şi atunci când impulsul motivaţional iniţial a fost consumat. Străduinţa reprezintă de aceea efortul fiinţei de a menţine voinţa trează, activă pe toată perioada realizării obiectivului şi, mai ales în momentele de „criză”, de slăbire a ei, în pauzele dintre două impulsuri motivaţionale consecutive. Dacă motivaţia este forţa ce atrage fiinţa spre scop, străduinţa este cea care vine din urmă sprijinind-o şi împingându-l înainte în momentele de slăbiciune.

4) Exerciţiul presupune capacitatea fiinţei umane de a se supune unei discipline interioare de perfecţionare, unui set de norme, de

„antrenamente” orientate spre scop şi menite să susţină Voinţa, să dezvolte şi pună în valoare abilităţile fiinţei de relaţionare la sine şi la mediu, de atingere cu maxim de eficienţă şi minim de efort a obiectivelor.

Exerciţiul presupune educaţie, dezvoltare, pregătire, practica devenirii fiinţei. Nu o simplă repetiţie, ci totodată şi o metodă, o tehnică adaptată la obiective (soldatul învaţă arta militară, poetul pe cea artistică) dar armonizată cu structura şi trăsăturile intime ale fiecărei fiinţe în parte, desprinse (şi nu doar adaptată) din sufletul său. De aceea exerciţiul nu este numai o manifestare exterioară, ci şi o stare de spirit, o permanenţă interioară de a fi în contact cu scopul şi de a reproduce mereu actele necesare atingerii lui. Dansatorul îşi produce mai întâi în gând mişcările, apoi se străduieşte să le simtă să vibreze cu toată fiinţa lui, să se pună pe sine în fiecare act şi abia apoi gesturile lui exteriorizate vor putea dobândi cu adevărat o legătură, şi o semnificaţie. La fel războinicul; la fel arhitectul. Întocmai la fel omul ca fiinţă în raport cu tot ceea întâlneşte în calea vieţii lui, mai ales în actul de trasare şi înaintare pe această cale.

*

Toate aceste patru aspecte prezentate, spre deosebire de capacităţi, abilităţi şi virtuţi, nu sunt părţi structurale, componente ale organismelor fiinţei umane, ci reprezintă valenţe, însuşiri definitorii ale acesteia. Altfel spus, dacă unele dintre primele pot fi regăsite sau nu, într-un număr mai mare ori mai mic, mai dezvoltate sau mai puţin dezvoltate, cele din urmă sunt aptitudini universale ţinând de specificul şi condiţia fiinţei la stadiul uman. În mod natural ele sunt pasive şi de aceea revine fiinţei umane misiunea actualizării, menţinerii active şi dezvoltării acestora.

5. Organizarea Vieţii

Am văzut până în acest punct forţele interioare şi exterioare care concură la modelarea Personalităţii şi la orientarea Fiinţei umane în viaţă şi în lume. Acţiunea lor este continuă, iar efectele se combină sinergic. Având în vedere mobilitatea şi perpetua lor transformare (ca dealtfel a tot ceea ce există în Univers) noi am insistat asupra faptului că ele nu se combină static precum forţele învăţate în orele de fizică, pe graficele geografice şcolare, ci că rezultatul manifestării lor este el însuşi un proces în desfăşurare, ceea ce face ca, vorbind despre omul social, în fapt, să înţelegem că avem în faţă un fenomen şi nu o entitate şi că, deşi fundamentat de anumite forţe concrete, omul social nu are nici pe departe devenirea sa mai dinainte prestabilită, determinată. Ci în limitele (în fapt mai mult nişte puncte) marcate pe harta destinului său el poate alege, în principiu orice traiectorie, orice cale către împlinirea misiunii sale existenţiale. De aceea Cartea Vieţii sale este în fapt un caiet doar liniat, în ale cărui pagini albe omul trebuie să-şi înscrie temele şi realizările trecerii sale prin lume şi viaţă.

În această călătorie el va beneficia de aportul tuturor Forţelor externe (a se vedea Diagrama 4) şi îşi va pune în lucru întregul potenţial al Forţelor Interne. Însă adevărata măiestrie a navigaţiei pe Marea Vieţii stă în combinarea acestora după reţete specifice, adaptate deopotrivă Stelei – Călăuză, traseului, momentului şi perspectivei, fiinţei sale intime, obiectivelor pe parcurs, obstacolelor şi provocărilor, furtunilor şi incidentelor neprevăzute.

Astfel încât, de cea mai mare importanţă pentru reuşita oricărei expediţii – inclusiv aceea a vieţii umane – se vădeşte a fi strategia organizării şi derulării acesteia, adică ceea ce noi am numit Managementul Calităţii Vieţii şi Condiţiei Umane. Recomandăm pentru detalii privind managementul vieţii individuale şi cele două

instrumente / strategii de lucru – Programul de Dezvoltare Individuală şi respectiv Proiectul Vieţii Personale.

a) Autoeducaţia. Circumscrie toate activităţile de învăţare ce, fie că sunt incluse în programe (private sau publice) fie că aparţin aşa numitelor proceduri non-formale sau informale, dar pe care fiinţa umană le parcurge din proprie voinţă, din dorinţa proprie de a se perfecţiona. Autoeducaţia presupune deopotrivă informare şi transformare, cunoaştere şi disciplină, dorinţă şi voinţă, interes şi autodezvoltare.

Orice eveniment, proces, fenomen, lucru, fiinţă, informaţie etc. ce intră în sfera de interes al fiinţei umane la un moment dat, fiind apreciată de aceasta ca utilă, necesară sau atractivă şi determinând orientarea / canalizarea efortului / energiei spre accesarea conţinutului ei sau beneficierea de pe urma existenţei şi utilităţii acesteia, este cuprinsă în noţiunea generică de autoeducaţie. Adică orice tip de Forţă (în sens generic) din Mediu (Societate, natură şi Cosmos) pe care fiinţa umană o întrebuinţează spre propria sa autodezvoltare.

b) Activităţile. Gesturile reprezintă „forme de mişcare”, forme spaţiale, dar care nu lasă amprente în lumea fizică. Ca orice formă, gesturile sunt create de anumite forţe ce stau la baza lor, precum la rândul acestora dau naştere ele însele la forţe („vibraţii”) ce vor influenţa componentele mediului înconjurător, inclusiv sursa / cauza ce le-a dat naştere. Formele materiale sunt generatoare continue de vibraţii, pe când gesturile îşi perpetuează influenţa în perioada existenţei (a desfăşurării) lor. Însă deopotrivă acestea două tind să reproducă în mediu specificul forţei care le-a creat şi care sunt nu doar fizice ci deopotrivă energetice, astrale şi mentale. Aceste aspecte sunt

binecunoscute în lumea modelatorilor de forme, fie ei arhitecţi, constructori, designeri, dansatori sau războinici (mai ales artele marţiale orientale), preoţi sau slujitori ai templelor etc.

O activitate presupune un ansamblu organic şi funcţional de gesturi diverse îndreptate / orientate spre satisfacerea unui scop / obiectiv. Indiferent însă că le deprinde automat (în baza legii mimetismului, a imitaţiei) din mediu, fie că le învaţă şi exersează conştient, din proprie iniţiativă, activităţile îşi vor pune pecetea asupra fiinţei umane, alăturându-şi influenţa lor modelatoare tuturor celorlalte forţe prezentate în diagrama 2.

c) Obişnuinţele/ Deprinderile. Anticii orientali aveau următoarea formulă definitorie pentru efectul de cauzalitate al obişnuinţelor şi al tuturor forţelor dealtfel. Spuneau ei: „semeni un gând, culegi o faptă; semeni o faptă, culegi un obicei; semeni un obicei culegi un caracter; semeni un caracter, culegi un destin”.

Obişnuinţele/ deprinderile sunt activităţi (seturi de gesturi, sau fapte cum se spune în dicton) ce se repetă de un număr suficient de ori (în funcţie de puterea/ forţa lor) astfel încât devin la un moment dat automatisme: adică se reproduc prin ele însele fără a mai fi nevoie de aportul de voinţă (ca forţă de sprijin) din partea Fiinţei. Ele ies de sub influenţa conştienţei, nu neapărat pentru că ar tinde să se sustragă controlului voinţei – cum s-ar putea crede – ci dimpotrivă, pentru că Sinele (Fiinţa umană) este mereu atrasă de lucrurile noi; omul este o fiinţă curioasă şi care se plictiseşte repede. Ritmul alert al evoluţiei la stadiul uman, îi solicită Fiinţei să caute mereu noul; astfel încât orice activitate repetată tinde să devină plictisitoare şi dată uitării. Or tocmai aici intervine mecanismul de lucru al obişnuinţei: cu cât se repetă de mai multe ori, cu atât mai mult se multiplică forţa sa de impact. În timp ce soldatul fiinţei (Voinţa) îşi orientează interesele spre orizonturi noi,

„inamicii" lăsaţi nesupravegheaţi îşi sporesc puterile, putând depăşi cu mult forţele Voinţei. Această situaţie se numeşte „stare de dependenţă" şi se aplică oricărui tip de activitate: fizică (sportul de ex.), energetică (tot ce e drog în general), afectivă (afecte, sentimente, stări de spirit: precum ura, mâhnirea, frica, gelozia sau bucuria, seninătatea, devoţiunea etc.), cognitivă (toate tipurile de gânduri – şi mai ales oamenii de ştiinţă, cercetătorii, creatorii indiferent de domeniu ştiu aceasta).

Obişnuinţele pot fi favorabile, atunci când plasează fiinţa umană în contactul realităţi superioare nivelului propriu de evoluţie (sau intermediază spre astfel de realităţi) şi respectiv nefavorabile în caz contrar. Obişnuinţele reprezintă un caz particular (în sensul că aparţine „fiinţelor vii", adică entităţilor datorate cu Sine individual) a ceea ce în sens universal reprezintă Legea Inerţiei în combinaţie cu Legea Mimetismului (a reproducerii, imitaţiei). Aceste legi se aplică tuturor sistemelor de organizare a vieţii în Univers, indiferent de planurile / nivelele / gradele şi formele de exprimare a acesteia.

Obişnuinţele în acelaşi timp sunt forţe redutabile şi extrem se importante, motiv pentru care au fost dintotdeauna cultivate şi promovate de toate tipurile de şcoli sau structuri ale societăţii umane care au urmărit fie dezvoltarea şi eliberarea omului, fie supunerea lui în sclavie. Specificul lor aparte constă în uşurinţa extremă cu care pot fi realizate. Pornind de la o manifestare ce necesită infimă voinţă, dar repetând-o cu regularitate, forţele implicate se multiplică ele însele fără să „consume" din resursele energetico-volitive ale fiinţei. Obişnuinţele cresc – am spune – natural, precum plantele. Nu ne trebuie decât o sământă, o oarecare îngrijire pe parcurs, şi răbdare; după un anumit timp vom beneficia de roadele falnicului arbore dezvoltat prin legile firii din toate acestea.

Ele pot suplini voinţa slabă, pot suplini lipsa de străduinţă, pot înlocui deficitul altor forţe. Ele sunt mana cerească pentru fiinţa pe

drumul dezvoltării sale, alizeul ce poartă corabia devenirii direct şi rapid spre ţelul călătoriei, cu minim de efort şi maxim de eficienţă. Iată de ce dintotdeauna în creşterea şi dezvoltarea fiinţei umane accentul a căzut, nu atât pe cunoaştere sau înţelegere, cât pe tehnică, pe aplicarea (şi repetarea) practică a unui set de reguli special alese, menite a capta şi multiplica forţele necesare evoluţiei omului.

d) Condiţia socială. Oricât ar părea unora sau altora dintre semenii noştri, ca fiind avansate realităţile umane contemporane, sub aspectul organizării sociale ne aflăm încă la începuturi. Până când societatea (cu toate structurile ei constitutive) nu va deveni o veritabilă comunitate (adică „un copac, nu o maşină”, cum s-a exprimat, cândva, Einstein), fiinţele umane nu vor fi egale în respect şi recunoaştere din partea. Există roluri inegale ca valoare şi grupe de roluri (sau instituţii) ce se plasează ierarhic, amprenta lor punându-se şi asupra actorilor ce le interpretează.

Dacă eşti sărac lumea te calcă în picioare, dacă eşti bogat toţi îţi deschid uşile cerşindu-ţi favoruri şi plecându-se până la pământ spre a masca sub voalul prefăcătoriei aceeaşi ură de moarte ce-o poartă în sufletele lor. Dacă eşti negru sau galben, tânăr sau femeie, nobil sau om de rând, imigrant ori african etc. etc. toate îşi vor pune pecetea asupra felului cum eşti privit, tratat, îndrăgit sau urât, ajutat sau împiedicat în propria dezvoltare.

Condiţia socială ţine de mediul social (a se vedea supra) dar în ziua de astăzi nu se reduce la acesta. Pe vremuri (să ne amintim de exemplu castele brahmane sau rangurile nobiliare ale evului mediu occidental) lucrurile erau bine stabilite în acest domeniu şi cine se năştea într-unul sau altul dintre aceste sectoare ale scenei sociale era condamnat să marşeze întreaga sa existenţă între limitele determinate de acestea. Altfel spus omul juca pe scena lumii numai un singur rol într-o

existenţă. Avansarea, retrogradarea sau schimbarea rolurilor nu era permisă decât pe orizontală (copil, soţ, părinte, etc.). Nu se putea trece dintr-o castă în alta decât cu preţul vieţii; nu putea ajunge cerşetorul prinţ şi prinţul cerşetor decât în basme. Regulile jocului erau dinainte stabilite şi ele depăşeau voinţa şi posibilitatea de exprimare a actorilor. Ei nu aveau altă opţiune decât să se supună şi să le respecte. Astfel încât nu omul îşi juca rolul, ci rolul – condiţia socială – îl juca pe acesta în raporturile sale cu lumea şi cu sine însuşi.

Astăzi însă scena lumii s-a schimbat total. Regulile au căzut, barierele s-au spulberat, principiile clasice au fost călcate în picioare. Un nou demon s-a înălţat pe cerul devenirii sociale: libertatea fiinţei de a-şi construi sau alege şi schimba rolurile.

E adevărat că rolurile nu sunt încă egale în respect şi valorizarea din partea societăţii. Dar omul are libertatea şi posibilitatea ca prin puterile proprii şi Forţele Mediului (Cosmos, Natură, Societate), valorificate şi gestionate printr-o strategie corespunzătoare (a se vedea să-şi schimbe ori de câte ori doreşte rolul nesatisfăcător şi, chiar mai mult: aruncând deoparte scenariul lumii, să rescrie el însuşi piesa construcţiei sociale, creând scene şi roluri noi potrivite cu necesităţile, visele şi aspiraţiile sale actuale.

Hărţile vechi s-au demodat, devenind chiar periculoase. Corăbierul de astăzi este suficient de destoinic spre a explora noi orizonturi, a descoperi noi realităţi şi a trasa apoi rutele corespunzătoare pentru ca şi alţii să se bucure de mirodeniile noilor indii ale vieţii comunitare.

e) Stilul de viaţă. Am prezentat până în acest punct, atât în capitolul de faţă, cât şi pe parcursul întregului volum Forţele majore ce modelează devenire Fiinţei Umane la Şcoala Vieţii, deopotrivă în planurile

superioare cât şi (mai ales, ceea ce ne interesează pe noi) în Planul Fizic al Terrei.

Am subliniat în repetate rânduri, că aceste departajări, repartiţii sau clasificări s-au impus din cerinţe de ordin didactic, pentru uşurinţa înţelegerii mecanismelor de organizare şi funcţionare a vieţii pe aceste sectoare. Dar că este în cea mai mare măsură important a reţine nu părţile structurante, ci manifestarea acestora, acţiunea şi interacţiunea lor reciprocă şi sinergică ce creează adevăratul flux al vieţii, ca un proces în continuă devenire de sine.

Întocmai la fel şi în viaţa cotidiană a fiinţei umane, toate aceste forţe modelatoare se vor face simţite/ prezente deopotrivă prin fapte, prin vorbe, sentimente, gânduri sau trăiri de conştiinţă. Ele vor lucra necontenit asupra fiinţei umane, dar şi fiinţa la rândul său le va întrebuinţa pe post de instrumente de lucru şi cadre pentru a crea, în decorul marii scene a lumii, propriul său mediu de lucru şi viaţă în finitele şi sub protecţia căruia să-şi poată desfăşura cu maxim de eficienţă procesul devenirii proprii, al creşterii şi împlinirii de sine în viaţă şi lume. Acest scenariu personal, în cadrul căruia se vor derula Proiectul Vieţii Personale şi respectiv Programul pentru Dezvoltarea Individuală (a se vedea "Fundamentele consilierii…" a fost numit „Stilul de viaţă".

PARTEA A III-A
FIINŢA UMANĂ COMUNITARĂ

Dacă vrem să ne regăsim trebuie să ne căutăm în viitor. Dacă vrem să ne recunoaştem trebuie să ne inventăm. Dacă vrem să ne bucurăm de noi înşine trebuie să învăţăm mai întâi a ne bucura de ceilalţi. Dacă vrem să trăim aproape de alte suflete, trebuie să dobândim puterea de a ne dărui lor.

CAPITOLUL IV
FIINŢA UMANĂ ÎN LUME. VIAŢA COMUNITARĂ

I. Generalităţi

Pe parcursul întregului volum de faţă am încercat nu să demolăm opinii mai mult sau mai puţin consacrate (departe de noi gândul acesta) şi nici să evidenţiem limitele sau erorile altor sisteme de gândire sau concepţii despre om şi viaţă. Împărtăşind o viziune total constructivă, progresistă, noi am pornit de la permisa – care s-a perpetuat de-a lungul întregului material – că tot ceea ce se petrece în societatea umană, în toate capitolele acesteia, inclusiv sectorul ştiinţei, reprezintă în fapt acte componente ale unui scenariu amplu al lumii şi vieţii, desfăşurate şi parcurse conform unui plan corespunzător, stabilit în vederea progresului continuu al comunităţii şi omului. Astfel încât chiar dacă uneori pare că omenirea face paşi înapoi, acesta se întâmplă numai spre a putea realiza ulterior un salt şi mai mare înainte.

Având în vedere această optică de ansamblu, cercetările noastre s-au concentrat pe identificarea elementelor de continuitate în progresul ştiinţei, căutând, nu formele de manifestare, ci mobilurile şi sensurile din spatele acestora, numai acestea definind cadrele şi traseele evoluţiei fiinţei şi vieţii. Am căutat să identificăm de fiecare dată acel „ceva” ce fără a primi viziunea antropomorfică a unei fiinţe, ori cea cognitivistă a vreunui principiu, pune totuşi în mişcare marea Roată a Lumii (cum s-ar exprima un budist) făcând posibile toate cele ce există, deopotrivă cele perceptibile nouă cât şi cele ascunse încă. Beneficiind de aportul Ştiinţei Spirituale şi a Ştiinţelor Hermetice (acelea din vechime, oculte cândva dar care au stat la baza tuturor

realităţilor sociale, religioase, economice, a conceptelor etc. – într-o sintagmă unitară: tot ce putem denumi drept cultură şi civilizaţie umană), cercetarea noastră a căutat să evite deopotrivă barierele sectoriale (religioase, ştiinţifice sau ca nivel de pregătire ori credinţă şi înţelepciune) expunând într-un limbaj apropiat de cel metaforic aspecte ale realităţilor necesar de cunoscut la început de mileniu.

Omul contemporan, şi societatea în ansamblu parcurg în momentul de faţă o etapă marcantă, de cotitură în devenirea lor. Este vorba de saltul calitativ de la „a vedea” la „a trăi”. Acum încep a se deschide orizonturile şi ceaţa existenţială se ridică val după val din calea sufletului suficient de matur spre a putea contempla splendorile Lumii. Omida de ieri trăieşte metamorfoza sa spre fluturele de mâine. Tot bagajul de cunoaştere şi experienţă acumulat de omenire (şi de fiecare suflet uman) până în prezent, este pe punctul de a se transforma – mai întâi într-o mare sinteză apoi în unitatea de perspectivă prin acordarea percepţiei şi viziunii la realitate. Omul contemporan este pregătit să realizeze „aderarea la real”, prin armonizarea fiinţei şi manifestării sale cu rosturile – acum percepute – ale lumii, prin integrarea sistemului de norme şi valori, în structura Ordinii Cosmice. Fiindcă omul contemporan se descoperă şi regăseşte pe sine ca fiind un cosmos în miniatură, celulă organic şi funcţional cuprinsă într-o ordine mai mare, sistematic ierarhizată: familie, grupuri sociale, comunitatea umană, Ecosistemul Terestru, Universul însuşi. Astfel încât el va tinde tot mai mult să armonizeze şi modeleze şi adapteze creaţiile sale din lume şi societate după propriul cosmos, după propria ordine interioară a fiinţei sale, ca înseşi de-acum parte simbiotic asociată cu rosturile Lumii, Naturii şi Cosmosului.

Pentru a putea contribui activ la dezvoltarea corespunzătoare a societăţii şi omului, credem însă că, în paralel cu aceste mutaţii ce se produc în sufletul fiinţei umane este necesar, în cel puţin egală măsură să participăm / să ne supunem noi înşine – începând cu oamenii de

ştiinţă, cei mai „vinovaţi” (sub toate aspectele) de progresul societăţii, şi continuând cu toţi membrii speciei noastre – să ne supunem deci, unui proces intens de regăsire şi disciplinare. Regăsire a sensurilor vieţii şi lumii, a rosturilor proprii; disciplinare în a reuşi să dobândim tăria şi puritatea necesară a pătrunde în Templul Fiinţei fără a distruge icoanele sufletului pustiit de rătăciri şi dezolat de suferinţele însingurate ale minţii.

II. Ciclurile Vieţii Sociale

Considerăm în acest punct al parcurgerii materialului de faţă ca şi a bibliografiei indicate până aici, ca fiind deja de ordinul evidenţei faptul că viaţa terestră, în Planul Fizic, a Fiinţei umane reprezintă numai o zi de şcoală la Marea Şcoală de Evoluţie a Universului. Aşa cum s-a mai arătat, realitatea fiziologică (lumea sensibilă) a pământului constituie un adevărat laborator ultracomplex de experimentare a lecţiilor dezvoltării, de parcurgere a unor procese specifice de autoconstrucţie şi automodelare, ce nu pot fi realizate decât în acest plan, cu aportul şi sub impactul Forţelor Modelatoare arătate în capitalul anterior.

Procesul de evoluţie al Fiinţei umane în planul fizic este – spre deosebire de celelalte specii – sprijinit sau realizat prin intermediul a două mari categorii de influenţe:

a) pe de o parte voinţa proprie a fiinţei de autodeterminare, ţinând de condiţia existenţială a omului social contemporan: acesta este – în limitele punctelor fixe ale destinului său şi cadrele generice ale rolului social – absolut liber în propria sa dezvoltare; poate interpreta rolul în orice chip posibil, poate chiar crea scenarii noi; poate duce o viaţă împlinită sau deopotrivă, ruinată, într-un cuvânt, poate fi arhitectul

propriei sale deveniri. Aceasta fiind totodată o datorie şi-o responsabilitate de ordin deopotrivă social şi cosmic.

b) de cealaltă parte avem influenţele venit din partea Terrei înseşi, care are propriul ei proces de evoluţie, în funcţie de stadiile dezvoltării sale fiind şi instrumentele puse la dispoziţia fiinţelor spre a-şi parcurge dezvoltarea specifică lor. Aceste influenţe scapă de sub controlul şi puterea de impunere a fiinţei umane. Ele sunt aşa-numite „procese naturale” desfăşurate conform unor principii bine stabilite şi universale. Astfel tot ceea ce se defineşte ca proces bio-fiziologic în realitatea lumii vii a Ecosistemului Terestru, toate circuitele „materiei” şi energiei, de la ansamblul mare al întregului ecosistem şi până la organe, ţesuturi şi celule – toate aceste procese ce scapă controlului conştient al fiinţei umane, au însă o influenţă semnificativă asupra creşterii, dezvoltării şi tuturor proceselor ce însoţesc manifestările fiinţelor în realitatea planului sensibil.

Specific însă pentru fiinţa umană este faptul că aceste două categorii de influenţe se pot combina sinergic, în sensul în care, dacă procesele naturale ale vieţii (de ex. organice) respectă o succesiune bine stabilită (înainte de a fi arbore, orice plantă trebuie să fi fost mai întâi sământă) deciziile elaborate şi aplicate prin proprie voinţă de către om sunt şi rămân libere, aleatorii, fapt ce poate duce fie la progres, fie la dezorganizare şi chiar regres.

Tocmai datorită acestor „riscuri”, Modelatorii Evoluţiei, cei ce se ocupă de organizarea proceselor educaţionale la Şcoala Terrei, în planul fizic, au lăsat ca Forţele cosmice ale planetei să fie superioare voinţei, încă insuficient de mature, a fiinţei umane. Aşa se face că în momentul de faţă întreaga realitate socială a lumii umane, pe toate palierele acesteia – de la fiziologic la spiritual – este organizată pe etape, structurată pe cicluri funcţionale după reguli universal valabile şi aplicabile deopotrivă sistemului format din Fiinţa-în-sine şi Fiinţa-

în-manifestare (adică omul social contemporan în diagrama 2), cât şi sistemului format din totalitatea oamenilor (societatea) sau a tuturor fiinţelor de pe Terra (Ecosistemul planetar).

*

În cuprinsul prezentului capitol ne vom referi însă pe scurt numai la ciclurile vieţii individuale parcurse de fiinţa umană în perioada vieţii sale în planul fizic, urmând ca o detaliere a lor precum şi încadrarea în ansamblul social să fie regăsită în cadrul volumului „Calitatea Vieţii şi Condiţiei Umane”.

În general se admite că perioada de timp alocată experienţelor fiinţei umane în Planul Fizic este supusă numărului dominant 7 (şapte), specific pentru nivelul evoluţiei Terrei ca fiinţă în acest moment. Astfel încât procesele desfăşurate pe toate nivelele şi structurile de organizare (deopotrivă fizice, efective sau mentale) vor fi realizate ţinând cont de această necesitate a încheierii ciclului după şapte perioade de rotaţie a planetei în jurul Soarelui.

Şapte este la rândul său simbolul ce reprezintă transformarea, deschiderea şi spiritualizarea. El determină la acţiune, la modelare şi creaţie la aspirarea spre superior şi transcendent, spre perfecţiune – deopotrivă în interior cât şi exterior – spre împlinire şi progres. Şapte defineşte forţele/ tendinţele/ orientarea spre profunzimi de nebănuit până atunci, spre perceperea sensurilor şi rosturilor ce leagă lucrurile, spre valorizarea acelei stări de trăire percepută de om ca „sentiment cosmic al sacrului” (cum ar spune Einstein). Toate aceste roluri se exprimă ca tendinţe ce pătrund din interior toate lucrurile (fiinţe, fenomene, procese etc.) existente în momentul acesta pe Terra, determinând orientarea lor spre coordonatele care le apropie unele de altele, făcându-le să caute punţi de legătură şi limbaje comune de dialog, înţelegere şi conlucrare.

Acum vor cădea bariere sectoriale şi limitele folosite în epoca anterioară (perioada numărului 5) pentru construcţia identităţii şi afirmarea specificităţii individuale a fiecărei fiinţe. (Facem o paranteză spre a ne reaminti că perioadele „constructive” sunt cele guvernate de numerele impare, şi că în epocile numerelor pare se petrec procesele de sedimentare, de aprofundare şi armonizare interioară, de întărire şi sinteză a experienţelor acumulate).

Ciclurile de şapte ani în viaţa a ceea ce numim fenomenul uman (omul social contemporan) sunt oarecum aproximative, iar această marjă de realitate sporeşte în special în zonele temporale (în acele segmente de timp) când se manifestă cu pregnanţă voinţa individuală. În concret, iată cum se prezintă succint unele dintre procesele marcante ce au loc în viaţa individului pe parcursul derulării existenţei sale în lumea fizică.

1. Primul ciclu 1 – 7 ani: Naşterea

Marchează perioada dintre naştere şi al şaptelea au la vieţii, corespunzător unui anumit standard de dezvoltare, care permite fiinţei umane să poată parcurge etapele unui sistem de disciplină şi emancipare denumit actualmente şcoala publică.

Specificul acestei etape constă în formarea corpului biologic şi energetic, procese începute încă din faza concepţiei embrionare însă în egală măsură, chiar dacă aparent mai puţin „vizibile”, fiind transformările pe care aceste două organisme le parcurg, deopotrivă prin mărirea numărului componentelor (celule, ţesuturi) cât şi prin activarea de noi funcţii fiziologice determinate deopotrivă de legile generale ale dezvoltării vieţii la aceste nivele cât şi de mediile în care fiinţa îşi petrece această perioadă a vieţii.

Tot în această perioadă se pun bazele conturării corpului Astral, în special în acele componente inferioare ale lui definind impulsurile şi tendinţele primare, dorinţele şi sentimentele de legătură (atracţii - respingere) faţă de lumea înconjurătoare şi elementele structurante ale acesteia.

Ciclul primar este o perioadă (sub aspect psihic) de familiarizare cu mediul, mai mult chiar, de modelare a structurilor funcţionale (biologice şi energetice) în acord cu situaţia concretă a acestuia. Procesul se continuă în etapa 7 – 14 ani cu extinderea acestei modelări şi asupra corpului astral.

2. Al doilea Ciclu: Creşterea

Cuprinde perioada aproximativă cuprinsă între vârstele de 7 – 14 ani, iar denumirea generică de „creştere" defineşte cel mai bine „explozia" de viaţă ce pătrunde toate structurile fiinţei. Este etapa în care Forţele Modelatoare externe au maxim de incidenţă şi influenţă. Ele se năpustesc acum cu toată puterea asupra structurilor Fiinţei umane, lucrând la cel mai înalt potenţial în modelarea şi adaptarea acestora.

Organismul biologic şi fiziologic continuă să se dezvolte vertiginos spre limitele lor superioare. Organismul Astral parcurge stadiul critic al structurii sale aproape definitive. Toate influenţele de mediu, toate vibraţiile produse de aceste influenţe în sufletul fiinţei-umane îşi vor pune acum amprenta marcantă asupra conţinutului corpului Astral.

Aspectul critic al acestei perioade decurge din aceea că Fiinţa umană se raportează la lume şi la viaţă, la mediu în general prin intermediul Organismului astral. Biologicul, Energeticul sau chiar Mentalul au rol auxiliar, de suport al dezvoltării, însă adevărata optică de viaţă, adevărata atitudine faţă de semeni şi celelalte fiinţe, faţă de situaţiile pe care existenţa i le scoate în calem, se face exprimată, trăită

şi transmisă prin intermediul Astralului. În funcţie de structurarea acestuia (datorată, am văzut în capitolul anterior Forţelor Modelatoare externe), va îndrăgi sau va urî lumea, va vedea partea frumoasă ori cea sumbră a realităţilor, va putea comunica/ interrelaţiona cu sine, cu semenii şi mediul mai uşor sau mai dificil, se va putea integra sau nu, se va putea face acceptat îndrăgit, apreciat şi va putea dărui la sânul său dragoste, afecţiune, protecţie etc. sau din contră va întâmpina dificultăţi în aspectele ce ţin de raporturile fiinţei sale intime deopotrivă cu mediul şi cu sine înseşi.

Tot în această perioadă se organizează şi primul act al creaţiei: reproducerea naturală, însă numai la nivelul biologic. Spre final (în jurul vârstei de 14 ani) apar germenii unui alt tip de creaţie: creaţia prin forţe proprii, prin voinţă proprie şi după reguli personale. Pentru aplicarea acesteia, fiinţa are nevoie de facultăţi superioare, de capacitatea de a-şi da seama de realităţile înconjurătoare, de puterea de a fi stăpână pe sine (ca ansamblu de forţe concurente într-un punct) şi pe situaţiile ce le tranzitează în viaţă (ca ansamblu de forţe libere). Se impune de aceea intrarea în scenă a forţelor mentale în măsură a face posibilă realizarea conştiinţei de sine.

3. Ciclul al 3-lea: Dezvoltarea

Corespunde perioadei de investigare şi cunoaştere a raporturilor dintre componentele mediului; este etapă de documentare, de pregătire a călătoriei personale prin lume şi viaţă. Omul caută să înţeleagă lumea în care trăieşte şi să descopere deopotrivă rostul lucrurilor, rostul propriu şi calea de a atinge optimul de împlinire.

Este momentul ca organismul Mental să intre în scenă cu cele mai importante dotări ale lui: intelectul sau raţiunea superioară. Memoria şi inteligenţa primară apar încă din primele faze ale copilăriei, dar este

nevoie de toate facultăţile mentale pentru realizarea şi menţinerea conştiinţei de sine. Însă nu trebuie confundate aceste două realităţi: gândirea superioară este numai un instrument, un agent şi suport al exprimării normelor Conştiinţei proprii. Ne reamintim că ea, Conştiinţa este bagajul de valori eterne şi universale, cuprinzând Legile de organizare a vieţii pe care fiinţa le-a accesat pe parcursul evoluţiei sale individuale şi care îi permit a se armoniza pe sine cu realităţile superioare, de nivel cosmic pe care respectivele legi le guvernează (cum ar fi de ex.: viaţa, demnitatea, respectul, starea de bine a celorlalte fiinţe etc.). Ceea ce realizează forţele Organismului Mental este să ajute fiinţa a sta de vorbă cu sine înseşi, a-şi înţelege propriul sistem de norme şi valori, a descoperi Vocea Conştiinţei şi a transpune în practică Legile identificate aici. Beneficiind de puterea virtuţilor individuale manifestate prin intermediul Astralului, Raţiunea superioară sprijină şi ghidează fiinţa în orientarea sa în lung dar mai ales o ajută să-şi adapteze conduita la normele propriei conştiinţe.

În această etapă a vieţii şi în special spre finalul ei (18 – 21 de ani) putem spune că omul îşi descoperă un rost al vieţii şi trasează un sens propriu, individual spre realizarea împlinirii de sine, conform acestui rost, în această viaţă şi în condiţiile lumii date.

Este un moment de răscruce în existenţa socială a Fiinţei umane. Până spre 18 ani ea s-a aflat supusă complexului de Forţe Modelatoare venite deopotrivă din Cosmos şi Natură (a se revedea Diagrama 2 şi explicaţiile din Capitolul IV) dar, mai ales Forţele Sociale.

Până la 14 ani omul este, am putea spune, aproape în totalitate un produs al societăţii. Felul de a se raporta la lume şi la viaţă, statutul şi identitatea personală, capacitatea de a primi şi dărui afecţiune, modul de gândire şi conţinutul gândirii, modul de relaţionare şi comportament atât faţă de sine, cât şi de alţii sau faţă de conjuncturi

ale vieţii, toate acestea îi sunt imprimate de către mediul în care şi-a parcurs procesele de creştere.

Între 14 şi 18 ani începe, o dată cu structurarea completă a mentalului superior, să fie conştient de sine însuşi, de identitatea şi valorile proprii ale sale ca fiinţă unică. Propria sa Conştiinţă începe să-i vorbească solicitându-i respectarea anumitor norme; propria sa Natură se manifestă plenar cerându-i să aducă în viaţa sa cotidiană o multitudine de lucruri faţă de care se simte ataşat existenţial; Caracterul îi dă de veste că are o anumită zestre de puteri, de virtuţi şi valori pe care le poate manifesta în lume şi viaţă, şi care îi sunt forţele de sprijin pe calea dezvoltării personale. Într-un cuvânt, între 14 şi 18 ani omul se descoperă pe sine ca original. Dar tot acum constată că multe dintre valorile învăţate, şi unele chiar implementate profund în structura Personalităţii sau a instrumentelor sale de lucru (Astral ori Mental), sunt contrare cu existenţele propriei sale fiinţe lăuntrice.

De aceea între 18 şi 21 de ani omul parcurge perioada marilor îndoieli şi a crizelor existenţiale. De o parte o voce interioară îi şopteşte cine este el, de cealaltă parte mii de voci ale lumii încearcă a-i spune cu totul altceva. Din spate un impuls puternic îl grăbeşte să meargă înainte. Este Tendinţa (şi Nevoia fundamentală) a Împlinirii de Sine. Dar pe care cale să meargă? Pentru a putea parcurge această cale – oricare ar fi alegerea – are nevoie de un vehicul corespunzător: Personalitatea sa individuală. Şi iată cea de-a doua dilemă: Ce model de personalitate să-şi structureze şi dezvolte?

Între aceste extreme Omul social contemporan se vede sfâşiat întreaga sa viaţă în această lume. Căci lipsit de elementara educaţie despre sine şi viaţă, lipsit – de aceea – şi de curajul de a lua o decizie, omul contemporan este o corabie în derivă, purtată de valurile sorţii, izbită de stâncile disperării şi eşuată de cele mai multe ori pe plajele pustiirii de sine. Timonierul doarme şi din cauza lui suferă toate

făpturile care şi-au pus speranţele, încrederea sau nevoia de ajutor, în chiar corabia fiinţei sale. O întreagă societate umană şi comunitate universală a fiinţelor de pe Terra trăiesc consecinţele naufragierii omului contemporan.

*

Însă Omul prezentului este o fiinţă destoinică, înţeleaptă şi puternică. El descoperă în sine învăţătura despre rosturile vieţii şi sensul călătoriei sale. De aceea nu mai are nevoie de instituţii sociale înşelătoare. El este suficient de matur trecut prin nenumărate probe la Şcoala Existenţei Universale, pentru ca acum, plecat în Călătoria vieţii sociale să ştie şi să poată înţelege Limbajul Mării şi-al Stelelor, glasul vânturilor şi tunetul valurilor. Călăuzele sale sunt acum orice pasăre a cerului şi fiecare sclipire a soarelui. El citeşte acum Semnele Lumii şi îşi ascultă mereu în legătură cu Universul şi nu se teme că va găsi drumul, oricâte furtuni şi răzvrătiri ale mării ar întâmpina în cale. Căci le înţelege pe aceasta ca fiind numai probe menite a-i pune la încercare destoinicia. El este chemat să slujească unei misiuni nobile şi de mare însemnătate: să ducă cu sine destinul unei lumi întregi dinspre „prezent” spre „mai bine”. De iscusinţa şi devotamentul său depinde soarta a miliarde de suflete. Omul contemporan îşi conştientizează responsabilitatea sa de ordin cosmic.

De aceea va face tot posibilul să-şi folosească la maxim puterile Voinţei proprii, să îşi sporească Atenţia, să pună în lucru toată Străduinţa sa, să revadă Manualele Vieţii pentru a recunoaşte şi utiliza Forţele Modulatoare, iar mai apoi să îşi întocmească o strategie, un Proiect al Călătoriei personale pe marea vieţii, care să aibă la bază destoinicia sa de marinar sporită mereu prin Exerciţiu în cadrul unui Program al Dezvoltării Individuale.

Iar dacă nu realizează aceste lucruri din proprie iniţiativă, dacă ţărmul îmbietor al naşterii sale îl îmbată făcându-l să uite de misiunea

Călătoriei, Universul i-a trimis alături cel mai bun instrument al trezirii şi lansării lui la apă: ***Nevoia Împlinirii de Sine***. Aceasta va face să se ofilească în suflet florile pământului natal, deschizând în schimb, bobocii devenirii. Mirajul orizonturilor desăvârşeşte aripile fiinţei.

Lansat înspre Viitor, omul se va simţi cu atât mai împlinit, cu cât visele sale vor merge tot mai departe, iar urmele realizărilor le vor succeda îndeaproape. Fiindcă omul contemporan există numai în măsura în care se înfăptuieşte pe sine clipă de clipă. Sufletul său se hrăneşte cu speranţă şi creşte din împliniri. Înainte o Stea Călăuză, mereu înaintând; în urmă universul creaţiilor, al înfăptuirilor personale. Acesta este Omul Contemporan: o rază de speranţă călător prin lume în mare grabă, luând cu el doar amintirile, lăsând în urmă realizările împreună cu sufletul său zidit la temelia lor şi înaintând mereu spre alte orizonturi la care destinul lui visează necontenit. O speranţă hoinară, însoţită de un vis îndrăzneţ, cununate pe ascuns în Templul tainic al Înfăptuirii.

*

Aceste aspecte i se înfăţişează sufletului uman începând cu vârsta de 21 de ani. Ele îi devin din ce în ce mai clare şi mai necesare. Astfel încât întreaga perioadă următoare, cel de-al 4-lea Ciclu va fi dedicat lor.

4. Ciclul al 4-lea: Fundamentarea

Este perioada pregătirii Călătoriei pe Marea Vieţii sociale. Se clarifică ultimele detalii de orientare, se pregătesc magaziile de provizii, se verifică instrumentarul şi se marchează traseul devenirii viitoare.

Începând cu vârsta de 21 de ani omul se centrează pe valorile proprii, dar continuă lupta cu impulsurile contrare dobândite din Mediul Înconjurător (Cosmos, Natură, Societate) în ciclurile anterioare.

Identificându-şi Steaua-Călăuză a vieţii prezente, îşi descoperă totodată valenţele misiunii sale în această lume: în ce constă autoperfecţionarea ca Fiinţă la Şcoala Evoluţiei; în ce constă rolul său pe Scena Vieţii şi cum poate să-l îndeplinească mai bine; care sunt îndatoririle sale faţă de alte fiinţe, cum poate el sluji acestora, progresului şi bunei lor dezvoltări.

În paralel continuă a se descoperi pe sine: vocea Conştiinţei îi va arăta care sunt temele sale potrivit clasei de evoluţie în care se află, care îi sunt libertăţile şi responsabilităţile, ce îi este permis şi ce nu etc.; Natura Individuală îl ajută să recunoască în universul înconjurător toate lucrurile (oricât de nesemnificative), legate de sufletul său şi care ăi vor folosi în timpul Călătoriei vieţii; Caracterul îi aduce apoi virtuţile, puterile necesare în lupta cu probele străbaterii Drumului propriu.

Apoi va ţine cont de celelalte puteri favorabile ale Forţelor Modelatoare, precum şi de unele ce-i stau în opoziţie. O dată plecat pe mare, corăbierul va trebui să orienteze în fiecare moment pânzele după fluctuaţia necontenită a direcţiei acestor Forţe, astfel încât, traseul corabiei sale deşi sinuos şi uneori ocolit, să înainteze mereu spre ţinta călătoriei: Steaua Călăuză.

Şi nu în ultimul rând corăbierul va fi necesar să se perfecţioneze pe sine necontenit, să îşi sporească destoinicia şi iscusinţa, nu doar ca Fiinţă, ci şi ca timonier, astfel încât probele ridicate în calea sa de către valurile vieţii să poată fi depăşite fără pericole pentru continuarea parcurgerii.

Pentru aceasta el îşi va dezvolta Voinţa, va spori Atenţia, îşi va da toată străduinţa şi va Exersa neîntrerupt. Manualele vieţii sunt bune, dar o dată plecat la drum ni se cere să punem noi înşine în aplicare învăţătura lor. Pentru aceasta, de şi mai mare nevoie ne sunt Forţele Individuale şi Organizarea Vieţii (a se revedea Diagrama 4 şi Capitolul IV).

Însă orice călător mai ştie că, fiecare expediţie, inclusiv cea a Vieţii, trebuie proiectată cu cea mai mare atenţie. Este necesar ca toate elementele incidente asupra vieţii individuale să fie luate în calcul. Există o Lege universală care spune că fiecare lucru ce-l întâlnim pe calea vieţii este pus acolo spre a ne ghida, a ne orienta şi a ne preda lecţiile desăvârşirii. Fiecare aspect ce ni se dă în viaţa noastră, este lucrul cel mai necesar pentru parcurgerea Călătoriei. De aceea, chiar din momentul planificării trebuie să vedem ce dotări avem la pornire, ce dotări ne mai sunt necesare (virtuţi, conjuncturi sociale, Forţe de sprijin etc.), ce oportunităţi şi dificultăţi e posibil să întâlnim pe parcurs, cum putem să evităm pericolele cunoscute şi mai ales care este capacitatea noastră de a face faţă necunoscutelor etc. (Pentru detalii a vedea volumul nostru „Fundamentele consilierii…..”).

Planificarea este deci o strategie, nu o succesiune de situaţii fixe, prestabilite. O strategie dinamică, mobilă, maleabilă, permisivă şi mereu (în orice punct) readaptabilă. Totul, în orice clipă trebuie să poată fi schimbat în această strategie. Nu este permis decât un singur punct fix: axul central al identităţii şi misiunii noastre: Steaua-Călăuză. Chiar dacă strălucirea ei variază pe parcurs, ori ni se înfăţişează cu diferite chipuri, în funcţie de locul din care o privim la un moment dat pe traseul vieţii, ea, însă, este şi rămâne etern aceeaşi, pe toată durata Călătoriei.

Cum vom şti dacă mergem spre ea şi nu ne îndepărtăm, ori batem pasul pe loc învârtindu-ne în cerc?

Fiecare pas realizat înspre ea, ne asigură trăirea profundă a Împlinirii de Sine; certitudinea că suntem pe calea cea bună. Fiecare pas realizat alături şi chiar numai tendinţa spre îndepărtare, face să se ofilească în sufletul nostru acest sentiment profund.

Suferinţa însă încape deopotrivă şi într-un caz şi în celălalt. În cel de-al doilea este suferinţa rătăcirii, a greşelii şi apoi a ispăşirii/

îndreptării. În primul este suferinţa parcurgerii, a creaţiei de sine . oricum ar fi, ea este un îndreptar şi-un sprijin de nădejde pe drumul desăvârşirii noastre. Însă numai Împlinirea de Sine reprezintă indicele corect de orientare. Suferinţa este fântâna din care sufletul obosit se adapă, în lungul urcuş pe cărarea devenirii, pe când Împlinirea de Sine este splendoarea trăită din contemplarea realităţilor descoperite cu fiecare treaptă urcată.

Astfel vom şti că progresăm privind nu în afară, nu la zbuciumul deşart al valurilor lumii, ci în profunzimea sufletului nostru, acolo unde ni se revelează misiunea de viaţă şi trăirea Împlinirii pe măsura realizării ei.

5. Ciclul al 5-lea:a doua naştere (renaşterea)

În ciclul anterior Fiinţa umană a pus bazele identităţii şi misiunii sale în această viaţă şi această lume. De aceea acest ciclu corespunde celei de-a doua naşteri: aceea autentică şi singura valabilă pentru viitor. Prima a fost naşterea de la Natură, aceasta este însă Renaşterea / Conceperea de Sine.

Ciclul al 5-lea corespunde începutului călătoriei vieţii. Anterior s-a pregătit, s-au trasat planurile, s-au realizat fundamentele. Acum începe înălţarea edificiului propriu-zis: Templul realizării, Omul social.

Această perioadă durează până în jurul vârstei de 35 – 36 de ani. Este momentul unei a doua creşteri, însă de data aceasta creşterea roadelor. Pomul s-a înălţat şi maturizat până spre 28 de ani. Acum înfloreşte şi dă naştere roadelor sale. Pe cât de multe şi înmiresmate sunt florile în anotimpul tinereţii, pe atât vor fi de bogate şi îmbietoare roadele în cel al culesului.

6. Ciclul al 6-lea: Rodirea

Cuprinde o perioadă de 4 cicluri a câte 7 ani deci, aproximativ între 35–36 şi respectiv 62 de ani. Reprezintă etapa de maximă înflorire şi rodire a fiinţei umane. Toate energiile, sunt la maxim, organismele sunt maturizate complet, optica de viaţă orientată, cunoaşterea de sine realizată, Personalitatea structurată în acord cu misiunea vieţii. Acum se petrece călătoria propriu-zisă, dinspre fiinţa-potenţială spre fiinţa-reală. Căci omul este ceea ce doreşte şi gândeşte, dar devine ceea ce face.

7. Ultimul ciclu: Finalizarea

Termenul de „finalizare" se referă numai la etapa vieţii actuale. Călătoria Fiinţei spre sine înseşi este continuă. Nu există (sau oricum, deocamdată nu este util să ştim, depăşind capacităţile omenirii actuale) o Destinaţie Finală. Deocamdată ne sunt cu adevărat utile destinaţiile pe parcurs şi etapele dintre ele. Atenţia oricărui şcolar silitor se concentrează pe obiectivele concrete ale examenelor ciclului său. Filosofările şi speculaţiile despre ce va fi în viitorul îndepărtat, nu folosesc la nimic; sau mai exact folosesc la nimic pentru că dacă nu luăm examenele de an, şi în fiecare an, atunci, cu siguranţă nu va exista nimic în viitor, dar mai ales nu vom exista noi.

Ciclul al 7-lea marchează finalul unei zile de şcoală, aici în Planul Fizic, în cadrul realităţii Sociale.

Tot el pune punct fenomenului numit Om Social. Colaborarea dintre Forţele Modelatoare şi Fiinţa umană ia sfârşit. Fiinţa se retrage în sălaşul său din Planurile Superioare (unde va continua şcoala evoluţiei potrivit altor realități care nu pot fi înţelese pe deplin cu ajutorul facultăţilor omenirii actuale), energiile şi forţele se întorc în Trupul Naturii, iar Personalitatea rămâne doar o amintire din ce în ce mai ştearsă pe portativul memoriei sociale perisabile.

În urma trecerii lui prin lume însă, fiecare Om social lasă un drum al său unic, după propria putere şi străduinţă: fie el o potecă şerpuită, firavă şi rătăcitoare, fie o largă şi dreaptă autostradă. Uneori aceasta e drumul regăsirii de sine, alteori al pierderii. Dar cel mai adesea al ambelor acestor două.

Aceasta este condiţia Omului Social Contemporan.

III. Omul social contemporan

A. Ce este Omul social contemporan

„Doar printr-o aberaţie a inteligenţei - credea Alexis de Tocquville – şi printr-o violenţă morală îndreptată împotriva propriei naturi, oamenii se îndepărtează de credinţele lor religioase; o înclinaţie de neînfrânt îi aduce înapoi. Lipsa de credinţă este un accident; doar credinţa este starea permanentă a umanităţii“.

*

Numim „***Om Social***”, Fiinţa Umană exprimată sub forma Personalităţii (aşa cum am văzut, rezultată în urma acţiunii sinergice a unei multitudini de factori), manifestată în cadrul istoric al unei comunităţi la un moment dat şi îndeplinind un anumit destin, exprimat sub forma unei vieţi în planul fizic. ***Omul social este deci fiinţa umană care joacă un anumit rol pe Scena Vieţii, continuându-şi în acelaşi timp dezvoltarea sa ca elev la Şcoala evoluţiei Cosmice şi îndeplinindu-şi totodată atributele de susţinător al progresului şi dezvoltării celorlalte Fiinţe*** (indiferent sub ce formă ar face aceasta: ca părinte, ori simplă rudă, ca profesor, medic, inginer, agricultor, preot sau călugăr, voluntar de mediu, asistent social, consilier psihologic etc. ori pur şi simplu în calitatea sa de cetăţean, de om, de fiinţă).

*

Ceea ce v-am prezentat în volumul de faţă este doar un început de "*drum nou*". Poate chiar e prea mult spus un început; mai degrabă pas în plus realizat în marea procesiune a devenirii lumii şi vieţii. Dezvoltarea continuă a fiinţei umane, la nivelul individual şi colectiv (social) ne aduce, la graniţa dintre milenii, în postura de a putea observa cu mai mare claritate acest curent al evoluţiei ce poartă cu sine şi transformă necontenit tot ce ţine de existenţa noastră umană, deopotrivă interioară şi exterioară. Omul contemporan ajunge astfel în punctul de maturizare a fiinţei sale, în care este în măsură a-şi conştientiza rostul său – şi rosturile lumii în care trăieşte – de a-şi asuma condiţia, demnitatea şi responsabilitatea corelative speciei de care aparţine, dar, mai mult şi mai important decât oricând în istoria sa, de a-şi putea lua destinul în propriile-i mâini, de a-şi făuri o viaţă în acord cu dorinţele sale şi cu exigenţele condiţiei specific umane.

Pentru că omul contemporan este creatorul propriului destin la nivel cosmic şi modelatorul devenirii sale personale. Aşa cum arăta Tudor Muşatescu: "omul nu e numai o fiinţă care se naşte, mănâncă, doarme, se înmulţeşte şi moare, ca toate celelalte fiinţe; omul nu e numai o fiinţă care, cu şiretlicuri ori cu brutalitate, călcând şi strivind pe alţii caută să-şi cucerească un loc la ospăţul vieţii. Omul e o fiinţă ce, deşi e uneori mai puţin înarmată pentru izbândă, spre deosebire de toate celelalte vieţuitoare, năzuieşte ca în această oglindă a conştiinţei cu care a fost hărăzit să cuprindă o cât mai mare parte a lumii în care trăieşte – o fiinţă care cu această scânteie de dumnezeire caută să pătrundă bezna de taine şi îndoieli care-l împresoară".

Pentru că, să ne reamintim o dată cu Traian Brăileanu "la intersecţia dintre universul creaţiei umane şi cel al creaţiei naturale se defineşte statutul omului de fiinţă cosmică, supraordonat calităţii sale de fiinţă bio-psiho-socială şi spirituală. Principiul universal al

rezonanţei holografice ne sugerează posibilitatea că omul care cunoaşte, creator este, oricând în măsură să surprindă şi să înţeleagă adevăruri tot mai subtile ale existenţei universale, la a căror afirmare contribuie prin propria sa existenţă de fapt. Unitatea ontologică a fiinţei creatoare, manifestată între multiplele nivele ale existenţei sale este singura în măsură să răspundă opţiunii epistemologice de înălţare în grad, de la <<Cosmosul mic>> la <<Existentul Absolut>>care cuprinde în sine tot”. Şi de aceea – continuă autorul citat “un om care crede în existenţa unei ordini universale dacă observă tulburarea unei ordini parţiale [la nivelul societăţii sau a vieţii sale individuale], va căuta să restabilească ordinea parţială în conformitate cu principiile ordinii universale. El nu va fi filosof – căci filosofia se naşte din îndoiala în existenţa unei ordini şi năzuinţa ei de a o construi – ci ***reformator***, pentru care principiile ordinii universale sunt bine stabilite, deci programul său de acţiune e fixat de la început în temeiul acestor principii.”

*

Această stare de maturizare a omului contemporan, complexul de aptitudini, componenţe, abilităţi pe care le are încă din naştere mult mai dezvoltate decât în perioadele anterioare în istoria speciei, această lume care îl solicită necontenit punându-i la încercare întreaga sa capacitate, iscusinţă şi motivaţie pentru supravieţuire, fac din el un adevărat atlet, un campion al existenţei sale proprii. Astăzi, în competiţia vieţii – ca în orice competiţie – omul-atlet contemporan se regăseşte, în faţa probelor, obstacolelor şi încercărilor, absolut singur, bazându-se doar pe sine însuşi, pe ceea ce el este, ceea ce ştie şi ceea ce poate.

Şi la fel ca în orice competiţie, şi în cea a Vieţii, nu există decât două categorii de finalişti: învingătorii şi cei care pierd. *Învinge totdeauna acela care, în orice clipă a vieţii lui trăieşte cu rostul*

împlinit, fiind ceea ce trebuie să fie, făcând ceea ce trebuie să facă, înflorind, rodind şi dăruind lumii şi vieţii prinosul recoltei fiinţei sale intime. Fiindcă numai în Anotimpul Culesului pomul roditor se simte cu rostul împlinit şi numai acum existenţa sa devine cu adevărat Sărbătoarea Bucuriei Vieţii. Iar pentru omul învingător, această sărbătoare se petrece în fiecare moment al existenţei sale.

Învinşi vor fi, de aceea, numai cei ce trec prin viaţă şi prin lume fără să-şi descopere, asume şi manifeste rostul lor ca fiinţe umane.

Dar omul contemporan nu-şi poate permite decât condiţia de învingător. De aceea, el aruncă acum cârjele vechi şi aleargă, pe propriile-i picioare, spre sine însuşi: victoria finală.

Iată de ce în arena vieţii de astăzi, toate instituţiile sociale de odinioară încep a-şi pierde valoarea. Căci omul contemporan are nevoie de un singur lucru: de un Antrenor; cineva care să-i arate *cum*, iar apoi să-l lase a se antrena *singur*; să-l *sprijine* şi *corecteze* din când în când, dar mai ales să-i ofere *metode*, *tehnici* eficiente prin care să-şi crească, dezvolte şi optimizeze *capacităţile proprii şi unice*. Omul contemporan are nevoie de cineva care să-l înveţe cum să învingă, iar pentru aceasta nu se dau nici cunoştinţe, nici reţete, ci un singur lucru: arta strategiei: ***managementul***. Pentru că tot ce are nevoie omul, astăzi mai mult ca oricând, pentru a realiza împlinirea în viaţă şi în lume este să devină ***managerul propriei sale existenţe***.

Iarăşi arta managementului vieţii şi condiţiei sale nu o poate deprinde nici din şcoală, nici din clinicile de terapie. Aceste două instituţii sunt, de fapt, extremele unei realităţi – viaţa socială a omului contemporan – între care acesta îşi trăieşte agonia desfiinţării.

Căci dacă iniţial Şcoala – în baza celor două mari revoluţii: Revoluţia Iluministă şi Revoluţia Socialistă – avea menirea de a-l ajuta pe om să se descopere pe sine, să se cunoască în profunzimea fiinţei

sale şi de asemenea să cunoască universul în care trăieşte spre a se regăsi ca parte constituentă organic a acestuia, conştientizându-şi astfel locul şi rostul personal, astăzi sistemul educaţional a devenit piesă de muzeu: o maşinărie uriaşă, vetustă, ruginită şi mai ales stearpă. Ea nu face decât să intoxice fiinţa umană cu poluţiile sale raţionaliste şi nicidecum să-i ofere un sprijin în dezvoltarea personală pe calea vieţii. Ba mai mult, prin tonele de teorie şi invenţii utopice, inadaptate şi chiar false, ea împiedică omul chiar de la începutul drumului său, ademenindu-l pe căi total greşite. Oferindu-i cele mai fascinante himere despre sine şi despre viaţă, distrăgându-l mereu de la aflarea adevăratei sale identităţi şi îndoctrinându-i toată existenţa sa cu discursuri demagogice şi îndemnuri către cele mai nenaturale scopuri. Căci omul de astăzi este total abătut de la natura sa. Aşa cum arăta Rousseau încă de acum două veacuri: “nu mai găsim în sufletul omenesc fiinţa care se poartă întotdeauna după principii certe şi invariabile, nu mai găsim cereasca şi majestuoasa simplitate pe care i-a imprimat-o Creatorul lui, ci contrastul diform între pasiunea care crede că raţionează şi intelectul în delir”.

Omul de astăzi este o maşinărie inventată de o societate bolnavă; o maşinărie sinistră.

Şi atunci a fost absolut firesc să apară Clinicile de terapie. Ca cea mai mare şi puternică dovadă a monstruozităţii lumii în care trăim. Căci sănătatea oricărui organism – deci şi a celui social – se raportează la numărul celulelor sale bolnave, a celor ce necesită reparaţii uneori capitale.

*

Dar Omul contemporan vrea să pună capăt acestei agonii. El pregăteşte ceea ce Rogers numea „*revoluţia liniştită*”. Omul contemporan îşi vrea înapoi viaţa şi identitatea furate de lume; îşi vrea înapoi devenirea personală şi împlinirea de sine, răpite de către Societate.

Omul contemporan este un supravieţuitor. Singur, în 6 miliarde de exemplare. Tot ce i-a rămas este visul, speranţa şi voinţa crescută în lunga încrâncenare cu lumea. Acestea sunt armele lui pentru cea de-a treia revoluţie: ***regăsirea de sine***.

*

Tot ceea ce-i mai necesită omului contemporan este un cadru, un loc, cineva de la care să înveţe managementul vieţii sale personale. Şi, poate, să-l sprijine din când în când, până deprinde complet această tehnică şi să-l îndrume uneori atunci când riscă să se abată prea mult de la „calea de mijloc”. Pentru că managementul vieţii personale nu este o reţetă şi nici o tehnologie; ***reprezintă o artă ce valorifică potenţele şi abilităţile creatoare ale înfăptuitorului ei.*** De aceea şi fiecare traseu, fiecare destin vor fi absolut *unice*, ele transpunând în lumea obiectivă unicitatea creatoare a artistului, iscusinţa, deprinderile şi talentul său de a întrebuinţa forţele fiinţei sale şi forţele naturii, în combinaţii originale, toate conlucrând la edificarea templului existenţei sale în lume şi viaţă.

B. Cele 4 Domenii fundamentale ale vieţii omului social contemporan

Datorită stadiului de dezvoltare la care a ajuns „Şcoala Terrei” în prezent, (şi de acum încolo tot mai frecvent), oamenii sociali se prezintă cu toate cele 9 nivele ale Piramidei Trebuinţelor activate (desigur în grade diferite, în funcţie de treapta evolutivă, de clasa în care se află fiecare). La momentul actual pe Pământ (în Planul Fizic) îşi fac temele elevi Fiinţe umane aflaţi în clasele 3-9, cu ponderea cea mai mare pe treptele 6 şi 7, corespunzând nivelelor de afirmare a demnităţii şi identităţii personale şi respectiv a manifestării ca fiinţă

creatoare. (Pentru detalii a se vedea mai sus capitolul dedicat Piramidei Trebuinţelor Fundamentale).

Activarea celor 9 nivele determină ca omul contemporan să reprezinte un fenomen în sine de o mare complexitate, multidirecţional şi polivalent, care pe de o parte se poate manifesta, exprima, transpune şi trăi într-o multitudine de realităţi (ne apropiem de credinţa/ constatarea Psihologiei Individuale care prin vocea creatorului ei Alfred Adler recunoştea că „***fiecare om poate totul***") dar pe de altă parte, acelaşi om are el însuşi, nevoie de o multitudine de manifestări pentru a-şi actualiza/ realiza aceste nevoi şi a se putea simţi astfel cu rostul împlinit, reuşind a se bucura de fiecare clipă din existenţa sa.

Din punctul de vedere practic, al consilierii pe care o tratăm în prezentul volum, întreaga această multitudine de realităţi şi necesităţi de manifestare se repartizează în 4 mari categorii, cuprinzând **Domeniile Fundamentale ale Vieţii** oricărei Fiinţe umane existente în societate la momentul actual, denumite după cum urmează:

a) viaţa materială: - cuprinzând ***raporturile şi acţiunile fiinţei umane ce tind spre actualizarea Trebuinţelor primare, în special (cele fiziologice, de siguranţă şi ambientale), precum şi cele ce depăşesc strict aceste nevoi, urcând şi spre altele, superioare, dar păstrând, cu toate acestea o legătură fermă cu ceea ce naşte în mod comun materie, energie, resorturi fiziologice.*** Astfel, aici vor fi incluse capitolele vieţii vizând, spre exemplu achiziţiile de bunuri (case, maşini, instrumente, obiecte etc.); investiţiile; afacerile; profesiunea şi locul de muncă; tot ceea ce ţine de avere şi proprietate, de folosinţa şi utilizarea „energiei", în sensul ei generic: acela de resursă exterioară care întreţine, perpetuează şi îmbunătăţeşte existenţa individului, a grupurilor (popoare, triburi, formaţiuni de interese etc.) sau speciilor.

Deşi, la prima privire ar putea să pară străine de o ştiinţă precum Psihologia – adică aceea ştiinţă ce prin excelenţă se preocupă de studiul Sufletului –, totuşi la o analiză mai atentă observăm că aceste aspecte exterioare, precum şi „bătălia pentru resurse” ce le însoţeşte nu reprezintă decât faţada, forma, sau uneori, instrumentele cu ajutorul cărora fiinţa umană urmăreşte să atingă şi satisfacă nivele mult superioare (ex: de cunoaştere, comunicare, stimă de sine ori cel de creaţie). În lipsa acestor mijloace, de multe ori satisfacerea acelor nivele având de suferit, fiind incompletă ori chiar imposibil de realizat într-o conjunctură dată sau chiar în istoria vieţii individuale a unui subiect anume. Acest fapt duce imediat la afectarea standardului de calitate a vieţii, la absenţa împlinirii de sine, la pierderea gustului, apoi bucuriei şi în cele din urmă a sensului vieţii, la pierderea de sine, culminând în final cu aspecte dramatice.

De aceea este necesar să ne reamintim două principii de bază ale psihicului uman: primul este acela observat şi de Francis Bacon, când afirma că „*sufletul progresează mai bucuros prin împlinirea lucrurilor mărunte, decât în contemplarea idealurilor îndepărtate*.” Cel de-al doilea, complementar, aparţine înţelepciunii populare: „*buturuga mică răstoarnă carul mare*”. Adică ***trebuie dată atenţie tuturor aspectelor ce însoţesc fiinţa umană în existenţa şi dezvoltarea sa în viaţă***. Din punctul nostru de vedere, deci, nu există lucruri nesemnificative, ori insuficient de importante pentru a fi luate în seamă. Ci ***tot ceea ce omul întâlneşte în Calea sa (înfrângeri sau succese, oportunităţi sau lucruri, fiinţe ori fenomene, „materie” sau „spirit”) i-au fost scoase în faţă spre a beneficia din plin de acestea ca de aspecte necesare creşterii, dezvoltării, împlinirii sale în viaţă şi în lume.*** Mai trebuie ca el să înveţe cum să le recunoască şi utilizeze cel mai bine conform principiului: *„fiecare lucru la timpul său”* şi *„lucrul potrivit la locul potrivit”.*

b) viaţa socială: - cuprinde toate ***aspectele prin care omul se raportează la mediul în care trăieşte, precum şi la fiinţele conlocuitoare ale acestuia. Vizează în special satisfacerea Trebuinţelor de pe nivele 4,5 şi 6, adică acelea de sociabilitate, comuniune, de a dărui şi primi afecţiune, de integrare şi apartenenţă, de comunicare, de investigare, descoperire şi cunoaştere, de libertate şi orizont, de valorizare proprie şi demnitate/ stimă de sine, de statut şi valoare socială etc.***

Desigur vor fi incluse aici, deci, acele capitole ale vieţii unei persoane ce se referă la raporturile de filiaţie şi rudenie, raporturile de cuplu şi familie, raporturile de muncă, cele de grup; cele ce ţin de conjuncturi şi cerinţe sociale (profesiuni şi demnităţi publice, războaie ori conflicte, schimburi culturale, manifestări de orice natură publică etc.).

Tot la capitolul vieţii sociale se încadrează ***şi opiniile, credinţele, optica individuală asupra vieţii, curentele, doctrinele, ritualurile şi practicile (nu doar religioase) pe care Persoana umană le împărtăşeşte, indiferent că le exteriorizează/ manifestă într-o măsură mai mare ori mai mică.***

Aşa cum observa Einstein: "personalitatea care se încheagă este formată în bună parte de mediul în care se întâmplă să se afle un om în cursul dezvoltării sale, de structura societăţii în care creşte, de tradiţia acestei societăţi şi de aprecierea pe care o dă ea diferitelor tipuri de comportament. Conceptul abstract de „societate" înseamnă pentru individul uman ansamblul relaţiilor lui directe şi indirecte cu contemporanii săi şi cu toţi oamenii din generaţiile anterioare. Individul este capabil să gândească, să simtă, să năzuiască şi să lucreze singur; dar el depinde atât de mult de societate în existenţa sa fizică, intelectuală şi emoţională, încât este imposibil să-l gândim sau să-l înţelegem în afara societăţii. „Societatea" este cea care îi oferă hrană, îmbrăcăminte, un cămin, unelte de muncă, limbajul, ***formele de***

gândire şi cea mai mare parte a ***conţinutului gândirii*** (sublinierile noastre); viaţa lui este posibilă prin munca şi realizările multor milioane de oameni din trecut şi din prezent care sunt cuprinşi cu toţii sub cuvântul <societate>.“

Chiar şi acele gânduri, credinţe, sentimente, valori etc. ce nu au fost niciodată exprimate deschis ori nu au luat o formă externă, rămânând în forul interior al individului, produc importante influenţe şi efecte în comportamentul său social, în raporturile cu lumea, cu mediul, cu celelalte fiinţe. Şi nu ne referim doar la cele refulate (adică stopate şi ascunse dintr-un motiv sau altul, împiedicate de a se actualiza) – pe acestea le-a observat foarte bine Psihanaliza. *Noi avem în vedere chiar şi acele lucruri care există în mintea şi sufletul (în mentalul şi astralul) unei fiinţe umane, chiar fără ca aceasta să-şi dea seama de ele, fără să le valorizeze (considere, aprecieze ori deprecieze)* în vreun fel, ori *să se raporteze la ele.*

Toate acestea creează nu doar o potenţialitate de manifestare, ci chiar concură la modelarea Personalităţii şi exprimării ei exterioare, clipă de clipă.

Astfel, simplul fapt de a gândi la un moment dat „ce caracter mizerabil”, „ce rea e lumea”; de a avea sentiment de ură, frică, repulsie etc. sau dimpotrivă gânduri precum „câtă frumuseţe poate cuprinde natura într-un suflet de om”, „ce faptă bună a realizat x”, „trebuie să mă arăt recunoscător vieţii pentru ceea ce-mi oferă” etc. sau sentimente de afecţiune, de grijă şi ocrotire pentru alte fiinţe, de încântare, etc., toate acestea produc impulsuri într-o direcţie evolutivă sau negativă, impulsuri care, chiar dacă nu se exteriorizează pe moment (datorită autocontrolului ori altor factori), prin repetare vor lăsa o amprentă în structura de Personalitate sub forma Obişnuinţei (obişnuinţa e o forţă fantastică pentru progres, dacă e întrebuinţată corespunzător), ce, în timp, prin uzaj va altera valorile Caracterului,

corupând nu doar Personalitatea (ca structură limitată în timp la o viaţă în Planul Fizic), ci chiar manifestarea (identitatea) universală a Fiinţei.

În acest context, cea mai sugestivă explicaţie ni se pare a fi următorul aforism din înţelepciunea chineză: „Semeni un gând – culegi o faptă. Semeni o faptă – culegi un obicei. Semeni un obicei – culegi un caracter. Semeni un caracter – culegi un Destin.”

Pentru că omul este ceea ce gândeşte şi devine ceea ce face!

c) viaţa privată: - ***cuprinde toate aspectele (trăiri, gânduri, acţiuni, fenomene, intreprinderi etc.) prin care fiinţa umană se raportează la sine înseşi, spre a se descoperi şi cunoaşte, spre a găsi adevărata sa identitate şi măsură, precum şi locul şi rostul său în univers, deopotrivă cu sensul întregii Existenţe, a tot ceea ce întâlneşte în viaţa sa.***

La acest capitol întâlnim toate frământările omului în căutarea rosturilor existenţei universale şi, în cadrul acesteia, a celei personale.

Căci cea mai mare trebuinţă a fiinţei umane actuale este aceea *de a avea o „axis mundi”, o ordine a cosmosului propriu organizată după principii care să-i permită deopotrivă atingerea unei stări de bine atât în interiorul acestui cosmos personal, cât şi atunci când iese şi îl raportează pe acesta la o Ordine mai mare, la Cosmosul ce cuprinde în sine totul.*

Deci, în primul rând omul are nevoie să cunoască această Ordine exterioară. Apoi are nevoie de ***sens***. Sensul presupune înţelegerea proceselor, a legilor şi a devenirii; presupune descoperirea conexiunilor şi interdependenţelor dintre lucruri, concomitent cu descoperirea – sau crearea – rosturilor proprii, a locului şi misiunii sale în cadrul acestui mare Joc Cosmic, cu multiple secţiuni: Eu, Tu, Ceilalţi, Societate, Viaţa, Moartea, Transformarea, Lumea, Bucuria, Suferinţa, Istoria, etc.

Pentru a putea trăi o viaţă împlinită, omul prezentului nu se mulţumeşte a fi doar un spectator pasiv şi inert, privitor de pe margine la derularea scenelor din marele Joc al Vieţii. El vrea să deprindă regulile, să descopere locul şi momentul în care să intre în joc, să participe şi trăiască în toată plenitudinea întregul spectacol şi chiar mai mult: să inventeze şi să impună propriile reguli. Omul prezentului vrea să fie creator de cosmos, de existenţă şi nu consumator al energiei universale numite viaţă şi al oportunităţilor pe care „Bătrânul" Demiurg i le-a deschis în calea sa.

În domeniul vieţii private, omul prezentului se dovedeşte în pragul maturităţii sale. Ca elev la Şcoala Evoluţiei, el se află acum în clasele 6-8 (în medie, cum spuneam anterior). Adică e momentul în care el se descoperă pe sine ca aparţinând marii Familii de Fiinţe a Universului; descoperă de asemenea că, în calitate de „Fiu de Creatorului" are deopotrivă capacitatea, dar şi misiunea de a se manifesta dând viaţă lucrurilor, începând de la cele mai simple şi care presupun crearea unei noi ordini în mediul înconjurător (acasă, la serviciu, în domeniul conceptelor, al sistemelor filozofice), adică permutarea între ele a lucrurilor deja existente, prin aceasta luând naştere o nouă regulă de aranjare, până la cel mai autentic act de creaţie care-i este dat a-l experimenta la stadiul de om: ***creaţia de sine***.

Până la acest stadiu s-au ocupat Modelatorii Evoluţiei de creşterea şi dezvoltarea sa ca fiinţă. Chiar şi în primele etape (clasele „mici" ale Şcolii Vieţii) ei au îndeplinit un rol important, suplinind insuficienţa capacităţilor şi încă imatura Conştienţă de Sine a Fiinţei-om.

De-acum însă, Fiinţa este lăsată liberă să se edifice pe sine ca om, să înveţe acele teme, să parcurgă acele lecţii şi experienţe, să dobândească acele capacităţi necesare promovării examenelor stadiului uman. Ea are libertatea şi îndatorirea de a modela acum cosmosul său intern, de a organiza, prelucra, structura forţele proprii astfel încât să poată parcurge

eficient procesele devenirii. Ea are de asemenea libertatea de a modela cosmosul extern (trupurile sale: biologic, energetic, astral, mental; realităţile sociale, culturale, tehnologice etc.) astfel încât să-şi creeze mijloace, instrumente şi tehnici auxiliare, de sprijin în acest demers al dezvoltării individuale. Ea începe să deţină puteri asupra proceselor vieţii specifice altor regnuri de fiinţe, dar aceste puteri le foloseşte în scopul edificării unei ordini comune, deopotrivă benefică tuturor pentru creştere şi evoluţie. Omul prezentului urcă spre nivelul la care înţelege demnitatea personală de ordin cosmic (nivelul 6 al Piramidei) manifestată în procesul de creaţie (nivelul 7) şi exprimată sub aspectul reformării: al reformării de sine (nivelul 8).

Până aici a trebuit să fim, desigur, aşa cum arăta Nietzsche, „critici, sceptici, dogmatici, istorici şi în afara de acestea poeţi, colecţionari, călători, ghicitori de enigme, moralişti vizionari sau <<spirite libere>>, în fine, să fim aproape toate, pentru a fi parcurs cursul valorilor umane şi al sentimentului valorilor, pentru a putea privi cu ochi şi cu o conştiinţă multiplă din înălţime către toate depărtările, din adâncime către toate înălţimile, dintr-un colţ către ceea ce este pretutindeni. Dar toate acestea nu reprezintă decât condiţii prime ale misiunii noastre; *această misiune însă cere altceva: cere ca noi să creăm valori*…”

Acum însă, fiecare Fiinţă umană şi umanitatea întreagă încetează să mai pună întrebări. Privind în zări îndepărtate, înţelegem deja sensurile şi deci, începem să primim răspunsuri. De aceea, Omul contemporan poate fi numit „***reformator*** – aşa cum explică Traian Brăileanu – un om care crede în existenţa unei ordini superioare şi care, atunci când observă tulburarea unei ordini parţiale [la nivelul societăţii sau a vieţii sale individuale], va căuta să restabilească ordinea parţială în conformitate cu principiile ordinii universale. El nu va fi filosof – căci filosofia se naşte din îndoiala în existenţa unei ordini şi năzuinţa ei de a o construi – ci reformator, pentru care

principiile ordinii universale sunt bine stabilite, deci programul său de acţiune e fixat de la început în temeiul acestor principii.”

Omul prezentului, pentru a realiza împlinirea de sine în viaţă şi lume, va participa activ la restructurarea, reformarea, re-inventarea tuturor realităţilor la care participă, începând de la cele mai străine şi îndepărtate, exterioare, până la realitatea sa interioară cea mai profundă.

Căci omul prezentului este propriul său creator: ***Homo Sui Transcendentalis***, fiinţa care din omidă de transformă într-o realitate nouă: fluturele, deloc întâmplător simbolul universal (din cele mai vechi timpuri) al Sufletului: Omul, cu „o” mare de-abia de aici începe.

Aceasta este aşadar tendinţa ce guvernează acest capitol al vieţii private, al vieţii individuale, intime, prin care individul uman tinde să se creeze pe sine însuşi. Iar această tendinţă îl împinge a se manifesta corespunzător în toate actele vieţii sociale: când îşi cumpără sau confecţionează un obiect, când se căsătoreşte, ori dă naştere copiilor, când înfiinţează o firmă, o casă, ori când îşi schimbă mediul, grupul de prieteni, religia etc., omul contemporan vrea ca toate acestea să fie „după chipul şi asemănarea sa”. Viaţa întreagă, destinul, şi le doreşte de-acum astfel modelate încât să reflecte îndeaproape identitatea proprie, cosmosul propriu.

Iar cosmosul său începe a reflecta, la rându-i, tot mai fidel şi tot mai plenar marele Cosmos al Legilor, Rosturilor şi Armoniei Universale a tuturor Proceselor Existenţei Infinite, în acord cu cerinţele Şcolii şi după exemplul Marii Fiinţe.

d) viaţa spirituală: - ***reflectă raporturile fiinţei umane cu sensurile profunde ale realităţii prezente, cu ceea ce stă în spatele lucrurilor şi face posibilă existenţa şi manifestarea a toate câte sunt: Marea Fiinţă, indiferent cum ar fi ea denumită într-*un limbaj sau**

altul (Fiinţa Primă, Zeus, Dumnezeu, Allah, Isis etc.). Pentru că limbajul nu ne poate spune nimic despre Aceasta; el nu poate decât să îndrepte privirea sufletului uman spre a o percepe singur, întocmai precum degetul ce arată spre lună serveşte doar ca indicator, fără a comunica ceva despre obiectul arătat. *Raportul cu Marea Fiinţă se trăieşte de către fiecare făptură umană în profunzimea cea mai adâncă a sufletului său şi se experimentează clipă de clipă în multitudinea realităţilor ce o înconjoară. Căci fiecare lucru, fiecare formă de viaţă particulară, fiecare fiinţă este în întregime pătrunsă de Fiinţa Fiinţelor.*

Această trăire a perceperii vieţii ca fenomen sacru ce conferă identitate, unitate, unicitatea dar şi fiinţă tuturor celor ce există, se exprimă într-o gamă din cea mai variată de forme întâlnite în realitatea de zi cu zi. Deşi îşi atinge actualizarea maximă pe nivelul 9 al Piramidei Trebuinţelor, Nevoia de Spiritualitate are un specific aparte prin aceea că se răsfrânge asupra tuturor celorlalte trepte inferioare.

Încă de la primele stadii ale evoluţiei sale, când nu erau activitate decât primele Trebuinţe (fiziologice, ambientale, de siguranţă şi câteva de societate), omul a resimţit puternic ***nevoia de sacralitate***. Sentimentul acesta al transcendenţei l-a făcut a se manifesta în cele mai variate formule, adoptând, inventând, practicând o serie întreagă de ritualuri, de procesiuni, de gesturi, toate dând curs acestei trăiri lăuntrice de profundă admiraţie, de respect şi dăruire în faţa fenomenului sfânt al vieţii. Chiar dacă nu-şi putea da seama de rosturile celor ce-l înconjoară, chiar dacă nu înţelegea resorturile ce le pun în mişcare şi nici legăturile care le fac să rămână împreună, omul intuia fiinţa, viaţa şi ordinea ce stau la baza tuturor acestora.

C. Condiţia omului social contemporan

Pentru a facilita cititorului înţelegerea materialului prezentat în volumul de faţă, am considerat a fi de mare utilitate, prezentarea – acum spre final – a unui reuzumat foarte schematic a ceea ce reprezintă concepţia de ansamblu, sintetică şi schiţată a Psihologiei Fiinţei. (Noi am văzut aceste aspecte şi în capitolul I când am tratat despre ontologia – viziunea despre viaţă şi fiinţă – ce stă la baza Psihologiei Fiinţei.)

Schiţa aceasta nu este un rezumat al prezentului volum, ci mai degrabă o hartă, un ghid orientativ ce leagă între ele – evidenţiindu-le în acelaşi timp – conceptele cheie aflate la baza întregului Management al calităţii Vieţii şi Condiţiei Umane (aspectul aplicativ al acestei psihologii, aşa cum noi am arătat în volumele amintite pe parcurs, până aici)

*

Iată aşadar liniile majore ce trasează şi definesc optica existenţială a Psihologiei Fiinţei şi respectiv Managementul calităţii Vieţii şi Condiţiei Umane ca parte aplicativă a acesteia:

1. „Omul este o parte a ceea ce numim Univers” (Einstein), o parte încadrată armonic în întregul ansamblu al ordinii Cosmice, organizate sistemic şi holografic, pe multiple nivele de realitate, guvernate de legi/reguli şi ordini specifice; de la microuniversul subatomic până la macrouniversul intergalactic totul este un flux continuu de viaţă şi fiinţă, în cadrul căruia omul reprezintă numai una dintre nenumăratele forme – în perpetuă schimbare – pe care le îmbracă Existenţa „una din nenumăratele nervuri formând evantaiul anatomic şi spiritual al vieţii” (Theillard de Chardin)

2. Omul social reprezintă o realitate în sine hipercomplexă, determinată prin creaţia de sine continuă, ca urmare a impulsului şi acţiunii sinergice permanente a unei multitudini de factori ce pot fi

repartizaţi pe categorii majore, dintre care se remarcă în principal: ***Factorii Cosmici*** (adică Forţele ce modelează evoluţia Vieţii la toate nivelele), ***Forţele Naturii*** (influenţa reciprocă pe care formele de viaţă – Fiinţele – o produc unele asupra altora ca urmare a existenţei, manifestării şi interacţiunilor reciproce), ***Forţele Sociale*** (acelea născute ca urmare a existenţei şi organizării societăţii specific-umane; tot ceea ce putem numi cultură şi civilizaţie sub toate sensurile şi aspectele***),*** ***Fiinţa Umană în sine*** (cu structura sa internă: Sinele, Conştiinţa, Caracterul, Natura individuală) şi ***Fiinţa Umană în Manifestare*** (Personalitatea), alături de care se adaugă ***Fiinţa Umană în perspectivă*** (adică ceea ce îşi propune să devină ori ceea ce devine ca urmare a opţiunii proprii, a deciziei, efortului, unui *plan* sau pur şi simplu ca urmare a perpetuării unui anumit *Stil de Viaţă*).

3. În calitate de fiinţă cu statut cosmic, omul – acea formă/ structură şi standard de evoluţie la care viaţa devine conştientă de ea înseşi, iar fiinţa responsabilă de sine – are *întreita misiune existenţială de participa (de acum) activ la procesul perfecţionării, al progresului şi evoluţiei condiţiei proprii ca fiinţă, de a sprijini celelalte fiinţe în evoluţia lor personală şi de asemenea, de a interpreta cât mai bine rolurile primite pe Scena Lumii*. Toate acestea se întemeiază pe libertatea sa de opţiune, pe capacitatea sa de creaţie, pe puterea de a înţelege (a pătrunde) tainele universului şi pe necesitatea dezvoltării continue ce animă toate formele de viaţă pretutindeni în Cosmos.

4. Pe de altă parte „*omul este o fiinţă înzestrată cu un proiect*.” ***Întreaga sa existenţă constă în „punerea în formă a destinului său***. Căci ceea ce sinele său este în mod potenţial, omul trebuie să devină actualizat în această viaţă.” (Maslow, Rogers)

5. Omul contemporan (omul social) este totodată o fiinţă – sau mai corect un fenomen – de o maximă complexitate. Această situaţie derivă din două categorii de factori: pe de o parte ***Piramida Trebuinţelor*** are

activitate în prezent, în egală măsură, un număr de ***9 trepte*** (din 12 câte există în totalitate) cuprinzând necesităţi ce trebuie satisfăcute – de la cele primare (fiziologice) până la cele de spiritualitate şi transcendenţă – iar pe de altă parte, omul, în demersul său de a satisface aceste necesităţi, interacţionează într-o gamă extrem de variată deopotrivă atât cu sine însuşi, cât şi cu factori de mediu (Societate, Natură, Cosmos), având astfel o arie de manifestare ce acoperă toate cele ***4 Domenii ale Vieţii*** sale: Viaţa Materială, Viaţa Socială, Viaţa Individuală şi respectiv Viaţa Spirituală.

6. Specific, deci, prin excelenţă omului contemporan este ***Necesitatea Existenţială*** de a rezolva concomitent şi în egală măsură 3 aspecte:

a) - împlinirea întreitei misiuni existenţiale, echivalentă asumării condiţiei sale specific umane

b) - satisfacerea deopotrivă a celor 9 trepte ale Piramidei Trebuinţelor

c) - acoperirea tuturor celor 4 Domenii ale Vieţii sale în această Lume

Rezolvarea acestor trei aspecte se realizează prin *combinarea lor sinergică într-o reţetă absolut unică şi individuală, personalizată, dinamică, în continuă adaptare, trans-formare şi evoluţie/ progres, numită* **Drumul Devenirii Personale**.

7. *Toate problemele pe care le întâmpină în viaţa lor individul şi omenirea, în ansamblu, se datorează în prezent (şi subliniem în prezentul continuu) faptului că fiinţa umană trăitoare în lume – omul social – nu îşi descoperă şi urmează acest Drum personal, rătăcind mai toată viaţa pe cărări străine naturii şi condiţiei sale individuale*.

Condiţia/ starea actuală a omului este o mare întunecare datorată ***pierderii sensului vieţii*** (cu tot ceea ce se află în ea) şi a ***rostului propriu***. Omul contemporan este singura fiinţă (la nivelul întregii Naturi) pierdută de sine.

Pentru că în lumea Naturii toate fiinţele îşi satisfac/îndeplinesc starea/condiţia existenţială în baza Legilor imuabile ce le guvernează, prin simplul *fapt de a fi*. Însă omul are libertatea de a participa el însuşi la asumarea condiţiei sale specifice şi de aceea faptul de a fi nu mai e suficient: el trebuie completat ***cu a voi*** (adică responsabilitatea) şi ***a face*** (adică realizarea, creaţia, efortul personal).

8. Pentru ca fiinţele să fie stimulate a participa la procesele cosmice ale devenirii vieţii asumându-şi condiţia existenţială proprie fiecăreia, le-a fost lăsat, ca factor de stimulare şi atragere spre acest demers, sentimentul ***împlinirii de sine***, ca *trăire profundă (la toate nivele fiinţei) a vibraţiei în deplină armonie atât cu sine înseşi cât şi cu toate componentele universului în care vieţuieşte.* Fiinţa umană se simte împăcată cu sine şi cu rosturile lumii, bucurându-se plenar de toate aspectele existenţei la care participă clipă de clipă. Împlinirea de sine reprezintă concretizarea, actualizarea, materializarea/ obiectualizarea şi experimentarea, în *viaţă şi în lume, aici şi acum,* în mod continuu, a ceea ce abstract şi filozofic se numeşte fericire, ca stare de spirit. Însă *împlinirea de sine nu exclude* ***suferinţa***, ci aceasta reprezintă chiar motorul, instrumentul de orientare pe calea ce duce la dobândirea şi permanentizarea (prin continua reactualizare) trăirii armonizate pe toate planurile. Este factorul ce direcţionează fiinţa atrăgându-i atenţia când se abate de la standardele cerute de această împlinire: adică de la manifestarea condiţiei existenţiale în complexitatea cerinţelor actuale prezentate la pct. 6.

Deci, până la urmă, cerinţa fundamentală a existenţei fiinţei umane (ca dealtfel a tuturor fiinţelor) trebuinţa/nevoia/dorinţa sa cea mai mare, impulsul şi imperativul ce orientează toate manifestările sale este ***realizarea împlinirii de sine în viaţă şi în lume***. Toate celelalte lucruri (evenimente, fiinţe, obiecte, procese, fenomene etc.) gravitează, se raportează şi sunt supuse acestei Necesităţi de prim rang. Toate resursele energetice (externe şi interne, atât ale individului

cât şi ale societăţii / naţiunilor / grupurilor) sunt orientate şi consumate în acest demers de obţinere a împlinirii.

9. **Calea spre Împlinirea de Sine** trece însă prin următorii paşi (schematic prezentaţi mai jos):

A. Dobândirea cunoaşterii

a) – ***cunoaşterea de sine***, a naturii proprii, a tuturor aspectelor ce definesc, personalizează şi determină deopotrivă complexitatea şi unicitatea unei fiinţe umane.

b) – ***cunoaşterea Naturii, a Universului, a celorlalte Fiinţe*** pentru a înţelege Lumea (cu rosturile ei) şi a descoperi în acest ansamblu rostul şi valoarea proprie precum şi sensul devenirii individuale.

c) – cunoaşterea ***Forţelor Modelatoare ale Vieţii***, a influenţelor acestora asupra propriei dezvoltări, a tehnicilor de manipulare a acestor forţe şi a regulilor de combinare a lor;

B. Conştientizarea/înţelegerea/asumarea:

a) – misiunii existenţiale întreite

b) – celor 9 categorii de Trebuinţe Fundamentale necesare a fi satisfăcute

c) – celor 4 Domenii fundamentale ale Existenţei persoanei umane în această Viaţă şi Lume

C. Realizarea şi implementarea Proiectului strategic al Vieţii Personale, care presupune

a) – luarea în calcul a *tuturor aspectelor ce definesc deopotrivă condiţia existenţială de ansamblu a fiinţei uma*ne (arătate la pct B) cât şi a tuturor elementelor ce conturează şi concretizează *specificul, individualitatea şi unicitatea proprie* (nivelul şi cerinţele Conştiinţei, valorile Caracterului, conţinutul Naturii, Forţele modelatoare, structura

Personalităţii, Organizarea vieţii şi Scopurile/ Obiectivele stabilite pentru viitor).

b) – combinarea acestora sinergică (într-o interdependenţă, intercondiţionare, interacţiune reciproc-transformatoare) într-un plan sistematizat, viabil şi eficient: ***Proiectul Vieţii Personale***

c) – stabilirea *modalităţilor concrete de transpunere* în practică a Proiectului, de obiectualizare a lui sub forma unei realităţi posibil de implementat aici şi acum, în această viaţă şi în această lume, modalitate cunoscută drept: ***Drumul (Calea) Vieţii Personale***

d) – stabilirea *strategiilor generale* în măsură să asigure *fiabilitatea şi posibilitatea de adaptare continuă* a Drumului Vieţii, de modelare, orientare a lui în funcţie de conjuncturile concrete ce apar pe măsura avansării şi derulării existenţei individuale, fără ca Proiectul să fie afectat în esenţa sa de toate transformările la care este supus acesta (Drumul), ori ale factorilor de mediu (sociali, naturali, cosmici) ce întâmpină fiinţa umană în procesul devenirii sale.

D. Realizarea şi derularea Programului de Dezvoltare Individuală.

Fiinţa umană – ca toate fiinţele la nivelul întregii Naturi – trebuie să dea curs procesului de creştere/dezvoltare/evoluţie continuă. Numai că, spre deosebire de Lumea Naturii, omul este responsabil de bunul mers, de progresul propriei sale fiinţe. Programul de dezvoltare asigură îndeplinirea acestei necesităţi existenţiale. Implementarea şi derularea sa în această lume şi viaţă sunt asigurate prin intermediul (şi în cadrul) Proiectului Vieţii Personale. Acesta din urmă îmbracă/dă un trup, o formă, primului, însă este limitat (ca orice trup) la această lume şi pentru perioada acestei vieţi. *Programul Dezvoltării Individuale însă, transcende limitele spaţio-temporale ale rolului jucat la un moment dat pe Scena Lumii, însoţind şi asigurând devenirea Fiinţei Umane în*

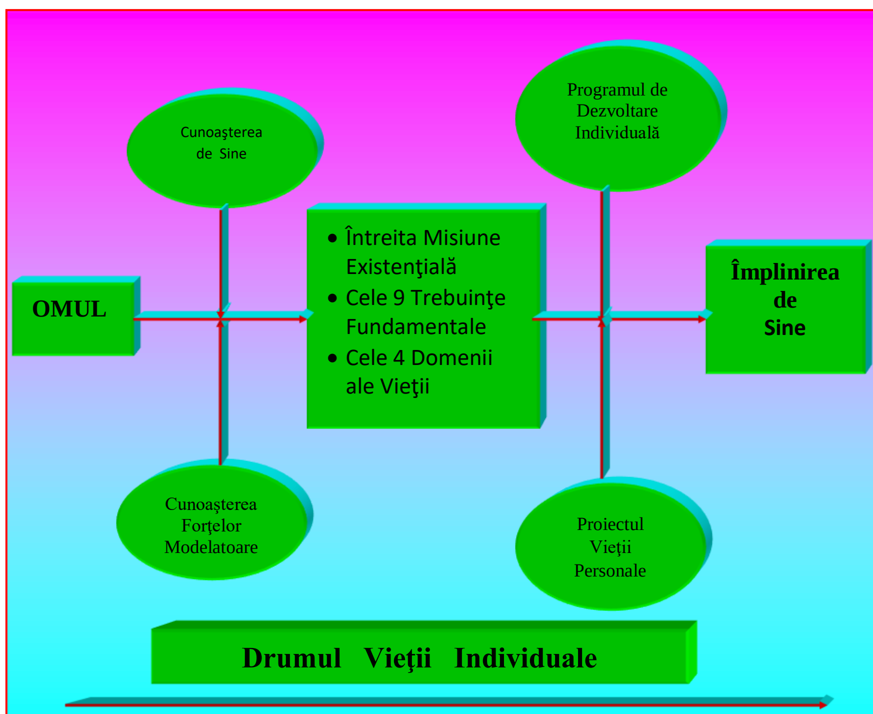
întreaga sa existenţă, în diversele planuri de manifestare ale Universului, pe toate planetele, sistemele sau nivelele de exprimare.

*

Astăzi, Fiinţele Umane de pe Terra – omul social contemporan – sunt în măsură să perceapă (chiar dacă, deocamdată confuz) necesitatea şi continuitatea acestui Program, deopotrivă cu valorile superioare (rosturile, sensurile, legile şi ordinea sistemică a vieţii la nivelul Cosmosului şi a părţilor subsistemelor sale: Societate şi Lumea Naturii) pe care le înţeleg, le împărtăşesc şi realizează în acelaşi timp necesitatea adaptării conduitei individuale, punerea ei în armonie cu aceste rosturi şi ordini ale Lumii, Vieţii şi Cosmosului.

Întreg ansamblul operaţiunilor prezentate enumerativ până aici este cuprins sub titulatura „Managementul Calităţii Vieţii şi Condiţiei Umane” şi despre acesta va da socoteală în continuare volumul de faţă, iar procesul de management al vieţii şi condiţiei specifice şi unice, a fiecărei fiinţe umane în parte, se prezintă – la gradul cel mai general de schematizare – conform algoritmului şi diagramei de mai jos:

- ***Cauza***: Pierderea Sensului Vieţii şi Pierderea de Sine
- ***Obiectivul***: Realizarea Împlinirii de Sine
- ***Procedeul***: (Întreita Misiune Existenţială) + (Armonizarea Nivelelor Piramidei Trebuinţelor) + (Armonizarea celor 4 Domenii ale Vieţii în această Lume)
- ***Calea***: (Cunoaşterea de Sine) + (Cunoaşterea Forţelor Modelatoare ale Mediului: Societate, Natură, Cosmos)
- ***Modalitatea***: Programul Dezvoltării individuale
- ***Procesul***: Proiectul Vieţii Personale.

Este momentul să facem aici unele observaţii:

! <u>Obs</u> 1: "*Personal*" şi *"Individual*" sunt termeni echivalenţi şi se referă la întreg complexul determinat de o anumită Fiinţă Umană prin luarea în calcul deopotrivă a Fiinţei-în-Sine cât şi a Fiinţei-în-Manifestare, într-un ansamblu unitar şi în continuă [auto-] transformare, în continuă devenire, exprimat mult mai plenar de sintagma "*Fenomenul Uman*" (Theillard de Chardin).

! <u>Obs</u> 2: Având în vedere că, în momentul actual omenirea are un bagaj extrem de valoros în materie de cunoaştere şi înţelepciune – din păcate insuficient cunoscut şi tocmai de aceea prea puţin aplicat –

volumul de faţă se constituie totodată şi într-un îndrumar, deschizător de viziune spre înţelegerea la un nivel superior a necesităţii utilizării acestui bagaj, prin revenirea la textele fundamentale ale umanităţii din ultimele 4-5 mii de ani, prin transpunerea acelor cunoştinţe în forme noi, adoptate şi proprii satisfacerii necesităţilor de progres ale *omului contemporan* şi lumii prezente.

Considerând inutil a discuta aici progresul istoric al conceptelor prezentate, cât şi fundamentarea lor în realitatea practică, facem trimitere la acei autori şi acele cărţi care, la diverse momente în devenirea lumii au realizat aceste lucruri. Titlurile respectivelor opere sunt cuprinse în anexa bibliografică şi ele reprezintă baza, dar şi conţinutul pentru aprofundarea structurii cadru constituite de prezentul volum.

În acelaşi timp am lăsat posibilitatea cititorului de a avea acces direct la informaţiile cuprinse în respectivele volume, precum şi libertatea (şi totodată datoria!) de a le trece prin filtrul propriei personalităţi, de a recepta în spiritul propriei sale fiinţe ceea ce îi este necesar şi folositor aici şi acum, dar mai ales de a putea, potrivit capacităţii de înţelegere şi pătrundere personală, să integreze aceste aspecte în sistemul propriu de orientare în viaţă şi în lume.

Căci fiecare lucru ce ne întâmpină pe drumul Vieţii are menirea de a preda o lecţie, de a transmite un mesaj Călătorului. Şi, deşi, mesajul este acelaşi (ţinând de condiţia existenţială şi unică a respectivului lucru) el se exprimă prin mii de voci în mii de feluri, câte unul pentru specificul, înţelesul, necesitatea şi unicitatea fiecărui Călător în parte.

„E rău – zicea Platon – să nu cunoşti nimic. Dar cu mult mai rău este să ştii multe lucruri, însă prost înţelese şi greşit învăţate.” Căci ele devin cele mai ademenitoare capcane şi căi sigure spre rătăcirea

drumului [propriu şi] drept, ducând în final la pierderea sensului vieţii şi a rostului propriu.

De aceea rugăm cititorul să nu privească în grabă informaţiile şi toate lucrurile ce-i ies în Cale, ci aplecându-se profund asupra lor să le supună unei analize atente, reflexive şi introspective; să mediteze asupra sensurilor mesajelor, asupra locului pe care ar putea să-l ocupe în sistemul propriu de valori, asupra rostului şi utilităţii pe care o au în viaţa personală. *Pentru că nimic nu este întâmplător şi tot ceea ce ni se dă este cel mai necesar lucru pentru progresul la momentul respectiv*.

Să nu ne irosim timpul dedicat minunatei experienţe a Faptului de a Fi, căutând adevăruri absolute ori legi imuabile. Totul este în continuă transformare la nivel cosmic. Astfel încât adevărul, legile, valorile, principiile, obiectivele, noi înşine, nu suntem decât perspective ce se schimbă cu fiecare pas realizat mai departe pe drumul progresului nostru individual. Ele se înfăţişează fiecăruia într-un chip anume şi secret; numai fiinţa lui cea mai profundă îl poate cunoaşte – şi nimeni altcineva. Dar acest chip în fiecare zi, cu fiecare pas, se schimbă, se transfigurează. Trebuie deci, ca înainte de orice altceva ***să învăţăm – nu atât a cunoaşte – cât a re-cunoaşte, mereu, clipă de clipă, chipurile adevărurilor absolut individuale, care ne luminează calea personală aducându-ne spre noi orizonturi, pe noi trepte de emancipare şi progres.***

De aceea înainte de a căuta valori adevărate în sine, să descoperim şi urmăm valori ***utile*** şi ***necesare*** dezvoltării fiinţei noastre: acum şi mereu, la fiecare pas, pretutindeni pe unde trece Drumul Vieţii Personale.

La fel cu privire la cărţile indicate – indiferent prin vocea cărui actor social au fost ele rostite – , la fel cu volumul de faţă.

D. Trăsăturile Omului social contemporan

Complexitatea şi profunzimea fenomenului în continuă devenire de sine, numit „omul social contemporan", se relevă şi mai plenar în momentul în care ne concentrăm asupra trăsăturilor sale majore. Trăsături ce sunt ele însele născute din existenţa şi acţiunea multitudinii de factori ce concură sinergic la crearea şi devenirea neîntreruptă a Personalităţii, a Fiinţei şi – împreună – a Fenomenului Uman în interacţiune cu Mediul (social, natural, cosmic) şi cu sine însuşi.

Chiar dacă se originează cu prioritate în unul sau altul din factorii/ elementele componente, fiecare dintre aceste trăsături dobândeşte valenţe de universalitate, răsfrângându-se asupra întregii entităţi umane, devenind astfel specifice pentru întreg ansamblul. De exemplu valenţa afectivităţii sau a raţionalităţii, deşi sunt originare au anumite structuri şi depind de anumite instrumente specifice pentru a se putea face simţite/ exprimate (organismul Astral respectiv cel Mental), totuşi urmele lor, amprenta acestora se regăseşte în toate manifestările cotidiene ale omului social, de la cele mai profunde atitudini de viaţă, până la gesturile cele mai banale ale existenţei de zi cu zi.

Astfel încât, de fiecare dată când vorbim de una sau alta dintre trăsăturile umane, trebuie să ne aducem aminte de structura sa holografică: în fiecare element component regăsim întregul şi fiecare componentă se alătură sinergic celorlalte pentru a crea acest întreg.

Iată de ce nu vom putea niciodată studia omul pe părţi, ci numai în ansamblu. Astfel încât decât să discutăm despre componente ale constituţiei umane, ar fi mai corect că ne referim la valenţe ale întregului. Dacă tratăm despre raţiune, de exemplu, trebuie să observăm că aceasta nu poate exista distinct de afectivitate sau de

trăirile Conştiinţei şi viceversa. Dacă ne referim la Sine ori la Caracter sau la Organismul Astral etc., vom înţelege că niciodată nu le vom întâlni pe acestea în „stare liberă" în societatea umană, ci ele reprezintă "*ingrediente"*(este poate cel mai semnificativ termen) în reţeta unică şi irepetabilă, în continuă transformare, a fenomenului numit „omul social". Fiecare dintre aceste trăsături, deci, sunt valenţe ce se aplică întregului în toate manifestările sale.

Astfel, Omul social contemporan este o Fiinţă:

1. biologică şi fiziologică, fiind o creaţie a materiei şi energiilor universului fizic
2. afectivă şi raţională
3. unică şi originală; irepetabilă
4. complexă, eterogenă, dar unitară
5. creatoare şi novatoare
6. o fiinţă în perspectivă, în continuă devenire
7. spirituală şi transcendentă
8. comunitară
9. creatoare de sine înseşi
10. optimistă şi progresistă
11. transpersonală
12. perfectibilă şi în continuă perfecţionare
13. naturală, socială şi cosmică
14. mereu neîmplinită dar de împlinit.

ANEXA I: DIAGRAME

Diagrama 1

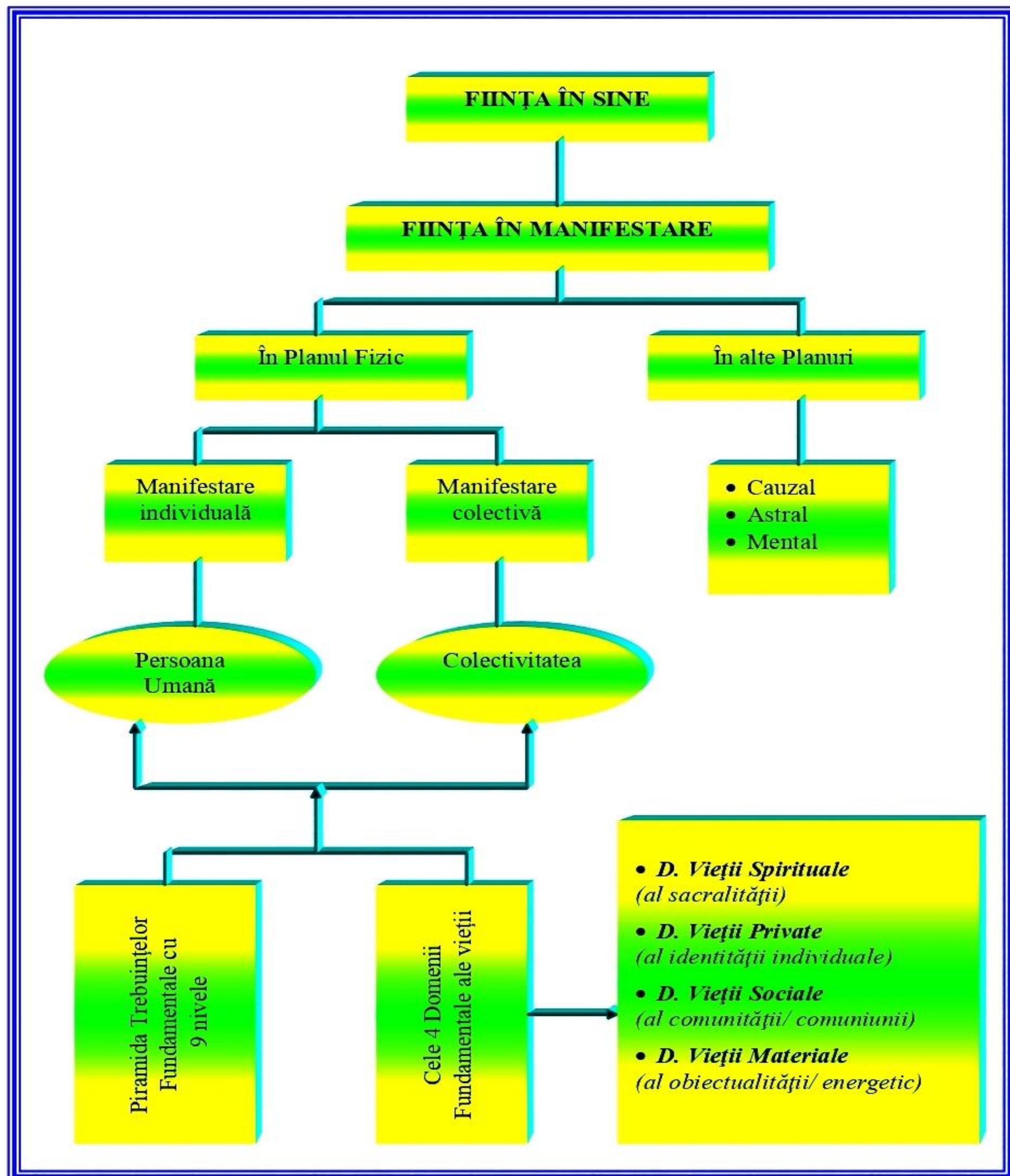

Diagrama 2: Determinantele ***Fenomenului Uman***

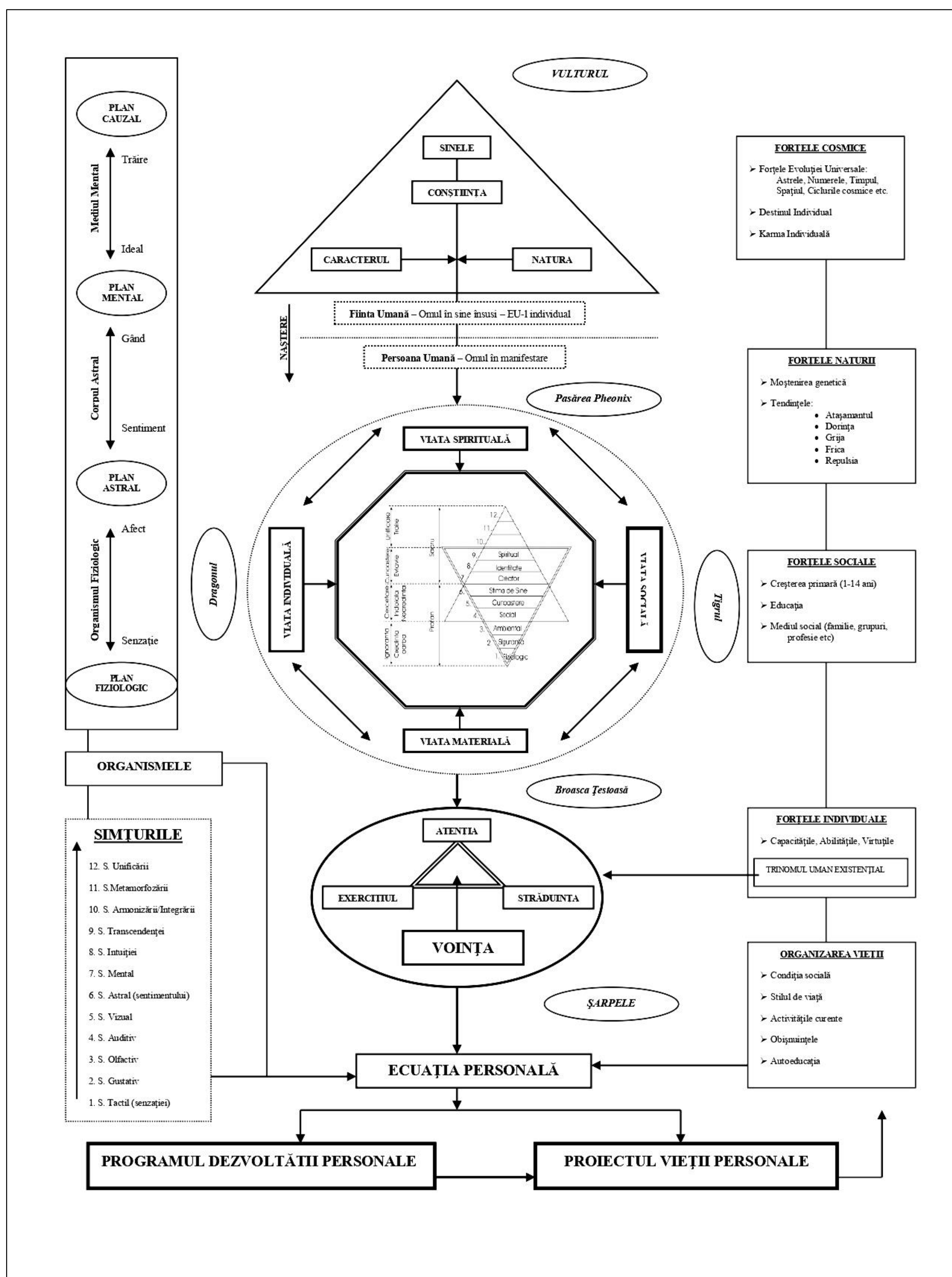
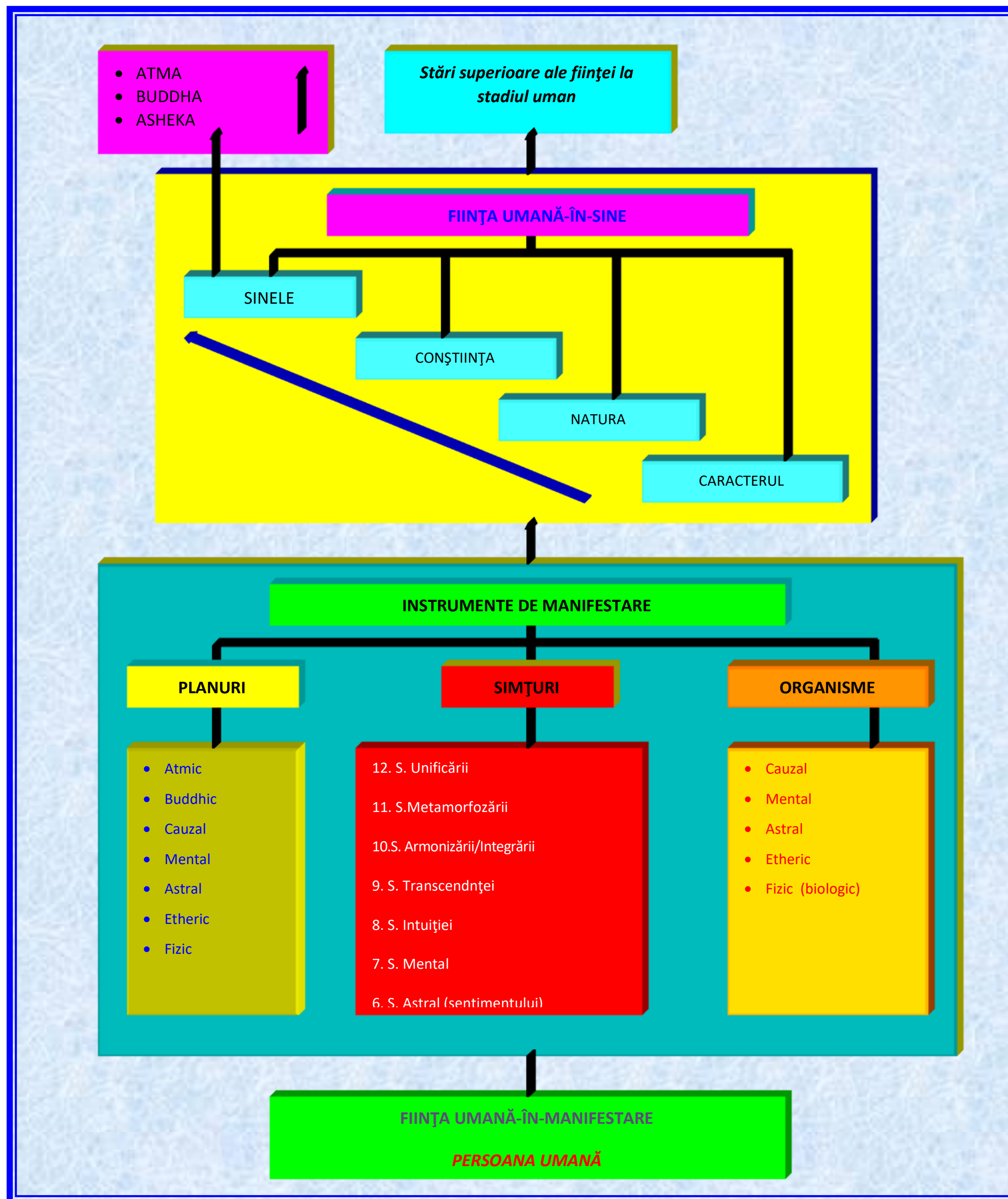

Diagrama 5

ATMA
BUDDHA
ASHEKA
Stări superioare ale ființei la stadiul uman
FIINȚA UMANĂ-ÎN-SINE
SINELE
CONŞTIINȚA
NATURA
CARACTERUL
INSTRUMENTE DE MANIFESTARE
PLANURI
SIMȚURI
ORGANISME
Atmic
Buddhic
Cauzal
Mental
Astral
Etheric
Fizic
12. S. Unificării
11. S.Metamorfozării
10.S. Armonizării/Integrării
9. S. Transcendnței
8. S. Intuiției
7. S. Mental
6. S. Astral (sentimentului)
Cauzal
Mental
Astral
Etheric
Fizic (biologic)
FIINȚA UMANĂ-ÎN-MANIFESTARE
PERSOANA UMANĂ

ANEXA II
BIBLIOGRAFIA ÎN COMPLETAREA PREZENTULUI VOLUM

A. Autori români

1. Piramida Trebuințelor umane fundamentale: dincolo de Maslow, o perspectivă psiho-spirituală – Aurelian Burcu
2. Fundamentele ontologice ale educației paideice: o viziune integratoare asupra evoluției umane – Aurelian Burcu
3. Legile universale ale sistemului psihic – Aurelian Burcu
4. Fundamentele consilierii în managementul calității vieții și condiției umane - Aurelian Burcu, A. Vasiu
5. Abilitățile consilierului în managementul calității vieții și condiției umane - Aurelian Burcu
6. Centrul de consultanță în managementul calității vieții și condiției umane - Aurelian Burcu, A. Vasiu
7. Fundamente ale evoluției sistemelor economice: o viziune antropologică asupra rolului economiei în progresul societății și omului – Aurelian Burcu
8. Universul intern al puterii – Aurelian Burcu
9. Centrul de consultanţă în afacerin – C. Mănescu
10. Consiliere educaţională – Ana Băban
11. Bolile psiho-morale sau pierderea sensului vieţii – Olivian Paşcanu
12. Teoria şi practica consilierii – Petru Lisievici
13. Autovindecarea prin spirit, suflet şi plante – Olivian Paşcanu
14. Ameliorarea performanţelor individuale prin pethici de psihotarepie – Irina Holdevici
15. Psihologie operatorie: teorie, evaluare, terapie – C Ţapu
16. Elemente de psihoterapie integrativă – P. Dafinoiu
17. Incursiune în autoterapia asistată – A. Moreanu
18. Psihoterapiile scurte – Irina Holdevici
19. Tehnici de sfătuire/consiliere – Constantin Oancea
20. Elemente de psihoterapie – Irina Holdevici
21. Psihoterapii moderne: noua hipnoză eriksonoană – Irina Holdevici
22. Curs practic de hipnoză – C. Nicolau
23. Psihologia transcendentului – Felicia Muntean

24. Jocurile conştiinţei sau Terapia Unificării – Iolanda Mitrofan
25. Metode de psihoterapie – N. Vandici
26. Psihoterapie – G. Ionescu
27. Timiditatea şi teapia ei – E. Dimitriu
28. Reprezentarea socială a psihoterapeutului – Roxana Brânzei
29. Optimizarea comportamentului profesional – C. Nedelcea
30. Elemente de psihologie a cuplului – Iolanda Mitrofan
31. Psihologia sinelui. Un pelerinaj spre centrul fiinţei – Ion Mânzat
32. Psihologia credinţei religioase. Transconştiinţa umană – Ion Mânzat
33. Psihologia personalităţii – M Stoica
34. Psihologia persoanei – Nicolae Mărgineanu
35. Re-introducere în personalitate – C. Leu
36. Psihologia schimbării şi a educaţiei – A.D. Toader
37. Psihologia generală şi a educaţiei – V. Oprescu
38. Psihologia selecţiei şi formării profesionale – H. Pitariu
39. Psihologia şi viaţa cotidiană – V. Ceauşu
40. Elemente de etică şi deontologe – Carmen Cozma
41. Introducere în psihologia orientală – Ion Mânzat
42. Sinele şi cunoaşterea lui – Petru Iluţ
43. De la geneza personalităţii la trăirea transcendentală – A. Moca
44. Psihologia: vocaţie şi profesie – A. Stoica
45. Psihologia generală şi dezvoltării – N. Jurcanu
46. Puterea sufletească – C. Rădulescu-Motru
47. Curs de psihologie - C. Rădulescu-Motru
48. Personalismul energetic - C. Rădulescu-Motru
49. Culmi şi abisuri ale personalităţii – Vasile Pavelcu
50. Cunoaşterea de sine şi cunoaşterea personalităţii - Vasile Pavelcu
51. Drama psihologiei - Vasile Pavelcu
52. Psihologia cunoaşterii: îndrumar de psihologie spirituală – Felicia Munteanu
53. Psihologia mediului – C.C. Ioan
54. Elemente de psihologie a cuplului – Iolanda Mitrofan
55. Secretele cuplului ideal – A. Gheorghiu
56. Armonia cuplului: căi şi răscruci în viaţa familială – S. Gavra
57. Consiliere familială – L Şoitu
58. În câte felui se poate suferi din dragoste – R. Grindea
59. Există uibiri fericite? Psihologia relaţiilor de cuplu – G. Corneanu

60. Ştiinţa conştiinţei – C. Trandafir
61. Ştiinţa la sfârşit de mileniu – Academia Oamenilor de Ştiinţă din România (Coord. V. Cândea)
62. Studii şi eseuri filosofice – D.D. Roşca
63. Tratat de creatologie – T.D. Stănciulescu, I,Moraru, V. Belous
64. Altarul ştiinţei şi al spiritului – Teodor Maghiar
65. Ştiinţa pentru secolul XXI – V.Popa
66. Istoria pedagogiei: idei şi doctrine fundamentale – C. Cucoş
67. În căutarea educaţiei autentice – G. Albu
68. Comoara lăuntrică – J. Delors
69. Facerea: tratat de spre Fiinţă – Corneliu Mircea
70. Carte de înţelepciune – Constantin Noica
71. Ştiinţă şi religie – Basarab Nicolescu
72. Filosofia educaţiei pentru schimbare – V. Cojocaru
73. Psihologia cunoaşterii – Felicia Munteanu
74. Jocurile conştiinţei – Iolanda Mitrofan
75. Buddha: esenţa învăţăturilor sale – Liviu Gheorghe
76. Esoterismul şi cosmogonia marilor religii – A. Popescu-Bălceşti
77. Criterium de sinteză spirituală – George Dulcu
78. Viaţa şi moartea în raţiunea Universului – Bogdan Delavrancea
79. Din tainele Vieţii şi ale Universului – Scarlat Demetrescu
80. Sfere cereşti – Adam Ramon
81. Evanghelia eseneeană a păcii – Edmond Szekely-Bordeau
82. Daoismul prin scrierile şi practicile sale – M. & C. Lupeanu
83. Cer şi destin – Armand Călinescu
84. Evoluţia spiritului după moarte – Aurel Popescu-Bălceşti
85. Antologie filosofică – Nicolae Bagdasar
86. Teoria comunităţii umane – Traian Brăileanu
87. Calitatea vieţii şi explorarea viitorului – Pavel Apostol
88. Calitatea vieţii umane – Ştefan Lanţoş
89. Calitatea vieţii: teorie şi practică socială – Institutul Naţional pentru Calitatea Vieţii (coord. Cătălin Zamfir)
90. Condiţia umană: aspectele ei bio-psiho-sociale – Nicolae Mărginean
91. Condiţia umană şi reconstrucţia persoanlităţii – Oltea Miştor & col.
92. Condiţia umană din perspectiva vieţii cotidiene – Petru Pânzaru

93. Viaţa sub privirile filosofiei şi ale ştiinşelor moderne – Petru Pânzaru
94. Curs de psihologie: dezvoltarea psihică umană – M. Dumitriu
95. Modul de viaţă şi calitatea vieţii – Cătălin Zamfir & col
96. Stiluri de viaţă - Cătălin Zamfir & col
97. Omul sub semnul posibilului – I. Răceanu
98. Eu-l şi personalitatea – Mielu Zlate
99. Semnificaţia şi simbolurile culorilor – Dona Grigoruţă
100. Sfatul culorilor – C. Vinte
101. Culori vindecătoare – L. Bulus
102. Cromoterapia – Gregorian Bivolaru
103. Limbajul culorilor şi al formelor – Dan Mihăilescu
104. Bioritmuri – D. Dumitrescu
105. Bioritmurile şi viaţa cotidiană – M. Bordea
106. Terapia florală – I. Lascăr
107. Imaginea de sine – Nicolae Vartan
108. Chestionarele de personalitate în evaluarea psihologică – Mihaela Minulescu
109. Teste de autocunoaştere – Victor bodo
110. 29 de teste pentru cunoaşterea de sine – Adrian Neculau
111. 26 de teste pentru cunoaşterea celuilalt - Adrian Neculau
112. Psihoteste: cunoaşterea de sine şi a celorlalţi – I. Coman
113. Metode de psihoterapie (teste) – V. Horghidan
114. Revoluţia sexuală: 18+18 teste de evidenţiere a compatibilităţii între parteneri – Victor Bodo
115. Constuirea şi utilizarea testelor psihologice – Monica Albu
116. Teste Karmice – Victor Bodo
117. Enciclopedia semnelor şi simbolurilor culturale – Ivan Evseev
118. Astrologia practică – Adrian Cotrobescu
119. Astrologia generaţiilor – Irina Riţă
120. Astrologia în noua eră (ed. a III-a) – Dan Ciupercă
121. Astrologia natală – Alexandru Nicoloci
122. Astrologia financiară pentru oameni de afaceri – Alexandru Nicoloci
123. Astrologia medicală– Alexandru Nicoloci
124. Zodiacul Chinezesc – Victor Ionescu
125. Numerele vii – Firicel Ciarnău
126. Tratat de grafologie – Andrei Athanasiu

127. Tratat practic de grafologie – M. Negru
128. Grafologie: scrisul şi omul – Nae Ionescu
129. Scrisul: oglinda personalităţii – A. Frăţilă
130. Psihologia ordinii: cunoaşterea omului prin forme – C. Şofronie
131. Prenumele şi caracterul – Sofia
132. Cartea viselor – Dorin Popovici
133. Caracterul uman exprimat prin dermatoglife – M. Isvoranu
134. Arta de a comunica – Dan Popescu
135. Personalitate şi comunicare: tactici de influenţă interpersonală – A. Petru
136. Personalitate şi profesie – A. Nirestean
137. Relaţii publice: principii şi strategii – C. Coman
138. Psihologia reclamei: publicitate în afaceri – M. Moldoveanu
139. Managementul relaţiilor cu publlicul – S. Olaru
140. Relaţii publice şi comunicare – S. Şerb
141. Relaţii publice: succes şi credibilitate – V. Stancu
142. Psihopedagogia succesului – C.Creţu
143. Cum ne ţesem eul – G. Costandache
144. Cheile succesului – Pavel Coruţ
145. Cartea adolescentului – Pavel Coruţ
146. Ghidul vieţii sănătoase – Pavel Coruţ
147. Cartea creaţiei – Pavel Coruţ
148. Secretele succesului în viaţă – C. Alexandru
149. Secretele succesului şi împlinirii în viaţă – C. Aradavoaicei
150. Tehnici de manipulare – Bogdan Firceac
151. Ghidul afacerilor mici – C. Crecană
152. Conducerea afacerilor – Dan Popescu
153. Enciclopedia managerială – Constantin Sasu
154. Tainele reuţitei în micile afaceri – C. Sasu
155. Ghidul managerului eficien – Ovidiu Nicolescu
156. Ghidul întreprinzătorului particular – F. Bota
157. Management pentru întreprinzători – P. Sandu

B. Autori străini

1. Omul în căutarea sensului vieţii – Viktor Frankl
2. Arta de a iubi – Erich Fromm

3. Fuga de libertate – Erich Fromm
4. Budism şi psihanaliză – Erich Fromm
5. Sensul vieţii – Alfred Adler
6. Cunoaşterea omului - Alfred Adler
7. Tratat practic de cunoaştere a omului – Gaston Gerger
8. Descifrarea comportamentului uman – Hans Eyseneck
9. Manualul consilierului spiritual creştin – Jay Adams
10. Ghid de consiliere a tinerilor – Mc. Dowell
11. Cum se formează copii noştri: personalitate, familie, educaţie – D. Nolte
12. Despre ancorare. Introducere în psihologia consilierii – S. Dekoven
13. Practica psihanalizei – Sigmund Freud
14. Caracterologie: cele 10 sisteme de bază – J.P.Joues
15. Sinele ascuns – Maya Pilkington
16. Descifrarea comportamentului uman – Hans Eysenck
17. Cum să ne calculăm coeficientul de personalitate – G.Senger; W.Hoffmann
18. Descoperirea propriei personalităţi – Paul Tieger
19. Personalitate plus – Florence Littauer
20. Personalitate şi temperament: ghidul tipurilor psihologice – L. Hedge & col.
21. Structura şi dezvoltarea personalităţii – Gordon Allport
22. Tipuri psihologice – Carl Gustav Jung
23. Tipuri mentale: o încercare de înţelegere a conştiinţei – C. Denuett
24. Psihologia stilurilor de gândire şi acţiune umană – M. Kramer
25. Funcţia religioasă a psihicului – L. Corbett
26. Psihologia evoluţiei posibile a omului – P.D. Ouapensky
27. Filosofia esoterică a Indiei – J.C. Chatterji
28. Evoluţia ocultă a umanităţii – C. Jinarajadasa
29. Cartea spiritelor – Allan Kardec
30. Ştiinţă şi magie – Serena Roney Dougal
31. Cosmogonia rosicruciană – Max Heindell
32. Evoluţia divină – Edouard Schure
33. Budismul esoteric – P. Sinett
34. Plenitudinea lumii şi ordinea ei – David Bohm
35. Taofizica – Fritjof Capra

36.Sfârşitul tompului – Krishnamurti & Bohm
37.Fenomenul uman – Theillard de Chardin
38.În căutarea miraculosului: fragmente dintr-o învăţătură necunoscută – P.D. Uspensky
39.Tao în afroisme – Zuang Zi
40.Calea zen – Allan Watts
41.Cărţile sfinte – Fernand Comte
42.Gnoza de la princeton – Raymond Ruyer
43.Marile doctrine: economice, politice, religioase etc – F. Braunstein & col
44.Omul modern şi educaţia sa – Gaston Berger
45.Omul plural: căte o sociologie psihologică – B. Lahire
46.Comoara lăuntrică – Jacques Delors
47.A învăţa să fii – Edgar Fauere
48.Criza spiritului – Paul Valery
49.Didactica Magna – Amos Commenius
50.Psihologie şi pedagogie – Jean Piaget
51.Înţelepciunea şi iluziile filosofiei – Jean Piaget
52.Capitalul Uman – Gary Becker
53.Ascensiunea Occidentului: o istorie a comunităţii umane – W. Mc. Neill
54.Scrieri din tinereţe – Karl Marx
55.Individul şi devenirea lumii – Julis Evola
56.Istoria gândirii şi credinţelor religioase (v 1-3) – Mircea Eliade
57.Marele lanţ al Fiinţei: istoria ideii de plenitudine de la Platon la Schelling – W.Janos

58.Enciclopedia Ştiinţelor Oculte - ***
59.Mistica: studiu despre natura şi dezvoltarea conţtiinţei spirituale a omului – Evelinn Underhill
60.Enciclopedia doctrinelor mistice – M.M. Davy
61.Istoria Filosofiei Oculte – Alexandrian
62.Ştiinţa Secretă – Papus
63.Ştiinţă şi credinţă – J. Lonchamp
64.Universul lui Edgar Cayce – Dorothe Coechlin de Bizemont
65.Evoluţia gândirii din vremurile biblice până în epoca modernă – J.B.Agus
66.Nemurirea sufletului şi evoluţia sa după moarte – P.Cornilier

67. Orient şi occident: oistorie comparată a ideilor – Hajume Nakamura
68. Religiile lumii – Jean Delumeau & col
69. Filosofiile Indiei – Heinrich Zimmer
70. Zen: nouă texte - Dogen
71. Dicţionar de simboluri – J. Chevallier
72. Simboluri ale ştiinţei sacre – Rene Guenon
73. Simboluri ale transformării (v 1-2) – Carl Gustav Jung
74. Psihologie şi alchimie - Carl Gustav Jung
75. Psihologie şi astrologie - Carl Gustav Jung
76. Nemurire şi reâncarnare – Alexandra David-Neel
77. Epoca maselor: tratat istorica supra psihologiei maselor – Serge Moscovici
78. Psihologia socială sau maşina de fabricat zei – Serge Moscovici
79. Căutătorii: istoria cîutării continue a omului pentru a înşelege lumea sa – D. Boorstein
80. Psihologia comunităţii – J. Orford
81. Despre cunoaşterea maselor – M. Rouquette
82. Noua psihologie – Robert Mucchielli
83. Ştiinţele secrete – Paul Andreas
84. Mistica: studii despre natura şi dezvoltarea conştiinţei – Evellin Underhill
85. Sacrul – J. Wunenburger
86. Omul şi îngerul său – Henry Corbin
87. Cunoaşterea spirituală – Nee Watchmann
88. Împotriva profanării eului – J. Lusseiran
89. Despre suflet – Aristotel
90. Despre destin – Alberti Magni
91. Vindecara prin culoare – Ted Andrews
92. Contribuţii la teoria culorilor – Goethe
93. Elemente de Cheakra – N. Ozanciuc
94. Dublul eteric şi fenomenele conexe – Arthur E. Powell
95. Iniţiere în terapia cheakrelor – D. Diemer
96. Ki: energia vitală – B. Briant
97. Chi Cung : cultivarea energiei personale – J. Mc. Richte
98. Cum să-ţi foloseşti puterile de vindcare – J.Murphy
99. Vindecarea prin energia palmelor – Kushi Michio
100. Reiki tradiţional: metoda de vindecar Ushui - ***

101. Interpretarea Viselor - Carl Gustav Jung
102. Uitata cheie a viselor – Noemi Bonheur
103. Carte de vise: tălmăcirea a peste 1300 de vise - ***
104. Cartea cristalelor – Da El Walker
105. Negociaţi în stil Feng-Shui – Jose Armilla
106. Feng Shui şi arta culorilor – Lin Yan & col
107. Manual de Feng-Shui – Lin Jami
108. Filosofia vestimentaţiei – Th. Carlyle
109. Trilogia horoscopului personal – Gabriel Mihailovici
110. Maga egipteană:metoda întocmirii horoscopului în tradiţia egipteană – P. Christian
111. Zodiac universal – Dorian Green
112. Zodiacul european – Yv De Roterdam
113. Zodiacul – Andre Barbault
114. Secretele astrologiei chinezeşti – Kwan Lan
115. Horoscopul zilelor de naştere întocmit pe criterii numerologice – M. Katakkar
116. Planetele care ne guvernează – N. Juliens
117. Astrologia şi relaţiile umane – P. Lassalle
118. Incursiune în astronumerologie – Michele Perras
119. Numerologia magică – Gladis Lobos
120. Elementele spirituale ale numerelor – E. Bindell
121. Elemente de numerologie – R. Barrat
122. Numerele vă decid viaţa – V. Birkenbihl
123. Numerologia – J. Fermier
124. Incursiune în numerologie – C Fortier
125. Numerele în dstinul dvs.: abc numerologic – D Prepeliceanu & col.
126. Faţa omului şi caracterul – Roger Mucchielli
127. Limbajul corpului pentru manageri – H. Ruckle
128. Limbajul trupului – Allan Pease
129. Structura corpului şi caracterul – E. Kretschmer
130. Iniţiere în grafologie – Claude Santoy
131. Scrisul şi spiritul – Noemi Bonheur
132. Grafologie practică – P. Cash
133. Scrisul şi caracterul – Joulien Jamin
134. Ce ţi-e scris în palmă ţi-e pus – D. Warren-Davis
135. Elemente de chiromanţie modernă – Lori Reid

136. De la vieţile trecute la cele viitoare – Pierre Drout
137. Cartea completă a prezicerilor – Diagram Group
138. Incursiune în psihoterapie: cum să ne alegem psihotarapeutul – P. Traube
139. Psihoterapiile: terapia potrivită fiecărui pacient – W. Hubber
140. Psihoterapia ca sistem – S. Mc. Daniel
141. Terapia cognitivă – Ph. Brinster
142. Tehnici de concentrare – D. Sevigny
143. Tehnici de meditaţie – Marc de Smedt
144. Practica meditaţiei – Swami Sivananda
145. Tehnicile Mind-Store – J. Black
146. Manual de meditaţie – David Fontana
147. Meditaţia - Osho
148. Puterea gândirii pozitive – N. Vincent
149. Cum să evităm eşecurile: metode şi tehnici de psihoterapie – R. Marti
150. Ghid practic de formare profesională – D.Noye
151. Cum să ne purtăm cu personalităţile dificile – F. Leonard
152. Autoanaliza – Karen Horney
153. Terapia bolilor spirituale – J.C. Larchet
154. Miracolul motivaţiei – G. Shinn
155. Paşi simpli către vise imposibile – S. Scott
156. Testul arborelui – Denis de Castilla
157. Secretele căsniciei fericite – Zig Ziglar
158. Bărbaţii sunt de pe Marte, femeile sunt de pe Venus – J. Gray
159. Despre înţelepciunea iubirii conjugale – Emanuell Swedenborg
160. Viitorul familiei – C. Hardiment
161. Trup şi suflet: sfaturi pentru o viaţă fericită în doi – C. Iabel
162. Teste de iubire spre o viaţă de cuplu armonioasă – V. Rutter
163. Un singut trup: Aventura mistică a cuplului – M. Laroche
164. Limbajul trupului în relaţi ade cuplu – D. Coehen
165. Codul manierelor în afaceri – Letitia Baldrige
166. Cum să vorbim în public – Dale Carnegie
167. Limbajul vorbirii; arta conversaţiei – Allan Pease
168. Arta de a vorbi în public – N. Pacout
169. Antrenamentul comunicării sau arta de a ne integra – V. Birkenbihl

170. Cum să îi citeşti pe ceilalţi - Kate Keenan
171. NLP: calea succesului – A. Szekely
172. Relaţii publice: imagine şi reputaţie – A. Ritt
173. Manipularea în relaţi publice – A. du Moullin
174. Arta de a influenţa – Robert Mucchielli
175. Profesiunea de relaţionist – B. Dagenais
176. Cum să prezentăm – Tim Hindle
177. Tratat de manipulare – Jean Beauvois
178. Modelarea vieţii – W. Grant
179. Arta de a reuţi în viaţă – Dale Carnegi
180. O călăuză sigură: 8 paşi căte împlinirea în viaţă – John Chafee
181. Putere nemărginită: ştiinţa dezvoltării personale – Antony Robins
182. Calea fericirii: propria noastră reeducare – V.Panchet
183. Curs practic de încredere TM: şapte paşi spre împlinirea personală – W. Anderson
184. 10 reguli de încălcat şi 10 reguli de respectat; ce trebuie să faceţi pentru a vă trasa propriul destin – Bill Quain
185. Seducţia: arta de a cuceri – T.Wren
186. Dibcolo de vârf – Zig Ziglar
187. Eficienţa în şapte trepte sau un abecedar al înţelepciunii – S. R. Covey
188. Cele 21 de calităţi ale leaderului – J.C. Maxwell
189. Cele 21 de legi supreme ale leaderului – J.C. Maxwell
190. Atitudinea învingătorului – J.C. Maxwell
191. Cum să devii o persoană cu influenţă – J.C. Maxwell
192. Cum să fii un bun manager – Kate Keenan
193. Ghid practic pentru conducere – C. Wilson
194. Dezvoltă leaderul din tine – J.C.Maxwell
195. 30 de minute pentru a învăţa cum să faci cea mai bună impresie – E. Sampson
196. Ponturi şi trucuri în afaceri – J. Manacuso
197. Cum se naşte o afacere de succes – Rentrop & Straton
198. Planul de marketing pas cu pas - Rentrop & Straton
199. Cum să îţi organizezi timpul - Rentrop & Straton
200. Cum să selectezi personalul - Kate Keenan
201. Reflecţii pentru manageri – B. Hyland